

***Výročná správa
a verejný odpočet
za rok 2019***

Bratislava apríl 2020

Predkladá: prof. MVDr. Jozef Bíreš, DrSc., ústredný riaditeľ ŠVPS SR

IDENTIFIKÁCIA ORGANIZÁCIE

Názov

Štátna veterinárna a potravinová správa Slovenskej republiky

Sídlo

Botanická 17, 842 13 Bratislava

Rezort

Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky

Forma hospodárenia

rozpočtová organizácia

Kontakt

tel. 02/60257212; fax 02/60257 242,

e-mail: sekretariat-UR@svps.sk

Členovia vedenia v roku 2019:

ústredný riaditeľ:

odborný riaditeľ:

riaditeľ sekcie ekonomiky:

vedúca osobného úradu:

vedúci odboru legislatívneho a právneho:

prof. MVDr. Jozef Bíreš DrSc.

MVDr. Zuzana Büchlerová

Ing. Mgr. Juraj Bučko

Mgr. Paulína Kojnok

JUDr. Bohuslav Harviľak

Hlavné činnosti:

Postavenie Štátnej veterinárnej a potravinovej správy Slovenskej republiky (ďalej len „ŠVPS SR“) bolo **v roku 2019** upravené zákonom č. 39/2007 Z. z. o veterinárnej starostlivosti v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 39/2007 Z. z.“) a nadväzujúcich všeobecne záväzných právnych predpisov, v oblasti úradnej kontroly zákonom NR SR č. 152/1995 Z. z. o potravinách v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 152/1995 Z. z.“) a nadväzujúcich všeobecne záväzných právnych predpisov.

1. ŠVPS SR je rozpočtovou organizáciou s finančnými vzťahmi zapojenými na rozpočet Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky (ďalej len „MPRV SR“).
2. ŠVPS SR vykonávala štátnu správu vo veterinárnej oblasti podľa zákona č. 39/2007 Z. z. a nadväzujúcich všeobecne záväzných právnych predpisov. V oblasti úradnej kontroly potravín jej pôsobnosť vyplýva zo zákona č. 152/1995 Z. z.
3. ŠVPS SR je orgánom kontroly kvality rastlinných produktov a živočíšnych produktov podliehajúcich spoločnej organizácii trhu podľa nariadení Európskej únie (ďalej len „EÚ“) a zákona č. 491/2001 Z. z. o organizácii trhu s vybranými poľnohospodárskymi

- výrobkami v znení neskorších predpisov.
4. ŠVPS SR vykonávala štátnu správu na úseku veterinárnej farmácie podľa zákona č. 362/2011 Z. z. o liekoch a zdravotníckych pomôckach (ďalej len „zákon č. 362/2011 Z. z.“) a o zmene a doplnení niektorých zákonov.
 5. ŠVPS SR plnila ďalšie úlohy podľa zákona NR SR č. 271/2005 Z. z. o výrobe, uvádzaní na trh a používaní krmív (krmivársky zákon) (ďalej len „zákon č. 271/2005 Z. z.“).
 6. ŠVPS SR vykonávala dozor nad dodržiavaním zákona č. 147/2001 Z. z. o reklame a o zmene a doplnení niektorých zákonov.
 7. ŠVPS SR vykonávala kontroly podľa
 - Dohody o delegovaní činností uzavretej medzi Pôdohospodárskou platobnou agentúrou (ďalej len „PPA“) a ŠVPS SR,
 - zákona č. 377/2004 Z. z. o ochrane nefajčiarov a o zmene a doplnení niektorých zákonov,
 - zákona č. 144/1998 Z. z. o skladiskovom záložnom liste, tovarovom záložnom liste a o doplnení niektorých ďalších zákonov v znení zákona č. 526/2002 Z. z.,
 - zákona č. 313/2009 o vinohradníctve a vinárstve.

Hlavné úlohy vykonávala ŠVPS SR v roku 2019 v súlade so zákonom č. 39/2007 Z. z., ktorý ustanovuje:

ŠVPS SR

1. riadi, usmerňuje, koordinuje a kontroluje výkon štátnej správy, ktorý uskutočňujú regionálne veterinárne a potravinové správy (ďalej len „RVPS“) (40) a ústav kontroly veterinárnych liečiv,
2. vykonáva hraničnú veterinárnu kontrolu prostredníctvom hraničných inšpekčných staníc (ďalej len „HIS“) na vonkajšej hranici EÚ (3),
3. riadi, usmerňuje a kontroluje úradné veterinárne laboratóriá a Inštitút vzdelávania veterinárnych lekárov,
4. rozhoduje v druhom stupni vo veciach, o ktorých v prvom stupni rozhoduje regionálna veterinárna a potravinová správa a ústav kontroly veterinárnych liečiv,
5. predkladá ministerstvu národné pohotovostné plány, ktorými sa určujú opatrenia pri podozrení na chorobu alebo pri výskyte chorôb zvierat,
6. vykonáva klasifikáciu chovov, regiónov alebo oblastí z hľadiska výskytu chorôb,
7. vykonáva prostredníctvom veterinárnych inšpektorov veterinárne kontroly
 - prevádzkarní, zariadení a činností, ktoré vykonávajú postupy na zvieratách, chovajú alebo dodávajú zvieratá na účely takého postupu alebo chovajú zvieratá na účely zachovania druhov,
 - prevádzkarní na spracovanie vedľajších živočíšnych produktov,
 - prevádzkarní pri vývoze do tretích krajín, ak to vyžadujú príslušné orgány tretích krajín podľa príslušných právnych predpisov danej tretej krajiny,
8. schvaľuje miesta oddychu zvierat pri preprave, inseminačné stanice, tímy na odber a prenos embryí,
9. kontroluje, odborne usmerňuje a koordinuje zabezpečovanie systému identifikácie a registrácie zvierat.

Podľa zákona č. 152/1995 Z. z. vykonávala úradnú kontrolu nad výrobou, manipuláciou a umiestňovaním na trh

- a) potravín živočíšneho pôvodu okrem poskytovania služieb spoločného stravovania,
- b) potravín rastlinného pôvodu vrátane čerstvého ovocia, čerstvej zeleniny, zemiakov a ostatných poľnohospodárskych produktov (v poľnohospodárskej prvovýrobe po zbere úrody), nápojov vrátane potravín s niektorými zložkami živočíšneho pôvodu (zmiešaný pôvod) okrem poskytovania služieb spoločného stravovania,
- c) geneticky modifikovaných potravín okrem poskytovania služieb spoločného stravovania,
- d) tabakových výrobkov okrem poskytovania služieb spoločného stravovania.

ŠVPS SR je kontaktným miestom SR pre systém rýchlej výmeny informácií pre potraviny a krmivá.

Na základe poverenia MPRV SR vykonávala úlohu špecializovaného styčného orgánu pre oblasť podvodov s potravinami a krmivami.

Na základe poverenia MPRV SR vykonávala predtrhovú kontrolu produktov s chránením označením pôvodu, chráneným zemepisným označením a zaručených tradičných špecialít.

Obsah

IDENTIFIKÁCIA ORGANIZÁCIE	2
POSLANIE ORGANIZÁCIE A STREDNODOBÝ VÝHLAD	11
ČINNOSTI ORGANIZÁCIE	15
1. Legislatívny proces	17
1.1. Legislatíva	17
1.2. Odvolacie konania	17
2. Zdravie zvierat	18
2.1. Identifikácia a registrácia zvierat	19
2.2. Klasifikácia chovov, regiónov a oblastí	25
2.3 Eradikácia, kontrola a prieskum chorôb zvierat v Slovenskej republike	26
2.3.1. Besnota.....	27
2.3.2. Klasický mor ošípaných	27
2.3.3. Africký mor ošípaných	30
2.3.4. Aujeszského choroba	36
2.3.5. Infekčná bovinná rinotracheitída	36
2.3.6. Choroby hydiny a voľne žijúceho vtáctva	38
2.3.7 Plán prieskumu (surveillance) katarálnej horúčky oviec na Slovensku na rok 2019.....	42
2.3.8. Transmisívne spongiformné encefalopatie (TSE).....	43
2.3.9. Mor včelieho plodu	48
2.3.10. Vírusová hemoragická septikémia lososovitých rýb	49
3. Ochrana zvierat	50
3.1. Kontrola ochrany zvierat chovaných na hospodárske účely	50
3.2. Kontrola ochrany zvierat počas prepravy	51
3.3 Kontrola ochrany zvierat používaných na vedecké účely alebo vzdelávacie účely	51
3.4. Kontrola ochrany spoločenských, cirkusových a nebezpečných zvierat	56
3.4.1. Ochrana spoločenských zvierat.....	56
3.4.2 Ochrana zvierat používaných v cirkusoch	57
3.4.3. Ochrana nebezpečných druhov živočíchov.....	58
3.4.4. Ochrana zvierat v zariadeniach, ktoré držia alebo chovajú zvieratá za účelom ich vystavovania verejnosti	58
3.5. Kontroly ochrany zvierat v čase ich zabíjania alebo usmrcovania	59
4. Krmivá	61
4.1. Úradné kontroly	62
4.2. Odber úradných vzoriek krmív	63
4.2.1 Odber vzoriek v rámci VPO.....	63
4.2.2. Kontrola zákazu skrmovania spracovaných živočíšnych bielkovín.....	66
5. Vedľajšie živočíšne produkty	67
5.1. Úradné kontroly	67
5.2. Odber úradných vzoriek	68
6. Rezíduá veterinárnych liekov a kontaminantov, monitoriny rezíduí	70

6.1	Národný plán kontroly rezíduí v živých zvieratách a v produktoch živočíšneho pôvodu v Slovenskej republike	70
6.2	Monitoring poľovnej zveri a rýb	76
6.2.1	Monitoring zveri	76
6.2.2	Monitoring rýb	77
6.3	Rádiohygienická kontrola poľnohospodárskych surovín, polotovarov a produktov vyrobených na Slovensku	80
6.3.1	Monitoring surového kravského mlieka v programe SKM/EÚ	81
6.3.2	Rádiohygienická kontrola	82
7.	Veterinárna farmácia	86
7.1	Úradné kontroly na úseku veterinárnej farmácie	86
7.1.1	Veľkodistribúcia veterinárnych liekov veterinárnych zdravotníckych pomôcok a veterinárnych prípravkov	86
7.1.2	Verejné lekárne, vrátane ich pobočiek, ktoré vydávajú a predávajú veterinárne lieky	87
7.1.3	Súkromní veterinárni lekári	87
7.1.4	Kontroly u chovateľov	87
7.1.5	Výrobcovia medikovaných krmív	88
7.1.6	Výroba veterinárnych liekov	88
7.1.7	Prehľad o počte a záveroch z programu vstupnej inšpekcie u fyzických a právnických osôb žiadajúcich o povolenie na zaobchádzanie s omamnými a psychotropnými látkami	88
7.2	Úradné kontroly nad dodržiavaním Nariadenia vlády č. 609/2008 Z. z.	88
7.3	Úradné kontroly nad dodržiavaním zákona č. 319/2013 Z. z.	88
7.4	Úradné kontroly nad dodržiavaním zákona č. 17/2018 Z. z.	89
7.5	Cielené úradné kontroly	89
8.	Hraničná veterinárna kontrola, veterinárna certifikácia a kontroly pri výmenách, dovozoch a vývozoach.	92
8.1	Hraničná veterinárna kontrola - Dovoz a tranzit zvierat, násadových vajec, zárodočných produktov a produktov živočíšneho pôvodu, vybraných produktov rastlinného pôvodu pochádzajúcich z tretích krajín	92
8.1.1	Hraničná veterinárna kontrola na hraničných inšpekčných stanicách SR	95
8.1.2	Kontrola dobrých životných podmienok zvierat	98
8.1.3	Kontrola spoločenských zvierat	99
8.1.4	Kontrola produktov živočíšneho pôvodu v osobných batožinách cestujúcich vstupujúcich z tretích krajín	100
8.2	Vývozy zo SR do tretích krajín	101
8.2.1	Vývoz zvierat a zárodočných produktov zo SR do 3. krajín za rok 2019	102
8.2.2	Vývoz produktov živočíšneho pôvodu zo SR do 3. krajín za rok 2019	103
8.3	Obchod v rámci EÚ	104
8.4	Kontroly počas transportu	106
8.5	Nezákonný, nenahlásený a neregulovaný rybolov	110
9.	Kontrola krížového plnenia a delegované činnosti	111
10.	Úradné kontroly potravín v zmysle zákona o potravinách	113
10.1	Výsledky úradných kontrol potravinárskych prevádzkárni.	113

10.2. Cielené kontroly	116
10.2.1.1. Cielená kontrola Veľká noc 2019.....	116
10.2.2. Cielené sledovanie Vianoce 2019.....	118
10.3. Politika kvality.....	119
11. POTRAVINY RASTLINNÉHO PÔVODU	121
11.1. Výsledky úradných kontrol potravín rastlinného pôvodu.....	121
11.2. Charakter rizika pochádzajúceho z nezhôd v rámci komodít rastlinného pôvodu	124
11.3. Kontrola potravín neživočíšneho pôvodu dovážaných z tretích krajín	132
11.4. Výsledky kontroly označovania GMO potravín	136
11.5. Výsledky úradných kontrol internetového predaja	137
11.6. Kontrola verejných skladov.....	139
11.7. Cielené kontroly potravín rastlinného pôvodu	139
11.7.1. Kvalita ovocného vína	139
11.7.2. Cielená kontrola zameraná na ambulantný predaj potravín rastlinného pôvodu na trhoviskách a pri cestách v SR.....	140
11.7.3. Cielená kontrola rastlinných olejov a tukov.....	140
11.7.4. Cielená kontrola – PAU v kakaovom prášku	141
11.8. Audity u prevádzkovateľov podnikov rastlinného pôvodu.....	141
11.9. Kontrola obchodnej kvality čerstvého ovocia a zeleniny.....	142
11.10. Kontrola kvality a zdravotnej neškodnosti vína	147
11.10.1. Správne konania	154
11.10.2. Účasť na nominačných degustáciách, seminároch a konferenciách	154
12. Kontrola klasifikácie jatočných tiel	156
13. Potraviny živočíšneho pôvodu	158
13.1. Úradné kontroly produktov živočíšneho pôvodu na úrovni prvovýroby	158
13.1.1. Prvovýroba – surové mlieko.....	158
13.1.2. Prvovýroba – zberné strediská zveri	158
13.1.3. Prvovýroba vajec – chovy nosníc	159
13.2. Úradné/veterinárne kontroly na úrovni výroby, spracovania a skladovania produktov živočíšneho pôvodu.....	159
13.2.1. Výsledky prehliadky jatočných zvierat a mäsa.....	159
13.2.2. Úradné kontroly a audity v schválených prevádzkarniach pre produkty živočíšneho pôvodu a v schválených skladoch	167
13.3. Kontroly zásielok pri vývoze produktov živočíšneho pôvodu.....	168
13.4. Veterinárne kontroly v mieste určenia podľa nariadenia vlády SR č.292/2003 Z.z.	168
13.5. Kontroly potravín živočíšneho pôvodu na úrovni maloobchodu.....	168
13.5.1. Priamy predaj a dodávanie malého množstva prvotných produktov živočíšneho pôvodu, mäsa z hydiny a domácich králikov, voľne žijúcej zveri a zveriny z nej	168
13.5.2. Automaty na predaj surového kravského mlieka	169
13.5.3. Veterinárne kontroly v registrovaných prevádzkarniach pre produkty živočíšneho pôvodu.....	169

13.5.4. Úradné kontroly produktov rybolovu a akvakultúr podľa Kapitoly IV nariadenia (EÚ) č.1379/2013, ktoré sa týkajú informácií pre spotrebiteľov	169
13.6. Odber vzoriek.....	169
13.6.1. Odber vzoriek potravín živočíšneho pôvodu	169
13.6.2. Analýza výsledkov podľa jednotlivých druhov potravín živočíšneho pôvodu:	173
13.6.3. Odber vzoriek zo spracovateľských priestorov a zo zariadení na dôkaz <i>Listeria monocytogenes</i>	180
13.7. Cílené kontroly a osobitné kontroly produktov živočíšneho pôvodu	180
13.7.1. Cílené kontroly produktov živočíšneho pôvodu	181
13.7.2. Osobitné kontroly.....	187
13.8. Kontroly označovania hovädzieho mäsa a výrobkov z hovädzieho mäsa	188
13.9. Kontroly odstraňovania špecifikovaného rizikového materiálu.....	189
13.10. Domáce zabíjačky – monitorovanie BSE, TSE a trichinelózy.....	189
13.11. Skúšky vyškolených poľovníkov	189
13.12. Audity tretích strán.....	190
13.12.1. Audity FVO.....	190
13.12.2. Audity z iných krajín	190
14. Laboratórna diagnostika.....	190
14.1. Úradné laboratória – Štátny veterinárny a potravinový ústav v Dolnom Kubíne	191
14.1.1. Veterinárny a potravinový ústav Bratislava s detašovaným skúšobným laboratóriom Nitra	191
14.1.2. Veterinárny a potravinový ústav Dolný Kubín s detašovaným skúšobným laboratóriom Prešov.....	191
14.1.3. Veterinárny ústav Zvolen	191
14.1.4. Veterinárny a potravinový ústav Košice.....	192
14.2. Vyhodnotenie údajov o laboratórnom vyšetrení a analýzach úradných vzoriek	192
14.2.1. Vyhodnotenie niektorých monitorovacích programov za rok 2019.....	192
14.2.1.1. Vyhodnotenie kontroly rezíduí pesticídov v potravinách rastlinného a živočíšneho pôvodu za rok 2019	192
14.2.1.2. Vyhodnotenie odberu vzoriek a analýz dioxínov, furánov, dioxínom podobných PCB vo vybraných potravinách v roku 2019	195
14.3. Projekt v rámci európskeho grantu Horizon 2020.....	196
15. Systém rýchleho varovania pre potraviny a krmivá.....	197
15.1. Členovia Systému rýchleho varovania pre potraviny a krmivá v Slovenskej republike v roku 2019	198
15.2. Výsledky činnosti Systému rýchleho varovania pre potraviny a krmivá v Slovenskej republike v roku 2019.....	198
15.3. Informácie pre spotrebiteľov	208
16. Systém administratívnej pomoci a spolupráce.....	208
16.1. Styčné orgány v systéme administratívnej pomoci a spolupráce.....	208
16.2. Výsledky činnosti systému administratívnej pomoci a spolupráce v Slovenskej republike v roku 2019.	209

17. Metrológia	211
18. Certifikácia	212
18.1. Politika kvality	212
18.2. Vydané certifikáty	213
18.3. Dozor nad certifikovanými výrobkami.....	214
18.4. Zrušené certifikáty.....	216
18.5. Prehľad ostatných činností Certifikačného orgánu pre poľnohospodárske a potravinárske výroby.....	216
19. Informačné technológie a ich význam pre činnosť organizácie	217
20. Rozpočet organizácie.....	221
20.1. Rozpis ukazovateľov verejného rozpočtu a jeho plnenie za rozpočtové organizácie v riadení ŠVPS SR	221
20.1.1. Prehľad príjmov a výdavkov k 31.12.2019	221
20.2. Rozpočtové opatrenia	222
20.3 Plnenie príjmov a čerpanie výdavkov rozpočtu k 31.12.2019	223
20.3.1 Príjmy	223
20.3.1.1 Kapitálové príjmy :	224
20.3.1.2 Pohľadávky z príjmov RO :.....	224
20.4 Čerpanie rozpočtu k 31.12.2019	225
20.4.1 Kapitálové výdavky	225
20.4.2. Bežné výdavky	225
20.4.2.1. Čerpanie povoleného prekročenia rozpočtu :	225
20.4.3 Prehľad o čerpaní finančných prostriedkov na programe 08W0101.....	225
20.5 Prehľad o výdavkoch na krížové kontroly	226
20.6. Prehľad o výdavkoch na nariadené kontroly	226
20.7. Prehľad o mimorozpočtových účtoch	226
20.8. Plnenie záväzných ukazovateľov štátneho rozpočtu ŠVP SR – vlastná činnosť 227	
20.8.1 Rozpis ukazovateľov verejného rozpočtu a jeho plnenie	227
20.8.2. Plnenie príjmov k 31.12.2019	228
20.8.3. Čerpanie výdavkov k 31.12.2019	228
20.8.3.1. Kapitálové výdavky	228
20.8.3.2 Čerpanie kapitálových výdavkov.....	228
20.8.3.3 Bežné výdavky	229
20.8.3.4 Bežné výdavky Prehľad transferových výdavkov kategória 640.....	229
20.8.3.5 Prehľad o čerpaní na programe OEKOKO	229
20.8.3.6 Prehľad o čerpaní výdavkov na kategórii 630 v programe 08W0101, viažucich sa na národné programy, prípadne na rozhodnutia vlády SR,MPRV SR hradených z rozpočtu ŠVPS SR.....	230
20.8.3.7 Prehľad o čerpaní finančných prostriedkov na programe Eradikačné choroby.....	230
20.9. Účelové prostriedky – na programe 08W010I	232
20.10. Účelové prostriedky – porovnávanie potravín – Projekt č. 811210 – CONS-CPC-2017	232
20.11. Mimorozpočtové zdroje.....	232

20.12. Verejné obstarávanie zákaziek na dodanie tovaru, na poskytnutie služieb a zákaziek na uskutočnenie stavebných prác v roku 2019	233
21. Personálne otázky	235
4.2 Ďalšie vzdelávanie	240
22. Vyhodnotenie kontrolnej činnosti za rok 2019.....	241
22.1. Interné audity.....	241
22.1.1. Interné audity podľa zákona NR SR č. 152/1995 Z. z.	241
22.1.2. Interné audity podľa zákona NR SR č. 39/2007 Z. z.	243
22.2. Vnútorne kontroly	246
22.2.1. Vnútorne kontroly podľa zákona NR SR č. 10/1996 Z. z.	246
22.2.2. Vnútorne kontroly podľa zákona NR SR č. 502/2001 Z. z.	247
22.3. Iné podania, sťažnosti podľa zákona NR SR č. 9/2010 Z. z. a petície podľa zákona NR SR č. 85/1990 Z. z.....	248
22.4. Sprístupňovanie informácií podľa zákona NR SR č. 211/2000 Z. z.....	251
HLAVNÉ SKUPINY UŽÍVATEĽOV – VÝSTUPOV A PREZENTOVANEJ ČINNOSTI	254
ZÁVER.....	255
PRÍLOHY	257

POSLANIE ORGANIZÁCIE A STREDNODOBÝ VÝHLAD

ŠVPS SR bola zriadená (z oblastnej veterinárnej správy so sídlom v Bratislave) 1.1.1969 ako Štátna veterinárna správa ministerstva poľnohospodárstva a výživy SSR. Po postupoch v reštrukturalizácii štátnej správy bol zmenený názov štátnej veterinárnej správy SR zákonom č. 23/2002 Z. z., ktorý mení a dopĺňa zákon č. 152/1995 Z. z. na ŠVPS SR.

Poslaním ŠVPS SR ako orgánu štátnej správy je hlavne výkon, riadenie, kontrola a usmerňovanie aktivít a činnosti v oblasti veterinárnej starostlivosti zdravia zvierat, ochrany zvierat, hygieny krmív, ekológie, veterinárnej farmácie, úradnej kontroly potravín a hygieny potravín živočíšneho a rastlinného pôvodu, špeciálnych komoditných režimov, prislúchajúcej laboratórnej diagnostiky a rýchleho výstražného systému.

V roku 2019 boli stanovené nasledovné priority

v oblasti ochrany zdravia zvierat

- realizácia národných ozdravovacích programov a ich aktualizácia v zmysle platnej legislatívy a nálezovej situácie
- vylepšovať systém kontroly identifikácie a registrácie hospodárskych zvierat
- vylepšovať veterinárny informačný systém
- aktualizácia národných pohotovostných plánov v zmysle platnej legislatívy
- surveillance katarálnej horúčky oviec, ozdravovacie programy infekčnej bovinnej rhinotracheitídy
- surveillance afrického moru ošípaných
- monitoring nákaz včiel
- monitoring nákaz u rýb
- zabezpečiť efektívny monitoring transmisívnych spongiformných encefalopatií.

v oblasti ochrany zvierat (animal welfare)

- ochrana zvierat používaných na vedecké účely a vzdelávacie účely
- vykonávanie kontrol pohody farmových zvierat
- ochrana spoločenských a cirkusových zvierat
- vykonávanie kontrol ochrany zvierat na bitúnku v čase ich zabíjania zvierat – posúdenie súladu vypracovanosti príručky osvedčených postupov (POP) každej prevádzky
- školenie určených osôb v oblasti ochrany zvierat používaných na vedecké účely a pracovníkov bitúnku vykonávajúcich súvisiace úkony s usmrccovaním

v oblasti veterinárnej certifikácie, dovozov a vývozov

- zabezpečenie dôsledného vykonávania hraničných veterinárnych kontrol živých zvierat a živočíšnych produktov dovážaných z tretích krajín do EÚ
- negociácia veterinárnych podmienok s tretími krajinami
- riadenie a vyhodnocovanie kontrol počas transportu
- vykonanie plánovaných kontrol RVPS so zameraním sa na kontroly v mieste pôvodu a veterinárnu certifikáciu pri obchode vo vnútri EÚ a pri vývozoch do tretích krajín, na kontroly v mieste určenia pri obchode vo vnútri EÚ a pri dovoze z tretích krajín

v oblasti laboratórnej diagnostiky

- rozširovanie spektra analýz vykonávaných v rámci úradnej kontroly potravín, zavádzanie nových vysokocitlivých analytických metód.
- zavádzanie nových metód v rámci zisťovania falšovaných potravín

- plnenie činnosti národných referenčných laboratórií najmä v oblastiach, pre ktoré sú menované nové európske referenčné laboratóriá
- úspešné zapájanie sa do plánovaných monitoringov v rámci rozborov potravín a surovín, ktoré organizuje Európska Komisia (ďalej len „EK“).

v oblasti hygieny produktov živočíšneho pôvodu

- vykonávanie úradných kontrol, ako jedného z činiteľov bezpečnosti potravín, ktorými sa sleduje a overuje, či prevádzkovatelia potravinárskych podnikov dodržiavajú požiadavky ustanovené v príslušnej hygienickej legislatíve
- zapájanie sa do systému úradných kontrol pri podozrení z falšovania a potravinových podvodov
- zvyšovanie počtu kontrol výrobkov s chráneným zemepisným označením, chráneným označením pôvodu a zaručených tradičných špecialít
- zefektívnenie účinnosti kontrol, ich výkon na základe analýzy rizík
- organizácia mimoriadnych kontrol

v oblasti surovín a potravín rastlinného pôvodu

- vykonávanie úradných kontrol na základe hodnotenia rizika
- vykonávanie odberu vzoriek na základe stanoveného plánu založeného na hodnotení rizika
- organizácia mimoriadnych cielených kontrol
- zabezpečenie výkonu kontrol na požiadanie PPA v rámci Dohody o delegovaných činnostiach
- zabezpečenie výkonu krížových kontrol
- zabezpečenie kontrol kvalitatívnych ukazovateľov vína
- zabezpečenie kontrol kvalitatívnych ukazovateľov ovocia a zeleniny

v oblasti hygieny krmív a veterinárnej farmácie

- vykonávať kontrolu rezíduí cudzorodých látok v živých zvieratách a v produktoch živočíšneho pôvodu prostredníctvom národného plánu kontroly rezíduí a monitoringov ako rádiohygienická kontrola a monitoring poľovnej zveri a rýb
- zamedzovanie výskytu nelegálnej distribúcie veterinárnych liečiv prostredníctvom sprísnených kontrol na všetkých stupňoch, kde sa manipuluje s liekmi, v súlade s platnou legislatívou
- prostredníctvom spolupráce s organizáciami zastrešujúcimi liekovú politiku zabezpečiť pohyb liekov na trhu v súlade s platnou legislatívou a ich vystopovateľnosť
- vykonávanie úradných kontrol medikovaných krmív
- kontroly na úseku hygieny krmív a v oblasti živočíšnych vedľajších produktov
- vypracovanie národného plánu opatrení v rámci problematiky antibiotickej rezistencie

ČINNOSTI, KTORÉ BY MALA ORGANIZÁCIA KONTINUÁLNE V BUDÚCNOSTI VYKONÁVAŤ

Okrem všetkých menovaných úloh je do úloh a realizovaných aktivít zahrnuté

- ✚ kontinúálne pracovať na implementácii „Viacročného národného plánu kontrol“ v zmysle Nariadenia (ES) č. 882/2002 EP a Rady o úradných kontrolách uskutočňovaných za účelom zabezpečenia overenia dodržiavania potravinového a krmovinového práva a predpisov o zdraví zvierat a o starostlivosti o zvieratá a nového pripravovaného nariadenia o úradných kontrolách
- ✚ na základe OIE štandardov garantovať zlepšovanie zdravia domácich a voľne žijúcich zvierat, verejného zdravia, podieľať sa na zvyšovaní ochrany zvierat, bezpečnosti

- potravín, zabezpečovať veterinárnu ochranu štátneho územia prostredníctvom HIS, ktoré sú vstupnými miestami nielen do SR ale celého spoločného priestoru EÚ,
- + realizovať opatrenia na minimalizáciu rizika výskytu, rozširovania a cirkulácie pôvodcu vtáčej chrípky s cieľom ochrany zdravia spotrebiteľa,
 - + realizovať opatrenia na minimalizáciu rizika výskytu, rozširovania a cirkulácie pôvodcu afrického moru ošípaných,
 - + venovať pozornosť kontrole zdravotného stavu včiel, vodných živočíchov a voľne žijúcej zveri tak z pohľadu ochrany zdravia zvierat vrátane prenosu nebezpečných nákaz na domáce zvieratá, ale i ochrany verejného zdravia, plnenie výkonu kontrol v rámci „Dohody o delegovaných činnostiach“ PPA MPRV SR a klasifikácia tiel jatočného hovädzieho dobytku,
 - + realizácia nového veterinárneho informačného systému zabezpečujúceho komplexný prístup k veterinárnym činnostiam,
 - + spĺňanie základných princípov etického kódexu zamestnancov ŠVPS SR ohľadom ďalšieho napredovania veterinárnych a ostatných činností
 1. profesijné riadenie a rozhodovanie (pozícia vzdelávania, skúseností – základné, kontinuálne)
 2. nezávislosť (osobná nezávislosť na komerčných, finančných, hierarchických a politických tlakoch, ktoré môžu ovplyvňovať odborné rozhodnutia)
 3. nezaujatosť
 4. bezúhonnosť, charakter
 5. objektívnosť,
 - + vyžadovanie vysokej profesionality, odbornej zodpovednosti, dobrej komunikatívnosti, kreatívnosti umocnenej flexibilitou, morálnu bezúhonnosť a kolegiálnosť od všetkých pracovníkov na každej úrovni riadenia a odbornej činnosti,
 - + komunikácia so spotrebiteľmi,
 - + transparentnosť vo výkone úradných kontrol zabezpečovaná najmä prostredníctvom webového portálu.

ČINNOSTI ORGANIZÁCIE

Zabezpečenie odborných garancií a činnosti bolo založené na spolupráci a komunikácii medzi ŠVPS SR, jej riadenými organizáciami a ostatnými odbornými, výrobnými, riadiacimi a kontrolnými organizáciami na národnej úrovni a v medzinárodnom meradle a ochotou vzájomne spolupracovať. Od pracovníkov veterinárnych a potravinových organizácií na Slovensku sa vyžadovala permanentne zvyšujúca sa odborná erudícia, komplexný pohľad s multidisciplinárnym myslením, profesijná rozhodovacia činnosť s uplatňovaním i osobnej zodpovednosti a zdravým riskovaním, využívanie odborných a vedeckých skúseností v analýze a syntéze poznatkov, aktívny prístup k informačným technológiám a dokumentácii aj v cudzom jazyku.

1. Legislatívny proces

1.1. Legislatíva

V roku 2019 bol v oblasti pôsobnosti Štátnej veterinárnej a potravinovej správy Slovenskej republiky pripravený návrh zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákona č. 39/2007 Z. z. o veterinárnej starostlivosti v znení neskorších predpisov.

1.2. Odvolacie konania

V roku 2019 bolo na ŠVPS SR uskutočnených 132 odvolacích konaní proti rozhodnutiam vydaným v správnom konaní na jednotlivých RVPS. Do konca roku 2019 bolo v 124 prípadoch vydané meritórne rozhodnutie a v 8 prípadoch bolo odvolanie vybavené listom bez vydania rozhodnutia vo veci z dôvodu oneskoreného odvolania, pričom neboli zistené dôvody na obnovu konania alebo na preskúmanie rozhodnutia mimo odvolacieho konania. Pokiaľ ide o meritórne rozhodnutia, v 65 prípadoch boli prvostupňové rozhodnutia potvrdené a odvolania zamietnuté, v 40 prípadoch boli rozhodnutia odvolacím orgánom zmenené, v 3 prípadoch boli rozhodnutia zrušené a v 15 prípadoch boli prvostupňové rozhodnutia zrušené a vrátené prvostupňovému orgánu na nové prejednanie. Odvolacie konania boli zastavené v počte 4.

2. Zdravie zvierat

Na úseku zdravia zvierat ŠVPS SR v roku 2019 plnila povinnosti vyplývajúce zo zákona č. 39/2007 Z. z.. Hlavné úlohy spočívali v príprave nástrojov riadenia, usmerňovania a koordinácie výkonov štátnej správy vykonávanej 40 RVPS na úseku kontroly dodržiavania požiadaviek na identifikáciu a registráciu zvierat, na klasifikáciu chovov, regiónov a oblastí z hľadiska výskytu istých chorôb zvierat, na implementáciu programov na kontrolu, monitoring a eradikáciu chorôb a na kontrolu dodržiavania požiadaviek na prevádzkovanie stredísk na zhromažďovanie zvierat, trhov so zvieratami, zberných stredísk pri obchode so zvieratami, inseminačných staníc, chovov zvierat a iných zariadení na chov a držbu zvierat podliehajúcich schváleniu alebo povoleniu orgánom veterinárnej správy.

ŠVPS SR na úseku zdravia zvierat v roku 2019 vypracovala a predložila MPRV SR na schválenie pätnásť národných programov na eradikáciu, kontrolu alebo prieskum chorôb zvierat v Slovenskej republike:

- Národný program eradikácie besnoty na Slovensku na rok 2020-2021;
- Plán prieskumu (surveillance) katarálnej horúčky oviec (bluetongue) v Slovenskej republike pre rok 2020;
- Národný kontrolný program pre klasický mor ošípaných v diviačej populácii na Slovensku v roku 2020;
- Národný program eradikácie moru včelieho plodu na rok 2020-2021;
- Národný program eradikácie vírusovej hemoragickej septikémie rýb (VHS) v Slovenskej republike na rok 2020 - 2021;
- Národný program eradikácie bakteriálnych chorôb rýb v Slovenskej republike na rok 2020 - 2021;
- Plán prieskumu aviárnej influenzy u hydiny a voľne žijúcich vtákov na Slovensku v roku 2020;
- Národný kontrolný program pre salmonelové infekcie v reprodukčných krdľoch kury domácej (*Gallus gallus*) v Slovenskej republike v roku 2020;
- Národný kontrolný program pre salmonelové infekcie v krdľoch nosníc kury domácej (*Gallus gallus*) produkujúcich vajcia na ľudskú spotrebu v Slovenskej republike v roku 2020;
- Národný kontrolný program pre salmonelové infekcie v krdľoch brojlerov kury domácej (*Gallus Gallus*) v Slovenskej republike v roku 2020;
- Národný kontrolný program pre salmonelové infekcie v krdľoch moriek v Slovenskej republike v roku 2020;
- Plán eradikácie infekčnej bovinnej rinotracheitídy (IBR) na Slovensku na rok 2020;
- Program prevencie, monitoringu a kontroly niektorých transmisívnych spongiformných encefalopatií (TSE) v Slovenskej republike pre rok 2020;
- Chovateľský program na rezistenciu oviec voči prenosným /transmisívnym spongiformným encefalopatiám – scrapie v Slovenskej republike na rok 2020.
- Národný kontrolný program pre africký mor ošípaných v diviačej populácii na Slovensku na rok 2020.

ŠVPS SR v rámci svojich právomocí počas roka 2019 vypracovala na úseku zdravia zvierat Plán veterinárnej prevencie a ochrany štátneho územia Slovenskej republiky na rok 2020 (ďalej len

„VPO 2020“) a usmernenie na vykonávanie kontrol na dodržiavanie požiadaviek na klasifikáciu chovov, regiónov a oblastí súvisiace s veterinárnymi požiadavkami na premiestňovanie zvierat na základe istých zdravotných štatútov. VPO 2020 zahŕňa plán diagnostických akcií a očkovaní hrađených zo štátneho rozpočtu alebo chovateľom pre trinásť skupín zvierat (hovädzí dobytok, ošípané, ovce, kozy, hydina, kone, ryby, včely, voľne žijúce zvieratá, farmové chovy zveri, všetky druhy zvierat, voľne žijúce vtáky a zoo zvieratá) s celkovým počtom stošesťdesiatštyri druhov preventívnych a diagnostických akcií. Každoročne sú aktualizované resp. spracované národné pohotovostné plány. V roku 2019 bolo 11 plánov pre: slintačku a krívačku; klasický mor ošípaných; aviárna influenza hydiny; pseudomor hydiny; bluetongue; vírusové choroby rýb; transmisívne spongiformné encefalopatie; africký mor koní; vezikulárna choroba ošípaných; africký mor ošípaných; exotické choroby povinné hláseniu..

ŠVPS SR v roku 2019 na úseku zdravia zvierat zabezpečila okrem školení úradných veterinárnych lekárov aj školenia pre členov Komory veterinárnych lekárov Slovenskej republiky.

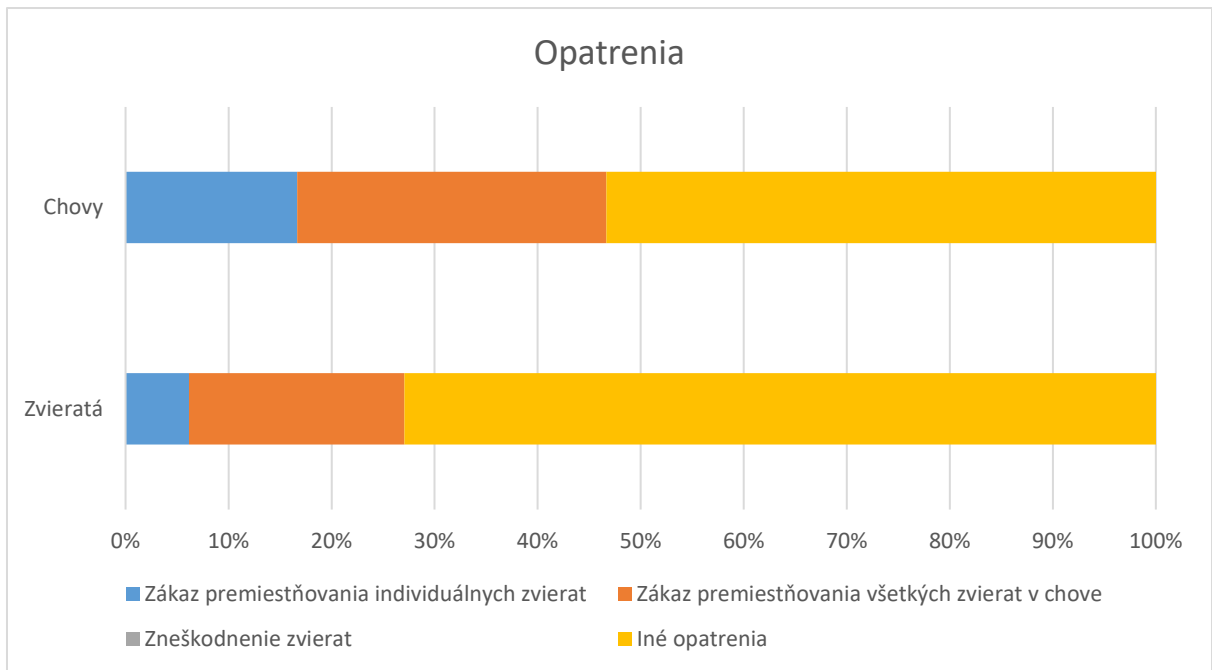
Zamestnanci ŠVPS SR zaradení na odbore zdravia a ochrany zvierat na úseku zdravia zvierat sa počas roku 2019 zúčastnili na rôznych pracovných skupinách odborníkov organizovaných EK a Radou Európskej, úspešne sa podieľali na odborných seminároch a v poradných a kontrolných orgánoch EK.

2.1. Identifikácia a registrácia zvierat

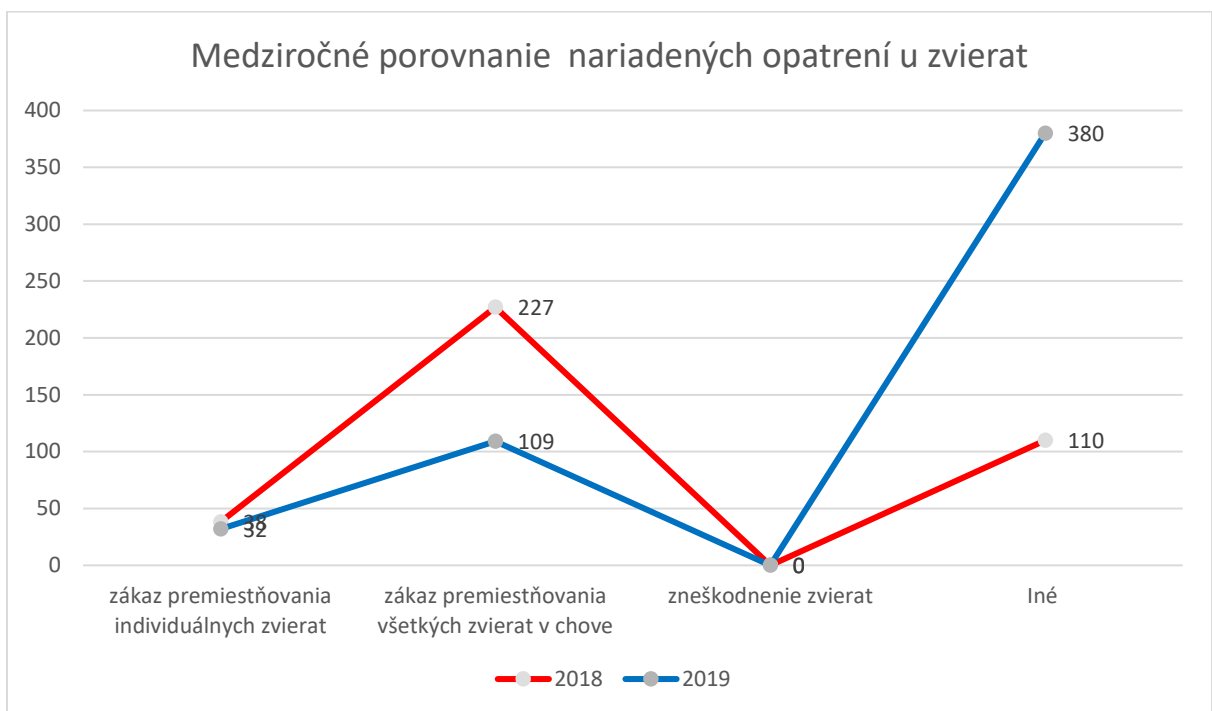
Veterinárni inšpektori v roku 2019 skontrolovali 613 chovov hovädzieho dobytku z celkového počtu 13 405 registrovaných chovov. K 1.1.2019 bolo v SR evidovaných 453 133 kusov živého hovädzieho dobytku. Bolo vykonaných 622 úradných kontrol na identifikáciu a registráciu hovädzieho dobytku na mieste a 27 dodatočných kontrol. Z celkového počtu 32 628 kusov hovädzieho dobytku v kontrolovaných chovoch bolo skontrolovaných 26 541 zvierat. Na odstránenie zistených nedostatkov boli v 59 chovoch uložené opatrenia, ktoré sa týkali 838 zvierat a v 58 prípadoch boli uložené pokuty.

Tabuľka 1 Výsledky kontrol vykonaných v chovoch hovädzieho dobytku na mieste pri kontrolách identifikácie a registrácie za rok 2019

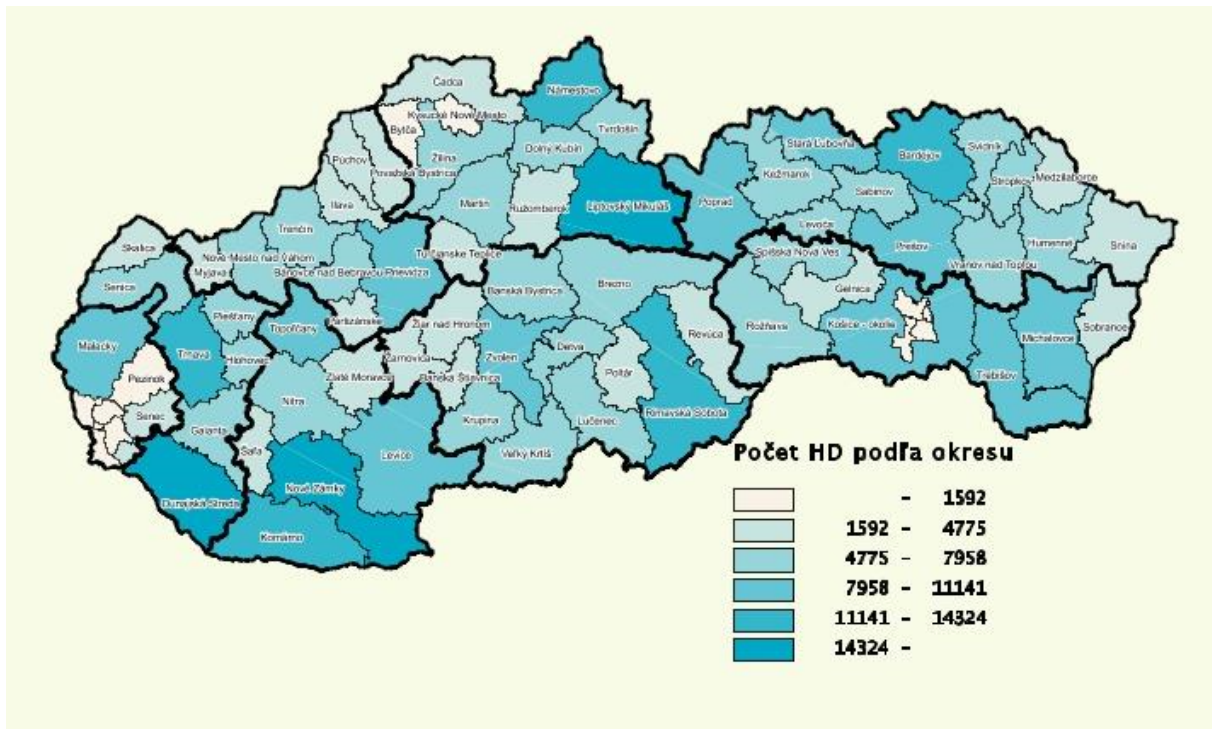
Nedostatky podľa kategórií	Zvieratá	Chovy
Nedostatky v identifikácii	423	17
Nedostatky v individuálnom registri	57	12
Chyby a nedostatky pri nahlasovaní narodenia, smrti	229	28
Chyby a nedostatky pri nahlasovaní presunov	146	24
Nedostatky v pasoch	61	6
Zvieratá/chovy len s jedným nedostatkom z bodov 1-4	570	46
Zvieratá/chovy s viac ako jedným nedostatkom z bodov 1-4	268	13
Zvieratá a chovy s nedostatkami spolu (body 5 a 6)	838	59
Opatrenia	Zvieratá	Chovy
Zákaz premiestňovania individuálnych zvierat	32	5
Zákaz premiestňovania všetkých zvierat v chove	109	9
Zneškodnenie zvierat	0	0
Iné opatrenia	380	16

Graf 1

Graf 2

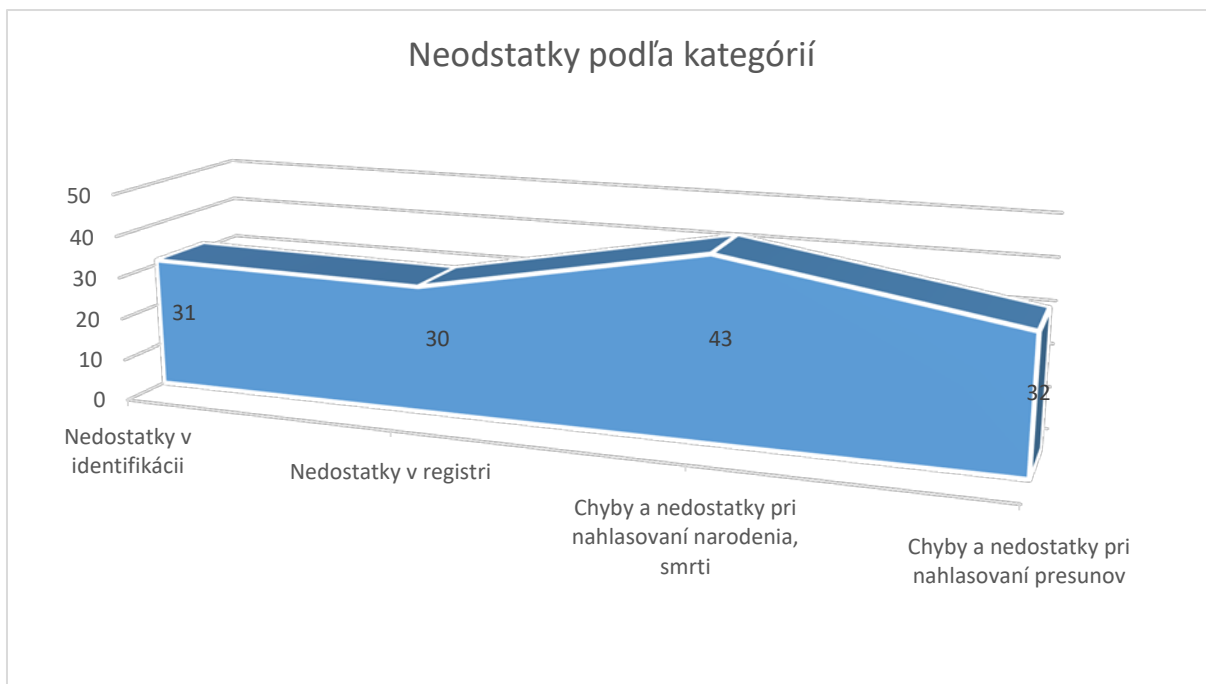

Obrázok 1 Prehľad počtu hovädzieho dobytku podľa okresov

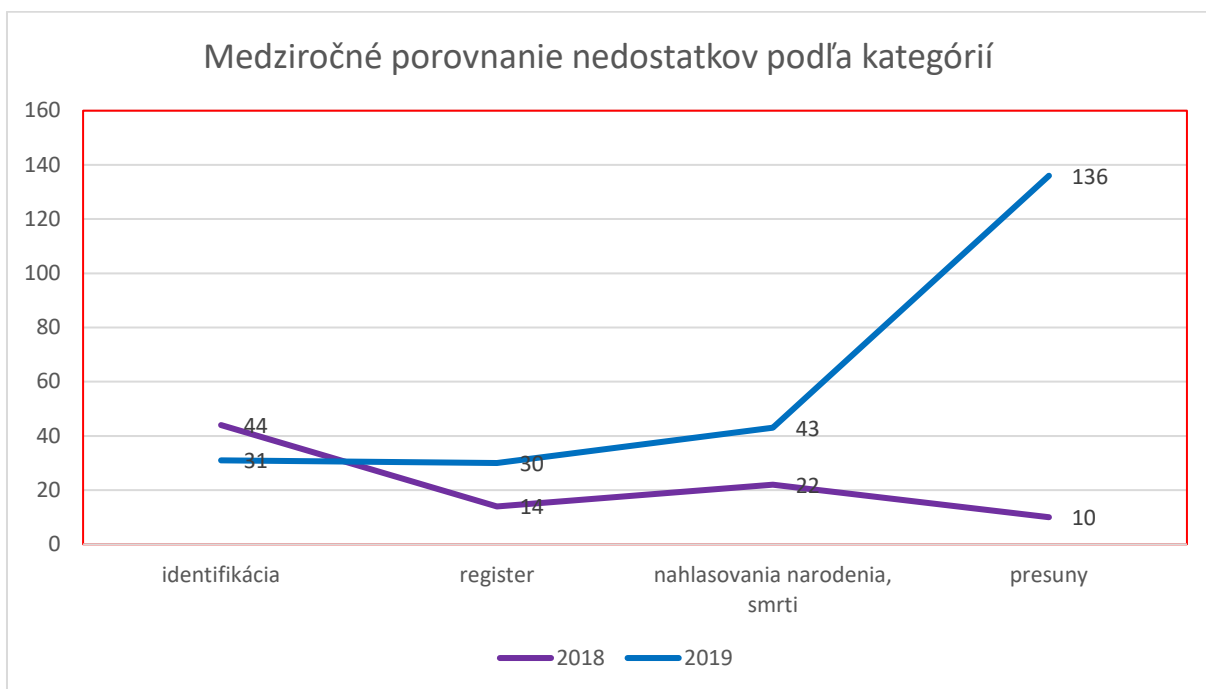
Vykonaných bolo 286 úradných kontrol zameraných na plnenie požiadaviek na registráciu chovov a identifikáciu zvierat v 281 chovoch ošípaných a 17 dodatočných kontrol. Počas kontrol bolo z celkového počtu 68 571 kusov ošípaných na farmách skontrolovaných 12 033 kusov, pri dodatočných kontrolách 365 kusov. Na základe zistených nedostatkov boli v 23 chovoch uložené opatrenia, ktoré sa týkali 355 kusov ošípaných a v 24 prípadoch bola uložená pokuta.

Tabuľka 2 Výsledky kontrol vykonaných v chovoch ošípaných na mieste pri kontrolách identifikácie a registrácie za rok 2019

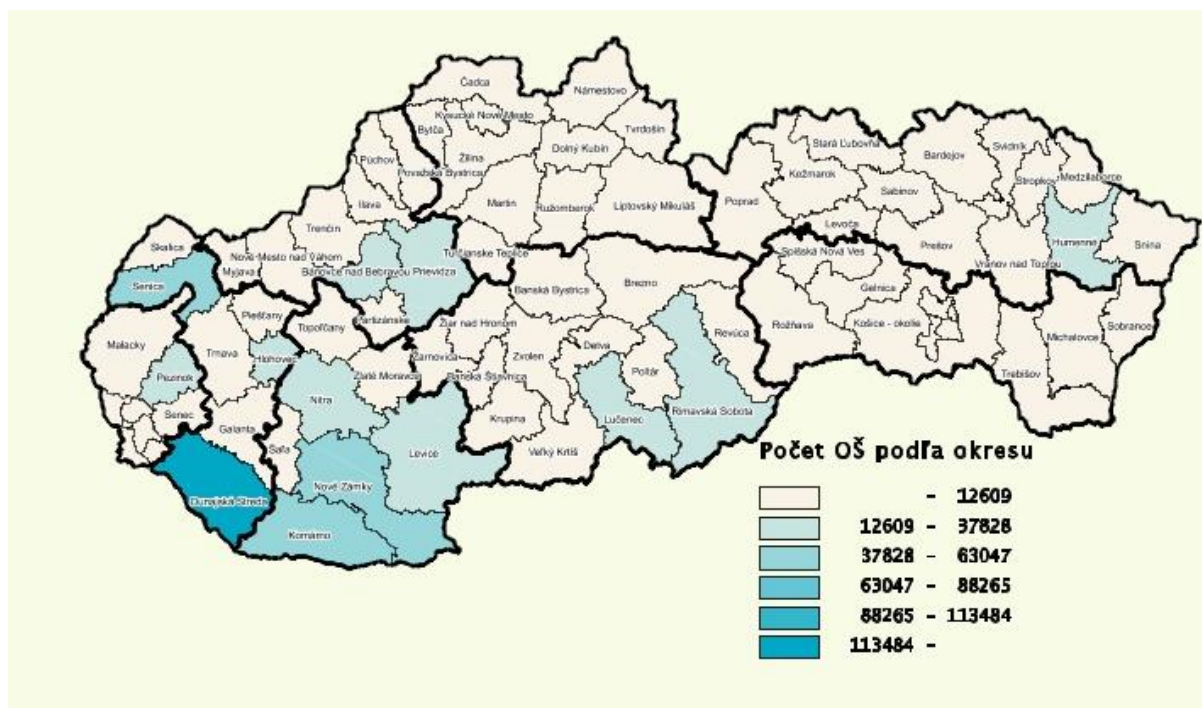
Nedostatky podľa kategórií	Chovy	
	Zvieratá	Chovy
Nedostatky v identifikácii		31
Nedostatky v registri		30
Chyby a nedostatky pri nahlasovaní narodenia, smrti		43
Chyby a nedostatky pri nahlasovaní presunov		32
Spolu		136
Opatrenia	Zvieratá	Chovy
Zákaz premiestňovania všetkých zvierat v chove	170	9
Zneškodnenie zvierat	0	0
Iné opatrenia	185	14

Graf 3

Graf 4

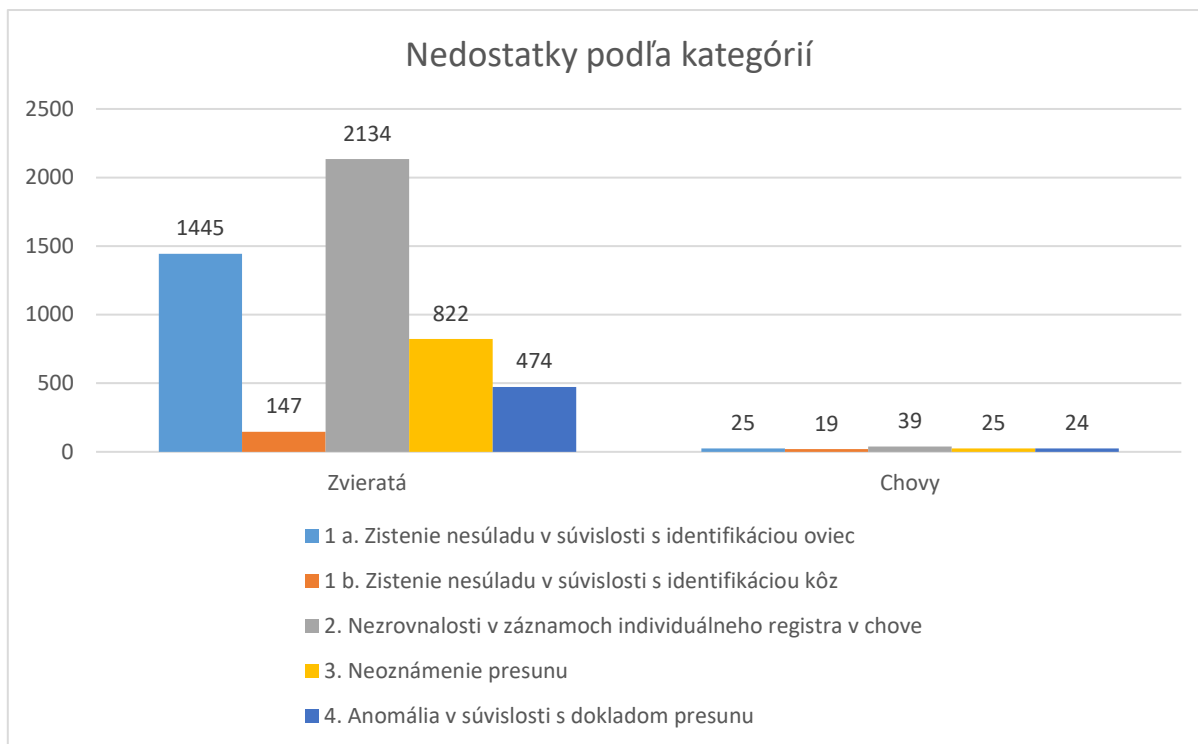

Obrázok 2 Prehľad počtu ošípaných podľa okresov

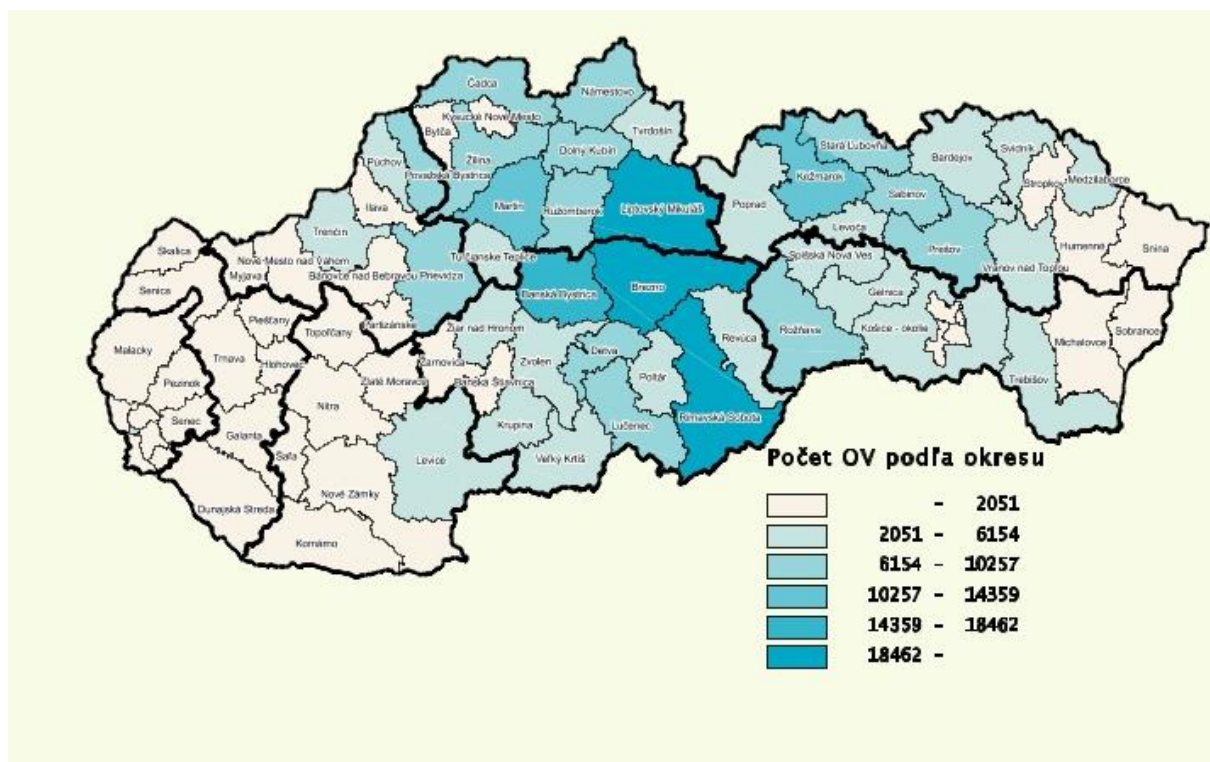
V chovoch malých prežúvavcov bolo v roku 2019 vykonaných 525 úradných kontrol identifikácie a registrácie oviec a kôz v 485 chovoch. Okrem toho bolo vykonaných 30 dodatočných kontrol. Z celkového počtu 30 899 oviec a kôz chovaných na kontrolovaných farmách bolo skontrolovaných 16 026 kusov. Na základe výsledkov týchto kontrol a zistených nedostatkov boli v 55 chovoch uložené opatrenia na odstránenie nedostatkov, ktoré sa týkali 2256 zvierat a v 41 chovoch príslušná RVPS uložila pokutu.

Tabuľka 3 Výsledky kontrol vykonaných v chovoch oviec a kôz na mieste pri kontrolách identifikácie a registrácie za rok 2019

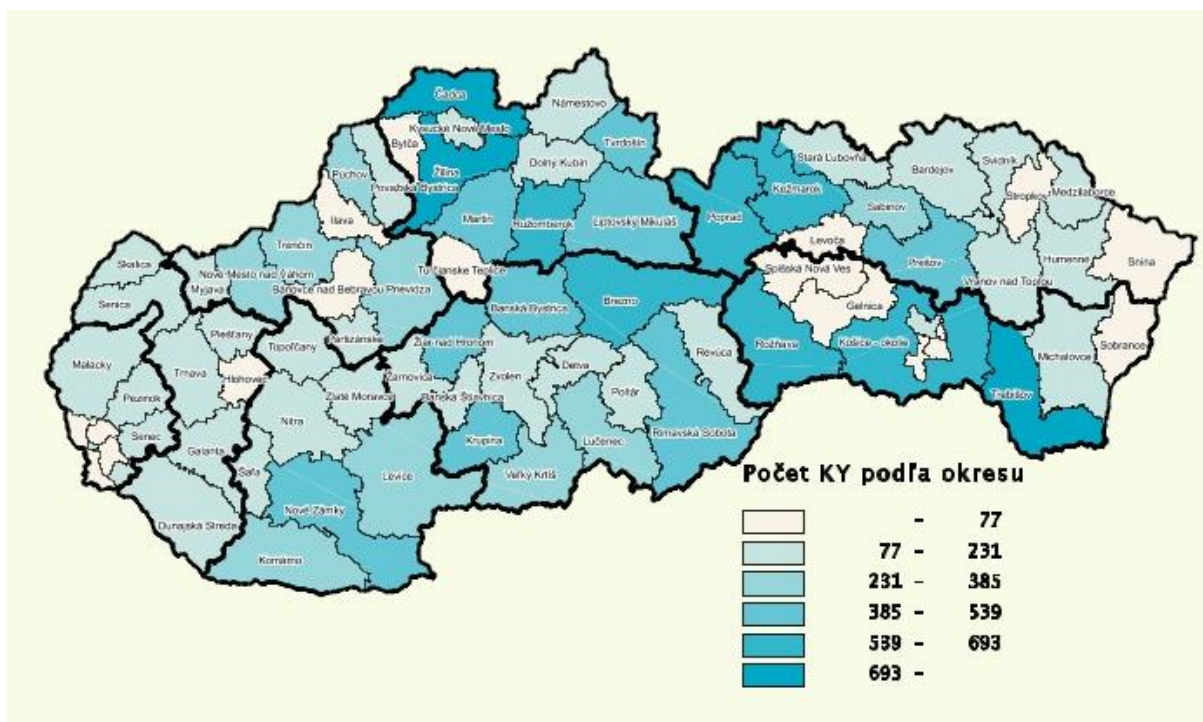
Nedostatky podľa kategórií	Zvieratá	Chovy
1 a. Zistenie nesúladu v súvislosti s identifikáciou oviec	1445	25
1 b. Zistenie nesúladu v súvislosti s identifikáciou kôz	147	19
2. Nezrovnalosti v záznamoch individuálneho registra v chove	2 134	39
3. Neoznámene presunu	822	25
4. Anomália v súvislosti s dokladom presunu	474	24
5. Zvieratá/chovy, v súvislosti s ktorými sa zistil len jeden nedostatok uvedený v bodoch 1-4	606	36
6. Zvieratá/chovy, v súvislosti s ktorými sa zistilo viac nedostatkov uvedených v bodoch 1-4	2 897	35
Celkový počet nedostatkov v súvislosti so zvieratami a chovmi (body 5. a 6.)	3 503	71
Opatrenia	Zvieratá	Chovy
Zákaz premiestňovania individuálnych zvierat	423	11
Zákaz premiestňovania všetkých zvierat v chove	1 444	20
Neškodné odstránenie zvierat	0	0
Iné	389	24

Graf 5

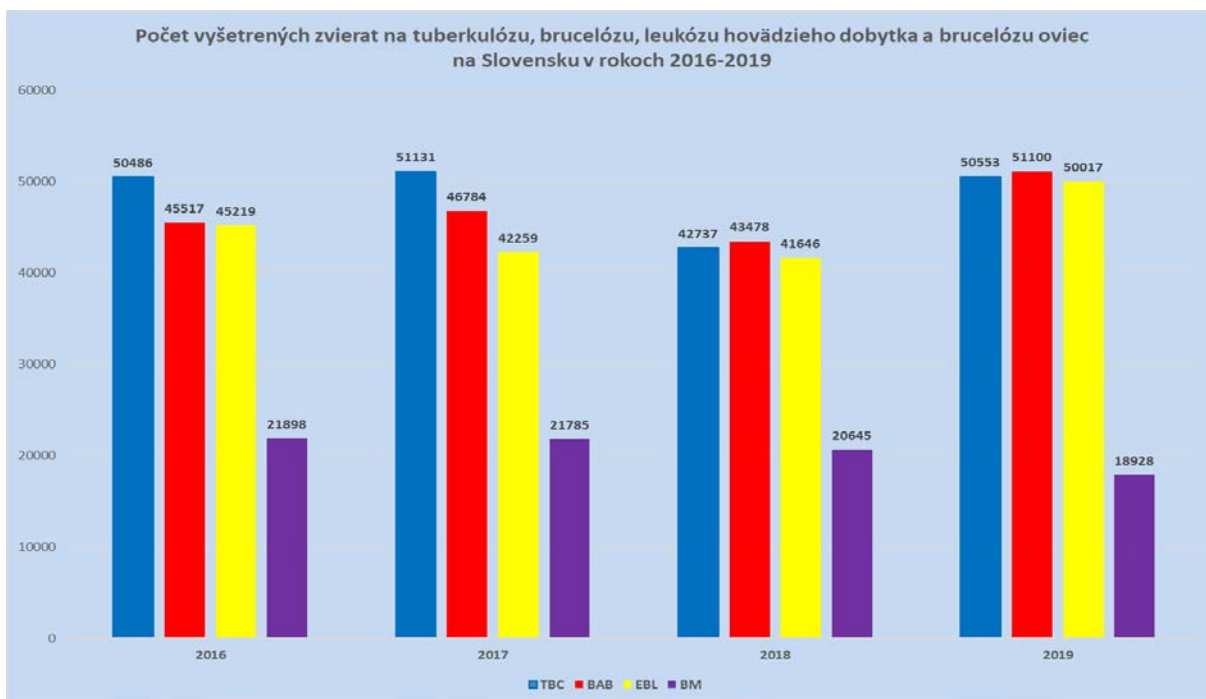
Obrázok 3 Prehľad počtu oviec podľa okresov

Obrázok 4 Prehľad počtu kôz podľa okresov

2.2. Klasifikácia chovov, regiónov a oblastí

Slovenská republika si počas roka 2019 naďalej udržala štatút krajiny úradne bez výskytu tuberkulózy hovädzieho dobytku, brucelózy hovädzieho dobytku, enzootickej bovinnej leukózy a brucelózy oviec (*Brucella melitensis*). Na udržanie štatútov bolo v SR počas roka 2019 vykonaných celkom 50 553 tuberkulínácií hovädzieho dobytku, 51 100 sérologických vyšetrení na brucelózu hovädzieho dobytku a 50 017 vyšetrení na enzootickú bovinnú leukózu. Na brucelózu oviec (*Brucella melitensis*) bolo vyšetrených celkom 18 928 oviec a kôz starších ako 6 mesiacov veku a všetky plemenné barany.

Graf 6

2.3 Eradikácia, kontrola a prieskum chorôb zvierat v Slovenskej republike

Orgány veterinárnej správy v SR v roku 2019 v rámci kontroly zdravia zvierat zaznamenali výskyt 10 chorôb zvierat. Zoznam chorôb, postihnutý druh a počet ohnísk a zvierat sú uvedené v nasledujúcej tabuľke č. 4.

Tabuľka 4 Sumárny výkaz nálezov za SR

Obdobie od január/2019 do december/2019				
	Nové ohniská	Počet zvierat v nových ohniskách	Zaniknuté ohniská	Aktuálne ohniská k 31.12.2019
B406 herpesviróza kaprov	1	300	0	1
A120 sui Africký mor ošípaných	11	57	11	0
A 120 fau Africký mor ošípaných (divo žijúcich)	32	0	0	32
B053 fau Echinokokóza/Hydatidóza	10	0	10	0
B110 bov Infekčná bovinná rinotracheitída	0	0	0	3
B160 ovi Klusavka	1	661	5	12
B255 fau Trichinelóza	6	6	9	0
B452 api Mor včelieho plodu	76	922	96	72
C611 bov Listeriόza	1	714	4	0
C611 ovi Listeriόza	3	2 758	4	0
C619 avi Salmonelόzy	1	13 612	1	0
C855 avi Aviárne salmonelόzy – mimo týfu	4	78 200	4	0

2.3.1. Besnota

Besnota je vždy smrteľné ochorenie teplokrvných živočíchov v prípade zistenia klinických príznakov. Z uvedeného dôvodu bol Národný program eradikácie besnoty na Slovensku na rok 2018 - 2019 (ďalej len „eradikačný program besnoty“) zameraný na prevenciu šírenia besnoty a na jej včasnú a bezpečnú diagnostiku v prípade vzniku rizika jej šírenia prostredníctvom poranenia potenciálne besným zvieratom. Eradikačný program besnoty bol implementovaný prostredníctvom povinnej vakcinácie domácich mäsožravcov proti besnote na náklady chovateľa a prostredníctvom orálnej vakcinácie líšok proti besnote uskutočnenej v dvoch sezónnych kampaniach - jar a jeseň 2019, hradenej z prostriedkov štátneho rozpočtu, spolufinancovanej EÚ.

Tabuľka 5 Orálna vakcinácia líšok v roku 2019

Sezónna kampaň	Počet dávok	
	Letecká pokládka	Ručná pokládka
Jarná kampaň 2019	312.500 dávok	3.900 dávok
Jesenná kampaň 2019	347.250 dávok	3.900 dávok

Laboratórnou diagnostikou sa zabezpečovala kontrola účinnosti orálnej vakcinácie líšok proti besnote a laboratórnym vyšetrovaním podozrivých zvierat sa overovala a zabezpečovala ochrana zvierat a ľudí pred šírením besnoty.

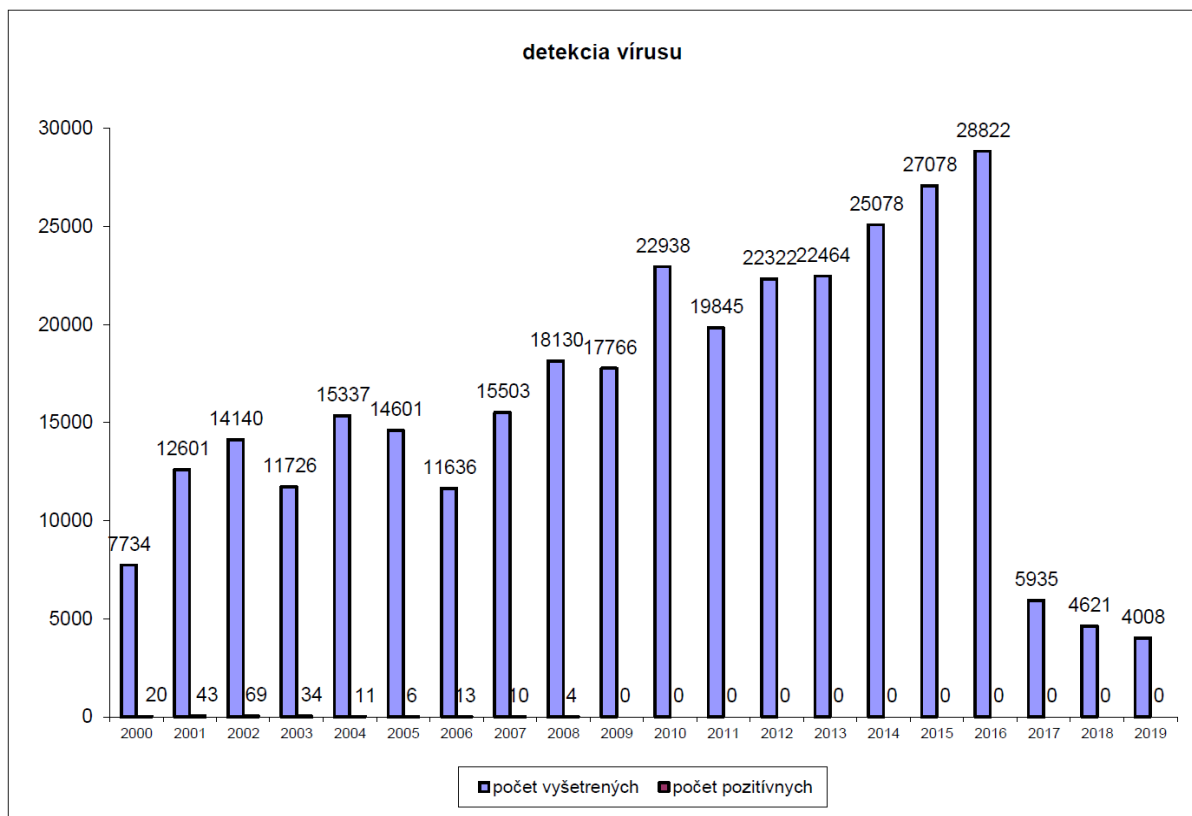
Tabuľka 6 Počet testovaných zvierat v roku 2019

Domáce zvieratá				Voľne žijúce zvieratá							
pes	mačka	ovce	iné	líška hrdzavá	psík medvedíkovitý	jazvec	kuna	iné lasicovité	díviak	srna	iné
73	62	5	4	691	14	2	7	1	2	1	14

Od augusta 2006 do januára 2013 bola Slovenská republika bez výskytu besnoty. Napriek všetkým opatreniam došlo k reintrodukcii besnoty z Poľska a Slovenská republika už nie je krajinou bez výskytu besnoty. V roku 2015 bolo potvrdených 5 prípadov besnoty u líšok, v bezprostrednej blízkosti poľských hraníc. V rokoch 2014, 2016, 2017, 2018 a 2019 nebol v Slovenskej republike potvrdený prípad besnoty.

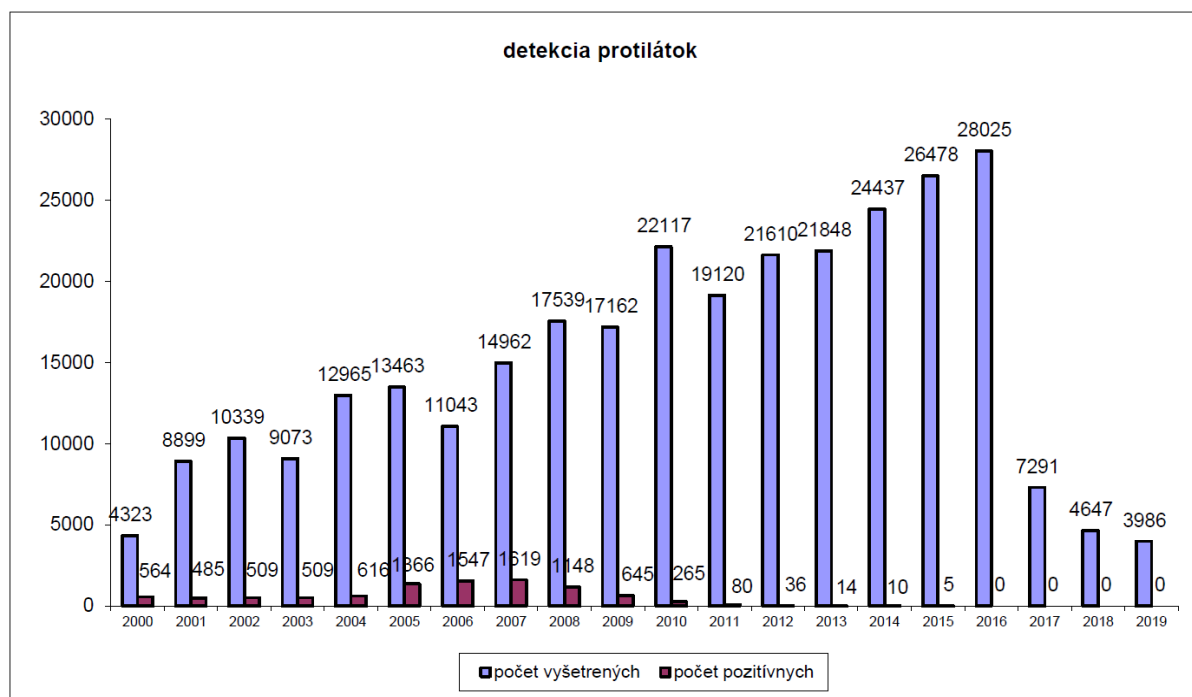
2.3.2. Klasický mor ošípaných

Monitoring klasického moru ošípaných (ďalej len „KMO“) v chovoch domácich ošípaných ako aj monitoring KMO v diviacej populácii bol vykonaný v súlade s Národným kontrolným programom pre klasický mor ošípaných v diviacej populácii na Slovensku v roku 2019, ktorý bol schválený EK a spolu financovaný s prostriedkov EÚ. V priebehu roka 2019 sa v Slovenskej republike nevykytol prípad KMO v chovoch domácich ošípaných ani u diviakov.

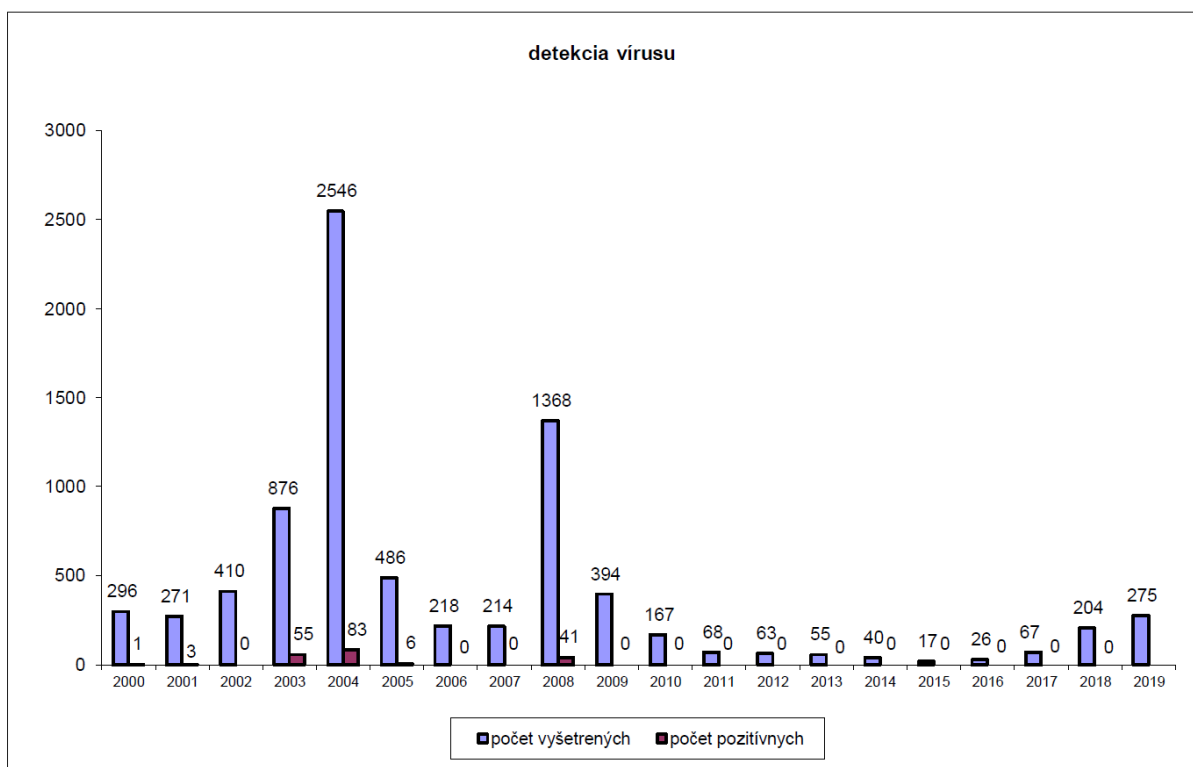

Graf. č. 7

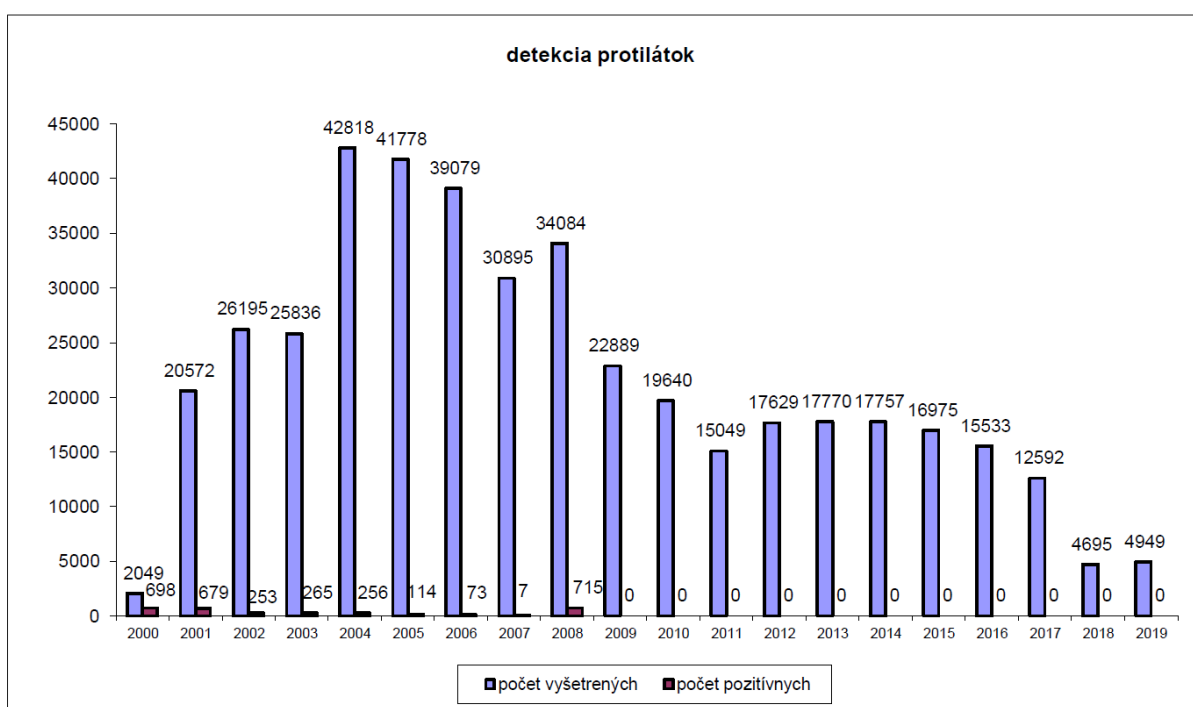
Počet laboratórnych vyšetrení diviakov na KMO v Slovenskej republike v rokoch 2000-2019 – detekcia vírusu

Graf 8 Počet laboratórnych vyšetrení diviakov na KMO v Slovenskej republike v rokoch 2000-2019 – detekcia protilátok

Graf 9 Počet laboratórných vyšetrení domácich ošípaných na KMO v Slovenskej republike v rokoch 2000-2019 – detekcia vírusu

Graf 10 Počet laboratórných vyšetrení domácich ošípaných na KMO v Slovenskej republike v rokoch 2000-2019 – detekcia protilátok

Od júna 2011 nie je Slovenská republika na zozname infikovaných oblastí.

2.3.3. Africký mor ošípaných

Monitoring afrického moru ošípaných (ďalej len „AMO“) v diviacej populácii bol vykonaný v súlade s Národným kontrolným programom pre africký mor ošípaných v diviacej populácii na Slovensku v roku 2019, ktorý bol schválený EK a spolu financovaný s prostriedkov EÚ. Nevyhnutnosť monitoringu AMO vyplynula zo stále sa zhoršujúcej epizootologickej situácie v Poľsku, v pobaltských krajinách, výskytu AMO v Českej republike a najmä z postupu AMO na Ukrajine smerom k hranici so Slovenskom. Slovensko taktiež muselo okamžite zareagovať na výskyt AMO u diviakov v Maďarsku v apríli 2018. Na základe týchto alarmujúcich skutočností boli na Slovensku vytýčené 3 tzv. „náravníkové oblasti AMO“ v ktorých boli prijaté nevyhnutné opatrenia na zabránenie šírenia AMO v chovoch domácich ošípaných ako aj v poľovných revíroch. Aktívny monitoring AMO u ulovených diviakov a monitoring domácich ošípaných bol sústredený najmä do „náravníkových oblastí AMO“, avšak pasívny monitoring AMO u uhynutých diviakov prebiehal kontinuálne na celom území SR.

Historicky prvý výskyt afrického moru ošípaných (AMO) na území SR bol potvrdený 25.7.2019 v obci Strážne v okrese Trebišov. Ohnisko bolo potvrdené u súkromného drobnochovateľa ošípaných a všetky ošípané (4 ošípané) boli usmrtené do 24 hodín od potvrdenia choroby. V rámci opatrení na zabránenie šírenia nákazy boli dňa 30.7.2019 usmrtené a neškodne odstránené všetky ošípané v infikovanej obci. Prvé ohnisko AMO bolo lokalizované 470 metrov od hranice s Maďarskou republikou, kde sa africký mor už dlhodobo vyskytoval v populácii diviakov. Je vysoký predpoklad, že africký mor ošípaných bol na územie SR introdukovaný prostredníctvom infikovaných diviakov z územia Maďarska, čo potvrdzuje aj následný výskyt AMO u diviakov na našom území v tej istej oblasti.

Africký mor u domácich ošípaných

V období od 25.7.2019 do 19.8.2019 bolo potvrdených celkom 11 ohnisk AMO u domácich ošípaných. Všetky ohniská boli lokalizované v okruhu 15 km od primárneho ohniska v obci Strážne. Ohniská boli potvrdené výlučne u drobnochovateľov ošípaných a všetky ošípané v ohniskách AMO boli usmrtené do 24 hodín od potvrdenia choroby. Zároveň boli vytýčené ochranné pásmo a pásmo dohľadu, kde boli prijaté prísne opatrenia najmä v súvislosti s premiestňovaním ošípaných. Vzhľadom na nízku úroveň biologickej ochrany chovov pred zavlečením nákazy boli depopulované všetky ošípané v infikovaných obciach. Celkom bolo usmrtených 205 ošípaných v 55 drobnochovoch.

Prehľad výskytu AMO u domácich ošípaných je zverejnený a aktualizovaný na webovom sídle Štátnej veterinárnej a potravinovej správy Slovenskej republiky:

https://www.svps.sk/Zvierata/choroby_AMO_SR.php.

V auguste 2019 sa situácia s výskytom AMO u domácich ošípaných stabilizovala a od 19.8.2019 nebolo potvrdené žiadne ďalšie ohnisko AMO u domácich ošípaných. Avšak celý okres Trebišov a väčšia časť okresu Michalovce boli zaradené do infikovanej oblasti AMO u domácich ošípaných a u diviakov (územie uvedené v Prílohe III Rozhodnutia EK 2014/709/EÚ), čo spôsobovalo značné ekonomické straty chovateľom ošípaných. RVPS Trebišov a Michalovce v spolupráci so súkromnými veterinárnymi lekármi zabezpečila odber vzoriek vo všetkých drobnochovoch v ochrannom pásme a pásme dohľadu. Celkovo bolo vyšetrených 650 chovov ošípaných v 73 obciach a bolo odobratých 397 vzoriek krvi od ošípaných v drobnochovoch v ochrannom pásme. Na základe uvedených vyšetrení Európska komisia v decembri 2019 akceptovala návrh Slovenskej republiky a infikovaná oblasť bola preklasifikovaná na infikovanú

oblasť bez výskytu AMO u domácich ošípaných ale s výskytom u diviačej zveri (územie uvedené v Prílohe II Rozhodnutia EK 2014/709/EÚ), čo výrazne pomohlo chovateľom ošípaných v trebišovskom a v michalovskom okrese.

Po eradikácii AMO u domácich ošípaných sa ŠVPS SR a RVPS v infikovaných oblastiach u diviakov a v rizikových oblastiach sústredila na pravidelný monitoring AMO v chovoch a kontrolu plnenia biologických opatrení pred zavlečením AMO do chovov od infikovaných diviakov a z infikovaného prostredia.

Africký mor u diviakov

Krátko po potvrdení AMO u domácich ošípaných bol diagnostikovaný aj prvý prípad AMO v diviačej populácii. Dňa 8.8.2019 bol potvrdený prvý prípad AMO v katastri obce Svätušie približne 7 km od slovensko-maďarskej hranice v okrese Trebišov a v oblasti, kde sa už v tom čase vyskytoval AMO u domácich ošípaných. Štátna hranica v tejto oblasti je bez prírodných alebo umelých prekážok, čo poskytuje ideálne podmienky pre migráciu diviačej zveri. V tom čase už bolo na území Maďarskej republiky potvrdených viac ako 800 infikovaných diviakov. Ihneď po potvrdení AMO u diviakov boli prijaté veterinárne opatrenia pre užívateľov poľovných revírov v okrese Trebišov za účelom zabránenia šírenia AMO v diviačej populácii. Taktiež bola v spolupráci s Európskou komisiou vytýčená infikovaná a vysokoriziková oblasť AMO. Opatrenia v infikovanej oblasti sú cielené najmä na spomalenie šírenia infekcie do neinfikovaných oblastí a na minimalizáciu prežívania vírusu AMO vo vonkajšom prostredí a zahŕňajú najmä:

1. Zákaz lovu diviakov vo vybraných revíroch
2. Zákaz lovu s poľovnými psami
3. Aktívne vyhľadávanie uhynutých diviakov
4. Dodržiavanie zásad biologickej bezpečnosti
5. Individuálny lov diviakov na vnaďiskách
6. Bezpečné nakladanie s vývrhmi a uhynutými diviakmi
7. Bezpečné uskladnenie tiel ulovených diviakov až do doručenia výsledku laboratórneho vyšetrenia

Aj napriek prijatým opatreniam sa doposiaľ nepodarilo eradikovať AMO v diviačej populácii. V roku 2019 bolo potvrdených 32 infikovaných diviakov v okresoch Trebišov a Michalovce. Avšak postup šírenia vírusu AMO sa podarilo výrazne spomaliť.

Okrem riešenia aktuálnej situácie v infikovaných oblastiach je nevyhnutné zabezpečiť včasnú detekciu vírusu AMO a zamedzenie šíreniu AMO pozdĺž celej slovensko-maďarskej hranice. Za týmto účelom boli vydané opatrenia pre užívateľov poľovných revírov v celej tzv. „nárazníkovej oblasti“ v slovensko-maďarskom pohraničí:

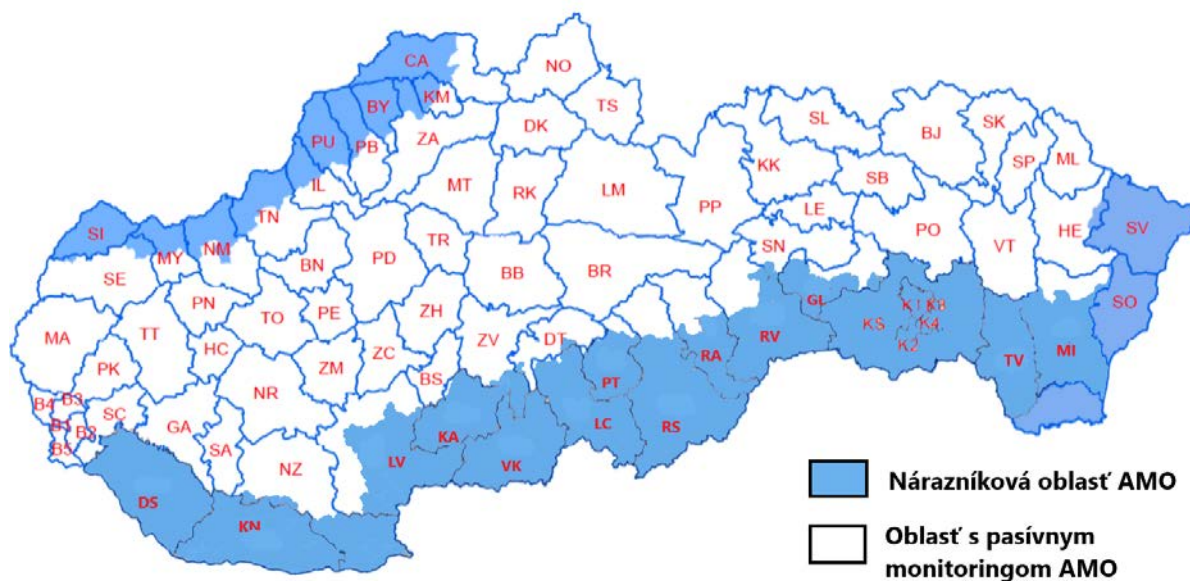
1. Celoročný intenzívny lov diviačej zveri za účelom monitoringu AMO a znižovania denzity diviačej zveri v poľovnom revíri,
2. Opatrenia na zníženie denzity diviačej zveri a dosiahnutie normovaných kmeňových stavov,
3. Sanáciu uhynutej diviačej zveri a vedľajších živočíšnych produktov z ulovenej zveri,
4. Dodržiavanie opatrení pri manipulácii s ulovenými diviakmi, ich zvyškami ako aj s uhynutými diviakmi zabraňujúce šíreniu AMO,
5. Opatrenia na odber a predkladanie vzoriek na vyšetrenie všetkej ulovenej zveri (a nájdenej uhynutej diviačej zveri),

6. Vykonávanie monitoringu u diviačej zveri a odber vzoriek iba osobami vyškolenými na prehliadku zveri po ulovení na mieste alebo osobami vyškolenými regionálnou veterinárnou a potravinovou správou na odber vzoriek na KMO,
7. Vedenie evidencie užívateľom poľovného revíru o každom ulovenom, uhynutom diviakovi a rozdelení diviny,
8. Možnosť uvádzať na trh ulovené diviaky a premiestniť mimo poľovný revír (PR) až po obdržaní negatívneho laboratórneho výsledku na AMO,
9. Možnosť premiestňovania živo odchytených diviakov mimo poľovný revír len do zverníc v rámci nárazníkovej oblasti a so súhlasom príslušnej RVPS,
10. Predkladať mesačne príslušnému odboru pozemkového a lesného okresného úradu hlásenia o love a úhyne diviačej zveri podľa ich usmernenia.

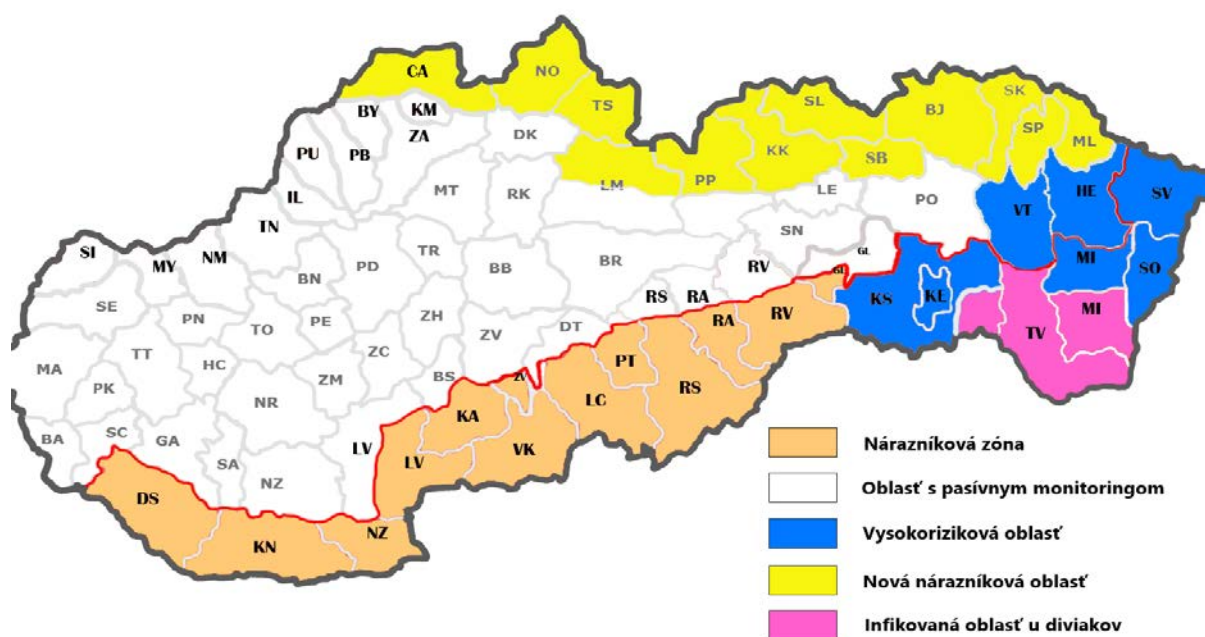
ŠVPS SR taktiež pozorne monitoruje vývoj epidemiologickej situácie v Poľsku. V súvislosti so stále postupujúcim AMO u diviakov a u domácich ošípaných smerom k slovensko-poľskej hranici boli od 1.1.2020 zaradené do tzv. „nárazníkovej oblasti“ aj pohraničné územia s Poľskou republikou.

Aktuálna regionalizácia SR vo vzťahu k AMO ako aj prehľad výskytu AMO v diviačej populácii je zverejnený a aktualizovaný na webovom sídle Štátnej veterinárnej a potravinovej správy Slovenskej republiky:

https://www.svps.sk/Zvierata/choroby_AMO_SR.php.

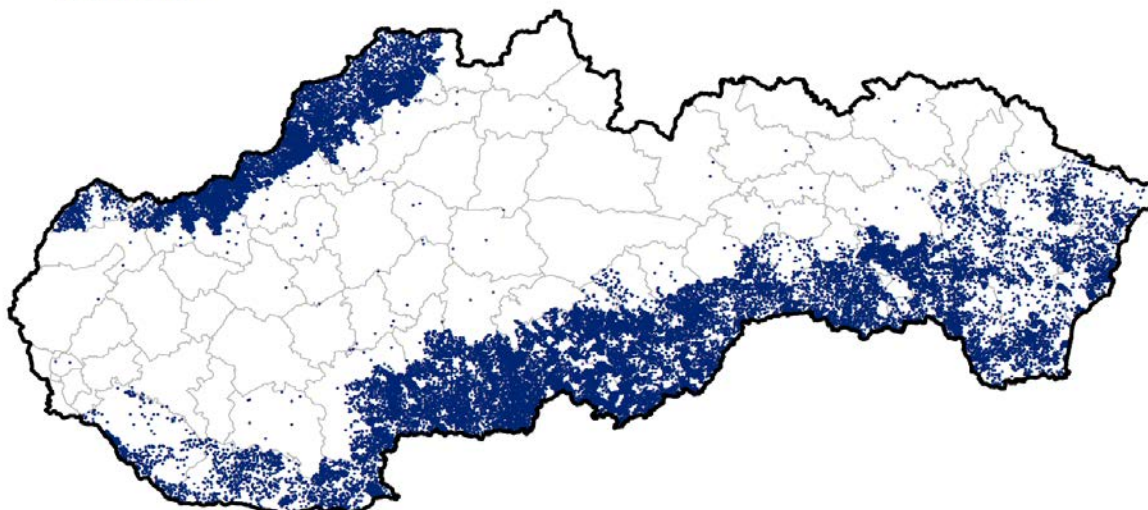

Obrázok 5 Nárazníkové oblasti AMO v prvej polovici roku 2019

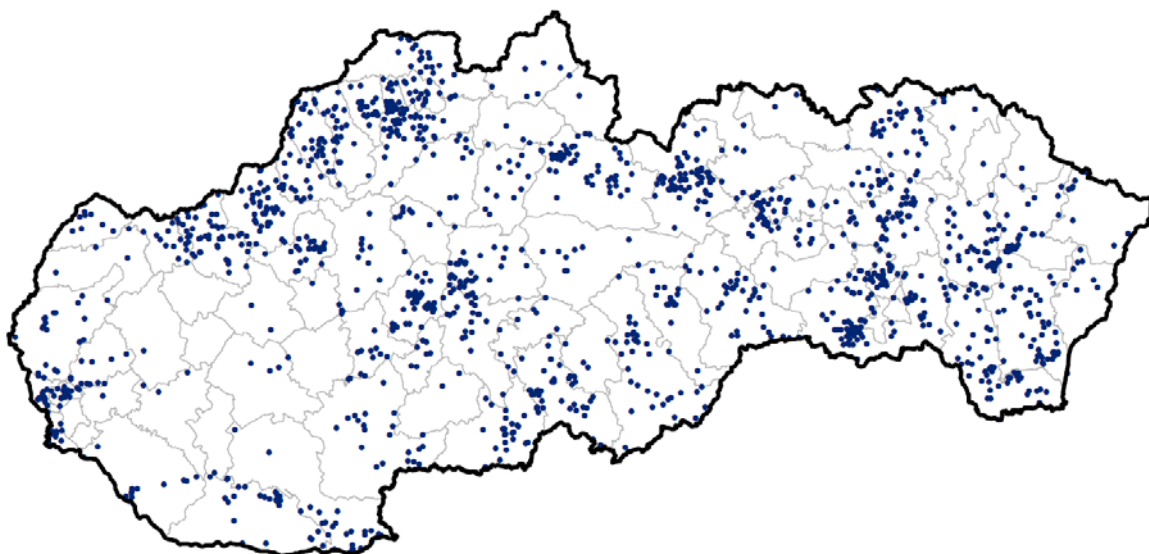
Obrázok 6 Regionalizácia SR vo vzťahu k AMO k 31.12.2019

detekcia vírusu

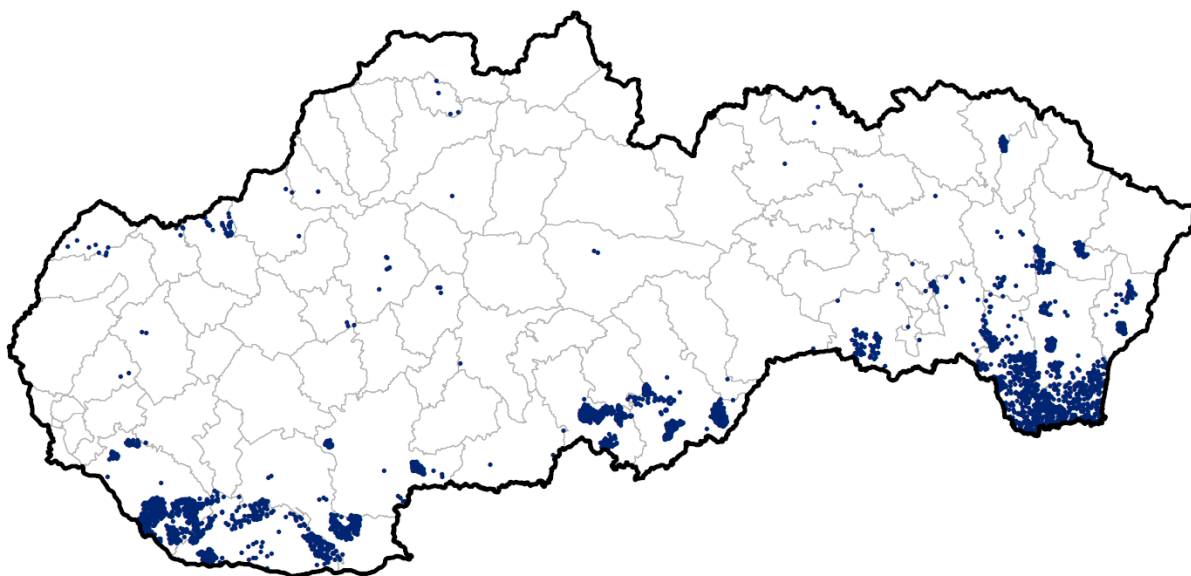

Obrázok 7 Geografický pôvod vzoriek od diviakov zaslaných na detekciu vírusu AMO a protilátok proti vírusu AMO na Slovensku v roku 2019 – aktívny monitoring

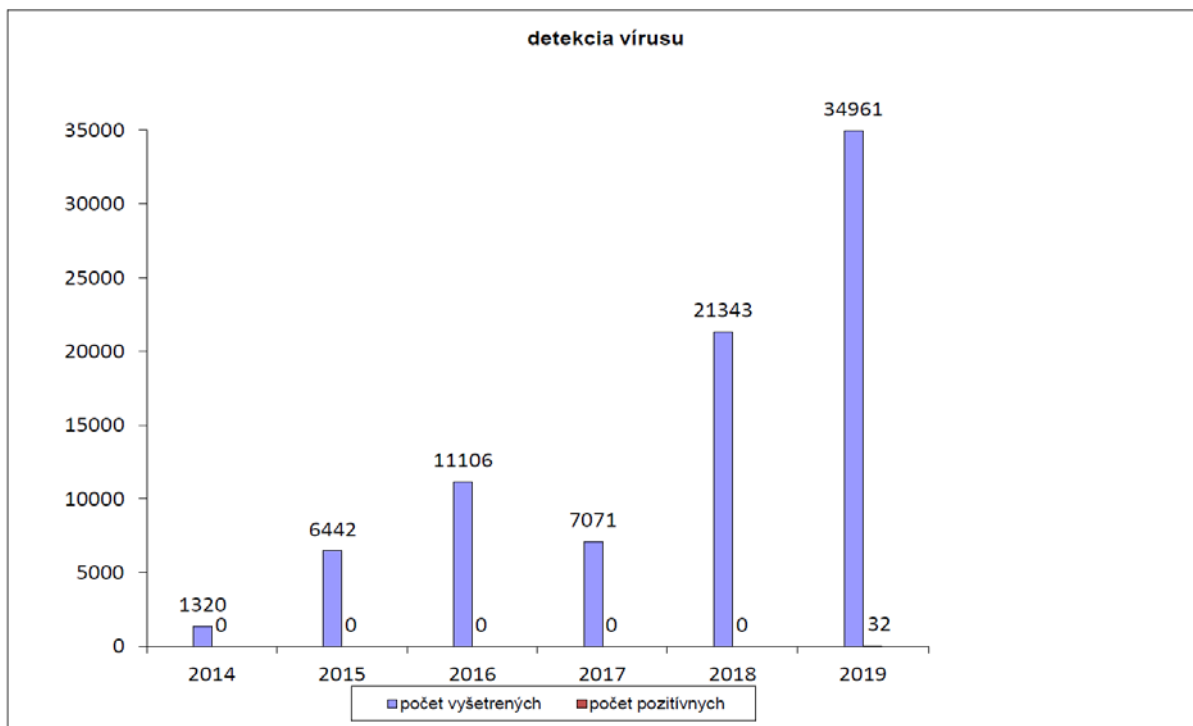
detekcia vírusu

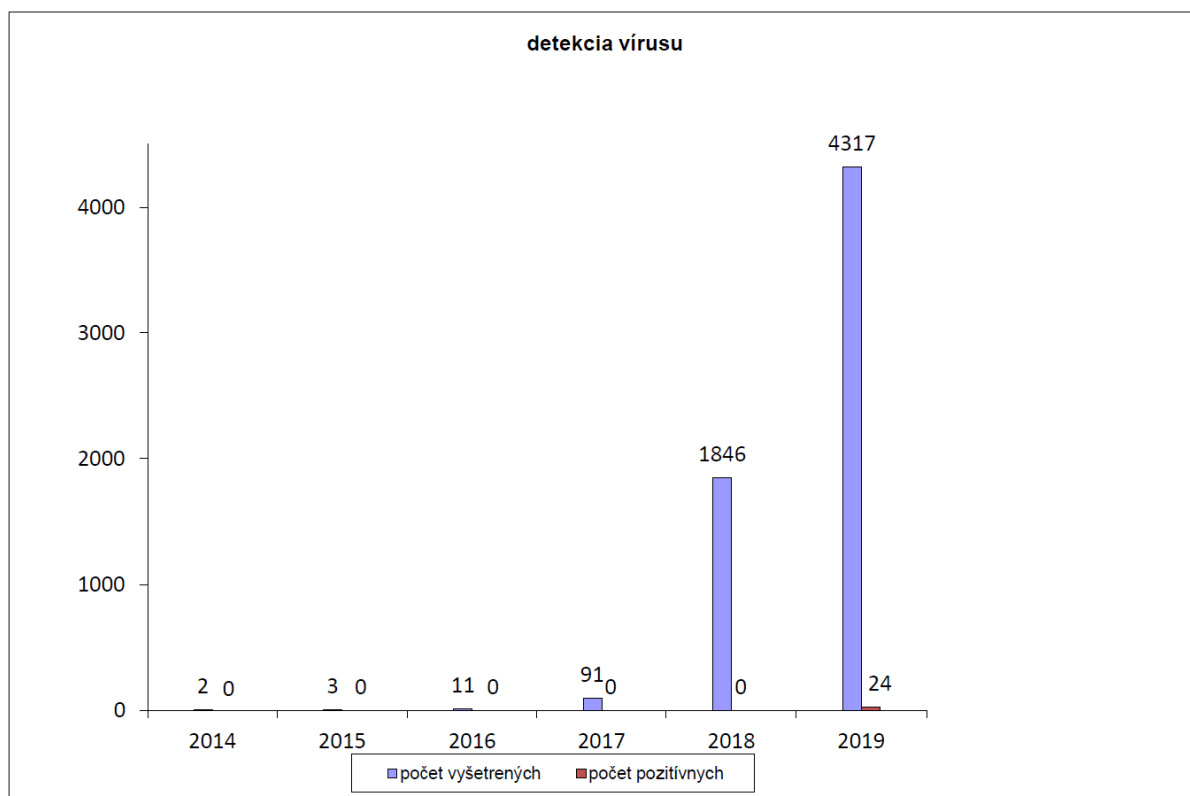
Obrázok 8 Geografický pôvod vzoriek od diviakov zaslaných na detekciu vírusu AMO a protilátok proti vírusu AMO na Slovensku v roku 2019 – pasívny monitoring

Obrázok 9 Geografický pôvod vzoriek od ošípaných zaslaných na detekciu vírusu a protilátok proti AMO na Slovensku v roku 2019 – pasívny monitoring

Graf 11 Počet laboratórných vyšetrení AMO u diviakov na Slovensku v rokoch 2012-2019

Graf 12 Počet laboratórných vyšetrení AMO u ošipáných na Slovensku v rokoch 2012-2019

2.3.4. Aujeszského choroba

Cielený monitoring Aujeszského choroby (MA) v chovoch ošípaných v roku 2019 sa vykonával na základe Plánu veterinárnej prevencie a ochrany štátneho územia s cieľom udržať štatút bez výskytu MA pre Slovenskú republiku.

V septembri 2006 bol úspešne ozdravený posledný chov ošípaných od MA a Aujeszského choroba ošípaných sa v ostatných rokoch nevyskytla v žiadnom novom ohnisku.

Tabuľka 7 Počet vyšetrených vzoriek v roku 2019

Druh zvierat	Detekcia celkových protilátok		Detekcia vírusových protilátok (IgE)		Ohniská
	vyšetrené	pozitívne	vyšetrené	pozitívne	
Domáce ošípané	4 500	0	0	0	0

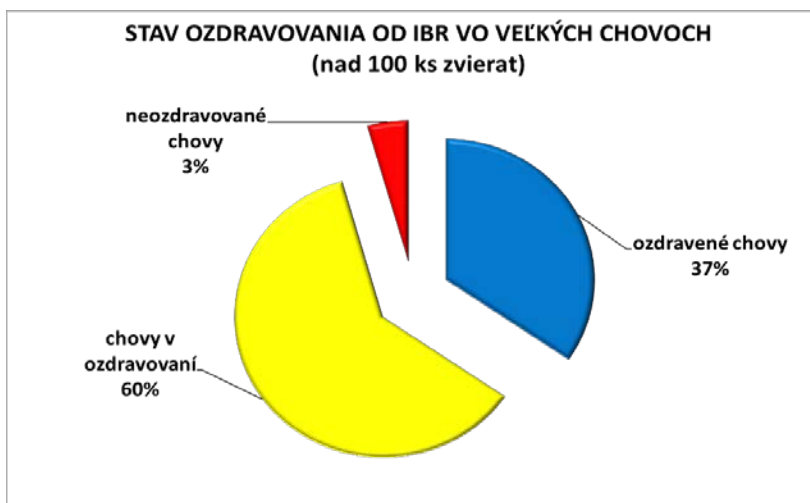
V septembri 2007 EK akceptovala výsledky ozdravovacieho procesu a monitoringu MA na území SR a rozhodnutím Komisie č. 2007/603/ES zahrnulo Slovensko do zoznamu regiónov bez výskytu MA. Z tohto dôvodu nie je potrebné od roku 2008 realizovať ozdravovací program od MA, avšak na základe garancii Slovenskej republiky v rámci schvaľovacieho procesu je nevyhnutné vykonávať pravidelný monitoring MA aj v nasledujúcom období. Na základe laboratórnych výsledkov si Slovenská republika udržala štatút krajiny bez výskytu MA a v roku 2019 bol monitoring MA realizovaný iba v rozsahu potrebnom na udržanie štatútu bez výskytu MA.

V roku 2019 neboli detegované žiadne pozitívne celkové protilátky, čo korešponduje s úplným zákazom vakcinácie proti MA od roku 2006 na celom území SR.

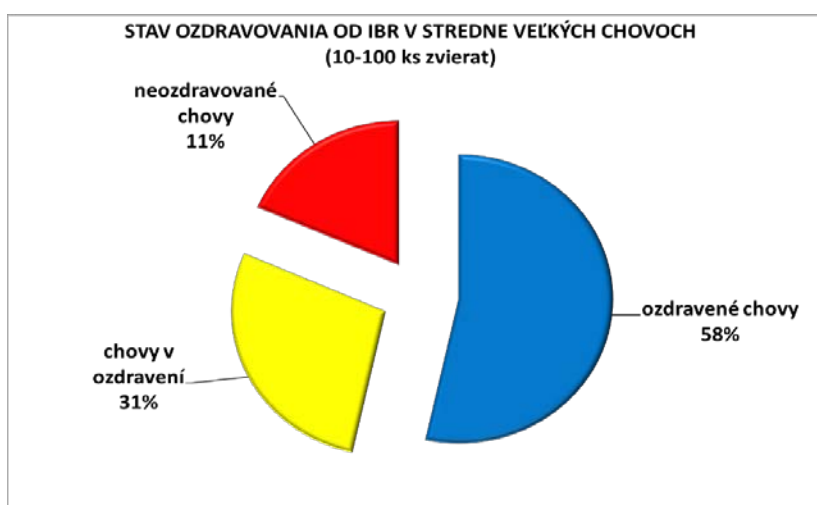
2.3.5. Infekčná boviná rinotracheitída

Monitoring IBR/IPV v chovoch hovädzieho dobytká v roku 2019 sa vykonával na základe schváleného ozdravovacieho programu – Plán eradikácie infekčnej bovinnej rinotracheitídy (IBR/IPV) na Slovensku v roku 2019. Cieľom programu je ozdraviť chovy hovädzieho dobytká od IBR/IPV na celom území Slovenskej republiky. Ozdravením chovov sa zlepšil zdravotný stav a odbúrajú sa obchodné prekážky v domácom ako aj v zahraničnom obchode.

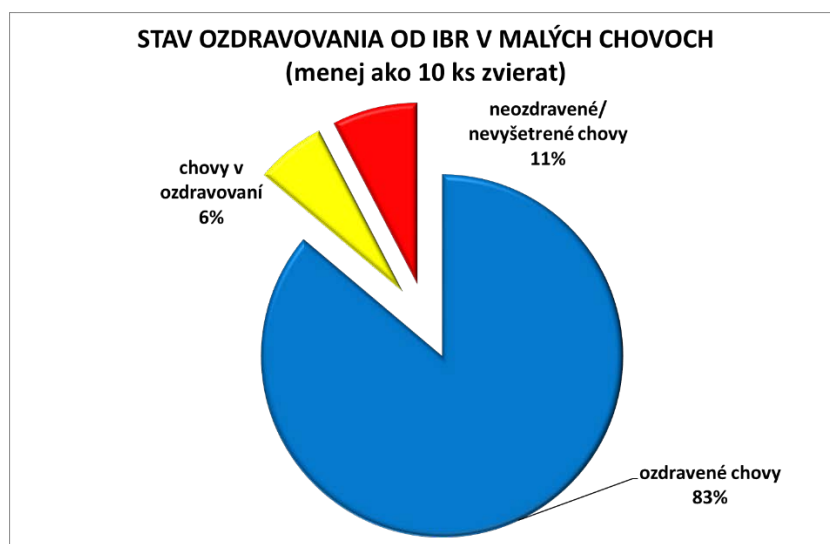
V roku 2019 ŠVPS SR pokračovala v ozdravovaní chovov hovädzieho dobytká od IBR/IPV. Vo vakcinácii sa pokračovalo v chovoch ozdravovaných na základe vypracovaných individuálnych ozdravovacích plánov. Monitoring v chovoch so štatútom úradne bez výskytu a bez výskytu vykonávaný v roku 2019 v zmysle Plánu VPO pre rok 2019 ako i záverečné vyšetrenia boli hrazené z rozpočtu ŠVPS SR.

Graf 13

Graf 14

Graf 15

2.3.6. Choroby hydiny a voľne žijúceho vtáctva

V roku 2019 sa monitoring chorôb hydiny opäť zameriaval na najzávažnejšie choroby, priamo ohrozujúce zdravie hydiny, ako aj zdravie ľudskej populácie.

Sledované boli:

- a) **infekcie spôsobené *Salmonella* spp.** (v rámci štyroch národných kontrolných programov),
- b) **aviária influenza** u hydiny a voľne žijúcich vtákov (v rámci plánu prieskumu)

Tieto zoonózy okrem zdravotných problémov u samotných vtákov a nemalých finančných strát pre chovateľov hydiny, predstavujú nezanedbateľné riziko pre človeka.

Salmonelové infekcie

Monitoring salmonelových infekcií v chovoch hydiny sa uskutočňoval v rámci 4 programov:

Národný kontrolný program pre salmonelové infekcie:

1. **v reprodukčných krdľoch kury domácej (*Gallus gallus*)** v Slovenskej republike v roku 2019
2. **v krdľoch nosníc kury domácej (*Gallus gallus*)** produkujúcich vajcia na ľudskú spotrebu v Slovenskej republike v roku 2019
3. **v krdľoch brojlerov kury domácej (*Gallus gallus*)** v Slovenskej republike v roku 2019
4. **v krdľoch moriek** v Slovenskej republike v roku 2019

1. Národný kontrolný program pre salmonelové infekcie v reprodukčných krdľoch kury domácej (*Gallus gallus*) v Slovenskej republike v roku 2019

Týmto kontrolným programom sa implementuje Nariadenie č. 2160/2003/EC Európskeho parlamentu a Rady zo 17. novembra 2003 o kontrole salmonely a ostatných špecifikovaných zoonotických pôvodcov pochádzajúcich z potravín. Cieľom tohto programu bolo znížiť výskyt sérotypov *Salmonella* Enteritidis, *Salmonella* Hadar, *Salmonella* Infantis, *Salmonella* Typhimurium a *Salmonella* Virchow v chovných krdľoch kury domácej (*Gallus gallus*) tak, aby zostalo počas roka 2019 pozitívnych maximálne 1 % alebo menej z dospelých chovných krdľov zahŕňajúcich minimálne 250 kusov. V roku 2019 nebol zistený výskyt cieľových sérotypov salmonel v žiadnom reprodukčnom chove (Tabuľka č. 8).

Tabuľka 8 Prehľad vyšetrených úradných vzoriek v reprodukčných krdľoch kury domácej v roku 2019

RVPS	Počet vyšetrených vzoriek	Počet pozitívnych vzoriek
Nitra	48	0
Dunajská Streda	32	0
Komárno	86	0
Senec	112	0
Šaľa	20	0
Púchov	16	0
Spolu	314	0

2. Národný kontrolný program pre salmonelové infekcie v krdľoch nosníc kury domácej (*Gallus gallus*) produkujúcich vajcia na ľudskú spotrebu v Slovenskej republike v roku 2019

Týmto kontrolným programom sa implementuje Nariadenie č. 2160/2003/EC Európskeho parlamentu a Rady. Cieľom programu bolo znížiť výskyt *Salmonella* Enteritidis a *Salmonella*

Typhimurium u dospelých nosníc *Gallus gallus* tak, aby zostalo počas roka 2019 pozitívnych maximálne 2 % alebo menej dospelých krdľov nosníc. **Tento program bol povinný** na celom území Slovenskej republiky vo všetkých úžitkových chovoch nosníc druhu kura domáca (*Gallus gallus*), ktoré produkujú vajcia určené na ľudskú spotrebu a uvádzajú tieto vajcia na trh – t.j. **vo všetkých komerčných chovoch nosníc.**

Program sa **nevzťahuje na prvovýrobu na súkromné domáce použitie a na prvovýrobcov iba registrovaných** na miestne príslušnej RVPS v súlade s platnou legislatívou.

V roku 2019 bolo vyšetrených 160 úradných vzoriek, z ktorých v 3 bol zistený výskyt cieľových sérotypov *S. Enteritidis* v chove nosníc v okrese Košice-okolie. Následným vyšetrením potvrdzujúcich úradných vzoriek nákaza nebola potvrdená. Vyšetreniami vzoriek, ktoré boli odobrané z vlastnej iniciatívy prevádzkovateľom potravinárskeho podniku (samokontrola) bola salmonelóza nosníc (*S. Enteritidis*) potvrdená v jednom chove v okrese Galanta. Miestne príslušná regionálna veterinárna a potravinová správa nariadila chovateľovi opatrenia pri potvrdení salmonelózy, vrátane zákazu uvádzania konzumných vajec na ľudskú spotrebu za účelom ochrany zdravia spotrebiteľov.

Tabuľka 9 Prehľad vyšetrených úradných vzoriek v krdľoch nosníc v roku 2019

RVPS	Počet vyšetrených vzoriek	Počet pozitívnych vzoriek
Senec	3	0
Trnava	6	0
Galanta	10	5x S. Enteritidis
Nitra	30	0
Komárno	15	0
Nové Zámky	6	0
Levice	8	0
Lučenec	21	0
Púchov	3	0
Zvolen	3	0
Martin	3	0
Liptovský Mikuláš	3	0
Veľký Krtíš	18	0
Rimavská Sobota	6	0
Poprad	6	0
Košice okolie	13	3x S. Enteritidis
Michalovce	6	0
Trebišov	9	0
Svidník	2	0
Bardejov	3	0
Spolu	174	8x S. Enteritidis

3. Národný kontrolný program pre salmonelové infekcie v krdľoch brojlerov kury domácej (*Gallus gallus*) v Slovenskej republike v roku 2019

Cieľom programu bolo zníženie výskytu *Salmonella Enteritidis* a *Salmonella Typhimurium* v krdľoch brojlerov kury domácej (*Gallus gallus*) znížením počtu pozitívnych krdľov na 1% do 31. decembra 2019. Tento kontrolný program sa vzťahoval na všetky krdle v schválených chovoch brojlerov kury domácej (*Gallus gallus*) v Slovenskej republike. Program sa nevzťahoval na **prvovýrobu**

na súkromné domáce použitie a na prvovýrobcov iba registrovaných na miestne príslušnej RVPS v súlade s platnou legislatívou.

V roku 2019 bolo vyšetrených 92 úradných vzoriek, z ktorých 2 boli pozitívne na *S. Enteritidis*.

Tabuľka 10 Prehľad vyšetrených úradných vzoriek v krdľoch brojlerov v roku 2019

RVPS	Mikrobiologické testy	
	Počet vyšetrených vzoriek	Počet pozitívnych vzoriek (+ sérotyp)
Bratislava	12	0
Trnava	14	0
Dunajská Streda	2	0
Galanta	4	0
Nitra	2	0
Levice	2	0
Nové Zámky	2	0
Topoľčany	2	0
Prievidza	2	0
Trenčín	2	0
Žilina	2	0
Čadca	2	0
Zvolen	10	0
Banská Bystrica	2	0
Martin	2	0
Liptovský Mikuláš	2	0
Lučenec	2	0
Púchov	2	0
Veľký Krtíš	2	0
Rožňava	2	0
Rimavská Sobota	2	0
Spišská Nová Ves	2	0
Poprad	2	2x <i>S. Enteritidis</i>
Vranov nad Topľou	2	0
Košice okolie	2	0
Michalovce	6	0
Trebišov	2	0
Svidník	2	0
Spolu	92	2x <i>S. Enteritidis</i>

4. Národný kontrolný program pre salmonelové infekcie v krdľoch moriek v Slovenskej republike v roku 2019

Týmto kontrolným programom sa implementuje Nariadenie č. 2160/2003/EC Európskeho parlamentu a Rady zo 17. novembra 2003 o kontrole salmonely a ostatných špecifikovaných zoonotických pôvodcov pochádzajúcich z potravín.

Cieľom národného kontrolného programu na zníženie *Salmonella Enteritidis* a *Salmonella Typhimurium* u moriek bolo:

- zníženie maximálneho percenta krdľov moriek na výkrm, ktoré zostávajú počas roka pozitívne na *Salmonella Enteritidis* a *Salmonella Typhimurium*, na 1 % alebo menej,

- zníženie maximálneho percenta krdľov dospelých chovných moriek, ktoré zostávajú počas roka pozitívne na *Salmonella Enteritidis* a *Salmonella Typhimurium*, na 1 % alebo menej.

V roku 2019 bolo vyšetrených 86 úradných vzoriek, z ktorých nebola žiadna pozitívna na *Salmonella Enteritidis* a *Salmonella Typhimurium* (Tabuľka č. 11).

Tabuľka 11 Prehľad vyšetrených úradných vzoriek v krdľoch moriek v roku 2019

RVPS	Počet vyšetrených vzoriek	Počet pozitívnych vzoriek
Galanta	18	0
Trnava	2	0
Nitra	58	0
Žilina	2	0
Martin	2	0
Poprad	2	0
Trebišov	2	0
Spolu	86	0

Aviárna influenza

ŠVPS SR v roku 2019 realizovala „Plán prieskumu aviárnej influenzy u hydiny a voľne žijúcich vtákov na Slovensku v roku 2019“. Do tohto plánu boli zahrnuté:

1. chovy hydiny (aktívny monitoring)
2. voľne žijúce vtáky (pasívny monitoring)

Sérologickým vyšetrením bolo vyšetrených spolu 117 chovov hydiny (aktívny monitoring), z každého chovu bolo vyšetrených 5 – 10 vzoriek krvi (z chovov vodnej hydiny 20 vzoriek). Všetky vyšetrené vzorky odobraté v rámci monitoringu boli **negatívne**.

Tabuľka 12 Sérologický monitoring vtácej chrípky v chovoch hydiny na Slovensku v roku 2019

Druh hydiny		Počet vyšetrených fariem	Počet pozitívnych fariem
Kura domáca	nosnice	55	0
	reprodukčné chovy	13	0
	spolu	68	0
Morky	morka domáca	18	0
Vodná hydina	hus domáca	4	0
	kačica domáca	7	0
	spolu	11	0
Ostatná hydina	pernatá zver	14	0
	bežce	6	0
	spolu	20	0
Spolu		117	0

Metódou detekcie vírusu vtácej chrípky (PCR) bolo v roku 2019 vyšetrených 45 vzoriek pochádzajúcich od voľne žijúcich vtákov (pasívny monitoring). Všetky vyšetrené vzorky od voľne žijúcich vtákov boli **negatívne na vírus aviárnej influenzy**

2.3.7 Plán prieskumu (surveillance) katarálnej horúčky oviec na Slovensku na rok 2019

Cielený monitoring katarálnej horúčky oviec (bluetongue „ďalej len „BT“) v SR je zameraný na:

- prieskum, monitoring ochorenia v rámci celého územia SR, ktorý slúži aj na deklaráciu, že SR je bez výskytu tohto ochorenia,
- zhromažďovanie údajov o odhade rizika vstupu tohto ochorenia na územie SR, dodržiavanie zásad prevencie proti zavlečeniu tohto ochorenia a uplatňovanie reštrikčných, sprísnených opatrení pri premiestňovaní zvierat zo zakázaných zón a cez zakázané zóny.

Preventívne opatrenia sú vykonávané v zmysle platnej legislatívy:

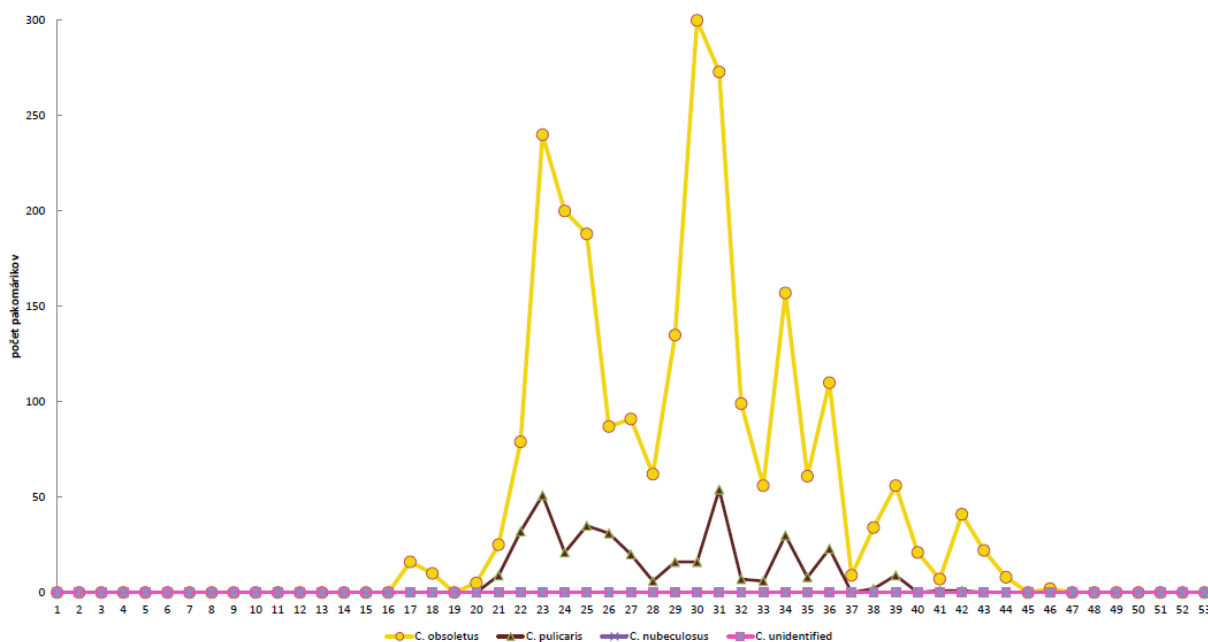
- Kontrola importovaných vnímavých zvierat
- Monitoring vnímavých zvierat pred presunom zo zakázanej zóny a pri presune cez zakázanú zónou
- Sérologický monitoring vnímavých zvierat po abortoch
- Dovoz semena od býkov - sérologický monitoring

V SR sa od 1. 4. 2008 vykonáva sérologický monitoring BT v chovoch sentinelových zvierat. V rámci tohto programu bolo v roku 2019 vybraných 80 fariem/chovov HD a v každom z nich bolo vybraných 15 kusov zvierat, ktoré sa 1 krát mesačne počas sezónneho výskytu vektora podrobili sérologickému vyšetreniu krvi na BT.

V SR sa od 1.4.2008 vykonáva aj entomologický monitoring BT. V roku 2019 sa vykonával v 18 vybraných chovoch HD (podľa krajov). Entomologický monitoring pozostáva z ročného programu zachytávania vektorov - pakoárikov z rodu *Culicoides* pomocou lapačov so zameraním na zhromažďovanie informácií o vektoroch, ich šírení a sezónnych profiloch na V SR do dnešného dňa **nebolo zaznamenané ani jedno ohnisko výskytu BT v chove**, avšak súčasný vývoj ochorenia v Európe má stúpajúcu tendenciu najmä v juhovýchodnej a strednej Európe, takže je možné predpokladať, že obmedzenia, ktoré sa týkajú obchodovania s vnímavými zvieratami na BT môžu predstavovať v budúcich rokoch závažný problém aj v SR.

Tabuľka 13 Počet vyšetrených sentinelových zvierat a počet zvierat vyšetrených pred transportom, po abortoch a v súvislosti s importom v roku 2019

Vyšetrené zvieratá	Sérologické vyšetrenia	Virologické vyšetrenia
	ELISA	PCR
sentinelové	8 487	0
pred presunom	389	218
import	368	209
spolu	9 244	427

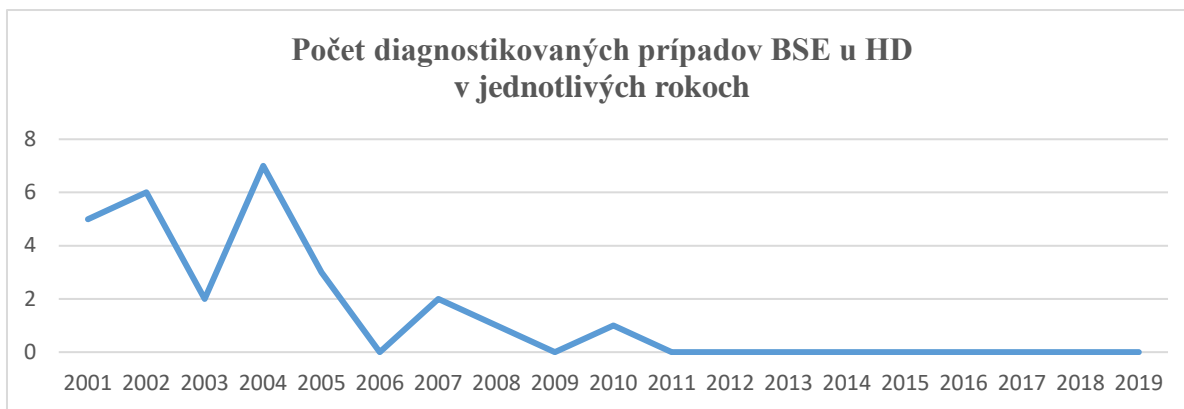
Graf 16 Dynamiku populácie pakomárikov na Slovensku podľa týždňov v roku 2019.

2.3.8. Transmisívne spongiformné encefalopatie (TSE)

Systém monitoringu BSE u hovädzieho dobytku v roku 2019 v SR. Rozsah testovania HD sa riadi Európskou legislatívou.

Tabuľka 14 Výsledky monitoringu BSE u HD za obdobie od 1.1.2019 do 31.12.2019 v SR

Cieľová skupina zvieratá HD	Počet vyšetrených vzoriek v NRL pre TSE Zvolen	
	Vyšetrené	Positívne
Uhynuté a utratené	9 657	0
Naliehavo zabité	60	0
S klinickými príznakmi pri ante mortem vyšetrení	0	0
Zabité zdravé	2	0
Zabité z dôvodu eradikácie BSE	0	0
Podozrivé	0	0
Spolu	9 719	0

Graf 17

Od roku 2001 do 31.12.2019 bolo v SR spolu potvrdených 27 prípadov BSE.

System monitoringu TSE u oviec a kôz

Tabuľka 15 Výsledky monitoringu TSE - scrapie u oviec za obdobie od 1.1.2019 do 31.12.2019

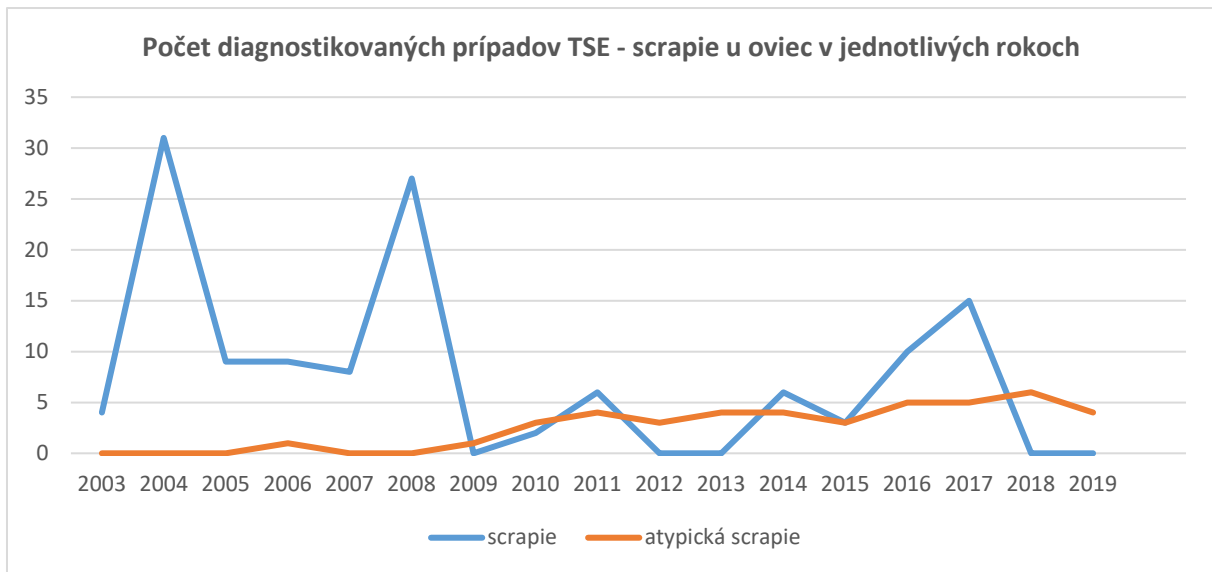
Cieľená skupina zvieratá	Počet vyšetrených vzoriek v NRL pre TSE Zvolen	
	Vyšetrené	Pozitívne
Uhynuté a utratené	13 274	2
Zabité zdravé	0	0
Zabité z dôvodu eradikácie	954	2
Podozrivé	0	0
Spolu	14 228	4

Tabuľka 16 - Počet potvrdených prípadov TSE - scrapie u oviec v jednotlivých rokoch

Rok																	
2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	spolu
4	31	9	9/1*	8	27	1*	2/3*	6/4*	0/3*	0/4*	6/4*	3/3*	10/5*	15/5*	0/6*	0/4*	130/43*

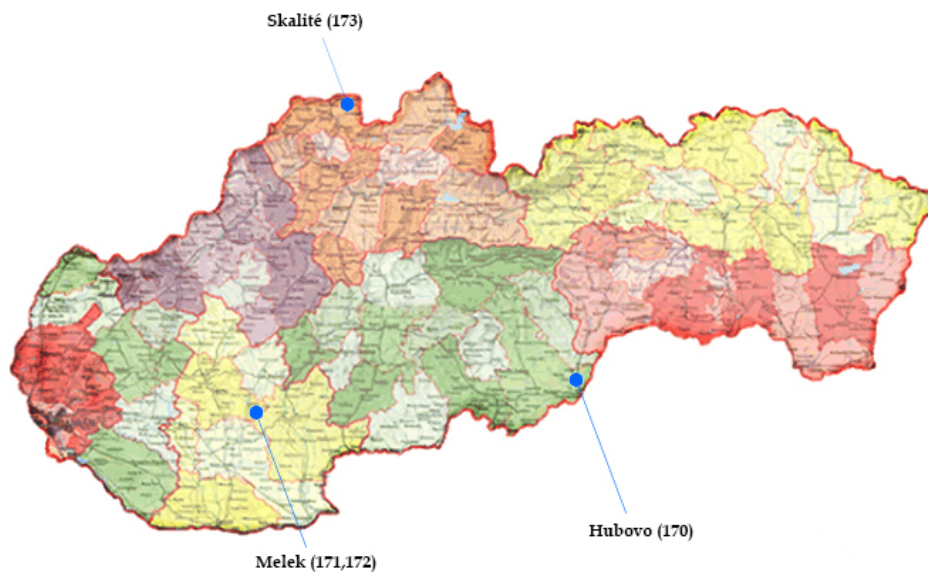
*atypická forma scrapie

Od roku 2013 nebol v SR v roku 2019 po prvý krát diagnostikovaný žiadny prípad klasickej formy scrapie.

Graf 18

Od roku 2003 do 31.12.2019 bolo v SR spolu potvrdených 173 prípadov scrapie u oviec, 130 prípadov klasickej formy scrapie a 43 prípadov atypickej formy scrapie. Všetky podrobné informácie v súvislosti s potvrdenými prípadmi scrapie v SR sú zverejnené na web. stránke ŠVPS SR a sú priebežne aktualizované.

Obrázok 10 Mapa SR s vyznačenými obcami s diagnostikovanými prípadmi TSE-scrapie u oviec v roku 2019

Tabuľka 16 Výsledky monitoringu TSE - scrapie u kôz za obdobie od 1.1.2019 do 31.12.2019

Cielená skupina zvieratá	Počet vyšetrených vzoriek v NRL pre TSE Zvolen	
	Vyšetrené	Pozitívne
Uhynuté a utratené	199	0
Zabité zdravé	0	0
Zabité z dôvodu eradikácie	11	0
Podozrivé	0	0
Spolu	210	0

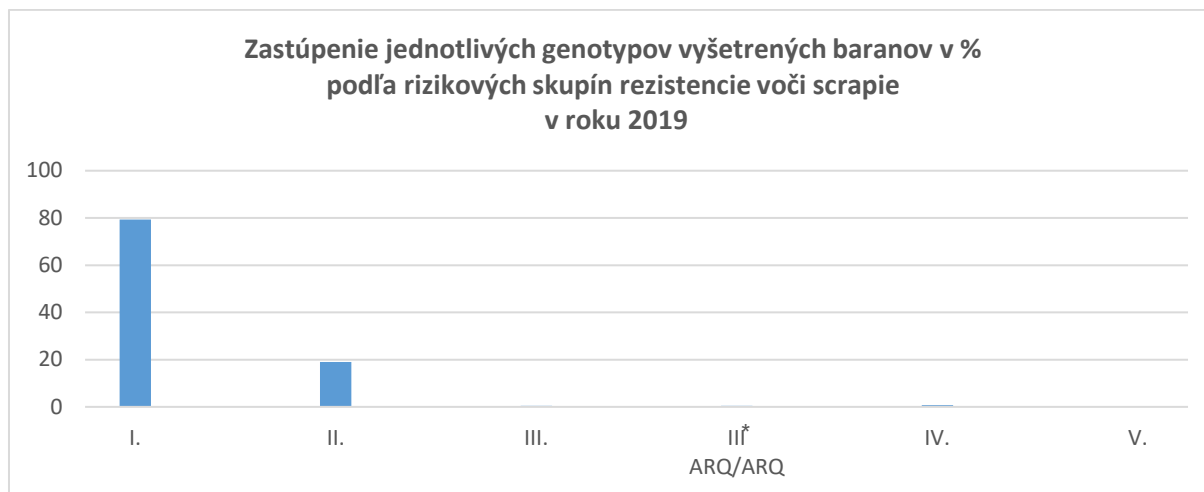
Od roku 2003 do 31.12.2019 nebol v SR diagnostikovaný žiadny prípad scrapie u kôz.

Chovateľský program na rezistenciu oviec voči prenosným spongiformným encefalopatiám – scrapie v Slovenskej republike na rok 2019 (ďalej len „Chovateľský program“)

V roku 2019 bolo v šľachtiteľsko-experimentálnych, šľachtiteľských a rozmnožovacích neinfikovaných chovoch oviec na genotypizáciu vyšetrených spolu 1 293 ks baranov.

Zastúpenie jednotlivých genotypov vyšetrených baranov podľa rizikových skupín

- v rizikovej skupine I. je zistených 79,35 %,
- v rizikovej skupine II. je zistených 19,03 %,
- v rizikovej skupine III. je zistených 0,46 %,
- v rizikovej skupine III.* (ARQ/ARQ) je zistených 0,46 %,
- v rizikovej skupine IV. je zistených 0,70 %,
- v rizikovej skupine V. je zistených 0 %.

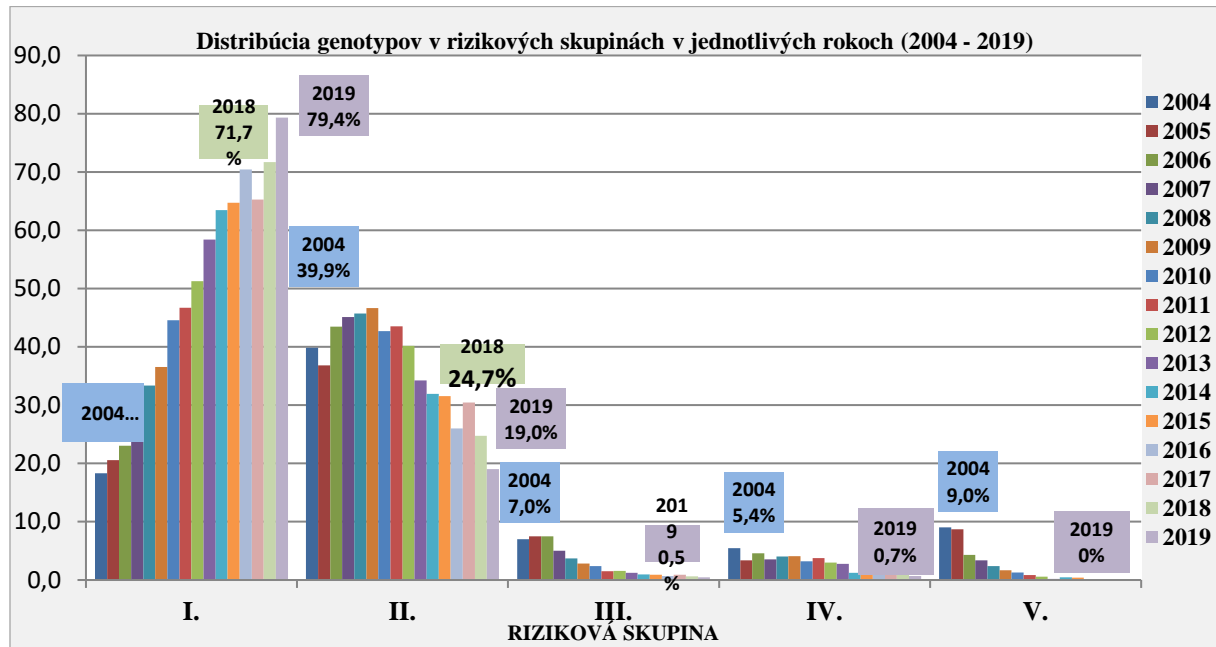

Graf 19

V porovnaní s rokom 2019 stúpol v roku 2019 počet baranov s vyhovujúcim genotypom ARR/ARR z I. rizikovej skupiny (+ 7,64 %), klesol počet baranov z II. rizikovej skupiny (-5,70 %), klesol počet baranov z III. rizikovej skupiny (- 1,26 %) a klesol z rizikovej skupiny IV. (- 0,61%) a (na nulu) klesol z rizikovej skupiny V. (- 0,07 %). Počet baranov s rizikovým genotypom ARQ/ARQ z III. rizikovej skupiny v roku 2019 v porovnaní s rokom 2018 klesol (-1,07 %).

Celkovo počet baranov s vyhovujúcim genotypom z I., II. a III. rizikovej skupiny (okrem III* (ARQ/ARQ) v roku 2018 bol 97,09 % a stúpol v roku 2019 na 98,84 %.

V roku 2019 neboli v šľachtiteľsko-experimentálnych, šľachtiteľských a rozmnožovacích neinfikovaných chovoch genotypizované žiadne ovce/samice z dôvodu nedostatku finančných prostriedkov.

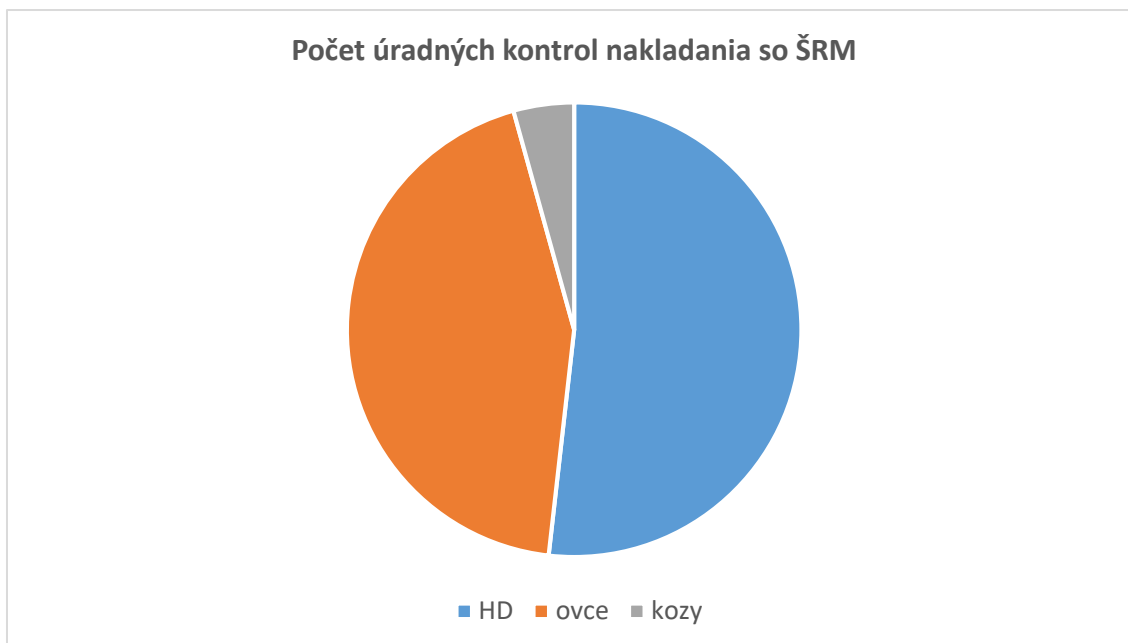
Graf 20

Špecifikovaný rizikový materiál (ŠRM)

Úradné veterinárne kontroly so zameraním na nakladanie so ŠRM u vlastníkov/držiteľov zvierat hovädzieho dobytku, oviec a kôz, ktorí zabíjajú zvieratá na súkromnú domácu spotrebu mimo schválených prevádzkarní, sú vykonávané v zmysle plánu kontrol, každoročne vypracovaného RVPS na základe analýzy rizika.

Za rok 2019 bolo inšpektormi RVPS spolu vykonaných 836 úradných veterinárnych kontrol:

- hovädzieho dobytku 433,
- oviec 367,
- kôz 36.

Graf 21 Počet vykonaných úradných veterinárnych kontrol nakladania so ŠRM za rok 2019 u vlastníkov/držiteľov zvierat, podľa druhu zvierat

V roku 2019 bolo RVPS nariadených 13 opatrení na odstránenie nedostatkov a riešené 3 správne konania a boli uložené pokuty vo výške 2 165 Eur.

2.3.9. Mor včelieho plodu

Monitoring moru včelieho plodu (MVP) bol vykonaný v súlade s Národným programom eradikácie moru včelieho plodu v Slovenskej republike na rok 2019.

Základným predpokladom na eradikáciu MVP je zabezpečenie klinických prehliadok všetkých registrovaných včelstiev na území Slovenskej republiky a laboratórna diagnostika choroby.

Tabuľka 17 Klinické prehliadky na mor včelieho plodu v roku 2019

Kraj	Počet klinických prehliadok na MVP	Počet aktuálnych ohnisk MVP k 31.12.2019
Bratislavský kraj	11 758	1
Banskobystrický kraj	44 750	14
Košický kraj	39 694	2
Nitriansky kraj	56 583	6
Prešovský kraj	46 122	7
Trenčiansky kraj	29 400	6
Trnavský kraj	24 594	8
Žilinský kraj	35 258	22
Spolu	288 159	66

Tabuľka 18 Vzorky vyšetrené na mor včelieho plodu (*Paenibacillus larvae*) v roku 2019

	Pozitívny plást	Negatívny plást	Spolu plásty	Pozitívne melivo	Negatívne melivo	Spolu Melivo
Spolu	219	58	277	23	2 540	2 563

K 31. decembru 2019 bolo v Slovenskej republike evidovaných 66 aktívnych ohnisk moru včelieho plodu.

2.3.10. Vírusová hemoragická septikémia lososovitých rýb

Vírusová hemoragická septikémia (VHS) je závažné systémové ochorenie rýb. Vírus VHS napáda najmenej 50 druhov morských a sladkovodných rýb.

Klinické infekcie sú ekonomicky závažné u chovných rýb, v Slovenskej republike je problém najmä v chovoch pstruha dúhového. Od roku 2014 bol vytvorený Národný program eradikácie vírusovej hemoragickej septikémie rýb (VHS) v Slovenskej republike, ktorý je pokračovaním pilotného programu z roku 2010 a každý rok sa aktualizuje. Na jar a jeseň v roku 2019 bol v zmysle programu vykonaný pravidelný monitoring lososovitých rýb na VHS. V roku 2019 nevzniklo v SR nové ohnisko VHS.

Tabuľka 19 Monitoring VHS v roku 2019

	Rybochovné zariadenia	Voľné vody	Spolu
Jar 2019	56	0	56
Jeseň 2019	65	0	65
Spolu	121	0	121

3. Ochrana zvierat

3.1. Kontrola ochrany zvierat chovaných na hospodárske účely

Úradné kontroly vykonávajú úradní veterinári lekári príslušných RVPS nediskriminačným spôsobom na základe plánov, a tiež na základe podnetu občanov. Zber informácií sa vykonával podľa Rozhodnutia Komisie č. 2006/778/ES o minimálnych požiadavkách na zber informácií počas kontrol miest produkcie.

V priebehu roka 2019 bolo v chovoch hospodárskych zvierat vykonaných celkovo **2 168** úradných kontrol, počas ktorých bolo identifikovaných **50** porušení jednotlivých ustanovení. Úplný prehľad kontrol vykonaných na úseku ochrany zvierat chovaných na hospodárske účely je uvedený v tabuľke č. 18.

V chovoch hovädzieho dobytku (HD) a teliat bolo pri výkone plánovaných kontrol zistených 33 nedostatkov – pri HD išlo napr. o výživný stav zvierat, prístup ku krmivu alebo napájaniu, nevhodné podmienky ustajnenia (nedostatočný priestor, jeho čistenie, možnosť poranenia) a nevyhovujúca ochrana zvierat chovaných mimo budov. Pri teľatách bol zistený výskyt ostrých hrán, resp. výčnelkov v ustajňovacom zariadení (možnosť poranenia), nedovolené priväzovanie teliat či nevyhovujúce ležovisko.

Pri plánovaných kontrolách v chovoch oviec sa nedostatky týkali dennej kontroly zvierat, zabezpečeniu starostlivosti pre choré či poranené zvieratá, výživného a zdravotného stavu zvierat a podmienok ustajnenia (použité materiály, zariadenia spôsobujúce poranenia).

V chovoch ošípaných boli plánovanými kontrolami zistené porušenia ustajňovacích podmienok (použité materiály, ostré hrany a výčnelky, nedostatočné osvetlenie).

Plánované kontroly v chovoch kôz našli nedostatky pri zabezpečení dennej kontroly zvierat, voľnosti pohybu zvierat, podmienok ustajnenia a ochrany zvierat chovaných mimo budov či prístupu k vodnému zdroju.

Tabuľka 20 Počet vykonaných kontrol a počet zistení v chovoch hospodárskych zvierat v roku 2019

Druhy hospodárskych zvierat	Počet vykonaných kontrol	Počet zistených nedostatkov	Počet chovov
Hovädzí dobytok, teľatá	1 313	15	9 609
Ovce	278	18	3 830
Ošípané	221	4	1 385
Kone	103	0	1 472
Kozy	100	13	1 334
Nosnice (nad 350 kusov)	50	0	50
Brojlery (nad 500 kusov)	43	0	77
Iná hydina	18	0	187
Zver, farmové chovy	16	0	250
Husi, kačice, morky	9	0	29
Bežce	7	0	77
Rybné hospodárstva	6	0	73
Ostatné chovy	4	0	8
SPOLU	2 168	50	18 381

3.2. Kontrola ochrany zvierat počas prepravy

Kontrole dodržiavania požiadaviek na ochranu zvierat počas prepravy podliehajú všetky zásielky živých stavovcov, ktoré sú vykonávané v súvislosti s hospodárskou činnosťou (ekonomickými aktivitami) na ktoromkoľvek úseku prepravy zvierat – počnúc nakládkou v mieste odoslania, pokračujúc samotnou prepravou na ceste a končiac vyložením zvierat v mieste určenia. Prepravu zvierat môžu v súlade s platnou legislatívou vykonávať len schválení prepravcovia. Zvieratá počas prepravy sprevádza a zodpovedá za ne odborne spôsobilá osoba. Pri preprave na dlhé cesty (nad 8 hodín) je prepravca povinný použiť schválený dopravný prostriedok. V roku 2019 bolo spolu vydaných **69** povolení prepravcov na prepravu živých zvierat, z čoho **18** povolení bolo vydaných na dlhé cesty a **51** povolení prepravcov na krátke cesty.

Zatiaľ čo kontroly v mieste odoslania a mieste určenia vykonávajú veterinári inšpektori príslušných RVPS samostatne, kontroly na cestách sú vykonávané v spolupráci s príslušníkmi policajného zboru, ktorí sú oprávnení zastaviť dopravný prostriedok na ceste. Počas kontroly sa úradní veterinári lekári zameriavajú najmä na kontrolu prepravnej dokumentácie (povolenie prepravcu, odborná spôsobilosť osôb vykonávajúcich prepravu zvierat, osvedčenie o schválení dopravného prostriedku na dlhé cesty), kontrolu prepravovaných zvierat – spôsobilosť zvierat na plánovanú prepravu a fyzický stav zvierat, správnosť spôsobu prepravy prepravovaných druhov a kategórií zvierat a na identifikačnú kontrolu.

Počas roka 2019 bolo pri preprave jednotlivých druhov zvierat vykonaných **2 683** kontrol – najviac pri hovädzom dobytku (1 178 kontrol), ošípaných (815 kontrol) a hydine (454 kontrol). Spolu bolo zistených **38** nedostatkov, pričom všetky sa týkali prepravnej dokumentácie. Z iných druhov zvierat boli najčastejšie prepravované psy, mačky a ryby. Údaje o počtoch kontrol, skontrolovaných zvierat a vozidiel sú uvedené v tabuľke č. 19.

Tabuľka 21 Preprava zvierat v roku 2019

Preprava zvierat	HD	Ošípané	Ovce, kozy	Hydina	Koňovité	Iné
Počet vykonaných kontrol	1 178	815	83	454	102	51
Počet skontrolovaných zvierat	30 317	169 679	10 312	2 870 228	203	3 438
Počet skontrolovaných vozidiel	955	761	64	394	95	44
Počet zistených nedostatkov	36	1	0	1	0	0

3.3 Kontrola ochrany zvierat používaných na vedecké účely alebo vzdelávacie účely

ŠVPS SR odbor zdravia a ochrany zvierat zabezpečuje ochranu zvierat používaných na vedecké alebo vzdelávacie účely. Zabezpečuje:

- **schvaľovanie zariadení** podľa zákona 39/2007 Z. z. o veterinárnej starostlivosti v znení neskorších predpisov
- **schvaľovanie projektov** vykonávaných na zvieratách podľa zákona 39/2007 Z. z. o veterinárnej starostlivosti v znení neskorších predpisov

Pri schvaľovaní projektov ŠVPS SR spolupracuje s Poradným orgánom, ktorý je zriadený hlavným veterinárnym lekárom SR podľa legislatívnych požiadaviek a to nariadenia vlády SR č. 199/2019,

a Vyhlášky MPRV SR, ktorou sú ustanovené podrobnosti o požiadavkách na ochranu zvierat používaných na vedecké účely alebo vzdelávacie účely (ďalej len „vyhláška“).

ŠVPS SR, ako odborný garant kurzu odborného vzdelávania:

- zabezpečila **5 školení**, na ktorých bolo vyškolených **77 pracovníkov** vykonávajúcich určené funkcie (navrhovanie projektov, vykonávanie projektov, starostlivosť o zvieratá a usmrčovanie zvierat), podľa § 22 NV.
- zabezpečila 7 školení, na ktorých bolo preškolených 412 pracovníkov, ktorí už vlastnia osvedčenie o odbornej spôsobilosti získané absolvovaním akreditovaného školenia v roku 2015.
- zabezpečuje vedenie zoznamov absolventov odborného akreditovaného vzdelávania, ktoré sú zverejnené na webovom sídle ŠVPS SR www.svps.sk.

ŠVPS SR zverejnila na svojom webovom sídle:

- všetky netechnické zhrnutia projektov podľa požiadaviek ustanovených v § 40 ods. 4 NV SR, ktoré boli schválené v roku 2019
- všetky aktivity v oblasti dodržiavania a zlepšovania zásad 3R (nahradenie, redukcia a zjemňovanie v projektoch).
- informácie o činnosti Slovenskej Národnej Platformy pre 3R
- všetky hlásenia od užívateľov o vykonávaní projektov a počte použitých zvierat za roky 2015-2019.

Veterinárni inšpektori ochrany zvierat z RVPS vykonali kontroly v určených zariadeniach Plán kontrol bol navrhnutý tak, aby sa každoročne skontrolovali chovné zariadenia a minimálne 1/3 z užívateľských a dodávateľských zariadení. Najmenej 25% z celkového počtu z naplánovaných kontrol v danom roku 2019 bola kontrola orgánmi veterinárnej správy neohlásená /bez predchádzajúceho ohlásenia v súlade s nariadením vlády 199/2019Z.z.

Veterinárni inšpektori z RVPS skontrolovali spolu zo 40 schválených zariadení v roku 2019:

- **2** chovné zariadenie,
- **15** užívateľských zariadení (niektoré s chovom zvierat pre vlastnú potrebu)

ŠVPS SR vykonala **1 kontrolu** za účelom schválenia zariadenia užívateľa

Tabuľka 22 Počet a druhy vykonaných kontrol v schválených zariadeniach a počet a druhy vydaných rozhodnutí v SR v roku 2019

Druh kontroly	Počet kontrol
Posúdenie vhodnosti zariadenia na vykonávanie projektov, chov a dodávanie zvierat - generálna kontrola – schvaľovanie zariadenia (ŠVPS SR)	1
Zmeny v rozhodnutí o schválení zariadenia na základe žiadosti (zmena štatutára, osôb zodpovedných za súlad nariadenia vlády so skutočným stavom v zariadení, o vykonávanie projektov na GM zvieratách, navýšenie kapacity)	12
Kontrola dodržiavania legislatívnych požiadaviek v schválených zariadeniach vykonávaná inšpektormi z RVPS	17
Spolu vykonaných kontrol	18
Spolu vydaných rozhodnutí o schválení alebo o zmenách v rozhodnutiach o schválení zariadenia užívateľa	12

Tabuľka 23 Výsledky z kontrol ochrany zvierat používaných na vedecké alebo vzdelávacie účely

Druh kontroly	Počet		
	Kontrol	Zistených nedostatkov	Opatrení (§14 ods. 2) zákona
Dokladová kontrola	18	0	0
Vedenie záznamov	18	0	0
Fyzická kontrola	18	0	0

Typ zariadení	Počet zariadení	Z toho počet skontrolovaných zariadení	Nedostatky – počet	Opatrenia podľa § 14 zákona	Počet kontrol oznámených/ne oznámených
Užívateľ	36	15	0	0	11/7
Chovateľ	3	3	0		0
Dodávateľ	1	0	0		0
Spolu	40	18	0		

V roku 2019 skončila platnosť v rozhodnutí o schválení zariadenia užívateľa 2 zariadeniam užívateľa, ktoré nepožiadali o obnovu schválenia.

ŠVPS SR v rámci vykonávania činností v súlade so Zákonom č. 39/2007 Z. z. vydáva rozhodnutia uvedené v tabuľke č. 24:

Tabuľka 24 Počet a druh vydaných rozhodnutí v SR v roku 2019

Druh rozhodnutia	Počet
Rozhodnutie o schválení zariadenia užívateľa, chovateľa a dodávateľa (ŠVPS SR)	1
Rozhodnutie o schválení projektu	54
Rozhodnutie o zmenách vykonaných v schválených projektoch	20
Rozhodnutia o prerušení správneho konania	1 pri schvaľovaní zariadení 67 pri schvaľovaní projektov
Rozhodnutie o zastavení správneho konania pri schvaľovaní projektu	1
Rozhodnutie o vykonanej zmene zodpovednej osoby v schválenom zariadení užívateľa bez vykonania kontroly ŠVPS SR	12
spolu	156

V roku 2019 bolo vydaných **66 oznámení so súhlasom** na vykonávanie generických projektov

Tabuľka 25 Celkový počet schválených zariadení v Slovenskej republike k 31.12.2019

Druh zariadenia	Počet zariadení
Zariadenia užívateľa	36
Chovné zariadenie	3
Dodávateľské zariadenie	1
Spolu	40

ŠVPS SR ako národný kontaktný bod pre implementáciu Smernice Rady a Európskeho parlamentu 2010/63/EU v oblasti ochrany zvierat používaných na vedecké alebo vzdelávacie účely:

- zabezpečila 2-krát účasť Slovenskej republiky na Európskej komisii na stretnutí národných kontaktných bodov pre implementáciu smernice 2010/63/EU na ochranu zvierat používaných na vedecké účely,
- vedie komunikáciu s komisiou formou dotazníkov a vypracovaných hlásení
- informuje Európsku komisiu o stupni implementácie európskej legislatívy
- spolupracuje na činnosti Národného výboru na ochranu zvierat používaných na vedecké účely.
- aktívne sa zúčastňuje aktivít Slovenskej národnej platformy pre 3Rs-alternatívne metódy a in vitro metódy.
- zabezpečuje odborný program školení a preškolení v súlade s Nariadením vlády,

Tabuľka 26 Počet zvierat použitých v schválených projektoch- za rok 2019 **18 223**

Myš laboratórna	Potkan laboratórny	Morča domáce	Králik domáci	Ostatné hlodavce	Pes domáci	Mačka domáca	Hovädzí dobytok	Ovce	Kura domáca	Prepelice	Ostatné vtáky	Ryby
8625	8468	607	190	12	0	13	0	28	249	0	31	0

Pre porovnanie v roku 2018 bolo v projektoch použitých **17 592**. Zvýšený počet použitých zvierat v projektoch súvisí s tým, že sa zvýšil počet zariadení vykonávajúcich regulované projekty. V roku 2019 sa dokončovali projekty schválené na obdobie 5 rokov z roku 2014 v počte 129.

Výrazne sa zvýšil počet použitých zvierat v regulovaných projektoch vykonávaných za účelom kontroly účinnosti a bezpečnosti chemických látok, liekov. Viaceré zákazky na výkon týchto projektov boli od zahraničných sponzorov. V Slovenskej republike sa používa najviac zvierat v oblasti základného výskumu.

Prehľad použitých počtov zvierat podľa účelu projektu:

Základný výskum –12 856 ks

Aplikovaný a translačný výskum -509 ks

Regulované projekty a rutinné použitie - 4 365 ks

Na udržiavanie GM línií zvierat, ktoré neboli použité v ďalších projektoch - 478 ks

Na vzdelávanie alebo tréning na vysokých školách - 15 zvierat

Klasifikácia krutosti postupov - počty použitých zvierat v nich

Bez možnosti oživenia - **543 ks**

Postupy so slabou krutosťou – **3 399 ks**

Postupy so strednou krutosťou – **13 329 ks**

Postupy kruté - **952 ks**

V regulovaných projektoch určených na kontrolu bezpečnosti šarží liekov, vakcín a testovanie ich účinnosti sa použilo – **600 ks**. Vyšší počet zvierat bol využitý na **skúšky toxicity a ďalšie testy bezpečnosti vrátane farmakológie – 3 732 zvierat**

Prehľad počtov použitých zvierat v základnom výskume podľa oblastí výskumu napr.:

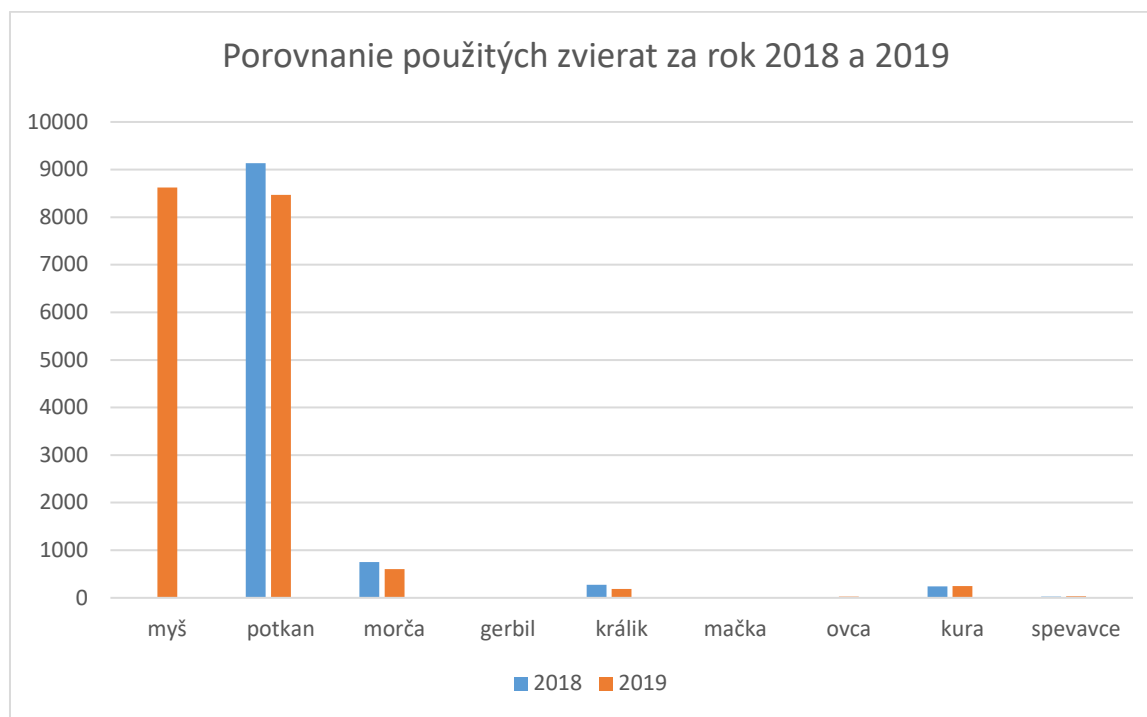
Na testovanie nervového systému sa použilo **6 012 zvierat**

Na testovanie močovo pohlavného/reprodukčného systému sa použilo **1 816 zvierat**

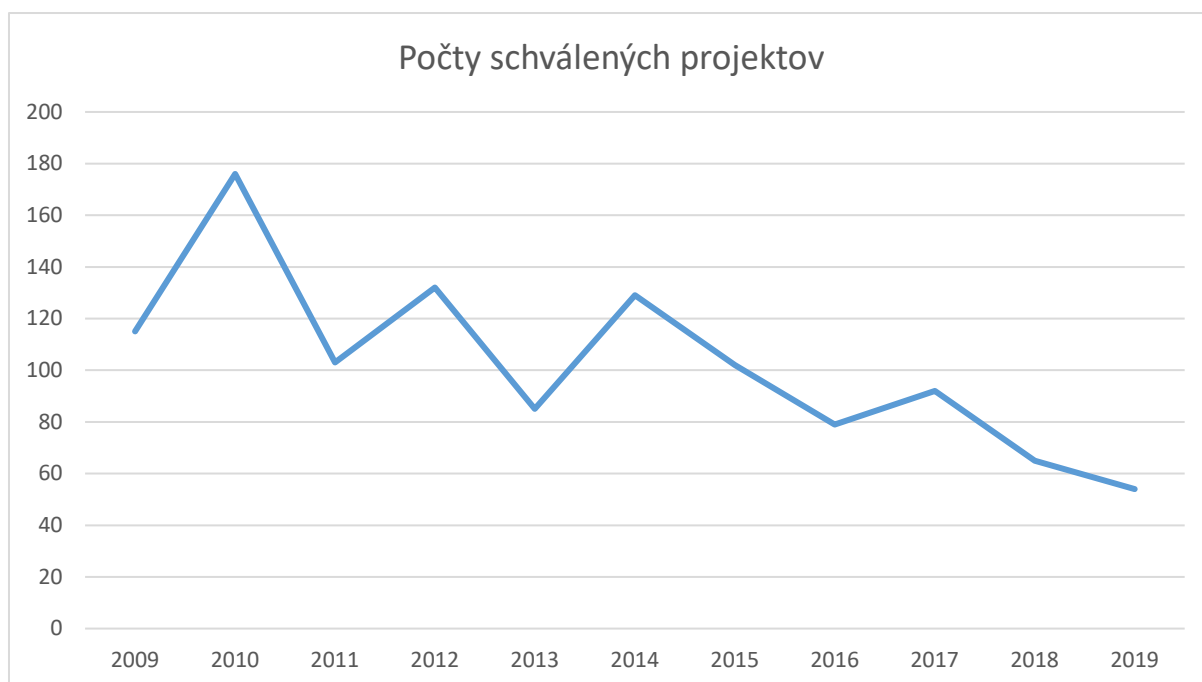
Na kardiovaskulárne ochorenia sa použilo **1 068 zvierat**

Tabuľka 27 Prehľad o počte schválených projektov od roku 2009 do 2019

Rok	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Počty schválených projektov	115	176	103	132	85	129	102	79	92	65	54

Graf 22

Graf 23

3.4. Kontrola ochrany spoločenských, cirkusových a nebezpečných zvierat

3.4.1. Ochrana spoločenských zvierat

Veterinárni inšpektori ochrany zvierat kontrolovali dodržiavanie požiadaviek ustanovených vo vyhláške SR č. 123/2008 Z. z. o podrobnostiach o ochrane spoločenských zvierat a o požiadavkách na karanténne stanice a útulky pre zvieratá. (ďalej len „Vyhláška MPA RV SR č. 123/2008 Z. z.“)

Na území SR je schválených 44 karanténnych staníc pre spoločenské zvieratá z toho 9 bolo schválených v roku 2019. Okrem 44 karanténnych staníc máme na Slovensku schválených 30 útulkov pre spoločenské zvieratá. ŠVPS SR vedie register všetkých schválených karanténnych staníc a útulkov v SR. Register je prístupný verejnosti na stránke ŠVPS SR.

V roku 2019 sa vykonalo 162 kontrol v 106 zariadeniach, pričom 31 zariadení malo určenie ako „hotel pre spoločenské zvieratá“.

Tabuľka 28 Rozbor výsledkov kontrol vykonaných v karanténnych staniciach, útulkoch a hoteloch za rok 2019

	Počet zariadení v SR	Celkový počet vykonaných kontrol	Počet následných kontrol	Celkový počet nedostatkov	Počet opatrení 39/2007 Z. z.			Počet konaní	
					§ 8 ods. 4 pís. d) e)	§ 12	§ 14	Počet ukončených v danom roku	Počet neukončených v danom roku
KS	48	78	1	5	5	9	0	0	0
Útulky	30	54	0	0	0	7	0	0	0
Hotely	31	23	0	0	0	0	0	0	0

Tabuľka 29 Vyhodnotenie stavu zvierat v karanténnych staniciach, v útulkoch a hoteloch za rok 2019

Počet prijatých zvierat		Počet odovzdaných zvierat	Počty uhynutých zvierat	Počty usmrtených zvierat
KS	6 459	4 593	191	62
Útulky	4 553	2 961	88	27
Hotely	2 382	2 382	0	0

V rámci SR je schválených 51 exportérov spoločenských zvierat a 63 stredísk na zhromažďovanie spoločenských zvierat resp. stredísk na zhromažďovanie spoločenských zvierat za účelom obchodovania s členskými krajinami a na vývoz do tretích krajín. V roku 2019 bolo vydaných 5 rozhodnutí o schválení nových zberných stredísk pre spoločenské zvieratá a 3 rozhodnutia pre zariadenia za účelom obchodovania s členskými krajinami a na vývoz do tretích krajín. Rozhodnutia o schválení vyššie uvedených zariadení vydali miestne príslušné regionálne veterinárna a potravinové správy podľa § 8 ods. 3 písm. z) bod 2 resp. 3 zákona č. 39/2007 z. z..

Všetky takéto zariadenia, aby mohli byť schválené musia spĺňať požiadavky zákona č. 39/2007 Z. z. a špecifické podmienky Vyhlášky MPRV SR č. 123/2008 Z. z., keďže sú to zariadenia, ktoré obchodujú so spoločenskými zvieratami. Po nadobudnutí právoplatnosti rozhodnutia, ktoré vydali regionálne veterinárne a potravinové správy ŠVPS SR podľa § 39 ods. 10 zákona č. 39/2007 Z. z. prideliť prevádzkam úradné registračné číslo.

ŠVPS SR podľa § 39 ods. 11 zákona č. 39/2007 Z. z. vedie zoznamy všetkých prevádzkarní, zariadení a činností. ŠVPS SR pracovala na tom, aby zoznam schválených exportérov spoločenských zvierat a stredísk na zhromažďovanie spoločenských zvierat bol prístupný aj pre verejnosť na webovom sídle ŠVPS SR. V zariadeniach bolo vykonaných celkovo 13 kontrol. Všetky vykonané kontroly boli bez zistených nedostatkov.

Zamestnanci ŠVPS SR participovali a odborne prednášali aj na 4 školeniach zameraných na odchyt túlavých zvierat. Školenie spolu absolvovalo 187 ľudí. Absolvovať toto školenie je nevyhnutné k vydaniu rozhodnutia na činnosť odchytu. V roku 2019 ŠVPS SR schválila 10 osôb na odchyt túlavých zvierat, ktoré nahlásili, že za rok 2019 bolo na území SR odchytených 3451 túlavých zvierat.

Podľa § 6 ods. 2 písm. aw) zákona č. 39/2007 Z. z. ŠVPS SR vedie register odchytených túlavých zvierat. Register bol spustený pre osoby schválené na odchyt túlavých zvierat a schválené karanténne stanice a útulky pre spoločenské zvieratá dňa 01. septembra 2019, ako stanovoval zákon č. 39/2007 Z. z..

3.4.2 Ochrana zvierat používaných v cirkusoch

ŠVPS SR vykonáva úradné kontroly ochrany zvierat používaných v cirkusoch podľa metodického pokynu v súlade so zákonom č. 39/2007 Z. z. a Nariadením Komisie (ES) č. 1739/2005, ktorým sa ustanovujú veterinárne požiadavky na pohyb cirkusových zvierat medzi členskými štátmi a Nariadením Rady (ES) č. 1/2005 o ochrane zvierat počas prepravy a

s ňou súvisiacich činností. V roku 2019 vstúpila do platnosti aj nová Vyhláška Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky č. 350/2019 Z. z. ktorou sa ustanovujú podrobnosti o použití zvierat na účely verejného vystúpenia alebo výcviku za účelom verejného vystúpenia a zoznam zvierat na účely verejného vystúpenia. V roku 2019 nebola udelená žiadna výnimka v zmysle § 22 ods. 7 zákona. V roku 2019 Slovenskú republiku navštívilo 7 zahraničných cirkusov. Slovensko nemá schválený žiaden cirkus ani putovnú výstavu ani púťovú atrakciu. Kontrola v cirkusoch sa môže vykonávať v čase verejného vystúpenia, výcviku na verejné vystúpenia alebo mimo času drezúry.

Tabuľka 30 Vyhodnotenie kontrol

Počet cirkusov na území SR		7
Počet vykonaných kontrol		27
Počet nedostatkov		1
Počet opatrení/sankcií		1
Druh porušenia resp. nesúladu	§ 37 ods. 2 bod 3 zák. 39/2007 Z. z.	
Druh opatrenia/sankcie	Opatrenie § 14 ods. 2 zákona č. 39/2007 Z. z.	
Počet dodatočných veterinárnych kontrol		1

3.4.3. Ochrana nebezpečných druhov živočíchov

Veterinárni inšpektori vykonávajú v chovoch nebezpečných živočíchov kontroly v súlade s vyhláškou MPRV SR č. 143/2012 o chove nebezpečných živočíchov, ktorá podrobne ustanovuje požiadavky na chov a držanie nebezpečných živočíchov.

Na území SR je schválených 26 zariadení na chov nebezpečných živočíchov a 5 oznámilo svoju činnosť. V roku 2019 bolo schválených 5 zariadení na chov a držbu nebezpečných zvierat podľa § 39 ods. 1 písm. o) zákona č. 39/2007 Z. z.. Po nadobudnutí právoplatnosti rozhodnutia ŠVPS SR podľa § 39 ods. 11 prideliť zariadeniam úradné číslo. ŠVPS SR podľa § 39 ods. 11 vedie zoznam schválených zariadení na chov a držanie nebezpečných živočíchov na svojom webovom sídle

(https://www.svps.sk/zvierata/Zoznamy_schvalene.asp?cmd=resetall&Zoznamy=ostatne&SeKCia=47&Cinnost=0&Podsekcia=0). Celkovo v týchto zariadeniach bolo vykonaných 55 kontrol a 3 dodatočné veterinárne kontroly za účelom skontrolovania plnenia nariadených veterinárnych opatrení. Pri kontrolách bolo zistených 5 nedostatkov a nariadených 5 veterinárnych opatrení za účelom ich odstránenia.

3.4.4. Ochrana zvierat v zariadeniach, ktoré držia alebo chovajú zvieratá za účelom ich vystavovania verejnosti

V rámci SR je schválených 26 zariadení, ktoré držia alebo chovajú zvieratá za účelom vystavovania zvierat verejnosti. Z toho sú 4 zariadenia, ktorým bol orgánom ochrany pridelený štatút ZOO. Podľa § 8 ods. 3 písm. z) bod 7 bolo schválených 7 zariadení, podľa § 6 ods. 2 písm. i) bod 10 - 0 zariadení. Vo všetkých týchto štyroch zariadeniach vykonali inšpektori RVPS a ŠVPS SR úradnú kontrolu za účelom dodržiavanie podmienok welfare zvierat. Pri jednej

kontrole boli zistené 4 nedostatky a bolo uložených 5 veterinárnych opatrení. V ostatných zariadeniach bolo vykonaných 14 úradných kontrol. Pri jednej kontrole boli zistené nedostatky a subjektu boli uložené opatrenia v zmysle § 8 zákona č. 39/2007 Z. z. o veterinárnej starostlivosti. Úradné veterinárne kontroly boli vykonané aj v dvoch zariadeniach schválených na záchranu chránených druhov živočíchov a v jednom schválenom karanténnom zariadení pre vtáky dovážané z tretích krajín. Pri týchto úradných veterinárnych kontrolách neboli zistené žiadne nedostatky.

V roku 2019 bolo podľa § 8 ods. 3 písm. z) bod 7 bolo schválených 7 zariadení. ŠVPS SR po nadobudnutí právoplatnosti rozhodnutia pridela zariadeniam podľa § 39 ods. 10 zákona č. 39/2007 Z. z. úradné číslo a podľa § 39 ods. 11 zákona č. 39/2007 Z. z. zapísala do zoznamu. Zoznam je prístupný verejnosti na webovom sídle ŠVPS SR (https://www.svps.sk/zvierata/Zoznamy_schvalene.asp?cmd=resetall&Zoznamy=ostatne&Sekcia=36&Cinnost=0&Podsekcia=0).

V roku 2019 boli schválené podľa § 6 ods. 2 písm. i) bod 10 zákona č. 39/2007 Z. z. 2 zariadenia. Jedno zariadenie nebolo schválené, nakoľko nespĺňalo špecifické požiadavky podľa Nariadenia vlády SR 313/2003 Z. z. o požiadavkách na zdravie zvierat pri premiestňovaní, obchode s členskými štátmi a dovoze zvierat, spermy, oocytov a embryí z tretích krajín.

3.5. Kontroly ochrany zvierat v čase ich zabíjania alebo usmrcovania

Kontroly domácich zabíjačiek

Veterinárni inšpektori ochrany zvierat a inšpektori úradnej kontroly potravín vykonávajú kontroly ochrany zvierat počas zabíjania pri domácich zabíjačkách v súlade so zákonom o veterinárnej starostlivosti.

Veterinárni inšpektori skontrolovali :

- **81 domácich zabíjačiek HD a 72 zabíjačiek ošípaných.**
- **15 domácich zabíjaní oviec a 8 domáce zabíjania kôz.**

Všetky vykonané kontroly domácich zabíjačiek boli bez zistených nedostatkov.

Kontroly na bitúnkoch.

ŠVPS SR zabezpečovala v tejto oblasti :

- posúdenie súladu prevádzkovateľmi vypracovaných príručiek osvedčených postupov (ďalej len „POP“) s požiadavkami uvedenými v Nariadení Rady 1099/2009 o ochrane zvierat počas usmrcovania (ďalej len „nariadenie Rady“).
- **vydala výzvu na odstránenie nedostatkov u 44 predložených a prepracovaných POP.**
- **vydala rozhodnutie o posúdení POP pri 87 pozitívne zhodnotených POP** v súlade s článkom 13 ods. 5 nariadenia Rady. Všetky posúdené POP sa zverejňujú na stránke Európskej Komisie.
- **Zastavené správne konanie v 1 prípade z dôvodu nedodania prepracovanej a doplnenej POP podľa výzvy na odstránenie nedostatkov v stanovenej lehote**

ŠVPS SR v spolupráci so vzdelávacím zariadením Inštitútom vzdelávania veterinárnych lekárov v Košiciach, (IVVL) **ako odborný garant, vyškolila na kurzoch vzdelávania a získavania odbornej spôsobilosti pre pracovníkov bitúnkov** vykonávajúcich súvisiace úkony a usmrcovanie zvierat v roku 2019 spolu **18 pracovníkov hydinových bitúnkov a 59 pracovníkov bitúnkov určených pre zabíjanie kopytníkov.** ŠVPS SR vedie zoznamy absolventov na svojom webovom sídle www.svps.sk

Ochrana zvierat počas usmrcovania na bitúнку je kontrolovaná veterinárnymi inšpektormi vykonávajúcimi hygienický dozor na bitúнку a veterinárnymi inšpektormi ochrany zvierat. Bolo skontrolovaných 132 bitúnkov. Veterinárni inšpektori ochrany zvierat **vykonali 77 kontrol** za účelom posúdenia súladu bitúнку s prílohou č. II a čl. 14 nariadenia Rady. V roku 2019 vykonali **úradní veterinárni lekári** na bitúnkoch **169 komplexných kontrol**. Veterinárnymi inšpektormi vykonávajúcimi hygienický dozor vykonali **990 pravidelných kontrol ochrany** zvierat počas usmrcovania. V súlade s platnou legislatívou bolo vykonaných spolu **1 246 kontrol**, počas ktorých bolo zistených **32 nedostatkov**. Na základe toho bolo vykonaných 10 následných/dodatočných kontrol odstránenia nedostatkov.

Charakteristika nedostatkov aj s následnými opatreniami sú uvedené v tabuľkách.

Zvýšený počet kontrol na bitúnkoch oproti minulému roku bol spôsobený viacerými faktormi. Dňom 08.12.2019 bolo ukončené prechodné obdobie na zosúladovanie požiadaviek prevádzkovateľov bitúnkov na stavbu, zariadenie a vybavenie bitúnkov podľa prílohy č. II a podľa čl. 14 nariadenia Rady. Prechodné obdobie sa týkalo bitúnkov schválených pred 01.01.2013. Prevádzkovatelia bitúnkov boli povinní zosúladiť svoju prevádzku s požiadavkami legislatívy a následne inšpektori vykonali kontroly.

ŠVPS SR nariadila vykonať cieľnú kontrolu určených oblastí na bitúnkoch v procese príjmu, vykládky, preháňania, umiestnenia/ustajnenia a znehybnenia zvierat na bitúнку z pohľadu pohody zvierat.

Tabuľka 31 Prehľad vydaných rozhodnutí v oblasti ochrany zvierat počas usmrcovania na bitúnkoch

Rozhodnutie o posúdení súladu POP	87
Rozhodnutie o prerušení správneho konania pri posudzovaní POP	44
Rozhodnutie o zastavení správneho konania pri posudzovaní POP	1
spolu	132

Tabuľka 32 Celkový prehľad vykonaných kontrol na bitúnkoch v oblasti ochrany zvierat počas zabíjania

Počet kontrol posudzovanie bitúnkov VI	Počet komplexných kontrol UVL	Počet pravidelných kontrol VIH	Počet následných kontrol UVL	Počet následných kontrol VIH	Celkový počet nedostatkov
77	169	990	9	1	32
Spolu 1 246					

VI – veterinárny inšpektor pre ochranu zvierat.

VIH – veterinárny inšpektor pre hygieny potravín.

UVL – úradný veterinárny lekár (VIH alebo VI).

Niekoľko kontrol bolo vykonaných spoločne VI+VIH.

V tabuľke č. 33 je podrobný rozpis vykonaných kontrol s oblasťou zistených nedostatkov

Tabuľka 33

	Počet	Charakteristika zistených nedostatkov*
--	-------	--

Kontrolovaná oblasť	Kontrol	Zistení	
Ustajnenie	1 171	15	Hrdzavé ohrady, zlý odtok vody, nefunkčné napájačky, neoznačený koterec 4x, chýbajúci prístrešok na vykladanie 2x, nevhodná, poškodená podlaha v kotercoch, úzke dvere do bitúnku, nedostatočný počet krmných žlabov, vetrací systém bez výstražného signálu, úzka chodba, nedostatočný počet napájačiek v kotercoch
Manipulácia Preháňanie, znehynenie	1 222	4	Nedostatočné znehynenie, fixačná klieťka umiestnená oproti pevnej stene, ostré hrany v koterci + znehynovacie zariadenie, nedostatočná fixácia zabíjaných zvierat
Omráčovanie	1 214	1	Omráčenje vykonával pracovník bez osvedčenia
Vykrvenie	1 215	2	Nedodržanie času od omráčenia po vykrvenie: pokazené zdvíhacie zariadenie-elevátor Pracovník nedodržiaval predpísaný čas
Doklady	980	10	8x neaktuálna POP, 2x nevypracovaná POP
Vedenie záznamov	1 000		

*Niektoré bitúnky, ktoré sú schválené s výnimkami, nemusia mať ustajňovacie priestory, z toho dôvodu bol nižší počet vykonaných kontrol v tejto oblasti.

Niektoré kontroly boli vykonané spoločne VI+VIH.

4. Krmivá

ŠVPS SR na úseku kontroly krmív vypracováva metodické pokyny na jednotné postupy dotknutých orgánov, ktorými usmerňuje výkon úradných veterinárnych kontrol, upravuje odbery úradných vzoriek na analýzy a stanovuje úlohy a povinnosti orgánov štátnej správy na

úseku kontroly krmív. Úradne kontroly sa riadili platnou legislatívou SR a právnymi normami ES.

Každý rok je aktualizovaný plán úradných kontrol a plán odberu úradných vzoriek na analýzy na základe výsledkov z predchádzajúceho roka, novej legislatívy a aj podľa aktuálnej situácie. Podľa potreby je aktualizovaný aj plán úradných kontrol.

4.1. Úradné kontroly

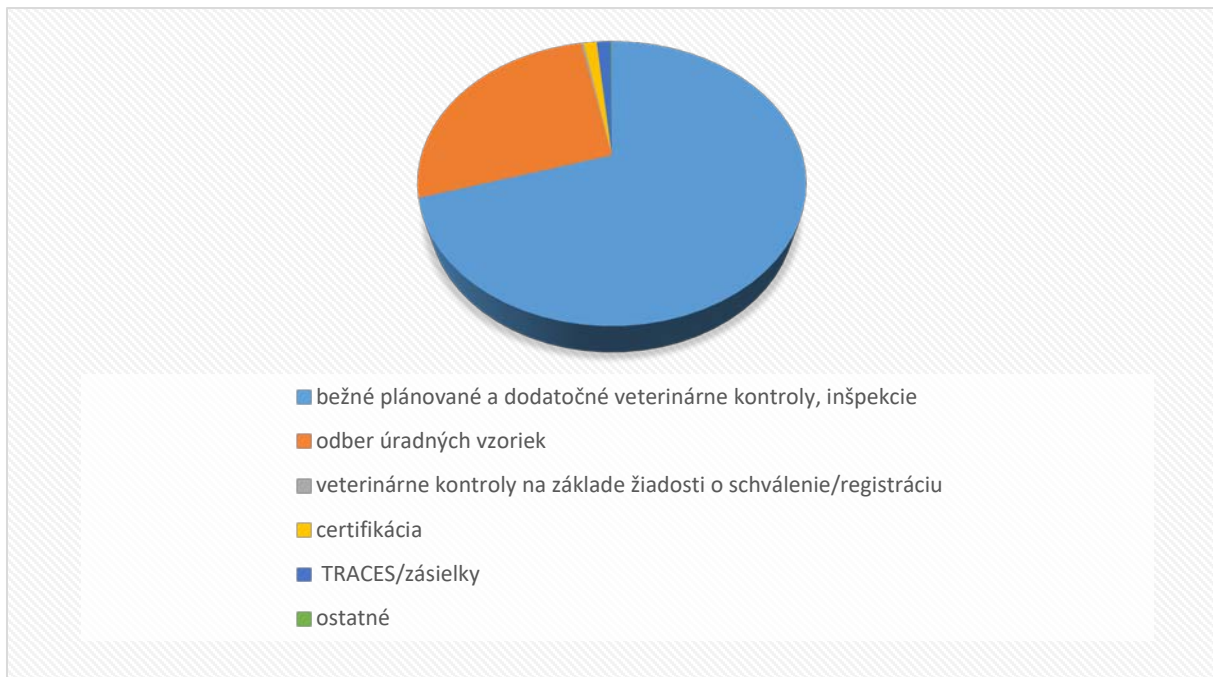
Úradné veterinárne kontroly vykonávané veterinárnymi inšpektormi RVPS na úseku kontroly krmív boli zamerané predovšetkým na:

- zdravotnú bezpečnosť krmív a napájacej vody pri kŕmení zvierat na farmách,
- zdravotnú bezpečnosť krmív v procese výroby,
- zdravotnú bezpečnosť krmív pri skladovaní a uvádzaní na trh hlavne kŕmnych surovín živočíšneho pôvodu,
- zdravotnú bezpečnosť krmív pri obchodovaní v rámci ES a vývoze do tretích krajín a
- zákaz skrmovania kuchynského odpadu hospodárskym zvieratám určeným na výrobu potravín.

Za rok 2019 bolo spolu vykonaných 3 010 úradných veterinárnych kontrol krmív. Úradné kontroly boli vykonávané v týchto formách:

- bežné plánované veterinárne kontroly, inšpekcie – 2 106,
- plánované kontroly so zameraním len na odber úradných vzoriek na analýzy - 803,
- veterinárne kontroly na základe žiadosti o schválenie/registráciu - 8,
- certifikácia - 39,
- TRACES/zásielky - 43,
- šetrenie podnetov a sťažností - 2,
- cielené kontroly – 1,
- dodatočné – následné úradné kontroly - 8.

Kompletný prehľad vykonaných úradných veterinárnych kontrol krmív za rok 2019 podľa jednotlivých foriem je uvedený v grafe č. 24.

Graf 24 Prehľad vykonaných úradných veterinárnych kontrol krmív za rok 2019 podľa jednotlivých foriem úradných kontrol

Pri úradných kontrolách, inšpekciách na úseku krmív boli zisťované tieto nedostatky:

- nedostatočná dokladová evidencia,
- napájacie systémy neudržiavané v čistote,
- nevhodné skladovanie krmív,
- sklad krmív nezabezpečený proti vniknutiu škodcov,
- nepredloženie požadovaných dokumentov počas kontroly,
- nevyhovujúce výsledky vyšetrení vzoriek,
- nevyhovujúca mikrobiológia napájacej vody,
- nesplnenie nariadených opatrení.

Pri vykonaných bežných plánovaných veterinárnych kontrolách bolo 10 úradných kontrol s nedostatkami, pri ktorých bolo celkovo zistených 11 rôznych typov nedostatkov. V rámci šetrenia bolo vykonaných 5 dodatočných, následných kontrol na kontrolu splnenia vydaných opatrení. Na odstránenie zistených nedostatkov RVPS vydali 2 opatrenia podľa § 8 a 3 opatrenia podľa § 14 zákona č. 39/2007 Z. z. Šesť blokových pokút bolo vydaných vo výške 110 €.

4.2. Odber úradných vzoriek krmív

4.2.1 Odber vzoriek v rámci VPO

Celkovo bolo odobratých 1 181 úradných vzoriek na úseku kontroly krmív. Spolu nevyhovelo 15 vyšetrených úradných vzoriek. Z celkového počtu nevyhovela voda používaná na napájanie zvierat (10 x) a 5 x krmivo.

U nevyhovujúcich 10 vzoriek vody na napájanie zvierat boli prekročené limity:

- 7x bakteriologické ukazovatele,
- 2x obsah NO₂ a NO₃,
- 1x ťažké kovy – arzén.

Krmivá nevyhoveli u 5 vyšetrených úradných vzoriek:

- 2x zdravotná neškodnosť krmív – salmonely, plesne, kvasinky,
- 1x mikroprvky – zinok – kompletná krmná zmes pre ošípané,
- 2x stanovenie koncentrácie liekov – medikované krmivá

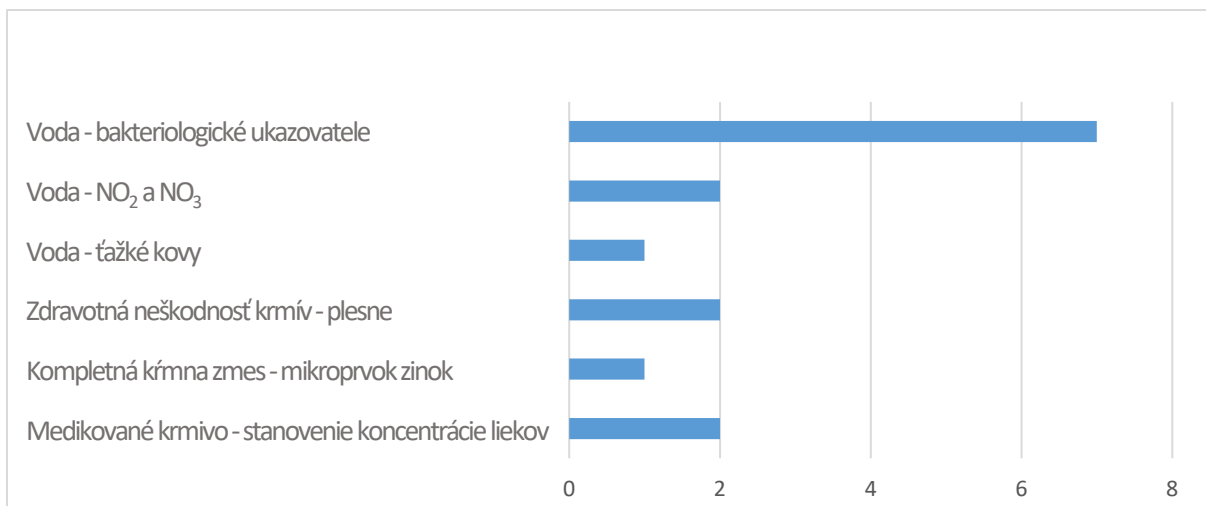
V porovnaní s rokom 2018, keď bolo 1,1 % nevyhovujúcich výsledkov vyšetrení z celkového počtu vyšetrení úradných vzoriek krmív, bol v roku 2019 zaznamenaný nárast nevyhovujúcich vzoriek. Z celkového počtu odobratých a vyšetrených vzoriek bolo 1,3 % nevyhovujúcich výsledkov vyšetrení.

Kompletný prehľad odberov úradných vzoriek krmív podľa komodity a cieľa vyšetrenia za rok 2019 je uvedený v tabuľke č. 35. Grafické znázornenie členenia nevyhovujúcich výsledkov za rok 2019 je znázornený v grafe č. 21.

Tabuľka 34 Prehľad úradných vzoriek krmív podľa komodity a cieľov vyšetrenia za rok 2019

Komodita	Cieľ vyšetrenia	Počet vzoriek		
		Plánova ných	Odobra- tých	Nevyho- vujúcich
Pitná voda	mikrobiologické (E. coli, koliformné, CPM mezofilné, psychofilné, Clostridium, enterokoky)	40	39	7
Pitná voda	NO ₂ a NO ₃	39	38	2
Pitná voda	ťažké kovy (Cd, Pb, Hg, As, Ni)	39	38	1
Krmivá pre hospodárske zvieratá	živočíšny proteín - krížová kontaminácia	192	187	0
Krmivá pre hospodárske zvieratá	spracovaný živočíšny proteín - HD proteín	38	37	0
Krmné suroviny živočíšneho pôvodu	ČKT + peroxidové číslo	10	9	0
Krmné suroviny, živočíšne bielkoviny ako krmné suroviny	NH ₃	10	9	0
Spracovaná živočíšna bielkovina (SŽB)	Salmonella, CPM, Clostridium	3	3	0
Krvné produkty, krvné múčky, krvné deriváty, vaječné produkty	Salmonella, CPM	2	1	0
Kafilrický tuk, deriváty tukov, rybí tuk	Salmonella, CPM	2	2	0
Mliečne krmné zmesi	Salmonella, CPM, Clostridium, koliformné	38	38	0
Rybia múčka	Salmonella, CPM	7	6	0
Spracované krmivo pre spoločenské zvieratá - salámy	Salmonella, CPM	40	39	0
Spracované krmivo - žuvačky	Salmonella, CPM	40	39	0
Konzervované krmivo pre spoločenské zvieratá (konzervy)	termostatová skúška – anaeróbne sporujúce mezofilné mikroorganizmy	40	39	0

Krmné suroviny, kompletne krmné zmesi a krmivá	mykotoxín - aflatoxín B1	30	30	0
Kompletne krmné zmesi	mykotoxín - ochratoxín A	38	37	0
Krmné suroviny, krmné zmesi, objemové krmivá	mykotoxín - DON (deoxynivalenol)	30	30	0
Krmné suroviny, krmné zmesi, objemové krmivá	mykotoxíny - fumonizíny B1, B2	38	38	0
Krmné suroviny a krmné zmesi	mykotoxín - zearalenon	38	37	0
Krmné zmesi, obilniny a vedľajšie produkty z nich	mykotoxín - T-2 a HT-2 toxín	38	38	0
Objemové krmivá, krmné zmesi, trvalé trávne porasty	dioxíny	30	29	0
Všetky druhy krmív (krmné zmesi, krmné suroviny, šroty)	PCB	30	30	0
Všetky druhy krmív (krmné zmesi, krmné suroviny, šroty)	chlórované uhľovodíky – DDT, HCH, HCB	30	30	0
Všetky druhy krmív (krmné zmesi, krmné suroviny, šroty)	organofosfáty	39	39	0
Krmné zmesi	zakázané látky - sulfónamidy	20	21	0
Krmivo podávané HZ	zakázané látky - avilamycín	20	21	0
Krmné zmesi pre ryby, hydinu, ošípané	zakázané látky - tetracyklíny	20	18	0
Krmné zmesi pre ošípané, hydinu, ryby, včely	zakázané látky - tylozín	20	19	0
Krmné zmesi pre ošípané, hydinu, ryby, hovädzí dobytok	zakázané látky - β agonisti	23	23	0
Krmné zmesi pre ošípané, hydinu, ryby, hovädzí dobytok	zakázané látky - tyreostatiká	20	19	0
Kompletne krmné zmesi pre hydinu a králiky	kokcidostatiká	35	34	0
Kompletne a doplnkové krmné zmesi, krmné suroviny	zdravotná neškodnosť krmív - salmonely, plesne, kvasinky	78	76	2
Krmné zmesi pre ovce	mikroprvky - meď	15	15	0
Krmné zmesi pre ošípané	mikroprvky - zinok	15	15	1
Objemové krmivá, krmné suroviny - obilniny	ťažké kovy - ortuť, arzén	38	37	0
Medikované krmivá	stanovenie koncentrácia liečiva	28	18	2
Krmivo v prípade podozrenia z otravy, úhyn zvierat	toxické látky	0	0	0
Všetky druhy krmív	rádioaktivita	3	3	0
Spolu		1216	1181	15

Graf 25 Grafické znázornenie členenia nevyhovujúcich nálezov za rok 2019

U nevyhovujúcich výsledkov analýz úradných vzoriek krmív a vody na napájanie bolo u 16 nevyhovujúcich vzoriek vydaných 9 opatrení.

4.2.2. Kontrola zákazu skrmovania spracovaných živočíšnych bielkovín

Na úseku prevencie BSE v rámci plnenia požiadaviek článku 9 a prílohy IV nariadenia 999/2001/ES bolo vykonaných 695 veterinárnych kontrol na dodržiavanie zákazu skrmovania spracovaných živočíšnych bielkovín u prežúvavcov a kontrol kŕmenia povolenými živočíšnymi kŕmnymi surovinami u monogastrických zvierat.

V roku 2019 bolo inšpektormi RVPS odobratých 224 úradných vzoriek na kontrolu prítomnosti cicavčích bielkovín a z toho 37 vzoriek bolo testovaných na prítomnosť hovädzieho proteínu v krmivách pre zvieratá určených na produkciu potravín. Všetky vzorky vyhoveľi požiadavkám platnej legislatívy.

5. Vedľajšie živočíšne produkty

5.1. Úradné kontroly

Predmetom úradných veterinárnych kontrol je dodržiavanie podmienok pri nakladaní, skladovaní, likvidácii, spracovaní, obchodovaní, zbere, preprave VŽP a používaní v zmysle platnej legislatívy.

Veterinárnej kontrole podliehajú:

1. schválené subjekty: spracovateľské závody, spaľovne, spoluspaľovne, zariadenia na predbežné spracovanie, zberné strediská, sklady, oleochemické závody, výrobcovia krmív pre spoločenské zvieratá, úprava loveckých trofejí, spracovanie včelích produktov, spracovaní koží a kožušín, vaječných škrupín, kompostovanie, spracovanie hnoja, bioplynové stanice,
2. registrované činnosti: zber, preprava, uvádzanie VŽP z mliekarenského priemyslu na kŕmenie hospodárskych zvierat, obchodovanie,
3. povolené výnimky pre užívateľov na skrmovanie VŽP pre uznané svorky psov, psov a mačiek v útulkoch, zoo zvierat, chránených vtákov vo voľnej prírode, spoločenské zvieratá a kožušinové zvieratá,
4. prevádzkovatelia, ktorí používajú VŽP alebo odvodené produkty na diagnostické, vedecké, výskumné a pedagogické činnosti.

ŠVPS SR vedie a pravidelne aktualizuje zoznam schválených, povolených a registrovaných prevádzkovateľov, ktorí nakladajú s VŽP alebo odvodenými produktmi na www.svps.sk.

Na základe poskytnutých údajov z RVPS bolo v správnom konaní schválených, povolených alebo aj zrušených 379 subjektov. Bolo vydaných 12 záväzných posudkov a 36 stanovísk pri povoľovaní stavieb alebo činnosti nakladania s VŽP. ŠVPS SR prideliť alebo odobrila úradné čísla pre schválené subjekty za rok 2019 v počte 56, vydala potvrdenie o registrácii alebo zrušenie registrácie pre 80 prevádzkovateľov. Na základe vydaných povolení na výnimku skrmovania VŽP, ŠVPS SR zaevidovala do zoznamu 208 nových subjektov a vyradila cca 189 užívateľov.

ŠVPS SR v rámci svojej pôsobnosti na výkon bežných kontrol a schvaľovacej činnosti vykonala 2 veterinárne kontroly v spracovateľských zariadeniach, spaľovniach a skontrolovala udelené a výnimky skrmovania VŽP kategórie 1. Na obchodovanie s VŽP materiálom kategórie 1 a 2 bolo vydaných 6 rozhodnutí o povolení pre zásielky z iných členských štátov EÚ.

Celkový počet prevádzkovateľov podliehajúcich kontrole pri manipulácii s VŽP v roku 2019 na základe zoznamu bol 2 025 a bolo u nich vykonaných 2 341 úradných kontrol (inšpekcie, certifikácia, úradné vzorky na analýzy, cielené kontroly, dodatočné kontroly).

Súčasťou veterinárnej kontroly nakladania s VŽP sú aj úradné kontroly u producentov VŽP, kam zaraďujeme všetky farmy a miesta, kde sa držia zvieratá, všetky prevádzkarne potravinárskych podnikov, v ktorých sa spracúvajú alebo používajú živočíšne produkty. Tiež sem zaraďujeme aj obchodnú sieť vrátane veľkých skladov na potraviny. Počet producentov VŽP u prevádzkovateľov potravinových produktov, ktorý podliehajú kontrolám nakladania s VŽP za rok 2019 bol cca 16 155. Inšpektori úseku hygieny potravín vykonali 8 895 úradných kontrol. Počet producentov VŽP pri držaní alebo chove zvierat bol v roku 2019 cca 12 775. Na dodržiavanie požiadaviek nakladania s VŽP bolo vykonaných 2147 veterinárnych kontrol.

V roku 2019 sa pri 87 kontrolách nakladania s VŽP identifikovalo 122 nedostatkov. Rozsah a charakter zistených nedostatkov v oblasti VŽP v roku 2019 nepredstavoval závažné riziko pre zvieratá a ľudí. Vydanie opatrení bolo rešpektované a nedostatky boli odstránené. Zo zistených nedostatkov to boli: nesprávne odstránenie VŽP (ŠRM), neodstránenie VŽP, neodovzdanie oprávnenej osobe, neoznačenie priestorov, zlá hygiena priestorov na skladovania, nezamedzenie vstupu zvierat, cudzích osôb, nevhodné skladovanie VŽP, nepredložené doklady, nedostatočne vyplnené doklady, neúplné vyplňovanie dokladov (OP), chýbajúce doklady, neoprávnené uvádzanie na trh, neregistrovaná činnosť, vykonávanie neschválenej činnosti, skrmovanie VŽP bez povolenia na výnimku, odber VŽP bez povolenia na výnimku, nevedenie evidencie. Zvýšená jednotková suma za odvoz VŽP spôsobila v niektorých prípadoch zakopávanie uhynutých zvierat alebo ich vyvezenie a uloženie na pozemky v intraviláne obci alebo na polia a do lesa. V tejto súvislosti bolo vydaných 52 opatrení na odstránenie zistených nedostatkov a v 29 prípadoch boli uložené pokuty. V roku 2019 bolo 79 podnetov v súvislosti s nahlásením nesúladu s nakladaním s vedľajšími živočíšnymi odpadmi.

5.2. Odber úradných vzoriek

Veterinárnymi inšpektormi RVPS bolo v zmysle VPO 2019 odobratých 223 úradných vzoriek na analýzy, ktorými sa overovalo dodržanie predpisov a bezpečnosť výrobkov uvádzaných na trh. V 6 prípadoch boli zistené nezhody a bolo nariadené 1 opatrenie na ich nápravu.

Tabuľka 35 Výsledky odberu úradných vzoriek na úseku VŽP / odvodených produktov za rok 2019

cieľ vyšetrenia	plánovaný počet vzoriek	počet odobratých vzoriek	počet nevyhovujúcich vzoriek
Kontrola procesu spracovania - (spracovateľská metóda 1 +7)	5	4	0
Vaječné produkty, spracované škrupiny, krvné múčky, krvne deriváty - <i>Salmonella</i> a <i>Enterobacteriaceae</i>	1	1	0
Spracovaná živočíšna bielkovina (SŽB), hydrolyzované bielkoviny, oškvarky - <i>Salmonella</i> a <i>Enterobacteriaceae</i>	5	5	0
Kafilrický tuk 3, tukové deriváty - <i>Salmonella</i> a <i>Enterobacteriaceae</i>	4	3	0
VŽP zo spracovaného mlieka určené na priame kŕmenie (surová srvátka, biela voda, kal z odstrediviek a separátov, mledzivo, mlieko) - <i>Salmonella</i> a <i>Enterobacteriaceae</i>	27	25	2
Surové krmivo pre zvieratá, medziprodukt do krmív (chladené, mrazené) - <i>Salmonella</i> a <i>Enterobacteriaceae</i>	4	5	1
Spracované krmivo pre spoločenské zvieratá (salámy, tlačanky..), návnady a krmivo pre ryby - <i>Salmonella</i> a <i>Enterobacteriaceae</i>	3	3	0
Spracované krmivo (žuvačky, ochucovadlá, granule) <i>Salmonella</i> a <i>Enterobacteriaceae</i>	9	6	0

Konzervované krmivo pre spoločenské zvieratá (konzervy) - termostatová skúška, <i>Salmonella</i> a <i>Enterobacteriaceae</i>	1	1	0
Spracovaný hnoj, organické hnojivá (kompost,...), zúrodňujúce látky - <i>Salmonella</i> a <i>E. coli</i>	25	22	1
Rezíduá digescie a kompost - <i>Salmonella</i> a <i>E.coli</i>	21	21	2
Kafilerické tuky - zvyšné celkové nerozpustné nečistoty	3	3	0
Odpadové vody zo spracovateľských závodov	3	3	0
Kontrola účinnosti dezinfekcie	101	98	0
Kafilerický tuk 1,2/ MKM 1,2-GTH	7	7	0
Kafilerický tuk 3 / SŽB 3 -GTH	7	7	0
Organické hnojivá , zúrodňujúce látky (OF/SI) z MKM 2- GTH	3	1	0
Dioxíny - kafilerické tuky a tukové deriváty určené do krmív; SŽB -výroba	4	4	0
PCB - kafilerické tuky, tukové deriváty určené do krmív; SŽB - výroba	4	4	0
Spolu	237	223	6

6. Rezíduá veterinárnych liekov a kontaminantov, monitoringy rezíduí

Všetky úradné kontroly zamerané na monitorovanie určitých látok a ich rezíduí v živých zvieratách a v produktoch živočíšneho pôvodu sú riadené a vykonávané v súlade s platnou legislatívou.

Kontrola rezíduí veterinárnych liekov, zakázaných látok a kontaminantov v živých zvieratách, v produktoch živočíšneho pôvodu, v krmivách a napájacej vode prebiehala aj v roku 2019 prostredníctvom týchto plánov a monitoringov:

Národný plán kontroly rezíduí v živých zvieratách a v produktoch živočíšneho pôvodu v Slovenskej republike (ďalej len „NPKR“);

Monitoring poľovnej zveri a rýb (ďalej len „MPZ“);

Rádiohygienická kontrola poľnohospodárskych surovín, polotovarov a produktov vyrobených na Slovensku (ďalej len „RHK“);

6.1 Národný plán kontroly rezíduí v živých zvieratách a v produktoch živočíšneho pôvodu v Slovenskej republike

V NPKR sa sleduje škála veterinárnych liekov a látok, ktoré sú najčastejšie používané v Slovenskej republike a v členských štátoch EÚ a taktiež škála tých veterinárnych liekov a látok, ktorých rezíduá boli zistené v predchádzajúcom roku. V rámci NPKR sa taktiež sledujú substancie, ktoré vyvolali v predchádzajúcom období kauzy.

Kontrola rezíduí v rámci NPKR sa vo všeobecnosti zameriava na :

a/ detekciu a kontrolu vzoriek biologických materiálov zo zvierat produkujúcich potraviny, produktov živočíšneho pôvodu a krmív na látky s anabolickým účinkom a nepovolené látky, ktoré patria do skupiny A;

b/ detekciu a kontrolu, či predmetné vzorky biologických materiálov zvierat produkujúcich potraviny, vzorky produktov živočíšneho pôvodu a krmív neprekračujú povolené maximálne reziduálne limity.

Rozdelenie sledovaných látok je nasledujúce:

Skupina A

Látky s anabolickým účinkom a nepovolené látky

1. stilbény, deriváty stilbénov, ich soli a estery;
2. antityreoidné látky;
3. steroidy;
4. laktóny kyseliny rezorcylovej vrátane zeranolu;
5. beta-agonisti;

6. látky uvedené v osobitnom predpise (Nariadenie Komisie (EU) č. 37/2010 o farmakologicky účinných látkach a ich klasifikácií, pokiaľ ide o maximálne limity rezíduí v potravinách živočíšneho pôvodu, v znení doplnkov a zmien).

Skupina B

Veterinárne lieky, látky, ktoré môžu byť použité na veterinárne účely a kontaminanty

1. Antibakteriálne látky vrátane sulfónamidov a chinolínov;
2. Iné veterinárne lieky

- a) antihelmintiká,
 - b) antikokcidiká,
 - c) karbamáty a pyretroidy,
 - d) sedatíva,
 - e) nesteroidné protizápalové lieky (NPL),
 - f) ostatné farmakologicky aktívne látky;
3. Ostatné látky a kontaminanty prostredia
- a) organochlórové zlúčeniny vrátane PCB,
 - b) organofosfáty,
 - c) chemické prvky,
 - d) mykotoxíny,
 - e) farbivá,
 - f) iné.

Zachytenie rezíduí antibiotík a následne zabránenie ich prieniku do potravinového reťazca je dôležité za účelom prevencie vzniku antibakteriálnej rezistencie. Antimikrobiálna rezistencia je prehlbujúci sa európsky aj celosvetový problém u ľudí aj zvierat, ktorý vedie k obmedzeným alebo slabým možnostiam liečby a ktorý zároveň znižuje kvalitu života. Má závažné ekonomické dôsledky z hľadiska poklesu produktivity a zvyšovania nákladov na zdravotnú starostlivosť. Ďalším cieľom a dosiahnuteľným výsledkom z monitoringu rezíduí antibiotík je odhaliť prípadné nežiaduce účinky nielen antibiotík, ale aj iných liekov patriacich do skupiny napríklad antihelmintík a to v tých prípadoch, ak je dodržaná ochranná lehota podľa písomnej informácie pre používateľov a rezíduá antibiotík či antihelmintík sú napriek tomu zistené v hodnotách prekračujúcich maximálny reziduálny limit. Ďalším cieľom pri výkone monitoringu je zistiť, či zvieratá v daných chovoch hospodárskych zvierat, kde boli zistené rezíduá, sú rezistentné na predmetné antibiotiká, teda zistiť, či sa v vyskytuje rezistencia voči predmetným antibiotikám. V rámci NPKR sa sledujú aj rezíduá antihelmintík, vzhľadom k tomu, že aj na antihelmintiká vznikla rezistencia. Zistenie rezíduí kontaminantov môže taktiež odhaliť prípadné oblasti s environmentálnou záťažou. Rezíduá z environmentálnej záťaže zisťované u zvierat a v produktoch živočíšneho pôvodu sa v poslednom období dostávajú do popredia a poukazujú na nevyhnutné riešenie environmentálnych záťaží. Taktiež sa sledujú rezíduá zakázaných látok, alebo hormonálnych látok, za účelom odhalenia nelegálneho ošetrovania zvierat a následne s prepojením a odhalením nelegálneho dovozu liekov na územie Slovenska.

V rámci NPKR bol v roku 2019 naplánovaný počet cielených vzoriek od živých zvierat a z produktov živočíšneho pôvodu na analýzy v počte 2 743, pričom celkovo bolo odobratých 2 708 vzoriek. Päť plánovaných vzoriek koní nebolo odobratých, pretože sa kone na bitútku v roku 2019 nezabíjali. 30 plánovaných vzoriek nebolo odobratých z objektívnych dôvodov. V roku 2019 bolo odobratých 6 suspektných vzoriek.

Výsledky z Národného plánu kontroly rezíduí za rok 2019:

Hovädzí dobytok

V roku 2019 bolo odobratých a analyzovaných 306 vzoriek od hovädzieho dobytku.

Jedna vzorka bola skríningovou metódou vyhodnotená ako nevyhovujúca pre prítomnosť cefchinómu v obličke kravy. Pri dodatočnej úradnej veterinárnej kontrole bolo zistené, že krava bola liečená veterinárnym liekom Virbactan 150 mg intramamárna masť na zasušenie. Tento úkon je zapísaný v ambulantnej knihe. Ochranná lehota pre tento liek je 2 dni, čo aj bolo

dodržané. Konfirmačnou metódou bolo nameraná hodnota 126 µg/kg cefchinómu, čo je hodnota pod MRL - 200 µg/kg. Vzorka vyhovela legislatívnym požiadavkám. V druhom prípade bola vzorka vyhodnotená ako nevyhovujúca pre prítomnosť zakázanej látky dimetridazol. Nariadený bol zákaz premiestňovania zvierat. Toto opatrenie zostalo v platnosti.

Ošípané

Od ošípaných bolo odobratých 354 vzoriek. Všetky vzorky boli vyhodnotené ako vyhovujúce.

Ovce, kozy

Od oviec a kôz bolo odobratých 101 vzoriek. Všetky vzorky boli vyhodnotené ako vyhovujúce.

Kone

V roku 2019 bol naplánovaný odber 5 vzoriek od koní, avšak tie vzorky neboli odobraté, nakoľko sa kone na bitúnku v roku 2019 nezabíjali.

Hydina

Od hydiny bolo odobratých 598 vzoriek. Všetky vzorky boli vyhovujúce.

Ryby

V roku 2019 bolo odobratých 137 vzoriek rýb. Jedna vzorka rýb bola vyhodnotená ako nevyhovujúca pre prítomnosť rezíduí substancií zo skupiny B3e. Pri dodatočnej úradnej veterinárnej kontrole nebolo preukázané nelegálne používanie zakázaných látok. Rybník, z ktorého bola vzorka odobratá, slúži ako karanténny rybník pre nakúpené ryby predtým, ako dosiahnu hmotnosť, pri ktorej môžu byť premiestnené do veľkého rybníka medzi staršie ryby. Predmetný rybník bol v roku 2018 bol vyčistený a vydezinfikovaný. V roku 2018 bola odobratá vzorka rýb s rovnakým cieľom vyšetrenia, ktorej výsledok bol vyhovujúci. Prítomnosť rezíduí vo vzorke ryby nebola objasnená, nebol zistený možný zdroj.

Surové kravské a ovčie mlieko

V roku 2019 bolo odobratých 367 vzoriek surového kravského mlieka a 123 vzoriek surového ovčieho mlieka. Všetky vzorky mlieka boli vyhodnotené ako vyhovujúce.

Vajcia

V roku 2019 bolo odobratých 226 vzoriek vajec z fariem a z triediarní. Všetky vzorky vajec boli vyhodnotené ako vyhovujúce.

Farmová zver

V roku 2019 bolo odobratých 95 vzoriek farmovej zveri. Všetky vzorky boli vyhodnotené ako vyhovujúce.

Divina

V roku 2019 bolo odobratých 110 vzoriek diviny. 3 vzorky boli vyhodnotené ako nevyhovujúce. Dve vzorky lanštiakov boli vyhodnotené ako nevyhovujúce pre prítomnosť rezíduí ortuti. V prvom prípade inšpektor RVPS vykonal dodatočnú úradnú veterinárnu kontrolu pri ktorej sa zistilo, že mäso lanštiaka už bolo spotrebované. Vykonaný bol odber suspektnej vzorky, ktorej výsledok bol vyhovujúci. O nevyhovujúcom výsledku vyšetrenia boli informovaní členovia PZ Berzehorka a verejnosť v obci Brzotín a Kružná.

V druhom prípade bola vzorka rovnako nevyhovujúca pre prítomnosť rezíduí ortuti. Inšpektorka RVPS Košice-okolie vykonala dodatočnú úradnú veterinárnu kontrolu a nariadila opatrenia a to informovať členov združenia a verejnosť o nevyhovujúcich vzorkách lanštiaka, zabezpečiť odber suspektných vzoriek a zlikvidovať mäso a produkty z lanštiakov v schválenom spracovateľskom závode. Odobraté boli 2 suspektné vzorky, v jednom prípade vzorka opäť bola vyhodnotená ako nevyhovujúca pre prítomnosť rezíduí ortuti. RVPS Košice-okolie informovala Okresný úrad Košice-okolie a zároveň ho požiadala o stanovisko o možnom pôvode ortuti vo vzorkách. Okresný úrad sa vyjadril, že nemá vedomosť o žiadnej

environmentálnej záťaži či skládke nebezpečného odpadu v lokalite odkiaľ bola vzorka odobratá. Environmentálna záťaž nie je doposiaľ v danej oblasti potvrdená. Naďalej bude voľne žijúca zver podliehať monitoringu na kontaminanty z predmetnej oblasti.

Jedna vzorka svaloviny jeleňa bola vyhodnotená ako nevyhovujúca pre prítomnosť olova. Pri dodatočnej úradnej veterinárnej kontrole bolo zistené, že mäso z uloveného jeleňa bolo už skonzumované. Prítomnosť olova vo svalovine bola pravdepodobne zapríčinená odberom vzorky zo strelnej rany. Užívateľ poľovného revíru bol poučený ako správne odoberať vzorky svaloviny.

Med

V roku 2019 bolo odobratých 172 vzoriek medu. Jedna vzorka bola vyhodnotená ako nevyhovujúca. Vo vzorke medu bola konfirmačnou metódou HPLC/MS/MS potvrdená prítomnosť rezíduí tylozínu na koncentračnej úrovni 3,4 µg/kg. Inšpektorka RVPS Veľký Krtíš vykonala dodatočnú úradnú veterinárnu kontrolu a nariadila kontrolovanému subjektu nahlásiť prvé stáčanie medu v roku 2020 a umožniť odber suspektnej vzorky a neškodne odstrániť medzistienky z kontaminovaných úľov. Subjektu bola uložená pokuta vo výške 60 eur.

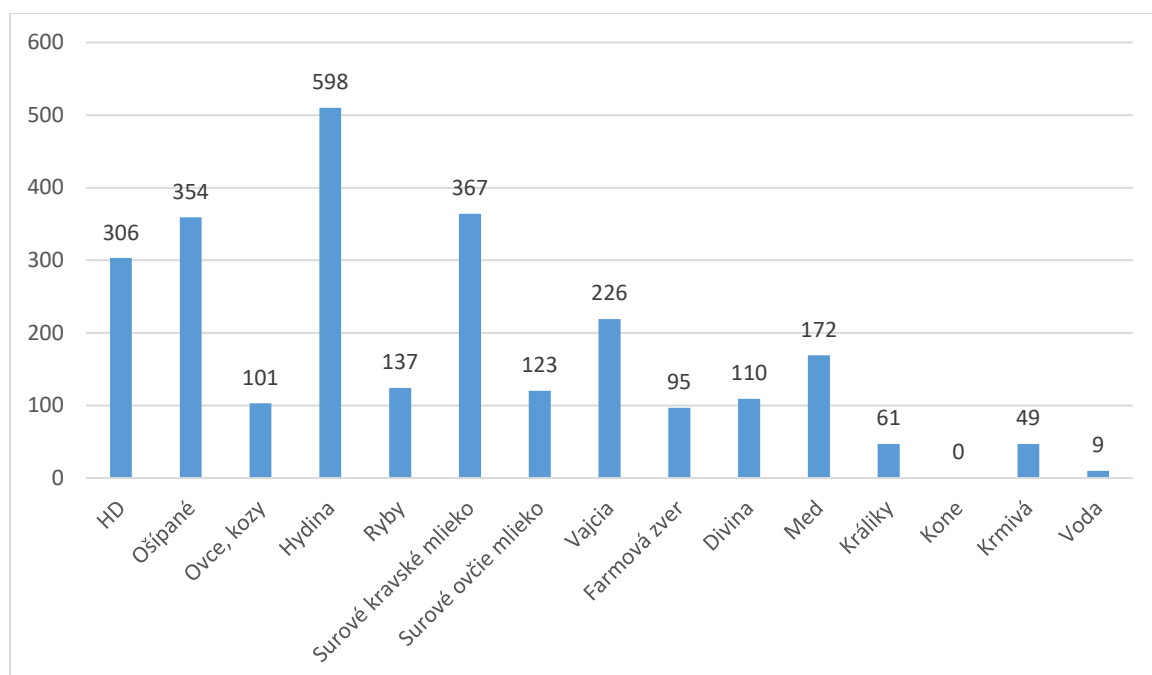
Králiky

V roku 2019 bolo odobratých 61 vzoriek králikov, pričom všetky vzorky králikov boli vyhodnotené ako vyhovujúce.

Krmivo a napájacia voda

V roku 2019 bolo v rámci NPKR odobratých 49 vzoriek krmiva a 9 vzoriek vody, čo spolu predstavuje 58 vzoriek. Zo 49 vzoriek krmív bolo 12 vzoriek krmiva pre hovädzí dobytok, 11 vzoriek krmiva pre ošípané, 21 vzoriek krmiva pre hydinu a 5 vzoriek krmiva pre králiky. Taktiež bolo odobratých a vyšetrených 9 vzoriek napájacej vody. Všetky vzorky boli vyhodnotené ako vyhovujúce.

Počty odobratých a analyzovaných vzoriek v rámci NPKR za rok 2019 uvádza graf č. 26. Výsledky kontroly rezíduí v rámci NPKR za rok 2019 sú uvedené v tabuľke č. 36.

Graf 26 Počet odobratých a analyzovaných vzoriek v rámci NPKR v roku 2019

Tabuľka 36 Výsledky kontroly rezíduí v rámci NPKR za rok 2019: CIELENÉ VZORKY

Skupina látok	HD				Ošípané				Ovce/kozy				Kone		Hydina				Ryby		Mlieko		Vajcia		Králiky		Farmová zver				Divá zver		Med		Krmivá a napájacia voda	
	Farma		Bitúnok		Farma		Bitúnok		Farma		Bitúnok				Farma		Bitúnok										Farma		Bitúnok							
	PV	PPV	PV	PPV	PV	PV	PV	PV	PV	PPV	PV	PPV	PV	PPV	PV	PPV	PV	PPV	PV	PPV	PV	PPV	PV	PPV	PV	PPV	PV	PV	PV	PV	PV	PV	PV	PV	PPV	
Suma A+B	64	1	242	0	60	0	294	0	14	0	87	0	0	0	87	0	511	0	137	1	490	0	226	0	61	0	95	0			110	3	172	1	58	0
Suma A	64	1	55	0	60	0	65	0	14	0	9	0	0	0	79	0	218	0	9	0	109	0	80	0	13	0	23	0			0		10	0	11	0
A1	4	0	6	0	6	0	4	0	2	0	1	0	0		8	0	13	0	1	0	0		0		2	0	0	0			0		0		0	
A2	4	0	6	0	8	0	4	0	2	0	1	0	0	0	8	0	12	0	0		0		0		2	0	1	0			0		0		0	
A3	10	0	10	0	12	0	14	0	1	0	2	0	0	0	8	0	23	0	2	0	0		0		2	0	1	0			0		0		0	
A4	6	0	6	0	10	0	8	0	2	0	1	0	0		8	0	21	0	0		0		0		2	0	1	0			0		0		0	
A5	5	0	8	0	14	0	6	0	1	0	1	0	0	0	12	0	62	0	0		0		0		2	0	10	0			0		0		6	0
A6	35	1	19	0	10	0	29	0	6	0	3	0	0	0	35	0	87	0	6	0	109	0	80	0	3	0	10	0			0		10	0	5	0
Suma B			187	0			229	0			78	0	0	0	8	0	293	0	128	1	381	0	146	0	48	0	72	0			110	3	162	1	47	0
Suma B1			110	0			135	0			30	0	0		4	0	128	0	31	0	224	0	60	0	19	0	24	0			0		60	1	2	0
Suma B2			44	0			59	0			28	0	0	0	2	0	95	0	5	0	75	0	30	0	26	0	28	0			0		46	0	14	0
B2a			5	0			10	0			8	0	0		2		32	0	5	0	55	0	0		9	0	10	0			0		0		0	
B2b			5	0			10	0			8	0	0		0		43	0	0		0		30	0	14	0	10	0			0		0		10	0
B2c			4	0			5	0			4	0	0		0		10	0	0		0		0		2		4	0			0		30	0	0	
B2d			10	0			15	0			4	0	0		0		0		0		0		0		0		0				0		0		0	
B2e			10	0			9	0			4	0	0	0	0		10	0	0		20	0	0		1	0	4	0			0		0		0	
B2f			10	0			10	0			0	0	0		0		0		0		0		0		0		0				0		16	0	4	0
Suma B3			33	0			35	0			20	0	0		2	0	70	0	92	1	82	0	56	0	3	0	20	0			110	3	56	0	31	0
B3a			7	0			10	0			4	0			0		16	0	2	0	30	0	40	0	1	0	7	0			10	0	16	0	6	0

B3b			6	0			4	0			4	0			0		0		0		29	0	0		0				0		16	0	6	0		
B3c			12	0			12	0			8	0			0		24	0	4	0	10	0	0		2		13	0			100	3	15	0	16	0
B3d			8	0			8	0			4	0			2	0	10	0	2	0	13	0	0		0									3	0	
B3e																0		84	1			0	0											9		
B3f																20																		9		

6.2 Monitoring poľovnej zveri a rýb

Poľovná zver a ryby sa v Slovenskej republike monitorujú od roku 1995 v rámci Čiastkového monitorovacieho systému „Cudzorodé látky v potravinách a krmivách“. Cieľom tohto monitorovacieho systému je získať reálne údaje o kontaminácii surovín, potravín a krmív vo vzájomnej príčinnej súvislosti s kontamináciou životného prostredia Slovenskej republiky na jednej strane a expozíciou obyvateľstva na strane druhej. Odbery vzoriek sa vykonávali v určených lokalitách s dôrazom na možnú environmentálnu záťaž následkom znečistenia životného prostredia.

Pri nálezoch nevyhovujúcich platným maximálnym limitom bolo potrebné zvážiť vykonanie opatrení. Ak to okolnosti umožňovali došetrili sa príčiny, vydali sa pokyny a prijali sa opatrenia na odstránenie zistených nedostatkov.

6.2.1 Monitoring zveri

Pre rok 2019 boli určené RVPS a lokality na odber úradných vzoriek na vykonanie monitoringu zveri v spolupráci s odborom pozemkovým a lesným príslušného okresného úradu a v spolupráci s poľovníckymi organizáciami.

- **Prehľad sledovaných parametrov pri monitoringu zveri**

Pri monitoringu zveri boli sledované v jednotlivých odobratých úradných vzorkách komodít nasledovné parametre:

- svalovina: chemické prvky (Hg, As, Pb, Cd, Ni),
dioxíny,
- tuk: kongenéry PCB, (PCB 28, 52, 101,138, 153,180),
chlórované pesticídy (HCH, DDT, HCB),
- krmivo: chemické prvky (Hg, As, Pb, Cd, Ni)

- **Výsledky**

V rámci monitoringu vysokej a čiernej zveri za rok 2019 bolo jednotlivými RVPS spolu odobratých 65 úradných vzoriek. 5 úradne odobratých vzoriek bolo vyhodnotených ako nevyhovujúcich.

V roku 2019 bol za RVPS Prešov zistený jeden nevyhovujúci nález v rámci tohto monitoringu. Vzorka nevyhovela pre prítomnosť ortuti vo svalovine diviaka. Po konzultácii so zástupcom združenia Sopotnica bolo konštatované, že príčinou zvýšenej ortuti bola pravdepodobne znečistená vodná nádrž Ružín, ktorá sa nachádza v blízkosti lokality odstrelu. Inšpektor RVPS Prešov v rámci došetrovania odobral jednu vzorku svaloviny z diviaka, ktorej výsledok bol vyhovujúci.

V rámci šetrenia prípadu Chemko Strážske s.r.o., bol RVPS Michalovce zvýšený počet odobratých vzoriek o 4. Uvedené vzorky boli odobraté vo zverníku Orlová Strážske a všetky nevyhoveli pre prítomnosť vysokých hodnôt sumy PCB. Na základe výsledkov vyšetrovaní vydala RVPS Michalovce opatrenia a nariadila užívateľovi poľovného revíru Poľovníckej spoločnosti CRW 1. zákaz premiestňovania zveri z poľovného revíru zverník Orlova Strážske a uvádzanie produktov zo zveri na trh, 2. informovať dotknuté osoby o náleze PCB vo vzorkách zveri, 3. zákaz konzumácie produktov pochádzajúcich z ulovenej zveri v poľovnom revíri zverník Orlova Strážske. V roku 2020 budú v rámci monitoringu poľovnej zveri odoberané vzorky z okresu Sobrance.

Vyhodnotenie monitoringu zveri podľa jednotlivých RVPS je uvedené v tabuľke č. 37.

Tabuľka 37 Vyhodnotenie monitoringu zveri za rok 2019

RVPS	Plánovaný počet vzoriek spolu	Počet odobratých vzoriek				Počet nevyhovujúcich vzoriek spolu
		vysoká zver	čierna zver	krmivo	spolu	
Bardejov	5	3	1	1	5	0
Čadca	5	1	3	1	5	0
Michalovce	5	4	4	1	9	4
Dolný Kubín	5	2	2	1	5	0
Humenné	5	2	2	1	5	0
Zvolen	5	1	1	1	3	0
Púchov	5	2	2	1	5	0
Svidník	5	2	2	1	5	0
Prešov	5	2	2	1	5	1
Levice	5	2	2	1	5	0
Rožňava	5	2	2	1	5	0
Rimavská Sobota	5	2	2	1	5	0
Trnava	5	1	1	1	3	0
Spolu	65	26	26	13	65	5

6.2.2. Monitoring rýb

Pre rok 2019 boli určené RVPS a odberové miesta na vykonanie monitoringu rýb v spolupráci s rybárskymi organizáciami.

Prehľad sledovaných parametrov pri monitoringu rýb

Pri monitoringu rýb boli vo svalovine sledované nasledovné parametre:

- chemické prvky - Hg, As, Pb, Cd, Ni, U₂₃₈,
- kongenéry PCB - PCB 28, 52, 101, 138, 153, 180,
- chlórované pesticídy - HCH, DDT, HCB,
- dioxíny.

Výsledky

Z celkového počtu 42 odobratých a vyšetrených úradných vzoriek rýb bolo nevyhovujúcich pre prekročenú maximálnu hodnotu obsahu niektorých kontaminantov 11 vzoriek. Nevyhovujúce výsledky boli zistené prevažne u dravých druhov rýb. Vyhodnotenie monitoringu rýb za rok 2019 podľa jednotlivých RVPS je uvedené v tabuľke č. 38.

Prehľad vzoriek, u ktorých boli prekročené maximálne hodnoty obsahu kontaminantov je uvedený v tabuľke č. 39.

Tabuľka 38 Vyhodnotenie monitoringu rýb za rok 2019

RVPS	Plánovaný počet vzoriek spolu	Počet odobratých vzoriek			Počet nevyhovujúcich vzoriek		
		dravé ryby	nedravé ryby	spolu	dravé ryby	nedravé ryby	spolu
Bratislava	3	1	2	3	1	0	1
Galanta	3	0	3	3	0	0	0
Liptovský Mikuláš	6	4	2	6	1	0	1
Topoľčany	3	3	0	3	1	0	1
Michalovce	6	6	0	6	4	0	4
Nitra	3	1	2	3	1	0	1
Nové Zámky	6	0	0	0	0	0	0
Prievidza	3	2	1	3	1	0	1
Dunajská Streda	3	1	2	3	0	0	0
Trebišov	6	4	2	6	0	0	0
Stará Ľubovňa	3	2	1	3	0	0	0
Komárno	3	1	2	3	1	1	2
Spolu	48	25	17	42	10	1	11

Tabuľka 39 Prehľad nevyhovujúcich vzoriek rýb za rok 2019

RVPS	Nevyhovujúca vzorka (druh ryby)	Miesto odberu	Kontaminant prekračujúci maximálnu povolenú hodnotu obsahu	Nameraná hodnota kontaminantu	Prípustná maximálna hodnota obsahu
Michalovce	Boleň dravý	ZŠ – náпустný kanál	Suma PCB	748,30 ng/g	125 ng/g
Michalovce	Boleň dravý	ZŠ – výпустný kanál	Suma PCB Dioxíny	1 406,7 ng/g 24,2	125 ng/g 6,5
Michalovce	Štuka severná	ZŠ – náпустný kanál	Suma PCB	188,06 ng/g	125 ng/g
Michalovce	Zubáč veľkoustý	ZŠ – výпустný kanál	Suma PCB	226,59 ng/g	125 ng/g
Liptovský Mikuláš	Boleň dravý	VN L. Mara	ortuť	0,9 mg/kg	0,5 mg/kg
Bratislava	Boleň dravý	Čuňovská zdrž	ortuť	1,17 mg/kg	0,5 mg/kg
Topoľčany	Štuka	rieka Nitra	ortuť	2,26 mg/kg	0,5 mg/kg
Nitra	Štuka	rieka Nitra	ortuť	3,03 mg/kg	0,5 mg/kg
Prievidza	Jalec	rieka Nitra	ortuť	1,34 mg/kg	0,5 mg/kg
Komárno	Boleň dravý	rieka Dunaj	ortuť	0,91 mg/kg	0,5 mg/kg
Komárno	Mrena severná	rieka Váh	ortuť	0,77 mg/kg	0,5 mg/kg

Za RVPS Michalovce zo šiestich odobratých vzoriek nevyhoveli štyri vzorky platným limitom. Všetky vzorky nevyhoveli z dôvodu prekročenia maximálneho limitu sumy PCB a v jednej vzorke aj prekročenie povoleného limitu dioxínov. Vzorky boli odobraté na Zemplínskej Šírove – výпустný a náпустný kanál. Nevyhovujúci nález bol spôsobený pravdepodobne staršou rozsiahlou environmentálnou záťažou v dôsledku kontaminácie toku rieky chemickým podnikom v minulosti vyrábajúcim PCB. RVPS Michalovce vydala v roku 2005 rozhodnutie, v ktorom po vyhodnotení možného závažného rizika pre zdravie ľudí a vzhľadom k dlhodobému výskytu nadmerného množstva PCB v rybách nariadila opatrenia pre miestny rybársky revír -

spôsob lovu „chyt' a pust'“, ktoré je v platnosti. S výsledkami monitoringu rýb za rok 2019 boli oboznámení - miestny rybársky zväz, ŠVPS SR, RÚVZ, MŽP a Obvodný úrad ŽP.

V rámci monitoringu rýb bola jedna vzorka vyhodnotená ako nevyhovujúca za RVPS Liptovský Mikuláš. Vzorka bola odobratá na vodnej nádrži Liptovská Mara a nevyhovela pre prekročenie maximálneho prípustného obsahu ortuti vo vzorke. RVPS Liptovský Mikuláš informovala Slovenský rybársky zväz – Rada Žilina o nevyhovujúcom výsledku vyšetrenia. Vzhľadom na opätovné prekročenie maximálnej hodnoty obsahu ortuti vo vzorke boleňa dravého RVPS Liptovský Mikuláš ponecháva v platnosti opatrenia podľa § 8 ods.3 písm. d) zákona č. 39/2007 o veterinárnej starostlivosti v znení neskorších predpisov a to preukázateľne informovať dotknuté osoby - členov Slovenského rybárskeho zväzu – Rada Žilina a osoby, ktoré majú vydané povolenie na lov na vodnej nádrži Liptovská Mara o výsledkoch nadlimitných hodnôt ortuti v rybách (boleň dravý) a o možnom riziku pre zdravie ľudí po konzumácii takýchto rýb pochádzajúcich z rybárskeho revíru vodnej nádrže Liptovská Mara a odporúča neprivlastňovať si boleňa dravého na konzum z dôvodu nadlimitného obsahu ortuti a uplatňovať spôsob lovu formou „chyt' a pust'“. RVPS Liptovský Mikuláš vykonala dodatočnú veterinárnu kontrolu na overenie splnenia opatrení, pri ktorej bolo konštatované, že uložené opatrenia boli splnené.

Za RVPS Bratislava bola jedna vzorka vyhodnotená ako nevyhovujúca pre prekročenie maximálneho prípustného obsahu ortuti vo vzorke (1,17 mg/kg). Vzorka bola odobratá na Čuňovskej zdrži. RVPS Bratislava nariadila Mestskej organizácii Slovenského rybárskeho zväzu informovať verejnosť o zistenej nadlimitnej hodnote ortuti vo svalovine boleňa dravého. Inšpektor RVPS Bratislava informoval o nevyhovujúcom výsledku RÚVZ a Obvodný úrad ŽP. Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky vyzvalo Slovenský rybársky zväz – Rada Žilina označiť rybársky revír č. 2-0610-1-1 Dunaj č.3 zdrž VD Hrušov – Čuňovo dodatkovou tabuľkou s nápisom „*Pozor, zvýšený obsah škodlivej látky vo svalovine boleňa dravého! Z dôvodu ochrany zdravia sa zakazuje boleňa dravého uloveného v tomto revíri konzumovať!*“ Jedna nevyhovujúca vzorka bola odobratá inšpektorom RVPS Topoľčany. Vzorka nevyhovela pre prekročenie maximálneho prípustného obsahu ortuti. Ryba bola ulovená pri ústi rieky Chociny do rieky Nitra. Podľa vyjadrenia hlavného hospodára MO SRZ Topoľčany v oblasti, kde bola štika ulovená sa nenachádzajú žiadne výrobné podniky. Na základe veterinárneho opatrenia MO SRZ Topoľčany zverejnila na webovej stránke oznam o nevyhovujúcom výsledku vyšetrenia a odporúčanie nekonzumovať ulovené ryby z revíru na rieke Nitra č.4. Tento oznam bol taktiež vyvesený na vývesnej tabuli pri vchode do MO SRZ Topoľčany. RVPS Topoľčany listami upovedomila o nevyhovujúcom výsledku Regionálny úrad verejného zdravotníctva Topoľčany, Okresný úrad - odbor starostlivosti o životné prostredie a pozemkový a lesný odbor v Topoľčanoch.

V rámci monitoringu rýb bola jedna vzorka vyhodnotená ako nevyhovujúca za RVPS Nitra. Vzorka nevyhovela pre prekročenie maximálneho prípustného obsahu ortuti. Inšpektor RVPS vykonal dodatočnú veterinárnu kontrolu. RVPS Nitra vydala opatrenia.

Za RVPS Prievidza bola jedna vzorka vyhodnotená ako nevyhovujúca pre prekročenie maximálneho prípustného obsahu ortuti. Možnou príčinou nadlimitnej vzorky je činnosť blízkeho chemického závodu. RVPS upovedomila o výsledku vyšetrenia RÚVZ Prievidza a OU Prievidza, odbor starostlivosti o životné prostredie. Na základe týchto výsledkov bude naďalej prebiehať monitoring v danej oblasti.

Dve vzorky boli vyhodnotené ako nevyhovujúce za RVPS Komárno pre prekročenie maximálneho prípustného obsahu ortuti. Na základe výsledkov vyšetrení v úseku povodia rieky Dunaj - Zlatná, Váh / Vážsky Dunaj č. revíru 2-4440-1 bolo doporučené MsO SRZ Komárno

uverejniť odporúčanie nekonzumovať v danom revíri ulovené druhy rýb boleň, mrena. Rybársky zväz uverejnil informáciu na nástenke zväzu pre svojich členov a rybárov.

6.3. Rádiohygienická kontrola poľnohospodárskych surovín, polotovarov a produktov vyrobených na Slovensku

Vzhľadom na stále pretrvávajúcu kontamináciu poľnohospodárskych a lesných pôd v SR antropogénnymi rádionuklidmi a potrebu kontroly možných vstupov ďalších antropogénnych rádionuklidov z iných potencionálnych zdrojov sa v roku 2019 pokračovalo v sledovaní vybraných komodít pochádzajúcich z poľnohospodárskej výroby, ako aj z lesného ekosystému.

Sledovanie vzoriek surového kravského mlieka z mliekarní v rámci **monitorovacieho programu SKM/EÚ** bolo v súlade s požiadavkami Odporúčania Komisie (ES) č. 473/2000/Euratom o aplikácii Článku č.36 Zmluvy Euratom o monitorovaní úrovne rádioaktivity v životnom prostredí pre odhad dávky ionizujúceho žiarenia na populáciu. V roku 2019 sa pokračovalo v dlhodobom sledovaní 5 mliekarenských podnikov, z ktorých jeden (Levice) bol vzorkovaný mesačne a ostatné štvrtročne. Bolo odobraných **28 vzoriek SKM zo zberných tankov** mliekarní, ktoré boli po skoncentrovaní merané so zvýšenou citlivosťou na požadovaný veľmi nízky detekčný limit pre antropogénne rádionuklidy ^{137}Cs , ^{134}Cs a ^{90}Sr .

ŠVPS SR v rámci programu „**Rádiohygienická kontrola** poľnohospodárskych surovín, polotovarov a produktov vyrobených na Slovensku“ (ďalej len „RHK“) sleduje nepretržite od roku 1987 výskyt najdôležitejších umelých a prírodných rádionuklidov vo významných poľnohospodárskych komoditách a vo vybraných produktoch pochádzajúcich z voľne žijúcej zveri a lesného ekosystému na Slovensku.

Komodity uvádzané v prehľade boli vzorkované z celého územia Slovenska. Po záchypte nadlimitnej vzorky diviacej svaloviny v roku 2018 boli v roku 2019 navýšené počty odberov tejto komodity v regiónoch, kde doterajšie výsledky indikovali možnosť výskytu koncentračných procesov v lesnom ekosystéme. Spolu bolo v rámci RHK2019 do analytického pracoviska zaslaných **322 úradných vzoriek**.

Všetky vzorky boli analyzované v Referenčnom laboratóriu environmentálnej rádioaktivity v Nitre, ktoré je súčasťou Veterinárneho a potravinového ústavu v Bratislave.

V súčasnej dobe je merateľná kontaminácia územia Slovenska tvorená len dlhožijúcimi izotopmi ^{137}Cs ($T_{1/2} = 30,17$ roka) a ^{90}Sr ($T_{1/2} = 28,64$ roka). Kontaminanty pochádzajú z dvoch zdrojov: z dlhodobého globálneho spadajú po atmosférických testoch jadrových zbraní, ktoré prebiehali v 50. a 60. rokoch minulého storočia a najmä z havárie jadrového reaktora v Černobyle v roku 1986. Vzhľadom na skutočnosť, že aktivita týchto rádionuklidov poklesne na 1/1000 svojej pôvodnej hodnoty až o 300 rokov (^{137}Cs), resp. 286 rokov (^{90}Sr), je vhodné sledovať ich sekundárnu redistribúciu v životnom prostredí a kontrolovať možné cesty vstupu do organizmu človeka. Po chemickej stránke sa ^{137}Cs správa analogicky ako biogénny draslík a ^{90}Sr ako vápnik. Kritickými kompartmentmi v tele živočíchov sú svalová hmota (Cs) a kosti (Sr).

Merná aktivita izotopu ^{137}Cs v mäse, presahujúca najvyššiu povolenú hodnotu $600 \text{ Bq}\cdot\text{kg}^{-1}$ bola v roku 2019 nameraná v 2 vzorkách z diviakov (lanštiakov) ulovených 1.5.2019 a 31.3.2019 v lokalite Klokočov-Klin, okres Čadca.

V žiadnej zo vzoriek analyzovaných v roku 2019 nebola detegovaná prítomnosť izotopu ^{134}Cs , ktorý má kratšiu dobu rádioaktívnej polpremeny ($T_{1/2} = 2,06$ roka).

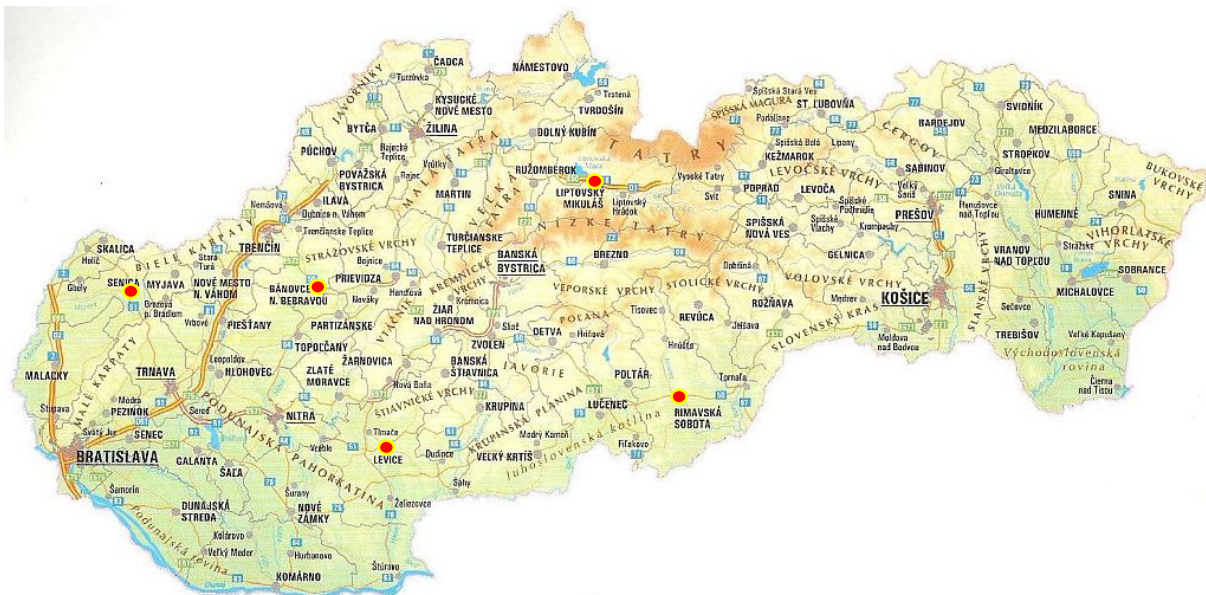
6.3.1. Monitoring surového kravského mlieka v programe SKM/EÚ

Bolo odobraných 28 vzoriek zo zberných tankov piatich dlhodobo sledovaných mliekarní (obr. 6). Jedna mliekareň (Levice) bola sledovaná s mesačnou periodicitou, ostatné (Bánovce nad Bebravou, Liptovský Mikuláš, Rimavská Sobota a Senica) štvrtročne. Vzorky boli analyzované po skoncentrovaní z 2,5 L mlieka a kvôli dosiahnutiu požadovanej citlivosti merania trvala akvizícia spektier v nízkoenergiačnom meracom objekte 9 – 11 dní.

Výsledky analýz poskytujú reprezentatívne hodnoty pre charakterizáciu produkcie surového kravského mlieka na území Slovenska v roku 2019. Priemerná aktivita ^{137}Cs $0,016 \text{ Bq}\cdot\text{dm}^{-3}$, bola nižšia ako v predchádzajúcom roku. Najvyššia koncentrácia aktivity ^{137}Cs ($0,049 \pm 0,010$) $\text{Bq}\cdot\text{dm}^{-3}$ mierne prevyšovala maximum z roku 2018. Bola nameraná v mlieku odobranom 7.1.2019 v mliekarni v Liptovskom Mikuláši. Jej hodnota neprekročila pásmo ($0,003$ až $0,079$) $\text{Bq}\cdot\text{dm}^{-3}$, v ktorom by podľa štatistiky lognormálneho rozdelenia výsledkov sledovania mliekarní pre $n=28$ malo ležať 99,75 % nameraných hodnôt.

Priemerná koncentrácia aktivity ^{137}Cs v surovom kravskom mlieku bola v roku 2019 viac ako 3000-násobne nižšia ako priemerná koncentrácia aktivity prírodného rádionuklidu ^{40}K v mlieku ($48,7 \pm 4,0$) $\text{Bq}\cdot\text{dm}^{-3}$. **Za súčasného stavu kontaminácie územia Slovenska rádiocéziom je v poľnohospodárskej produkcii vylúčené prekročenie najvyššej prípustnej úrovne kontaminácie mlieka rádiocéziom ($370 \text{ Bq}\cdot\text{dm}^{-3}$).**

Priemerná hodnota objemovej aktivity ^{90}Sr stanovená v 28 vzorkách mlieka sledovaných mliekarní bola ($0,022 \pm 0,002$) $\text{Bq}\cdot\text{dm}^{-3}$. Najvyššia hodnota ($0,022 \pm 0,010$) $\text{Bq}\cdot\text{dm}^{-3}$ bola zaznamenaná v 4 odberoch z Levicekej mliekarene (apríl, jún, júl, október) a v jednom odbere z mliekarene Bánovce nad Bebravou (október). Objemová aktivita ^{90}Sr v mlieku zo Slovenska sa dlhodobo pohybuje na hranici merateľnosti použitej metódy, ktorá je však dostatočná vzhľadom na najvyššiu povolenú objemovú aktivitu ^{90}Sr v mlieku ($125 \text{ Bq}\cdot\text{dm}^{-3}$).

Obrázok 11 Rozloženie monitorovanej siete mliekarní v rámci európskeho monitorovacieho programu SKM

6.3.2. Rádiohygienická kontrola

Prehľad plánovaného počtu vzoriek podľa jednotlivých komodít odobratých v rámci RHK.

Tabuľka 40

Prehľad plánovaného počtu vzoriek v rámci RHK pre jednotlivé RVPS	Počet plánovaných odberov vzoriek v rámci RHK v roku 2019								
	Surové kravské mlieko	Surové ovčie mlieko	Bravčové mäso	Baranie a ovčie mäso	Med včelí	Jelenia a srnčia zver	Diviak	Huby	spolu
Banská Bystrica	1	2	1		1	1	3	1	10
Bardejov					1	1	3	1	6
Bratislava - mesto									0
Čadca	1	1		1	1	1	13	1	19
Dolný Kubín		1		1	1	1	13	1	18
Dunajská Streda	1		1		1	1	3		7
Galanta	1				1	1	3		6
Humenné					1	1	3	1	6
Komárno	1		1		1	1	3		7
Košice - okolie		1			1	1	3	1	7
Levice	1		1		1	1	3	1	8
Liptovský Mikuláš		1		1	1	1	13	1	18
Lučenec	1	1	1	1	1	1	3	1	10
Martin	1	1		1	1	1	8	1	14
Michalovce					1	1	3	1	6
N. Mesto n/Váhom					1	1	3	1	6
Nitra	1		1		1	1	3	1	8
Nové Zámky	1		1		1	1	3	1	8
Poprad		1		1	1	1	3	1	8
Prešov		1		1	1	1	3	1	8
Prievidza					1	1	3	1	6
Púchov		1	1	1	1	1	3	1	9
Rimavská Sobota	1	1		1	1	1	3	1	9
Rožňava	1	1		1	1	1	3	1	9
Senec	1		1		1	1	3	1	8
Senica			1		1	1	3	1	7
Spišská Nová Ves		1		1	1	1	3	1	8
Stará Ľubovňa					1	1	3	1	6
Svidník		1			1	1	3	1	7
Šaľa					1		1		2
Topoľčany					1	1	3	1	6
Trebišov	1				1	1	3		6
Trenčín	1				1	1	3	1	7
Trnava	3		1		1	1	3	1	10
Veľký Krtíš	1	1		1	1	1	3	1	9
Vranov nad Topľou	1				1	1	2		5
Zvolen		1		1	1	1	3	1	8

Žiar nad Hronom	1				1	1	10	2	15
Žilina		1			1	1	4	1	8
Spolu	21	18	11	13	38	37	154	33	325

Výsledky:

Z plánovaných 325 vzoriek bolo v rámci programu RHK v roku 2019 dodaných na analytické pracovisko 322 vzoriek. Nebolo dodané po jednej vzorke húb, diviačej a srnčej svaloviny.

Náhodná kontrola surového kravského mlieka z fariem: 21 vzoriek

Kontrolné vzorky SKM odoberané z fariem (n=21) boli merané bez koncentrácie, s nižšou citlivosťou, s priemerom detekčného limitu ^{137}Cs ($0,081 \pm 0,029$) Bq.dm⁻³. Vo vzorke mlieka z Banskej Belej, okres Banská Štiavnica bola nameraná hodnota ($0,540 \pm 0,029$) Bq.dm⁻³. V ostatných vzorkách SKM z fariem bola objemová aktivita ^{137}Cs pod detekčným limitom metódy.

Surové ovčie mlieko: 18 vzoriek

Vo všetkých vzorkách ovčieho mlieka z fariem bola objemová aktivita ^{137}Cs pod detekčným limitom metódy, ktorého priemer bol ($0,086 \pm 0,042$) Bq.dm⁻³.

Baranie a ovčie mäso: 12 vzoriek

Najvyššia nameraná koncentrácia aktivity ^{137}Cs ($0,46 \pm 0,12$) Bq.kg⁻¹ bola nájdená vo vzorke pochádzajúcej z farmy Skalité z okresu Čadca. Stredná úroveň kontaminácie baranieho a ovčieho mäsa izotopom ^{137}Cs s mediánom $0,14$ Bq.kg⁻¹ bola na hranici detegovateľnosti. Priemerný obsah ^{40}K v mäse bol ($90,3 \pm 16,5$) Bq.kg⁻¹. Jedna z plánovaných vzoriek bola po dohode s príslušnou RVPS nahradená vzorkou svaloviny z diviaka.

Bravčové mäso: 11 vzoriek

Všetky vzorky mali obsah ^{137}Cs pod detekčným limitom metódy, ktorého priemerná hodnota bola ($0,120 \pm 0,045$) Bq.kg⁻¹. Priemerný obsah prírodného rádionuklidu ^{40}K v mäse bol ($111,0 \pm 15,1$) Bq.kg⁻¹.

Jelenie mäso: 29 vzoriek

Najvyššia hodnota koncentrácie aktivity ^{137}Cs ($6,75 \pm 0,65$) Bq.kg⁻¹ bola nameraná v 8-ročnom jeleňovi ulovenom v katastri Plavecký Peter, okres Senica. Priemer z lognormálneho rozdelenia nameraných hodnôt ($0,205$ Bq.kg⁻¹) bol len tesne nad priemerným limitom detekcie. Priemerný obsah ^{40}K bol ($98,8 \pm 15,8$) Bq.kg⁻¹.

Srnčie mäso: 7 vzoriek

Najvyššiu aktivitu ^{137}Cs v svalovine ($0,32 \pm 0,10$) Bq.kg⁻¹ mal srnec ulovený v okolí Novej Bane, okres Žarnovica. Stredná úroveň kontaminácie srnčej svaloviny céziom-137 s mediánom $0,17$ Bq.kg⁻¹ bola na hranici detegovateľnosti. Priemerný obsah ^{40}K bol ($98,5 \pm 19,3$) Bq.kg⁻¹.

Diviačie mäso: 155 vzoriek

Súbor vzoriek bol väčší oproti plánovanému počtu o 2 náhradné vzorky a menší o jednu nedodanú vzorku. Plánovaný počet odberov na rok 2019 zahŕňal aj navýšenie v rámci cieleného monitoringu oblastí s výskytom výrazne odľahlých hodnôt kontaminácie diviakov (RVPS Čadca, Liptovský Mikuláš, Dolný Kubín a Martin)

V dvoch vzorkách boli zistené koncentrácie aktivity ^{137}Cs prevyšujúce najvyššiu prípustnú hodnotu ^{137}Cs v mäse (600 Bq.kg⁻¹), obe pochádzali z katastra Klokočov (RVPS Čadca). Lanštiak ulovený 1.5.2019 obsahoval ($852,3 \pm 68,3$) Bq.kg⁻¹ ^{137}Cs , lanštiak ulovený 31.3.2019 obsahoval ($682,3 \pm 54,6$) Bq.kg⁻¹ ^{137}Cs . Lanštiak ulovený 26.8.2019 v katastri obce Krahule (Turčianske Teplice) mal aktivitu ^{137}Cs na úrovni limitu ($614,2 \pm 49,2$) Bq.kg⁻¹. V rozsahu aktivít 100 - 500 Bq.kg⁻¹ bolo ďalších 7 nálezov, z nich 3 z oblasti Turzovskej vrchoviny, 2 z Liptova a 2 z Oravy (tab. 44). Stredná hodnota určená z lognormálneho rozdelenia celého súboru 155

vzoriek diviaka ($0,816 \text{ Bq.kg}^{-1}$) sa oproti minulému roku zvýšila skoro dvojnásobne. Pritom početnosť vzorkového súboru tvorila len 2,36 promile z celkove 65 815 ks ulovených diviakov na Slovensku počas celého roku 2019. Preto **vzhľadom na mozaikovú štruktúru kontaminácie lesných ekosystémov Slovenska izotopom ^{137}Cs a prebiehajúce koncentračné procesy v reťazci lesná pôda – huby - diviaky nie je možné vylúčiť sporadický výskyt úlovkov diviaka lesného s hmotnostnou aktivitou ^{137}Cs prevyšujúcou hygienický limit 600 Bq.kg^{-1} , a to najmä v období potravnnej núdze.**

Priemerná hodnota ^{40}K v svalovine diviaka dosiahla ($97,3 \pm 26,5$) Bq.kg^{-1} .

Huby: 31 vzoriek

Jedna z plánovaných vzoriek bola po dohode s vzorkujúcou RVPS nahradená vzorkou svaloviny z diviaka.

Všetky hodnoty aktivity ^{137}Cs sú vzťahnuté na vlhkú hmotnosť húb, na približný prepočet na sušinu možno použiť násobenie koeficientom $k = 10x$.

Najvyššia nameraná aktivita ^{137}Cs bola ($61,8 \pm 5,6$) Bq.kg^{-1} (kataster obce Šajdíkové Humence, okres Senica). Hladinu 10 Bq.kg^{-1} presiahli ešte 4 vzorky – z Malinovej (Prievidza), Turovej (Zvolen), Pribyliny (Liptovský Mikuláš) a z Turian (Martin). Stredná hodnota lognormálneho rozdelenia ($1,06 \text{ Bq.kg}^{-1}$) bola rovnaká ako v roku 2018, ale predikovaný priemer aktivity ^{137}Cs pri výrazne vyššej početnosti odberov („expectation value“) s hodnotou $9,74 \text{ Bq.kg}^{-1}$ bol skoro dvojnásobne vyšší oproti minulému roku.

Priemerná hodnota ^{40}K v plodniciach húb dosiahla ($97,7 \pm 44,4$) Bq.kg^{-1} , maximálna $257,1 \text{ Bq.kg}^{-1}$ vlhkej hmotnosti.

Med včelí: 38 vzoriek

Hodnoty koncentrácie aktivity ^{137}Cs vo včelom mede boli veľmi nízke, čo zodpovedá rádiologickej situácii na Slovensku, t.j. v posledných rokoch nebola zaznamenaná žiadna udalosť spojená s nekontrolovaným únikom dlhšie žijúcich umelých rádionuklidov do životného prostredia. Najvyššia aktivita ^{137}Cs ($8,55 \pm 0,72$) Bq.kg^{-1} bola zistená v priemernej vzorke medu z 50 úľov z Turian (Martin), druhá najvyššia ($5,31 \pm 0,45$) Bq.kg^{-1} z 5 úľov z lokality Klokočov (Čadca). Stredná úroveň kontaminácie včelieho medu céziom-137 s mediánom $0,082 \text{ Bq.dm}^{-3}$ bola na hranici detegovateľnosti.

Priemerná aktivita ^{40}K v mede bola $26,7 \text{ Bq.kg}^{-1}$, maximálna $120,4 \text{ Bq.kg}^{-1}$.

Zhodnotenie rádiohygienickej kontroly za rok 2019

Možnými cestami prieniku ^{137}Cs do človeka sú produkty lesného ekosystému, kde dochádza k cyklickému udržiavaniu prístupných foriem radiocézia, ktoré sa rozličnými redistribučnými a koncentračnými mechanizmami dostávajú najmä do svaloviny voľne žijúcich zvierat (najmä diviak lesný), plodov niektorých plytko koreniacich bobuľovitých rastlín (brusnica čučoriedková) ako aj plodníc mykoríznych húb (Mietelski a i., 2010; Kalač, 2012).

Z koncentračných mechanizmov, ktoré pre ^{137}Cs prichádzajú do úvahy, je najlepšie dokumentovaný jeho prienik do diviaka požieraním podzemných plodníc huby *Elaphomyces granulatus* (Srňka obyčajná). Táto huba veľmi účinne koncentruje radiocéziu. V čase núdze ju diviaky vyhrabávajú z organickej vrstvy lesnej pôdy (Steiner a Fielitz, 2009). Napriek tomu, že táto huba nerastie na povrchu a pre človeka nie je jedlá, sú hlásené jej nálezy aj na Slovensku.

Počty vzoriek svaloviny diviakov, ulovených na celom území Slovenska, analyzovaných na obsah ^{137}Cs v rámci programu ŠVPS SR „Rádiohygienická kontrola poľnohospodárskych surovín, polotovarov a produktov vyrobených na Slovensku“ vzrástli od roku 2005 z 21 ks na 155 ks v roku 2019. V rovnakom období sa počet ročne ulovených diviakov na celom území Slovenska pohyboval od 20 000 – 65 000 kusov. **Získané výsledky** z oblastí so zvýšenou

hustotou vzorkovania, záchyt dvoch nadlimitných vzoriek v roku 2019 a parametre lognormálneho rozdelenia celého súboru dát **dovoľujú predpovedať sporadický výskyt úlovkov diviaka lesného s hmotnostnou aktivitou ^{137}Cs prevyšujúcou hygienický limit 600 Bq.kg⁻¹ aj v iných oblastiach než je Turzovská vrchovina.**

Prehľad najvyšších nameraných hodnôt koncentrácie aktivity ^{137}Cs v svalovine diviakov v období rokov 2005 – 2019 je uvedený v tabuľke č. 41.

V súčasnej rádiologickej situácii na Slovensku nehrozia prieniky antropogénnych rádionuklidov do potravy z poľnohospodárskej výroby založenej na využívaní ornej pôdy.

Tabuľka 41 Najvyššie hodnoty koncentrácie aktivity ^{137}Cs v svalovine diviakov v rokoch 2005 - 2019

LRR#	Rok odberu	Lokalita	Okres	Koncentrácia aktivity ^{137}Cs (Bq.kg ⁻¹)		
35787	2018	Klokočov pri Turzovke	Čadca	1187,0	±	95,0
36022	2019	Klokočov pri Turzovke	Čadca	852,3	±	68,3
35988	2019	Klokočov pri Turzovke	Čadca	682,3	±	54,6
36185	2019	Turček - Krahule	Turčianske Teplice	614,2	±	49,2
36063	2019	Klokočov pri Turzovke	Čadca	433,9	±	34,8
36030	2019	Oravská Lesná	Námestovo	375,0	±	30,1
33131	2011	Slovenský Grob	Pezinok	368,5	±	27,7
35638	2018	Beňuš	Brezno	355,0	±	28,4
33654	2012	Hronec	Brezno	306,8	±	32,0
34515	2014	Podsuchá	Ružomberok	286,6	±	21,6
30340	2004	Čremošné	Turč. Teplice	279,3	±	15,4
33767	2012	Horná Štubňa	Turč. Teplice	278,4	±	21,0
35840	2018	Tatranské Matliare	Poprad	188,6	±	15,2
35785	2018	Vysoká nad Kysucou	Čadca	159,4	±	12,9
36048	2019	Liptovské Sliache	Ružomberok	154,5	±	12,4
34727	2015	Braväcovo	Brezno	147,5	±	30,7
35786	2018	Nižné Ružbachy	Stará Ľubovňa	133,4	±	14,7
35356	2017	Liesek	Tvrdošín	130,8	±	10,7
34366	2014	Liptovská Teplička	Poprad	124,7	±	9,4
34367	2014	Hranovnica	Poprad	123,8	±	9,3
35037	2016	Valaská Dubová	Ružomberok	118,6	±	9,5
36180	2019	Zuberec	Tvrdošín	113,8	±	12,5
35025	2016	Korytné	Tvrdošín	108,7	±	8,8

7. Veterinárna farmácia

7.1. Úradné kontroly na úseku veterinárnej farmácie

ŠVPS SR vydáva každoročne nový Metodický pokyn – Štátny dozor na úseku veterinárnej farmácie pre aktuálny rok na základe výsledkov kontrol z predchádzajúceho roka a novej aktuálnej legislatívy, kde sú zohľadnené aj aktuálne problémy štátneho veterinárneho farmaceutického dozoru.

RVPS vykonávali štátny farmaceutický dozor u veľkodistribútorov veterinárnych liekov, vo verejných lekárňach so sortimentom veterinárnych liekov, u súkromných veterinárnych lekárov a na farmách u vlastníkov alebo držiteľov (chovateľov) zvierat určených na produkciu potravín.

ÚŠKVBL vykonával farmaceutický dohľad a dozor u výrobcov veterinárnych liekov, u veľkodistribútorov veterinárnych liekov a u výrobcov medikovaných krmív.

Celkovo, na úseku veterinárnej farmácie v súlade s národnou legislatívou a legislatívou európskej únie bolo vykonaných 2 520 úradných kontrol s rôznym zameraním a 6 dodatočných úradných kontrol. Nižší počet vykonaných úradných kontrol na úseku veterinárnej farmácie v roku 2019 oproti plánovanému počtu kontrol zohľadnil požiadavky RVPS na úpravu počtu úradných kontrol z dôvodu nedostatočnej personálnej kapacity a dlhodobej práceneschopnosti viacerých inšpektorov RVPS a tým i nadmernej pracovnej vyťaženia ako aj zníženie rozsahu plánu kontrol vlastníkov, držiteľov hospodárskych zvierat vykonávaných RVPS v Metodickom pokyne ŠVPS SR – Štátny dozor na úseku veterinárnej farmácie na rok 2019.

Prehľad kontrol vykonaných RVPS a ÚŠKVBL v roku 2019 podľa jednotlivých typov subjektov podliehajúcich výkonu štátneho farmaceutického dozoru v zmysle platného metodického pokynu pre rok 2019 je uvedený v tabuľkách č. 43-45.

Na odstránenie zistených nedostatkov RVPS ukladali opatrenia dôsledného dodržiavania podmienok distribúcie, výdaja, uchovávaní a používania veterinárnych liekov a medikovaných krmív podľa platných právnych predpisov za účelom zabránenia výskytu rezíduí v surovinách a v produktoch živočíšneho pôvodu. RVPS následne kontrolovali plnenie uložených opatrení na odstránenie zistených nedostatkov a dodržanie nariadeného termínu ich splnenia. V roku 2019 RVPS správnym konaním udelili 12 pokút v celkovej výške 657 €.

7.1.1. Veľkodistribúcia veterinárnych liekov veterinárnych zdravotníckych pomôcok a veterinárnych prípravkov

V roku 2019 bolo na území SR evidovaných 53 veľkodistribučných miest veterinárnych liekov a veterinárnych prípravkov podliehajúcich veterinárnemu farmaceutickému dozoru. Inšpektori RVPS v roku 2019 vykonali 19 úradných kontrol. Pri úradných kontrolách neboli zistené nedostatky. ÚŠKVBL vykonali 14 kontrol, pri ktorých sa zistilo 22 nedostatkov týkajúcich sa správnej veľkodistribučnej praxe. Inšpektori ÚŠKVBL nariadili opatrenia na bezodkladné odstránenie zistených nedostatkov.

7.1.2. Verejné lekárne, vrátane ich pobočiek, ktoré vydávajú a predávajú veterinárne lieky

V roku 2019 bolo podľa podkladov RVPS evidovaných 1 665 verejných lekární, vrátane ich pobočiek, ktoré vydávajú a predávajú veterinárne lieky. Jednotlivé RVPS vykonali v roku 2019 v 277 lekárnách 278 úradných kontrol. Pri úradných kontrolách boli zistené 3 nedostatky, keď 2 x verejná lekárňa vydala veterinárny liek viazaný na veterinárny lekársky prepis bez veterinárneho lekárskeho predpisu a 1 x nebola dodržaná platnosť veterinárneho lekárskeho predpisu v zmysle § 122 ods. 9 zákona č. 362/2011 Z. z. RVPS za zistené nedostatky udelila 2 pokuty v celkovej výške 132 €.

7.1.3. Súkromní veterinárni lekári

V roku 2019 pracovalo v SR 820 súkromných veterinárnych lekárov podliehajúcich veterinárnemu farmaceutickému dozoru. RVPS v uplynulom roku vykonali u 520 SVL spolu 593 úradných kontrol.

Pri úradných kontrolách bolo zistených 9 nedostatkov, keď ošetrojúci veterinárny lekár 6 x v Knihe veterinárnych úkonov neuviedol všetky požadované údaje použitých veterinárnych liekov na farme, 1 x ošetrojúci veterinárny lekár mal na farme neschválený sklad veterinárnych liekov pre potravinové zvieratá, 1x ošetrojúci veterinárny lekár v príručnom sklade veterinárnych liekov nevedol evidenciu o teplote a vlhkosti a 1x ošetrojúci veterinárny lekár poveril podaním veterinárneho lieku chovateľa a písomne nezaznamenal túto skutočnosť do Knihy veterinárnych úkonov. Nariadené opatrenia na odstránenie zistených nedostatkov boli splnené.

7.1.4. Kontroly u chovateľov

- **Chovatelia hovädzieho dobytku**

Počas 598 úradných kontrol vykonaných v roku 2019 bolo zistených 7 nedostatkov a vykonaných 5 dodatočných úradných kontrol, keď u piatich chovateľov HD nebol vedený Register chovateľa a u troch chovateľov nebolo poverenie ošetrojúceho veterinárneho lekára na podanie veterinárnych liekov nebolo zaznamenané v Knihe veterinárnych úkonov. RVPS správnym konaním chovateľovi HD udelila pokutu vo výške 297 €.

- **Chovatelia ošípaných**

Pri 156 úradných kontrolách vykonaných v roku 2019 bol zistený 1 nedostatok a vykonaná 1 dodatočná úradná kontrola, keď u jedného chovateľa nebolo poverenie ošetrojúceho veterinárneho lekára na podanie veterinárnych liekov nebolo zaznamenané v Knihe veterinárnych úkonov. RVPS správnym konaním udelila pokutu vo výške 198 €.

- **Chovatelia oviec**

Pri 283 úradných kontrolách vykonaných v roku 2019 neboli zistené nedostatky.

- **Chovatelia kôz**

Pri 66 úradných kontrolách vykonaných v roku 2019 neboli zistené nedostatky.

- **Chovatelia hydiny**

Pri 168 úradných kontrolách vykonaných v roku 2019 neboli zistené nedostatky.

- **Chovatelia rýb**

Pri 94 úradných kontrolách vykonaných v roku 2019 neboli zistené nedostatky.

- **Chovatelia včiel**

Pri 147 úradných kontrolách vykonaných v roku 2019 bol zistený 1 nedostatok, keď v knihe veterinárnych úkonov chýbal záznam o poučení a poverení chovateľa podať veterinárne lieky. RVPS správnym konaním udelila pokutu vo výške 30 €.

- **Chovatelia ostatných zvierat**

Pri 75 úradných kontrolách vykonaných v roku 2019 neboli zistené nedostatky.

Všetky nariadené opatrenie na odstránenie zistených nedostatkov u chovateľov boli splnené.

7.1.5. Výrobcovia medikovaných krmív

Inšpektori ÚŠKVBL vykonali kontrolu u 3 výrobcov medikovaných krmív, pričom bolo zistených 3 nedostatkov týkajúcich sa príručky kvality, záznamov z výroby medikovaných krmív, internej dokumentácie, archivácie a vyradovania dokumentov.

7.1.6. Výroba veterinárnych liekov

V súlade s platným zákonom podlieha štátny dozor na uvedenom úseku výlučne ÚŠKVBL, ktorý v roku 2019 vykonal 8 kontrol. Pri kontrolách ÚŠKVBL zistil 7 nedostatkov, ktoré sa týkali správnej výrobnéj praxe.

7.1.7. Prehľad o počte a záveroch z programu vstupnej inšpekcie u fyzických a právnických osôb žiadajúcich o povolenie na zaobchádzanie s omamnými a psychotropnými látkami

V roku 2019 ÚŠKVBL vykonal 18 vstupných inšpekcií u fyzických a právnických osôb žiadajúcich o povolenie na zaobchádzanie s omamnými a psychotropnými látkami, pričom nezistil žiadny nedostatok.

7.2. Úradné kontroly nad dodržiavaním Nariadenia vlády č. 609/2008 Z. z.

V roku 2019 bolo vykonaných 382 veterinárnych kontrol o zákaze používania niektorých látok s hormonálnym alebo tyreostatickým účinkom a beta - agonistických látok v chove hospodárskych zvierat podľa nariadenia č. 609/2008 Z. z., pričom ani v jednom prípade nebolo zistené porušenie príslušného nariadenia.

Tabuľka 42 Prehľad vykonaných kontrol nad dodržiavaním nariadenia vlády č. 609/2008 Z. z. podľa krajov

Kraj	Počet vykonaných kontrol
Bratislava	14
Trnava	38
Nitra	48
Trenčín	37
Žilina	41
Banská Bystrica	60
Prešov	89
Košice	55
SR spolu	382

7.3. Úradné kontroly nad dodržiavaním zákona č. 319/2013 Z. z.

V roku 2019 bolo vykonaných 371 veterinárnych kontrol používania biocídnych látok v chove hospodárskych zvierat podľa zákona č. 319/2013 Z. z., pričom nebolo zistené porušenie príslušného zákona.

7.4. Úradné kontroly nad dodržiavaním zákona č. 17/2018 Z. z.

V roku 2019 RVPS vykonali 1037 veterinárnych kontrol zaobchádzania s veterinárnymi prípravkami a veterinárnymi technickými pomôckami vo verejných lekárňach, u súkromných veterinárnych lekárov a v špecializovaných predajniach potrieb pre spoločenské zvieratá, pričom boli zistené 4 nedostatky u súkromných veterinárnych lekárov a 4 nedostatky v špecializovaných predajniach potrieb pre spoločenské zvieratá, pričom všetky nedostatky sa týkali skladovaných veterinárnych prípravkov a veterinárnych technických pomôcok, ktoré neboli zapísané do zoznamu registrovaných veterinárnych prípravkov a veterinárnych technických pomôcok a nemali uvedené schvaľovacie číslo (tabuľka č. 46).

ÚŠKVBL v roku 2019 vykonalo 22 kontrol zaobchádzania s veterinárnymi prípravkami a veterinárnymi technickými pomôckami u výrobcov a distribútorov veterinárnych prípravkov a veterinárnych technických pomôcok, pričom sa zistilo 17 nedostatkov, ktoré sa týkali správnej výrobnjej a distribučnej praxe (tabuľka č. 47).

7.5. Cielené úradné kontroly

V roku 2019 boli vykonané 2 cieľové úradné veterinárne kontroly. Cieľová úradná veterinárna kontrola na overenie dodržiavania ochranných lehôt veterinárnych liekov aplikovaných HD určenému na jatočné účely, kde neboli zistené nedostatky a na základe opakovaných upozornení na nelegálny súbežný dovoz veterinárnych liekov do Slovenskej republiky prijatých Ústavom štátnej kontroly veterinárnych biopreparátov a liečiv cieľová úradná veterinárna kontrola používania veterinárnych liekov na vybraných farmách HD, ošípaných, oviec, nosníc a brojlerov a u súkromných veterinárnych lekárov, pričom kontrolovaným farmám a ošetrojúcim veterinárnym lekárom boli nariadené opatrenia na odstránenie nedostatkov. Opatrenia na odstránenie nedostatkov boli splnené.

Tabuľka 43 Vyhodnotenie kontrol vykonaných ŠVPS a RVPS na úseku veterinárnej farmácie v roku 2019

Kontrolovaný subjekt	Počet subjektov v SR (CEHZ)	Počet subjektov podliehajúcich farmaceutickej mu dozoru	Počet subjektov, u ktorých boli vykonané kontroly	Počet kontrol	Počet vykonaných následných kontrol v
Veľkodistribútori veterinárnych liekov	53	53	19	19	0
Verejné lekárne / pobočka verejnej lekárne s výdajom a predajom veterinárnych liekov	1724	1 665	277	278	0
Súkromní veterinárni lekári (SVL)	882	820	520	593	0
Vlastníci, držiteľia zvierat (prvovýrobcovia) - Hovädzí dobytok	8072	2814	594	598	5

Vlastníci, držiteľia zvierat (prvovýrobcovia) - Ošípané	1721	734	155	156	1
Vlastníci, držiteľia zvierat (prvovýrobcovia) - Ovce	4265	1622	281	283	0
Vlastníci, držiteľia zvierat (prvovýrobcovia) - Kozy	1597	493	66	66	0
Vlastníci, držiteľia zvierat (prvovýrobcovia) - Hydina	340	278	165	168	0
Vlastníci, držiteľia zvierat (prvovýrobcovia) - Ryby	117	107	92	94	0
Vlastníci, držiteľia zvierat (prvovýrobcovia medu) - Včely	14061	4591	147	147	0
Vlastníci, držiteľia zvierat (prvovýrobcovia) - Ostatné	332	239	75	75	0

Tabuľka 44 Vyhodnotenie kontrol vykonaných ÚŠKVBL na úseku veterinárnej farmácie v roku 2019

Kontrolovaný subjekt	Počet subjektov, u ktorých boli vykonané kontroly	Počet zistených nedostatkov v kontrolovanom období	Počet opatrení na odstránenie zistených nedostatkov v kontrolovanom období
Výrobcovia veterinárnych liekov	8	7	7
Veľkodistribútori veterinárnych liekov	14	22	22
Výrobcovia medikovaných krmív	3	3	4
Vstupné inšpekcie u fyzických a právnických osôb žiadajúcich o povolenie na zaobchádzanie s omamnými a psychotropnými látkami	18	0	0

Tabuľka 45 Vyhodnotenie kontrol zaobchádzania s veterinárnymi prípravkami a veterinárnymi technickými pomôckami vykonaných RVPS v roku 2019

Kontrolovaný subjekt	Počet subjektov, u ktorých boli vykonané kontroly	Počet zistených nedostatkov v kontrolovanom období	Počet opatrení na odstránenie zistených nedostatkov v kontrolovanom období
Verejné lekárne / pobočky verejnej lekárne s vydajom a predajom, veterinárnych prípravkov a veterinárnych technických pomôcok	598	0	0
Súkromní veterinárni lekári	156	4	4
Špecializované predajne potrieb pre spoločenské zvieratá	283	4	4

Tabuľka 46 Vyhodnotenie kontrol vykonaných ÚŠKVBL na úseku Výrobcovia a distribútori veterinárnych prípravkov a veterinárnych technických pomôcok v roku 2019

<i>Kontrolovaný subjekt</i>	<i>Počet subjektov, u ktorých boli vykonané kontroly</i>	<i>Počet zistených nedostatkov v kontrolovanom období</i>	<i>Počet opatrení na odstránenie zistených nedostatkov v kontrolovanom období</i>
Výrobcovia veterinárnych prípravkov a veterinárnych technických pomôcok	5	7	7
Distribútori veterinárnych prípravkov a veterinárnych technických pomôcok	17	10	10

8. Hraničná veterinárna kontrola, veterinárna certifikácia a kontroly pri výmenách, dovozoch a vývozochoch.

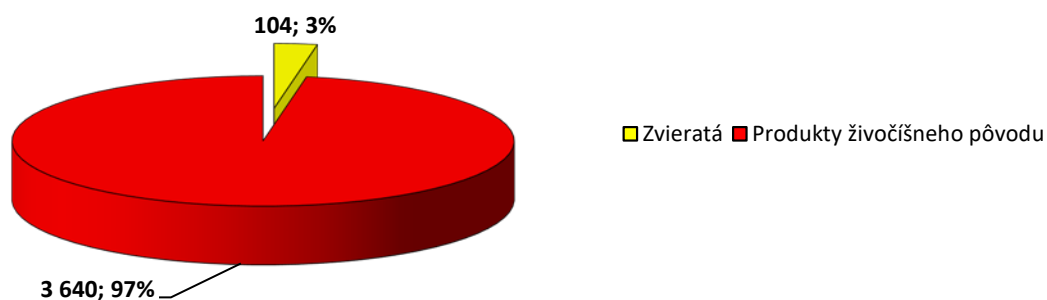
8.1. Hraničná veterinárna kontrola - Dovozy a tranzit zvierat, násadových vajec, zárodočných produktov a produktov živočíšneho pôvodu, vybraných produktov rastlinného pôvodu pochádzajúcich z tretích krajín

Živé zvieratá a produkty živočíšneho pôvodu môžu vstupovať do EÚ prostredníctvom HIS na základe striktne harmonizovaných dovozných podmienok. Pri vstupe inšpektor HIS musí vykonať povinné kontroly zahŕňajúce dokumentárnu, identifikačnú a fyzickú kontrolu s cieľom overenia, že výrobky sú v súlade s ich osvedčením a spĺňajú dovozné podmienky. Fyzické kontroly sú požadované vždy v prípade živých zvierat. V prípade produktov živočíšneho pôvodu sa uplatňuje redukcia fyzických kontrol, ktorej súčasťou môže byť aj odber laboratórnych vzoriek.

Ak zásielka uspokojujúco prešla týmito kontrolami je vystavený spoločný veterinárny vstupný dokument (CVED) ktorý povoľuje výrobky uvoľniť do voľného obehu. Na tejto úrovni je blízka spolupráca medzi veterinárnymi a colnými autoritami, ktoré neumožnia uvoľnenie zvierat a produktov živočíšneho pôvodu pokiaľ CVED nie je vystavené a podpísané veterinárnym inšpektorom.

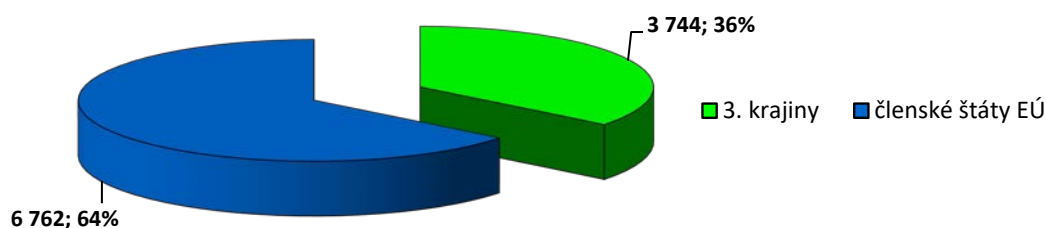
Celkovo bolo do Slovenskej republiky za rok 2019 dovezených z tretích krajín 3 640 zásielok produktov živočíšneho pôvodu a 104 zásielok zvierat. Spolu **3 744 zásielok**.

Celkový počet zásielok dovezených do SR z tretích krajín za rok 2019

Graf 27

Porovnanie počtu zásielok dovezených do SR z 3. krajín a z EÚ za rok 2019

Graf 28

Tabuľka 46 Dovozy zvierat a zárodočných produktov do SR z tretích krajín rok 2019

Spolu 104 zásielok	Množstvo Ks/kg/zásielky	Krajina
Kone	37 ks	RF, SAE, Srbsko, Ukrajina
Živá Hydina	9 840 ks	Kanada
Spoločenské zvieratá	61 ks	Brazília, Indonézia, Južná Afrika, Kanada, Srbsko, Sýria, USA, Tchaj-wan
Ostatné živé zvieratá (plazy, hady, korytnačky, holuby, ostatné vtáky)	36 505 ks	B a H, Egypt, Keňa, Nikaragua, Panama, Surinam, Šalamúnove ostrovy, USA
Ozdobné ryby	6 563 ks	Japonsko, Tanzánia, Thajsko
Kôrovce	243 000 ks	USA
Drosophila melanogaster	150 ks	India
Sperma HD + ostatne	16 zásielok	Kanada, USA, Ukrajina

Tabuľka 47 Dovozy živočíšnych produktov z tretích krajín do SR rok 2019

Spolu 3640 zásielok	Množstvo (kg)	Krajina
Mäso a jedlé droby z hydiny	40 658 700	Ukrajina
Mäso z oviec, kôz	23 780	Nový Zéland
Mrazené ryby, rybie filé, ostatné rybie mäso	409 460	Argentína, Bielorusko, Čína, Kolumbia, Kazachstan, Kórea, RF, USA, Uruguaj, Vietnam, Turecko
Mliečne produkty (srvátka, sýry)	681	USA, Ukrajina
Prípravky a konzervy z rýb, mäkkýšov, kôrovcov ...	1 065 471	Ekvádor, Ghana, Filipíny, Indonézia, Kórea, Maroko, Salvádor, Thajsko
Pekárenské výrobky	9 575	Ukrajina
Med včelí	1 648 622	Čína, Moldavsko, Turecko, Ukrajina, Uruguaj
Črevá prírodné	298 590	Afganistan, Argentína, Brazília, Irak, Južná Afrika, Pakistan, Srbsko, Turecko
Odpad z rýb, kôrovcov... na výrobu želatíny	11 250 003	Čína, Kolumbia, Ekvádor, Honduras, Indonézia, Mexiko, USA, Uganda, Vietnam

Kosti, rohy, kopytá na technické účely	2 586	Argentína, Bielorusko, Kamerun, Kazachstan, Namíbia, RF, Turecko, Južná Afrika, Zambia, Zimbabwe
Jedlé produkty živočíšneho pôvodu inde neuvedené	1 711	Čína
Krmivá pre zvieratá	5 382 891	Čína, USA, Kanada, Ukrajina, Srbsko, Turecko
Surové kože a kožky	1 923 262	Kanada, Srbsko, Bosna a Hercegovina
Kafilierický tuk	4 277 826	Srbsko, Ukrajina
Použitý kuchynský olej	949 796	Ukrajina
Zberateľské predmety	2 050	Bielorusko, Čína RF, Namíbia, Kirgizsko, Maurícius, Turecko, Kirgizsko, Južná Afrika, Tanzánia, Zimbabwe

Tabuľka 48 Zamietnuté zásielky z tretích krajín s miestom určenia SR na všetkých HIS EÚ v roku 2019

Komodita	HIS	Počet zásielok	krajina pôvodu	Nedostatok	poznámka
Kone	Roszke	1	Srbsko	Nezhoda s dokladmi	Zamietnutý vstup do EÚ
Hmyz	Leipzig-Halle	1	Keňa	Chýbajúci certifikát	Zamietnutý vstup do EÚ
Produkty rybolovu	Vyšné Nemecké	4	Gruzínsko, Ukrajina, Kazachstan	Chýbajúci certifikát	Zamietnutý vstup do EÚ
Mäsové výrobky mrazené	Vyšné Nemecké	2	Ukrajina	Chýbajúci certifikát	Zamietnutý vstup do EÚ
Použitý kuchynský olej	Vyšné Nemecké	1	Ukrajina	Chýbajúci certifikát	Zamietnutý vstup do EÚ
Krmivo pre zvieratá	Vyšné Nemecké	1	Ukrajina	Chýbajúci certifikát	Zamietnutý vstup do EÚ
Včelí vosk	Bratislava	1	Čína	Chýbajúci certifikát	Zamietnutý vstup do EÚ
Želatinové kapsuly	Bratislava	1	Čína	Chýbajúci certifikát, neschválená prevádzkareň	Zamietnutý vstup do EÚ
Krmivo pre zvieratá	Bratislava	2	Kanada, Čína	Chýbajúci certifikát	Zamietnutý vstup do EÚ
Zmrzlina	Kapitan Andreevo	1	Turecko	Chýbajúci certifikát	Zamietnutý vstup do EÚ
Črevá	Kapitan Andreevo	1	Turecko	Nezhoda s dokladmi	Zamietnutý vstup do EÚ
Srvátka	Koln	1	USA	Chýbajúci certifikát	Zamietnutý vstup do EÚ

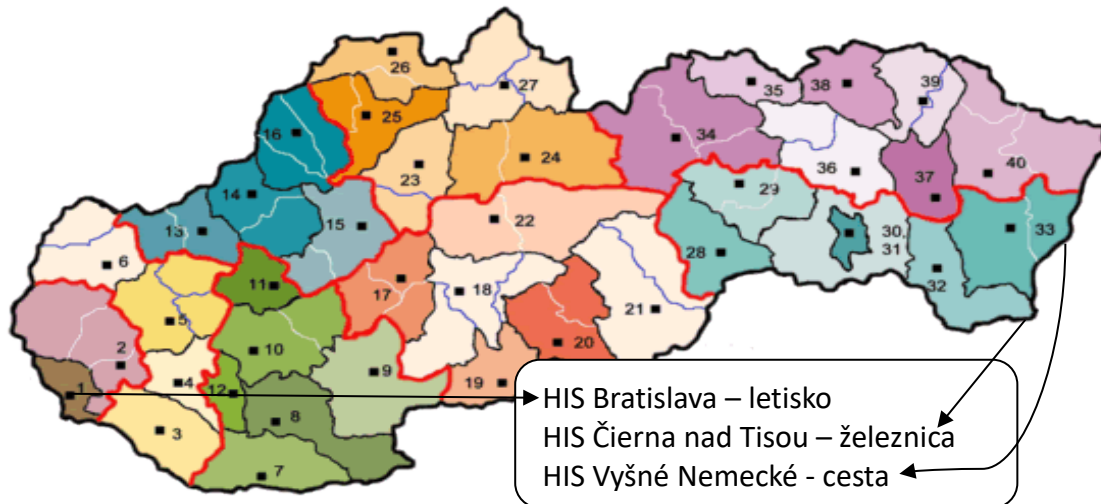
Rybí tuk	Koln	1	USA	Chýbajúci certifikát	Zamietnutý vstup do EÚ
Rybí odpad na výrobu želatíny	Hamburg	1	Mexiko	Nezhoda s dokladmi	Zamietnutý vstup do EÚ
Krmivo pre psy	Bremerhaven	1	Kanada	Chýbajúci certifikát	Zamietnutý vstup do EÚ
Konzervované ryby	Leipzig-Halle	1	Spojené Arabské Emiráty	Chýbajúci certifikát	Zamietnutý vstup do EÚ
Mlieko	Koln	1	USA	Chýbajúci certifikát	Zamietnutý vstup do EÚ
Konzervované masové výrobky	Koln	1	USA	Chýbajúci certifikát	Zamietnutý vstup do EÚ
Vaječné produkty	Záhony	1	Ukrajina	Chýbajúci certifikát, chyby zdravot. značky	Zamietnutý vstup do EÚ
Hydinové mäso	Záhony	1	Ukrajina	Nezhoda s dokladmi	Zamietnutý vstup do EÚ
Potravinové prípravky	Rotterdam	1	USA	Nezhoda s dokladmi	Zamietnutý vstup do EÚ
Bielkovinové koncentráty	Rotterdam	1	USA	Chýbajúci certifikát	Zamietnutý vstup do EÚ
Potravinové prípravky	Rotterdam	1	USA	Chýbajúci certifikát	Zamietnutý vstup do EÚ

8.1.1. Hraničná veterinárna kontrola na hraničných inšpekčných staniach SR

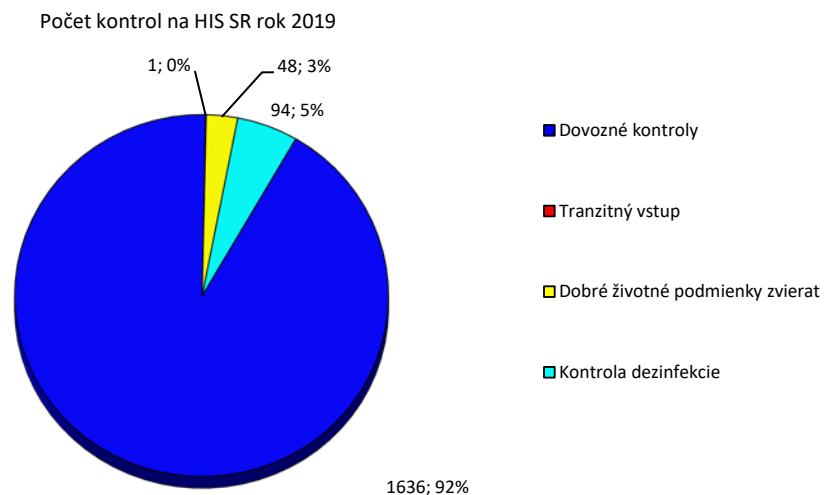
Hraničnú veterinárnu kontrolu môžu na území SR vykonávať iba HIS publikované na zozname podľa rozhodnutia Komisie č. 2009/821/ES. V SR je členenie HIS nasledovné:

- **HIS Vyšné Nemecké** – je schválená pre vykonávanie nasledovných kontrol:
 - Inšpekčné stredisko pre zvieratá – kontroly kopytníkov „U“, registrovaných zvierat koňovitých „E“ a ostatných zvierat „O“;
 - Inšpekčné stredisko pre produkty – kontroly produktov živočíšneho pôvodu určených ako aj neurčených na ľudskú spotrebu, vrátane ŽVP a vybraných produktov rastlinného pôvodu a to v nízkej frekvencii za rok; toto schválenie sa týka všetkých teplotných režimov t.j. prepravy a skladovania pri mraziarenskej, chladiarenskej teplote alebo teplote prostredia.
- **HIS Čierna nad Tisou** – je schválená pre vykonávanie kontrol:
 - produktov živočíšneho pôvodu určených ako aj neurčených na ľudskú spotrebu, vrátane ŽVP a vybraných produktov rastlinného pôvodu a to v nízkej frekvencii za rok; toto schválenie sa týka všetkých teplotných režimov t. j. prepravy a skladovania pri mraziarenskej, chladiarenskej teplote alebo teplote prostredia; (nie je schválená pre vykonávanie kontrol živých zvierat).
- **HIS Bratislava letisko** – je schválená ŠVPS SR pre vykonávanie kontrol:

- Inšpekčné stredisko pre zvieratá – kontroly ostatných zvierat „O“ a registrovaných zvierat koňovitých „E“;
- Inšpekčné stredisko pre produkty – kontroly balených produktov živočíšneho pôvodu určených ako aj neurčených na ľudskú spotrebu, vrátane ŽVP a vybraných produktov rastlinného pôvodu a to v nízkej frekvencii za rok; toto schválenie sa týka všetkých teplotných režimov t.j. prepravy a skladovania pri mraziarenskej, chladiarenskej teplote alebo teplote prostredia.

Obrázok 12

Graf 29

Na HIS SR bolo v roku 2019 vykonaných inšpektormi HIS 1779 úradných kontrol.

Tabuľka 49 Dovoz produktov živočíšneho pôvodu a vedľajších živočíšnych produktov do EÚ z tretích krajín cez HIS SR za rok 2019

Komodita	Zásielky	Množstvo (kg)	Krajina pôvodu	Krajina určenia
Mäso a jedlé droby z hydiny	399	7 315 992	Ukrajina	Slovensko
Zmrzlina	38	419 363	Ukrajina	Česko, Chorvátsko
Pekárenské výrobky	6	9575	Ukrajina	Slovensko
Použitý kuchynský olej	46	949 796	Ukrajina	Slovensko
Včelí med	63	1 292 043	Ukrajina, Moldavsko	Slovensko, Česko, Nemecko, Rakúsko, Švajčiarsko, Belgicko
Krmivo pre zvieratá	2	126	Ukrajina	Slovensko
Umelé črevá	5	3 793	Ukrajina	Česko
Perie a časti peria	6	129 999	Ukrajina	Taliansko
Surové kože	1	15 315	Rusko	Taliansko
Kafilerický tuk	21	464 230	Ukrajina	Slovensko
Mliečne produkty	2	681	Ukrajina, USA	Slovensko
materská kašička	3	226	Čína	Slovensko
Sušený hmyz	2	0,7	Turecko, Indonézia	Slovensko
Slimačí sliz	1	5	Čile	Slovensko

Tabuľka 50 Dovoz zvierat a zárodočných produktov do EU z tretích krajín cez HIS SR za rok 2019

Komodita	Zásielky	Množstvo	Krajina pôvodu	Krajina určenia
Slimáky živé	3	54 000	Ukrajina	Česko
Drosophilla melanogaster	1	150 ks	India	Slovensko

Tabuľka 51 Ostatné dovozné kontroly v roku 2019

Komodita	Zásielky
Kontrola vozidiel na prepravu zvierat - dezinfekcia	94
Zásielky posúdené ako nepodliehajúce veterinárnej kontrole	892
- z toho poštové zásielky	18

SPÄTNÝ DOVOZ

Inšpektori HIS vykonávajú kontroly spätného dovozu zásielok pôvodom v EÚ, ktoré boli vrátené z tretích krajín.

Tabuľka 52 Kontrola spätného dovozu na HIS SR/Vyšné Nemecké v roku 2019

Komodita	Počet zásielok	3.krajina, ktorá odmietla zásielku	Členský štát pôvodu	Poznámka
Želatína	1	Ukrajina	Slovensko	Zásielka vrátená do miesta pôvodu

ZAMIETNUTÉ ZÁSIELKY

V priebehu roku 2019 bolo na HIS SR zamietnutých a neprepustených na územie EÚ 13 zásielok

Tabuľka 53 Zamietnuté zásielky na HIS SR v roku 2019

Komodita	HIS	Počet zásielok	krajina pôvodu	Nedostatok	Poznámka
Včelí vosk	Bratislava	1	Čína	Chýbajúci certifikát	Zamietnutý vstup do EÚ
Želatínové kapsuly	Bratislava	1	Čína	Chýbajúci certifikát	Zamietnutý vstup do EÚ
Krmivo pre zvieratá	Bratislava	2	Kanada, Čína	Chýbajúci certifikát	Zamietnutý vstup do EÚ
Slimáky živé	Vyšné Nemecké	1	Ukrajina	Chýbajúci certifikát	Zamietnutý vstup do EÚ
Produkty rybolovu	Vyšné Nemecké	4	Gruzínsko, Ukrajina, Kazachstan	Chýbajúci certifikát	Zamietnutý vstup do EÚ
Mäsové výrobky mrazené	Vyšné Nemecké	2	Ukrajina	Chýbajúci certifikát	Zamietnutý vstup do EÚ
Použitý kuchynský olej	Vyšné Nemecké	1	Ukrajina	Chýbajúci certifikát	Zamietnutý vstup do EÚ
Krmivo pre zvieratá	Vyšné Nemecké	1	Ukrajina	Chýbajúci certifikát	Zamietnutý vstup do EÚ

8.1.2. Kontrola dobrých životných podmienok zvierat

Počas roku 2019 bolo vykonaných **48** kontrol.

Tabuľka 54 Kontrola dobrých životných podmienok zvierat na HIS Vyšné Nemecké za rok 2019 pri vývoze z EÚ

Druh zvierat	Počet zásielok	Množstvo/ks	Výsledok kontroly
Živá hydina	37	2 213 025	Uspokojivá
Ošípané	9	6280	Uspokojivá
HD	2	66	Uspokojivá

KRÍŽOVÉ KONTROLY

V súlade s legislatívou EÚ a legislatívou Slovenskej republiky, musí mať veterinárny inšpektor HIS prístup k informáciám o všetkých zásielkach prepustených cez hraničný priechod a musí mu byť umožnené vykonať krížové kontroly určených zásielok, zamerať sa na tovary, potraviny aj zložené potraviny, ktoré indikujú živočíšny pôvod a mohli byť prepustené na územie EÚ bez vykonania hraničných veterinárnych kontrol.

Tieto požiadavky sú zakotvené v Dohode o spolupráci medzi Štátnou veterinárnou a potravinovou správou Slovenskej republiky a Colným riaditeľstvom Slovenskej republiky.

Za rok 2019 bolo vykonaných **104** krížových kontrol. Pri kontrolách boli v 2 prípadoch vyžiadané a prekontrolované dokumenty, dodacie listy, pri ktorých boli indície na tovar podliehajúci veterinárnej kontrole. Došetrením sa zistilo, že sa jedná o produkty rastlinného pôvodu. V jednom prípade bol vyzvaný dovozca na upresnenie o aký výrobok sa jedná. Jednalo sa o výživové doplnky rastlinného pôvodu na osobnú spotrebu. Pri všetkých ostatných kontrolách sa nepreukázalo pochybenie a máme za to, že tovar je správne vyhodnotený a posielaný na predpísanú veterinárnu kontrolu.

ODBORNÉ STANOVISKÁ

V priebehu roku 2019 bolo vypracovaných pracovníkmi HIS **15** odborných stanovísk a analýz dotýkajúcich sa dovozu zvierat a produktov živočíšneho pôvodu z tretích krajín.

Tabuľka 55 Prehľad laboratórnych vzoriek odobraných v rámci veterinárnych kontrol na HIS SR počas roku 2019

Druh vyšetrenia	Hydinové mäso	Kafilerický tuk	Med včelí	Pekárenské výrobky	Zmrzlina	Spolu
Fyzikálno-chemické vyšetrenie		2	3			5
Mikrobiologické vyšetrenie	8				7	15
Rádiologické vyšetrenie	2			3		5
Rezíduá a kontaminanty	91		9			100
Spolu	101	2	12	3	7	125

8.1.3. Kontrola spoločenských zvierat

Zoznam vstupných miest pre spoločenské zvieratá v rámci neobchodného styku pri vstupe z tretích krajín

na hranici s Ukrajinou

- cestné hraničné priechody **Vyšné Nemecké, Ubľa, Veľké Slemence**
- železničný hraničný priechod **Čierna nad Tisou**

letiská

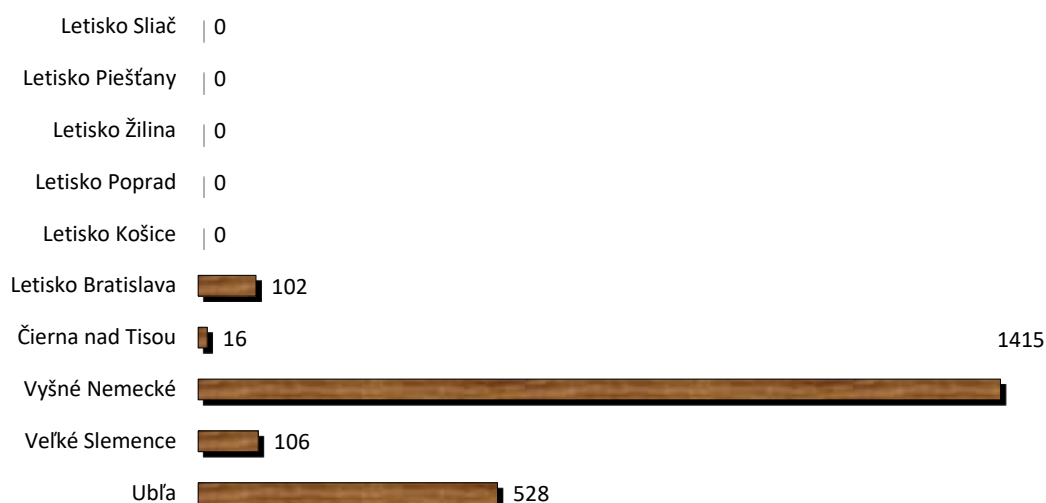
- letisko **Bratislava, Košice, Poprad, Žilina, Piešťany, Sliac**

V roku 2019 bolo skontrolovaných **1 554** dopravných prostriedkov (1475 CÚ Michalovce a 79 CÚ Bratislava), v ktorých bolo identifikovaných 2167 spoločenských zvierat uvedených v platnej legislatíve (z toho 2065 CÚ Michalovce a 102 CÚ Bratislava).

Graf 30 Kontrola dopravných prostriedkov

Pri týchto kontrolách bolo preverených **2167 pasov, resp. certifikátov** spoločenských zvierat.

Graf 31

V priebehu roku 2019 nebol zaznamenaný žiaden prípad vrátenia spoločenského zvieratá pri nekomerčnom premiestňovaní z dôvodu nepredloženia veterinárneho certifikátu. Bolo zaznamenaných 10 prípadov nezrovnalostí s nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 576/2013 o nekomerčnom premiestňovaní spoločenských zvierat a zrušení nariadenia (ES) č. 998/2003a tým aj vrátenia spoločenských zvierat do krajiny pôvodu.

8.1.4. Kontrola produktov živočíšneho pôvodu v osobných batožinách cestujúcich vstupujúcich z tretích krajín

V priebehu roku 2019 bolo na priechodoch SR identifikovaných 154 prípadov nepovoleného dovozu produktov živočíšneho pôvodu v osobných batožinách, ktoré boli zhabané a následne zlikvidované. Podľa jednotlivých Colných úradov sa jedná o nasledujúci počet :

CÚ Michalovce - 127 prípadov (výlučne z Ukrajiny). Jednalo sa o mäso a mäsové výrobky v množstve 1933,203 kg a mlieko a mliečne výrobky 128,186 kg.

CÚ Bratislava - 27 prípadov - jednalo sa o mäso a mäsové výrobky v celkovom množstve 151,35 kg. Tieto produkty boli dovezené z Macedónska, Ruska, Ukrajiny, Turecka, Dubaja a Srbska.

Mlieko a mliečne výrobky v množstve 27,75 kg pochádzajúce z Macedónska, Ukrajiny, Turecka, Dubaja a Srbska.

V jednom prípade boli dovezené vajcia z Ukrajiny v množstve 1,2 kg.

Graf 32

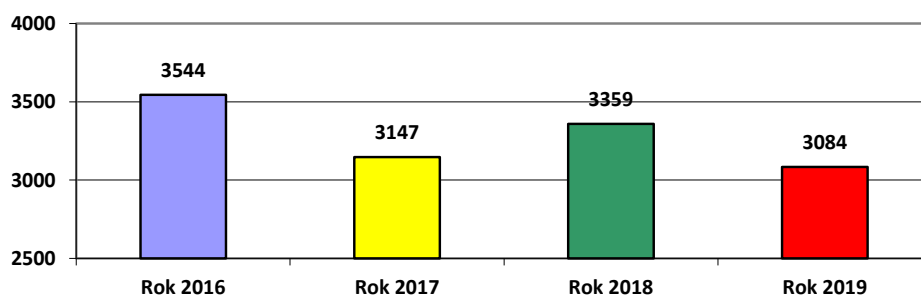

Graf 33

8.2. Vývozy zo SR do tretích krajín

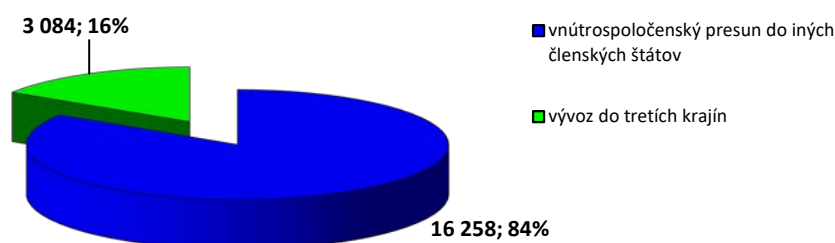
V roku 2019 bolo vystavených do tretích krajín spolu **3084 certifikátov**, z toho predstavuje vývoz živých zvierat a zárodočných produktov **1270 certifikátov** a vývoz produktov živočíšneho pôvodu **1814 certifikátov**. Všetky zistené nedostatky pri kontrolách v mieste pôvodu museli byť odstránené ešte pred vykonaním certifikácie.

Počet zásielok zvierat a produktov živočíšneho pôvodu vyvezených zo SR do tretích krajín

Graf 34

Porovnanie počtu zásielok vyvezených zo SR do 3. krajín a odoslaných do EÚ v roku 2019

Graf 35

8.2.1. Vývoz zvierat a zárodočných produktov zo SR do 3. krajín za rok 2019

V roku 2019 bolo realizovaných **1 270** zásielok vývozu živých zvierat do tretích krajín zo Slovenskej republiky.

Tabuľka 56 Vývoz zvierat a zárodočných produktov do tretích krajín

Živé zvieratá	ks	3. krajina
Kone	4	Srbsko, Spojené arabské emiráty
HD	21 258	Egypt, Kazachstan, Kosovo, Líbya, Libanon, Macedónsko, RF, Turecko, Uzbekistan
Ošípané	47 270	Albánsko, Bosna a Hercegovina, Srbsko
Ovce, kozy	280	Libanon
Jednodňová hydina	1 971 936	Egypt, Moldavsko, Srbsko, Ukrajina
Čmeliaky	179 088 /kolónie/	Albánsko, Čile, Čína, Japonsko, Kórea, Macedónsko, Srbsko, Rusko, Saudská Arábia, Senegal, Taiwan, Ukrajina
Sperma	2 500 dávok	USA
Násadové vajcia	40 542 720	Bosna a Hercegovina, Kazachstan, Ruská federácia, Ukrajina
Ostatné živé zvieratá (spoločenské zvieratá, exotické vtáky, holuby, zoo zvieratá ...)	2 713	Bosna a Hercegovina, Bahrajn, Čína, Filipíny, Indonézia, Izrael, Jordánsko, Južná Afrika, Kanada, Kuvajt, Kolumbia, Kórea, Maroko, Omán, Ruská federácia, Srbsko, Ukrajina, USA, Vietnam

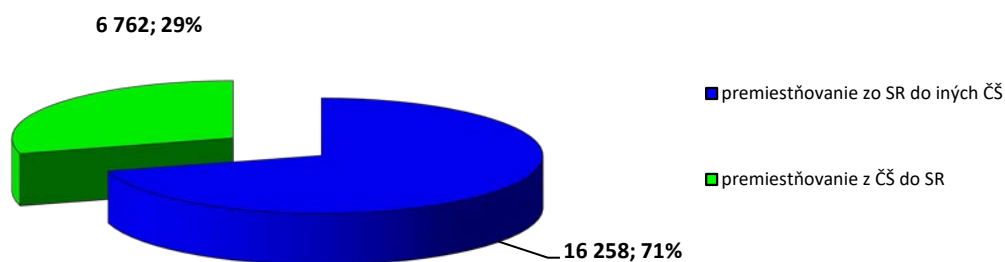
8.2.2. Vývoz produktov živočíšneho pôvodu zo SR do 3. krajín za rok 2019

V roku 2019 bolo realizovaných **1814** zásielok vývozov produktov živočíšneho pôvodu do tretích krajín zo Slovenskej republiky.

Tabuľka 57 Vývoz produktov živočíšneho pôvodu do tretích krajín

Produkt	kg	3. krajina
Hydinové mäso, droby, krídla, iné výrobky z hydiny	1 341 004	Angola, Bielorusko, Gabon, Ghana, Kazachstan, Komory, Mayotte, Macedónsko, Moldavsko, Srbsko, Ukrajina
Mlieko, mliečne výrobky	4 022 205	Austrália, Bangladéš, Bosna a Hercegovina, Burkina, Egypt, Gabon, Gambia, Ghana, Gruzínsko, Guinea, Guinea-Bissau, India, Izrael, Kosovo, Kolumbia, Kostarika, Libanon, Líbya, Macedónsko, Moldavsko, Nigéria, Nový Zéland, SAE, Senegal, Srbsko, Sýria, Togo, Turecko, Ukrajina, USA, Vietnam
Črevá	91 251	Srbsko
Živočíšne tuky, oleje	446 870	Srbsko
Mäsové výrobky	61 500	Gruzínsko, Srbsko, RF, Ukrajina
Laktóza a laktózový sirup	1 246 253	Kostarika, Guatemala, India, SAE, Ukrajina, Vietnam
Bujóny a polievky	584 114	Albánsko, Macedónsko, Srbsko
Rôzne jedlé prípravky	6 290 741	Angola, Bahrajn, B a H, Burkina, Čierna Hora, Čile, Egypt, Gabon, Ghana, Jordánsko, Južná Afrika, Katar, KONGO, Kosovo, Kuvajt, Líbya, Libanon, Maroko, Moldavsko, Niger, Senegal, SAE, Saudská Arábia, Senegal, Srbsko, Turecko, Togo, Uganda, Ukrajina, Vietnam
Bielkovinové látky (želatína, kolagén, albumín..)	777 627	Arménsko, Austrália, Čína, Gruzínsko, India, Indonézia, Izrael, Japonsko, Južná Afrika, Kanada, Kolumbia, Kórea, Malajzia, RF, Singapur, SAE, Srbsko, Taiwan, USA, Ukrajina,
Prípravky z obilnín, múky, škrobu alebo mlieka	446 756	Bosna a Hercegovina, Hongkong, Kórea, Maroko, Moldavsko, Niger, Macedónsko, Srbsko, Togo, Turecko
Surové kože, kožky	11 278 077	Bielorusko, Bosna a Hercegovina, Brazília, Čína, Japonsko, Srbsko, Turecko, Ukrajina, Vietnam
Krmivá pre zvieratá	1 970 180	Bielorusko, Bosna a Hercegovina, Libanon, Macedónsko, Moldavsko, Rusko, Srbsko, Ukrajina
Organické chemikálie	32 933	Arménsko, India, Maroko, Nikaragua, Srbsko, Thajsko, Turecko, Ukrajina, Vietnam

8.3. Obchod v rámci EÚ

Graf 36 Porovnanie počtu zásielok zvierat a vedľajších živočíšnych produktov (VŽP) odoslaných zo SR do iných členských štátov a naopak

Tabuľka 58 Zásielky podliehajúce veterinárnej certifikácii premiestnené zo SR do iných ČŠ rok 2019

	KONE	HD	OŠÍPA NE	OVC E,	HYDIN A	OST.Ž IVÉ	ŽIVÉ RYBY	NÁS. VAJCIA	ZVER V	SPERM A	ČMEL E	SLIMÁ KY	KOMERČNÝ DOKUMENT
	ks	ks	ks	ks	ks	ks	zásiel	ks	kg	jedn.	kolón	kg	kg
BELGICKO	15	378				1794				300			
BULHARS		312		126		2		177000			1432		206290
ČESKO	128	374	808	151	40583	5382	104	297310	1392	9005	3009		12392605
DÁNSKO	5					4							
ESTÓNSK	2												
FÍNSKO													1400
FRANCÚZ	7	57				230					4387		
GRÉCKO		530				1354					1721		
HOLANDS	20	267				3225		259200		11531	1923		
CHORVÁT		123	1620	155	21994	74		406080			2344		
LITVA	3												
LOTYŠSK						3010							
MAĎARS	22	508	2928	214	53910	3801	63	104690	9539		5277		19382568
MALTA													
NEMECK	27	182	3180	110		1347	5	783700		150	4943		100400
POLSKO	22	410	5311	380	90831	4201	48	352158			3560		6373810
PORTUGA	8					577							
RAKÚSKO	46	959		232		689	2	198348	2130	3789	1188		1713675
RUMUNS	6	201	1073	654	19684	398		520560			1324		46000
SLOVINSK		271		4		2851			2890		82		
ŠPANIELS	12	394				2266		898560			2157		
ŠVAJCIAR	5					620							
ŠVÉDSKO	1					5							
TALIANSK	45	151	7400	892	400	8372	8		1342		9129	4250	2997680
UK	7					5736	5				3058		123000

Tabuľka 59 Zásielky podliehajúce veterinárnej certifikácii premiestnené z ČS do SR rok 2019

	KONE	HD	OŠÍPANÉ	OVCE KOZY	HYDINA	OSTATNÉ ŽIVÉ ZV.	ŽIVÉ RYBY	NÁS. VAJCIA	SPERMA	Zver v koži	KOMERČNÝ DOKUMENT (VŽP)
	Ks	ks	ks	ks	ks	Ks	zásielky	ks	jednotky	kg	kg
BELGICKO	117					2558			2167		
BULHARSKO	3					352					
ČESKO	256	1618	160669	4478	50393956	21688	200	69120	58852		4303260
DÁNSKO			10478			2		77760			285340
ESTÓNSKO	1	140				3					
FINSKO											61954
FRANCÚZSKO	35	109	2	259	28238	2205			9122		
HOLANDSKO	187	994	1940		53550	40	2		11022		4001128
CHORVÁTSKO	29		155								9795263
ÍRSKO	6	1885				109					
LITVA	4	294				3					
LOTYŠSKO		3344				10					
MAĎARSKO	12	2245	32584	38	7387922	81362	58		5665	139909	7170563
NEMECKO	126	1193			1196174	40			54654		283402
NÓRSKO	2										
POLSKO	6	127	57061	8334	5493391	127	1	27000			14239552
PORTUGALSKO					16000						
RAKÚSKO	118	352		83	5350	63			16991	912	17453930
RUMUNSKO	21	152				4					16
SLOVINSKO	30										2817240
ŠPANIELSKO	9	62			99760	2					
ŠVAJČIARSKO	32										
TALIANSKO	163					21					2723760
UK	49				96489	58	3				

8.4. Kontroly počas transportu

Kontroly počas transportu sa vykonávajú v spolupráci s Policajným zborom Slovenskej republiky.

Tabuľka 60 Vyhodnotenie kontroly počas prepravy produktov živočíšneho a rastlinného pôvodu a živých zvierat.

Počet kontrolných akcií	12	
Počet hliadok zapojených do kontrol	439	
Počet kontrolovaných zásielok	1143	
Množstvo (t)	1832,132	
Počet nezrovnalostí	89	7,78 % z počtu kontrolovaných zásielok
Množstvo (t) nezrovnalostí	82,648	4,51 % z celkovej váhy
Vrátené zásielky	13	14,60 % z počtu nezrovnalostí
Množstvo (t) vrátených zásielok	7,731	9,35 % zo zásielok s nezrovnalosťami
Počet zahájených správnych konaní	14	
Počet pokút	38	
Suma spolu (EUR)	2333	

Tabuľka 61 Vyhodnotenie kontrol počas transportu január – december 2019

Mesiac	Počet hliadok	Počet kontrolovaných zásielok	Počet kontrolovaných komodít podľa druhu	Množstvo (tona)	Počet nezrovnalostí	Množstvo s nezrovnalosťami (tona)	Vrátené zásielky	Množstvo vrátených zásielok (tona)	Počet zahájených správnych konaní	Počet pokút	Suma
január	30	48	115	40,264	0	0	0	0	0	0	0
február	34	129	207	93,336	19	7,211	3	1,243	1	8	1000
marec	38	115	175	197,465	6	2,232	1	0,320	3	2	70
apríl	39	102	152	111,507	6	26,700	1	3,000	2	2	120
máj	37	107	169	135,688	5	4,100	2	0,250	0	2	70
jún	39	95	154	121,188	1	3,182	1	0,500	2	0	0
júl	35	91	160	219,522	7	7,694	0	0	2	4	260
august	38	116	163	253,850	8	0,812	1	0,058	2	3	86
september	35	81	143	204,915	12	3,410	1	0,160	0	5	167
október	39	98	156	183,774	10	7,167	1	1,000	1	6	290
november	39	89	137	177,347	5	11,205	1	0,200	1	4	160
december	36	72	112	93,276	10	8,935	1	1,000	0	2	110
SPOLU I.-XII.	439	1143	1843	1832,132	89	82,648	13	7,731	14	38	2333
					7,78% z celkového počtu zásielok	4,51% z celkovej váhy	14,60% z počtu nezrovnalostí	9,35 % zo zásielok s nezrovnalosťami			

Tabuľka 62 Percentuálny podiel prípadov nezrovnalostí podľa miesta nakládky rok 2018

	KRAJINA	POČET ZÁSIELOK (komodít) PODĽA KRAJINY NAKLÁDKY	POČET NEZROVNALOSTÍ	%
1	Rakúsko (AT)	8	2	25,00
2	Poľsko (PL)	289	64	22,14
3	Ostatné	220	22	10,00
4	Maďarsko (HU)	26	2	7,69
5	Slovensko (SK)	1 395	45	3,22
6	Česko (ČR)	277	8	2,88

Tabuľka 63 Percentuálny podiel prípadov nezrovnalostí podľa miesta nakládky rok 2019

	KRAJINA	POČET ZÁSIELOK (komodít) PODĽA KRAJINY NAKLÁDKY	POČET NEZROVNALOSTÍ	%
1	Maďarsko (HU)	31	6	19,35
2	Poľsko (PL)	241	41	17,01
3	Ostatné	164	10	6,09
4	Slovensko (SK)	1203	28	2,32
5	Česko (ČR)	193	4	2,07
6	Rakúsko (AT)	11	0	0,00

Tabuľka 64 Najčastejšie druhy nedostatkov a približný počet nedostatkov za krajinu za rok 2019

Druh nedostatku	Krajina	Počet	% podiel nedostatku u na celkových nedostatkoch
Nevyhovujúca hygiena	Slovensko	19	46,06
	Poľsko	13	
	Česko	7	
	Maďarsko	2	
	Ostatné	0	
	Rakúsko	0	
Znemožnená výsledovateľnosť, chýbajúca dokumentácia	Poľsko	14	17,97
	Maďarsko	1	
	Česko	1	
	Slovensko	0	
	Ostatné	0	
Nedodržaný teplotný režim	Slovensko	7	14,60
	Ostatné	4	

	Poľsko	1	
	Česko	1	
	Rakúsko	0	
Chýbajúce značenie	Poľsko	8	12,35
	Maďarsko	1	
	Česko	1	
	Ostatné	1	
Ostatné	Poľsko	5	8,98

Tabuľka 65

Najčastejšie druhy nedostatkov a približný počet nedostatkov Porovnanie rokov 2018 a 2019					
Rok 2018			Rok 2019		
Poradie	Druh nedostatku	% podiel nedostatku na celkových nedostatkoch	Poradie	Druh nedostatku	% podiel nedostatku na celkových nedostatkoch
1.	Nevyhovujúca hygiena	53,14	1.	Nevyhovujúca hygiena	46,06
2.	Znemožnená výsledovateľnosť Chýbajúca dokumentácia	17,48	2.	Znemožnená výsledovateľnosť Chýbajúca dokumentácia	17,97
3.	Chýbajúce označenie	13,28	3.	Nedodržaný teplotný režim	14,60
4.	Nedodržaný teplotný režim	9,79	4.	Chýbajúce označenie	12,35
5.	Ostatné	6,29	5.	Ostatné	8,98

Tabuľka 66

Porovnanie jednotlivých parametrov kontrol V období 01.01.2018-31.12.2018 s obdobím 01.01.2019-31.12.2019 (prepočet je vyjadrený priemernou hodnotou na jednu kontrolnú akciu)			
	2018	2019	
Počet kontrolovaných zásielok (áut)	113,92	95,25	pokles o 18,67 zásielok, t.j. t.j. 16,38 %
Počet kontrolovaných komodít podľa druhu	170,38	153,58	pokles o 16,80 komodít, t.j. 9,86 %
Počet zistených nezrovnalostí	11,00	7,41	pokles o 3,59 nezrovnalostí, t.j. 32,63 %
Počet vrátených zásielok (áut) do miesta pôvodu	2,15	1,08	pokles o 1,07 zásielky, t.j. 49,76 %
Počet správnych konaní	3,61	1,16	pokles o 2,45 t.j. 67,86 %
Počet udelených pokút	5,53	3,16	pokles o 2,37 t.j. 42,85 %

8.5. Nezákonný, nenahlásený a neregulovaný rybolov

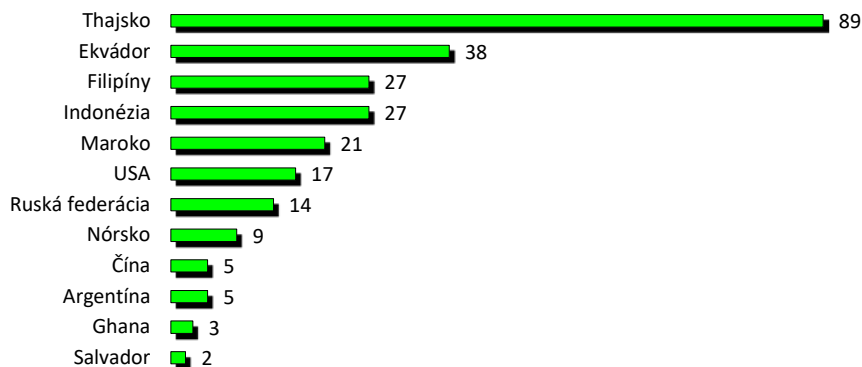
Cieľom spoločnej politiky v oblasti rybného hospodárstva, stanovenej v legislatíve EÚ, je zabezpečiť také využívanie vodných zdrojov, ktoré zabezpečí trvalo udržateľné hospodárske, environmentálne a sociálne podmienky.

ŠVPS SR je poverená MPRV SR, ako kompetentná autorita na výkon kontrol v zmysle nariadenia Rady (ES) č. 1005/2008. Všetky zásielky vyhoveli legislatíve.

Tabuľka 67

Počet zásielok	Hmotnosť (kg)	Krajina pôvodu
2	23 722	Salvádor
3	15 983	Ghana
5	150 674	Argentína
5	47 655	Čína
9	176 300	Nórsko
14	250 432	Ruská federácia
17	252 967	USA
21	249 401	Maroko
27	153 792	Indonézia
27	258 686	Filipíny
38	299 010	Ekvádor
89	1 295 284	Thajsko

Za rok 2019 bolo v SR vykonaných 257 kontrol produktov rybolovu z pohľadu NNN Nariadenia

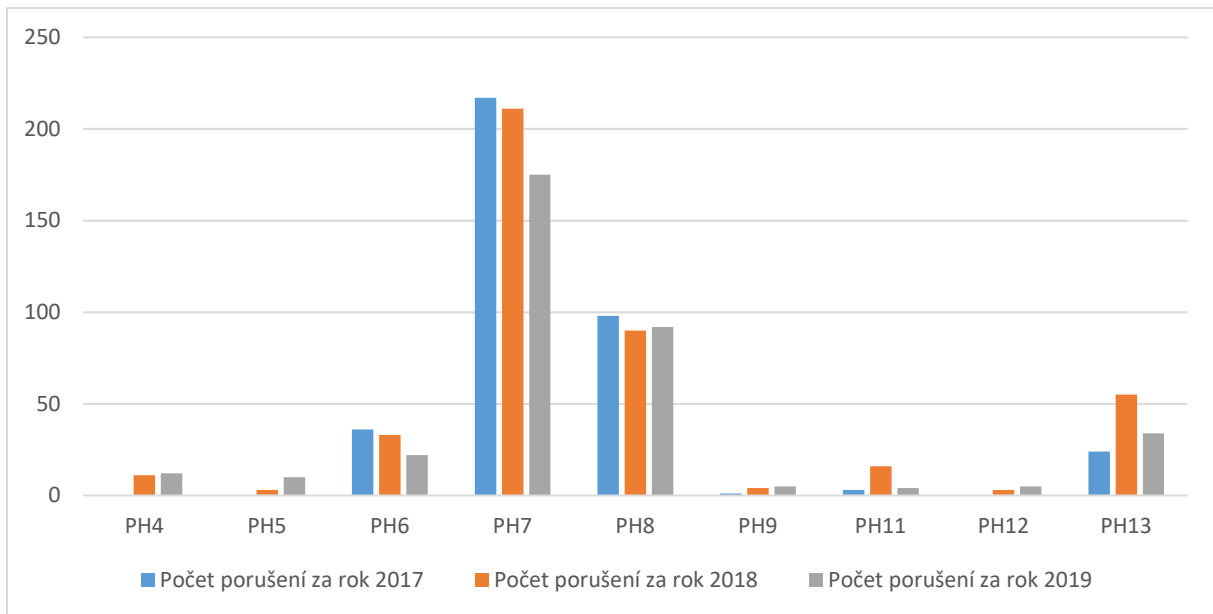
Graf 38

9. Kontrola krížového plnenia a delegované činnosti

Krížové plnenie sa vzťahuje na vyplácanie priamych platieb a niektorých opatrení v rámci PRV 2014 – 2020. Medzi platby v rámci PRV 2014 – 2020 patria platba pre oblasti s prírodnými alebo inými osobitnými obmedzeniami, platba v rámci sústavy NATURA 2000, agroenvironmentálne - klimatické opatrenie, ekologické poľnohospodárstvo, dobré životné podmienky zvierat, lesnícko-environmentálne a klimatické služby a ochrana lesov. Krížové plnenie sa taktiež vzťahuje na platby v rámci spoločnej organizácie trhu s vínom podľa nariadenia (EÚ) č. 1308/2013. V rámci rizikovej analýzy PPA dodala 309 žiadateľov na kontrolu dodržiavania podmienok hospodárenia. V roku 2019 bolo spolu zaznamenaných 388 správ z kontrol na mieste. Na základe povinnosti v zmysle delegovaného nariadenia Komisie (EÚ) č. 640/2014 v platnom znení, ŠVPS SR nahlásila 12 výsledkov úradných kontrol v zmysle zákona č. 39/2007 Z. z. o veterinárnej starostlivosti v znení neskorších predpisov PPA na základe zistených porušení aj v krížovom plnení.

Tabuľka 68

Označenie podmienky hospodárenia	Predmet kontroly - názov/označenie požiadavky/normy	Počet porušení v roku		
		2017	2018	2019
PH4	Bezpečnosť potravín a krmív	0	11	12
PH5	Zabránenie používaniu určitých látok s hormonálnym alebo tyreostatickým účinkom a betaagonistov pri chove hospodárskych zvierat	0	3	10
PH6	Identifikácia a registrácia ošípaných	36	33	22
PH7	Identifikácia registrácia hovädzieho dobytky	217	211	175
PH8	Identifikácia a registrácia oviec a kôz	98	90	92
PH9	Pravidlá prevencie, kontroly a eradikácie niektorých prenosných spongiformných encefalopatií	1	4	5
PH11	Minimálne normy na ochranu teliat	3	16	4
PH12	Minimálne normy na ochranu ošípaných	0	3	5
PH13	Ochrana zvierat chovaných na hospodárske účely	24	55	34
Spolu		379	426	359

Graf 39 Porovnanie počtu porušení v rokoch 2017 - 2019

10. Úradné kontroly potravín v zmysle zákona o potravinách

10.1. Výsledky úradných kontrol potravinárskych prevádzkárni.

V Slovenskej republike bolo v roku 2019 celkovo zaregistrovaných v zmysle zákona 152/1995 Z. z. 16 767 právnych subjektov (27 724 potravinárskych prevádzok).

V roku 2019 bolo skontrolovaných 9 093 právnych subjektov. Vykonaných bolo celkovo 56 568 úradných kontrol potravín na všetkých stupňoch v reťazci, pri čom bolo 3 670 kontrol s nedostatkom, čo predstavuje 6,5 %. Celkový počet nedostatkov je 11 934. Bežné kontroly boli vykonané v počte 54 999, z čoho bolo 3 185 kontrol s nedostatkom, čo predstavuje 5,8 % kontrol s nedostatkom z počtu bežných kontrol. Kontroly mimo pracovnej doby boli vykonané v počte 1 569, z čoho bolo 485 kontrol s nedostatkom, čo predstavuje 31,0 % kontrol s nedostatkom z počtu kontrol mimo pracovnej doby.

Z celkového počtu 9 093 kontrolovaných právnych subjektov a z 16 383 prevádzok, boli u 2 819 prevádzok (*t. j. 17,2 %*) zistené nedostatky (*porušenosť v roku 2018 predstavovala 19,7 %*). Najčastejšie pri úradných kontrolách boli zistené nedostatky v hygiene budov a prevádzky (2 560 nedostatkov), ďalej boli zistené nedostatky v hygiene technologického zariadenia a pracovných pomôcok (1 835), predaj po dobe spotreby a po dobe minimálnej trvanlivosti (1 335), nedostatky v označení (1 293), v hygiene skladovania (1 185), v osobnej hygiene (689), ako aj iné nedostatky (príloha č. 01).

Najviac nedostatkov 10 293 bolo v maloobchodných predajniach a to u 2 349 prevádzok. Nedostatky sa týkali hlavne hygieny budov, technologických zariadení a pracovných pomôcok, zistení tovaru po dobe spotreby a po dátume minimálnej trvanlivosti, označovania výrobkov, nedostatkov v dokumentácii.

Prehľad zisťovaných nedostatkov je v nasledujúcich tabuľkách.

Tabuľka 69 Typ niektorých nedostatkov na úrovni maloobchodu

Typ nedostatku - maloobchod	Počet kontrol s nedostatkom	Počet nedostatkov celkom
Hygiena technologického zariadenia, pracovné pomôcky	834	1625
Hygiena budov, hygiena prevádzkarne	695	1991
Označenie nečitateľné, nedostatočné alebo nesprávne	586	1088
Osobná hygiena	521	639
Hygiena skladovania	394	1068
Hygiena predaja	311	587
Predaj po DS, DMT	288	1310
Dodržiavanie a evidencia teplotných režimov	167	281

*Počet kontrol s nedostatkom nie je súčtom celého stĺpca, nakoľko v niektorých prípadoch v rámci 1 úradnej kontroly bolo zistených viac typov nedostatkov

Počet identifikovaných nezhôd a opis jednotlivých typov nezhôd je uvedený v prílohe č. 01, v ktorej sú vyhodnotené výsledky inšpekcií na mieste.

Najvyššia frekvencia nezhôd sa vyskytovala v maloobchode. Prehľad najčastejšie zistených skupín nedostatkov (počty úradných kontrol v zmysle zákona č. 152/95 Z. z.) sú uvedené v prehľadových tabuľkách nižšie a porovnaním stavu v roku 2018 a 2019. Prevádzkovateľom potravinárskych podnikov boli uložené opatrenia na odstránenie zistených nedostatkov.

Tabuľka 70 Porovnanie počtu kontrol s nedostatkom v rokoch 2018 a 2019 v obchodnej sieti a vývoj za sledované obdobie v jednotlivých oblastiach

Hypermarkety a supermarkety

Hygiena budov, hygiena prevádzkarne	278	2019
Označenie - nečitateľné, nedostatočné alebo nesprávne	142	
Hygiena skladovania	166	
Hygiena technologického zariadenia, pracovné pomôcky	291	
Hygiena predaja	118	
po DS/DMT	100	
Poškodený obal, tovar	19	
Hygiena budov, hygiena prevádzkarne	285	2018
Označenie - nečitateľné, nedostatočné alebo nesprávne	172	
Hygiena skladovania	181	
Hygiena technologického zariadenia, pracovné pomôcky	293	
Hygiena predaja	128	
po DS/DMT	117	
Poškodený obal, tovar	37	

Stredné predajne

Hygiena technologického zariadenia, pracovné pomôcky	394	2019
Hygiena budov, hygiena prevádzkarne	319	
Osobná hygiena	298	
Hygiena skladovania	167	
Označenie - nečitateľné, nedostatočné alebo nesprávne	237	
Hygiena predaja	126	
po DS/DMT	108	
Hygiena technologického zariadenia, pracovné pomôcky	477	2018
Hygiena budov, hygiena prevádzkarne	397	
Osobná hygiena	296	
Hygiena skladovania	214	
Označenie - nečitateľné, nedostatočné alebo nesprávne	260	
Hygiena predaja	190	
po DS/DMT	179	

Malé predajne

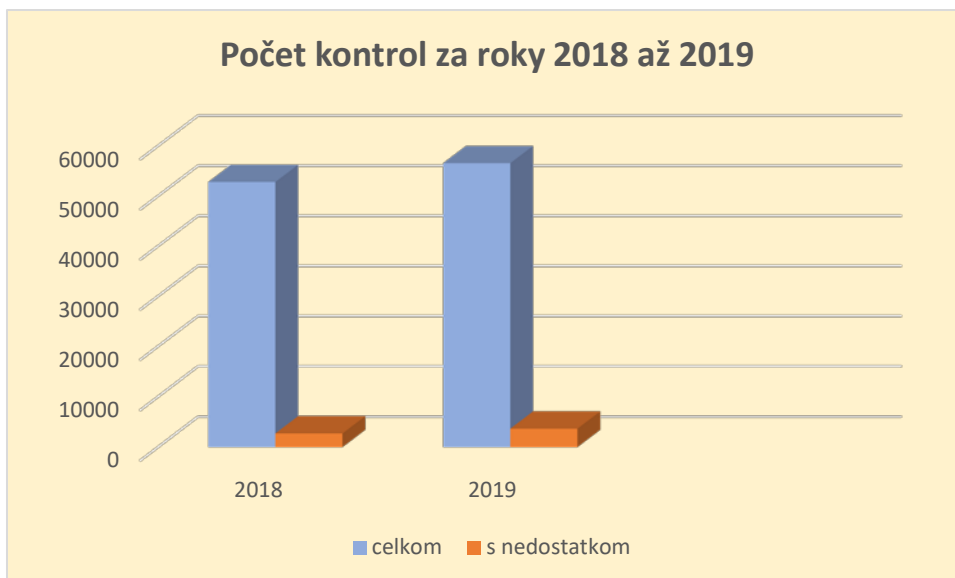
Osobná hygiena		2019
Označenie - nečitateľné, nedostatočné alebo nesprávne	212	
Hygiena technologického zariadenia, pracovné pomôcky	149	

Hygiena budov, hygiena prevádzkarne	98	
Hygiena predaja	67	
Hygiena skladovania	62	
Dodržiavanie a evidencia teplotných režimov	53	
Osobná hygiena	216	201 8
Označenie - nečitateľné, nedostatočné alebo nesprávne	221	
Hygiena technologického zariadenia, pracovné pomôcky	202	
Hygiena budov, hygiena prevádzkarne	153	
Hygiena predaja	88	
Hygiena skladovania	99	
Dodržiavanie a evidencia teplotných režimov	70	

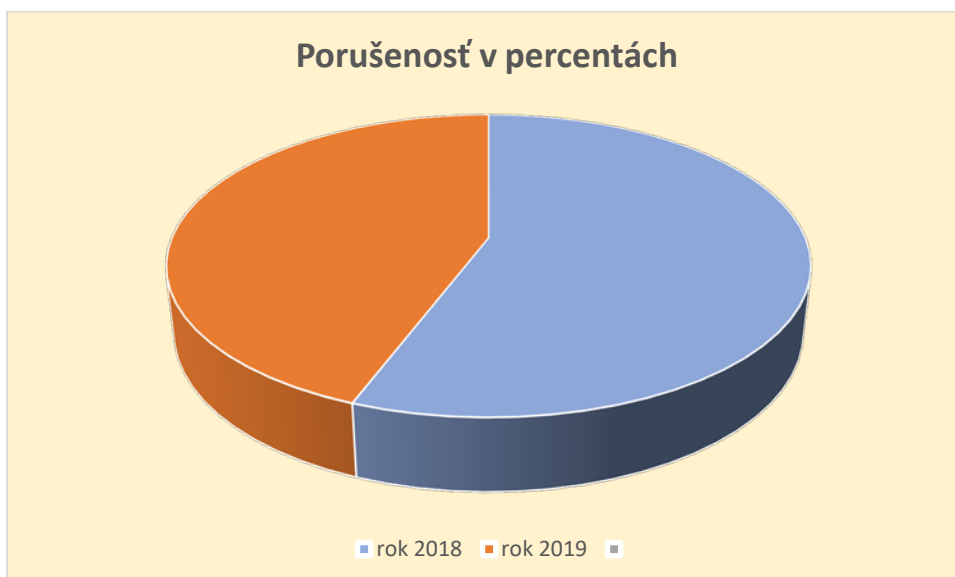
V nižšie uvedenej tabuľke sú uvádzané najviac vyskytujúce sa nedostatky, zoradené podľa počtu úradných kontrol v príslušnom kalendárnom roku zistené na všetkých stupňoch reťazca. Uvádzaných je 15 najčastejších nedostatkov a porovnanie s predchádzajúcim rokom.

Tabuľka 71 Porovnanie celkového počtu úradných kontrol s nedostatkom v rokoch 2018 a 2019

Oblasť kontroly	2018	2019
Hygiena technologického zariadenia, pracovné pomôcky	1 102	951
Hygiena budov, prevádzky	1048	883
Označenie nečitateľné, nedostatočné, nesprávne	791	664
Osobná hygiena	610	565
Hygiena skladovania	596	461
Hygiena predaja	411	316
Predaj po DS/DMT	389	294
Nevyhovujúce laboratórne analýzy	247	230
Dodržiavanie a evidencia teplotných režimov	258	185
Nedostatky v dokumentácii	227	148
DDD, evidencia, výskyt škodcov	131	127
HACCP, SPP a podobné systémy	136	112
Registrácia	112	96
Sanitačný poriadok, evidencia	79	96
Vysledovateľnosť	72	87

Graf 40 Porovnanie počtu kontrol za roky 2018 až 2019

Graf 41 Porovnanie porušenosťi pri úradných kontrolách v rokoch 2018 až 2019

10.2. Cielené kontroly

10.2.1.1. Cielená kontrola Veľká noc 2019

Štátna veterinárna a potravinová správa Slovenskej republiky nariadila všetkým regionálnym veterinárnym a potravinovým správam v Slovenskej republike vykonať cieľené kontroly potravín živočíšneho, rastlinného a zmiešaného pôvodu, vrátane lahôdkarských výrobkov, ktoré sa tradične konzumujú v období Veľkej noci (čokolády, cukrovinky, jemné pečivo, zelenina, zemiaky, cibuľa, šaláty, majonézy, víno, liehoviny, potraviny živočíšneho pôvodu – najmä mäsové výrobky, mliečne výrobky, vajcia).

Kontroly boli zamerané aj na odber vzoriek potravín rastlinného aj živočíšneho pôvodu, v maloobchodnej sieti (potraviny domácich výrobcov, potraviny z ostatných členských štátov a potraviny z tretích krajín), ktoré nespĺňali požiadavky v predchádzajúcich rokoch a ktoré sa

tradične konzumujú v čase veľkonočných sviatkov. V rámci cielenej kontroly sa sledovala aj hygiena predaja, hygiena skladovania, prepravu, manipuláciu a dodržiavanie teplotného reťazca potravín.

Tabuľka 72

Počet kontrolovaných právnych subjektov	Počet kontrolovaných prevádzok	Kontroly bez nedostatkov	Kontroly s nedostatkom	Počet kontrol celkom
772	1 555	1 562	53	1 615

Tabuľka 73 Počty kontrol podľa typu činnosti

Typ činnosti	Počet kontrol celkom	Počet kontrol s nedostatkom	Počet kontrolovaných právnych subjektov s nedostatkom	Počet nedostatkov
Distribútor	2			
Hypermarkety a supermarkety	278	23	12	70
Malá predajňa - Stánkový predaj (okrem trhového miesta)	28			
Malé predajne	542	11	11	25
Miestna, obmedzená, okrajová činnosť	1			
Predaj konečným spot. na mieste vo vlastnej predajni	8	1	1	1
Sprostredkovateľ	1			
Stredné predajne	664	16	11	52
Veľkoobchodný sklad	32			
Výroba	29	2	2	3
Celkový súčet	1585	53	37	151

V rámci cieľného sledovania bolo odobratých 384 vzoriek produktov.

Tabuľka 74

Typ kontroly	Počet vzoriek celkom	Nevyhovujúce vzorky	Percento	Množstvo tovaru v kg (celkový počet vzoriek)
Celkový súčet	384	9	4,71	64912,3

Tabuľka 75 Komodity vyšetované v rámci CK

Komodita	Počet vzoriek	Množstvo v kg
Čokoláda a cukrovinky	45	388,43
Spracované ovocie a zelenina	41	5 053,77
Lieh a liehoviny	19	175,65
Pekárenské výrobky	4	99,72
Cukrárske výrobky	13	37,85
Trvanlivé pečivo	9	48,97
Lahôdky	8	541,0
Olej a tuky	12	523
Ovocné víno, sladové, medovina	2	27 l
Mäsové výrobky	79	1 991,08
Mlieko a výrobky z mlieka	39	50 062,75
Majonézy	11	205,1
Vajcia	4	816,05

V rámci priebežného hodnotenia CK Veľká Noc, boli ako nevyhovujúce vyhodnotené dve vzorky rastlinného pôvodu. a 7 vzoriek živočíšneho pôvodu.

V jednom prípade nevyhovela vzorka čajového pečiva pre neuvedenie použitého farbiva v zložení výrobku a v druhom prípade bola v suchej zmesi na prípravu orechovej plnky zistená prítomnosť nedeklarovaného arašidového alergénu. Jednalo sa o výrobky s krajinou pôvodu v EÚ, odobraté v obchodnej sieti.

Nevyhovujúcich bolo tiež 7 mäsových výrobkov, všetky pôvodom zo Slovenska. V troch prípadoch išlo o prekročenie najvyššieho prípustného množstva jedlej soli v potravinách, v dvoch prípadoch boli na povrchu zistené biele ložiská kvasinkových mikroorganizmov. V jednom prípade bolo v údenom výrobku zistené prekročenie najvyššieho prípustného množstva benzo(a)pyrénu a v jednom prípade nebola na mäsovej konzerve dodržaná požiadavka na minimálnu veľkosť písma v označení výrobku.

10.2.2. Cieľné sledovanie Vianoce 2019

Pred Vianocami boli vykonané cieľné kontroly. Spolu bolo vykonaných 1 446 kontrol potravín živočíšneho a rastlinného pôvodu, pri ktorých sa zistilo 33 nedostatkov.

10.3. Politika kvality

V zmysle Zákona NR SR č. 152/95 Z. z. o potravinách v znení neskorších predpisov, § 9a odsek (9) úradnú kontrolu poľnohospodárskych výrobkov a potravín s chráneným označením pôvodu (CHOP), s chráneným zemepisným označením (CHZO) alebo s označením zaručenej tradičnej špeciality (ZTŠ) spĺňajúcich požiadavky podľa osobitných predpisov vykonávajú orgány štátnej veterinárnej a potravinovej správy.

Pri bežných plánovaných úradných kontrolách v obchodnej sieti preto inšpektori úradnej kontroly potravín kontrolovali aj oprávnenosť použitia loga na výrobkoch s chráneným označením.

V roku 2019 bolo v obchodnej sieti vykonaných spolu 1 304 úradných kontrol, pri ktorých boli skontrolované potraviny rastlinného aj živočíšneho pôvodu s chráneným označením. Spolu bolo prekontrolovaných 3 606 výrobkov, z toho bolo 655 výrobkov s chráneným označením pôvodu, 2 371 výrobkov s chráneným zemepisným označením a 580 výrobkov s označením zaručená tradičná špecialita. Rovnako, ako po minulé roky, išlo najmä o výrobky z Českej republiky a zo Slovenska, potom výrobky vyrobené v Taliansku, Nemecku, Grécku, Maďarsku, Francúzsku, Španielsku a v iných krajinách.

Pri uvedených kontrolách neboli zistené žiadne nedostatky.

Značka kvality SK

V roku 2019 boli inšpektormi RVPS vykonané aj kontroly výrobkov, uchádzajúcich sa o udelenie Značky kvality SK

Pri kontrolách inšpektori zisťovali, či výrobok spĺňa všetky požiadavky uvedené v platných Zásadách Značky kvality SK, t. j. najmä či:

- výrobca spĺňa požiadavky zákona o potravinách, ako aj príslušnej národnej a európskej legislatívy vzťahujúcej sa k predmetnému výrobku,
- výrobok spĺňa parametre uvedené v technickej dokumentácii, ktorú výrobca ako prílohu predkladal k žiadosti o udelenie značky, inšpektori venovali osobitnú pozornosť posúdeniu údajov v kolónke „nadštandardné kvalitatívne vlastnosti“ ,
- výrobok spĺňa požiadavku na predpísané % zastúpenie surovín domáceho pôvodu,
- všetky fázy výrobného procesu sú uskutočňované na území Slovenskej republiky, s výnimkou surovín z dovozu.

Dňa 11. júla 2019 boli Poradou vedenia Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR schválené nové Zásady pre posudzovanie a udeľovanie Značky kvality na poľnohospodárske produkty a potraviny.

Zmeny v Zásadách sa týkali hlavne dizajnu nového loga. Systém hodnotenia a udeľovania Značky kvality zostal zachovaný.

Značka kvality SK sa nahradila logom Značka kvality 1. stupeň, Značka kvality SK GOLD sa nahradila logom Značka kvality 2. stupeň. Nové Zásady sú platné od 15. júla 2019.

Podľa nových Zásad výroby, ktoré majú nadštandardné kvalitatívne vlastnosti, t. j. svojimi kvalitatívnymi parametrami výrazne prevýšia im podobné výrobky na trhu, na základe odborného posúdenia a na odporúčanie komisie získajú Značku *kvality 2. stupňa*, tiež právo používať logo značky 2. stupňa, ktoré bude reprezentovať výrobok s nadštandardnými kvalitatívnymi parametrami.

Držiteľ značky uvádza logo na obaloch, etiketách atď. ocenených výrobkov najneskôr do troch mesiacov od dátumu udelenia rozhodnutia.

Držiteľ značky môže uvádzať logo aj vo svojich propagačných a komunikačných materiáloch, na svojich webových stránkach a pod. Pri tomto spôsobe použitia musí byť vždy zreteľné, ktorému výrobku bola značka udelená.

Pred udelením bolo celkovo vykonaných 128 kontrol, pri ktorých bolo skontrolovaných 511 výrobkov rastlinného a živočíšneho pôvodu. Udelenie Značky kvality SK sa uskutočnilo v rámci výstav: Danubius -Gastro 2019 a Agrokomplex 2019. Spolu v rámci roka 2019 bola pridelená Značka kvality SK 85 žiadateľom a 489-tim výrobkom rastlinného a živočíšneho pôvodu.

11. POTRAVINY RASTLINNÉHO PÔVODU

Orgány štátnej veterinárnej a potravinovej správy vychádzali pri úradných kontrolách v oblasti potravín rastlinného pôvodu z koncepcie plánu úradných kontrol, ktorý má pomôcť zabezpečiť vysokú úroveň ochrany zdravia ľudí a záujmov spotrebiteľov v celom potravinovom reťazci, od prvovýroby až po maloobchodný predaj.

Hlavným cieľom úradných kontrol potravín rastlinného pôvodu, rovnako ako v minulých rokoch, bolo overovanie dodržiavania právnych predpisov, zabezpečenie eliminácie nedostatkov u potravín vyrábaných na našom území a taktiež zabránenie vstupu rizikových potravín dovážaných z tretích krajín tak, aby bola zabezpečená ochrana zdravia spotrebiteľov Európskej únie.

Veľký dôraz bol kladený aj na odhaľovanie zavádzania a klamanie spotrebiteľov a taktiež aj falšovania potravín.

Kontroly potravín sa vykonávali aj na úrovni prvovýroby. Všetky tieto zamerania úradných kontrol priniesli rad významných zistení, ktoré sa využívajú aj ako podklady pre smerovanie úradných kontrol do ďalšieho obdobia.

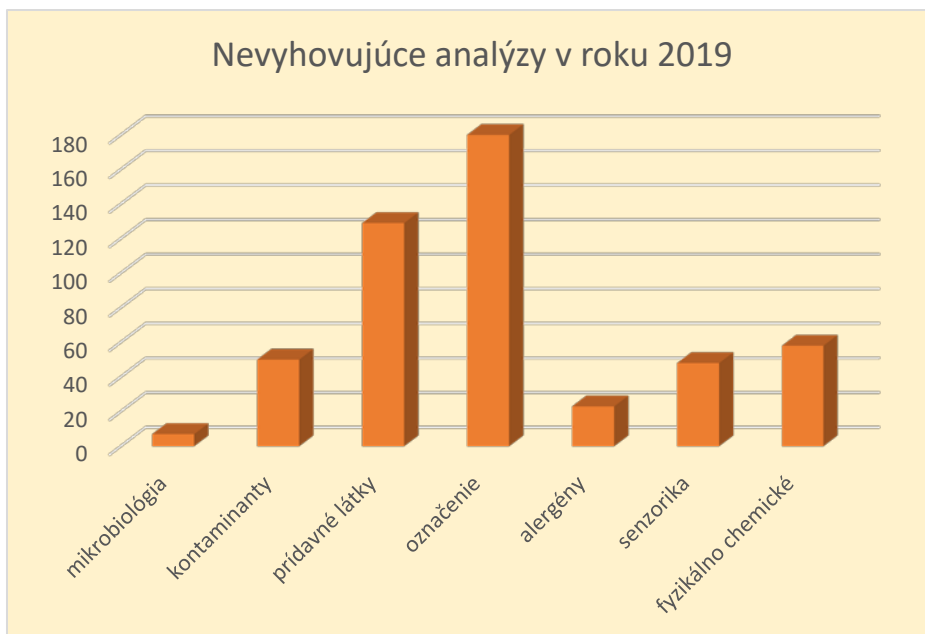
11.1. Výsledky úradných kontrol potravín rastlinného pôvodu

V roku 2019 orgány štátnej veterinárnej a potravinovej správy vykonali u prevádzkovateľov potravinárskych podnikov rastlinných komodít aj audity so zameraním na overenie zhody zavedeného systému zabezpečenia kontroly hygieny potravín a správnej výrobných praxe s platnou legislatívou.

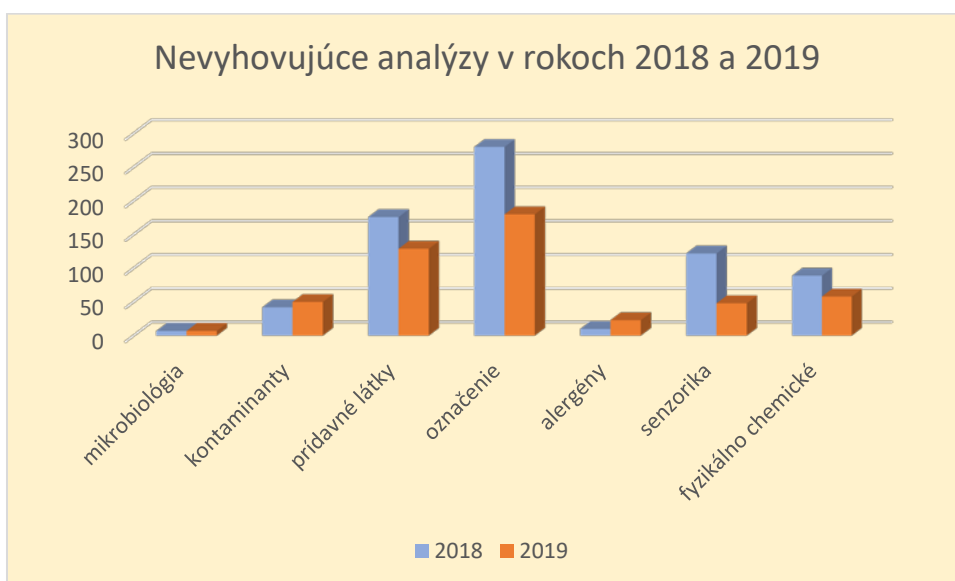
Veterinárne a potravinové ústavy v Slovenskej republike analyzovali a vyhodnotili v roku 2019 v komoditách výrobkov **rastlinného pôvodu 6 623** výrobkov, z ktorých 310 vzoriek, t. j. 4,7 % nevyhovelo požiadavkám Európskej legislatívy, Potravinového kódexu SR, Vyhláškam MPRV SR alebo iným záväzným právnym predpisom v oblasti bezpečnosti a kvality potravín *(v roku 2018 bolo odobratých 6 537 vzoriek, z ktorých 263 vzoriek, t. j. 4,0 % nevyhovelo požiadavkám platnej legislatívy)*.

Z celkového počtu vykonaných analýz vzoriek potravín **rastlinného pôvodu** nevyhovelo platnej legislatíve v mikrobiologických ukazovateľoch 7, v kontaminantoch 50, v prídavných látkach 129, v označovaní 180, v alergénoch 23, v sensorických ukazovateľoch 48, vo fyzikálno - chemických ukazovateľoch 58 vzoriek (príloha č. 2). Prehľad nevyhovujúcich vzoriek rastlinného pôvodu v jednotlivých kontrolovaných ukazovateľoch za rok 2019 a porovnanie za rok 2018 je uvedený v grafoch č. 01 a č.02.

Vyhodnotenie nevyhovujúcich výrobkov v jednotlivých komoditách potravín rastlinného pôvodu sú uvedené v prílohe č. 02. V prílohe č. 03 sú uvedené výsledky analýz odobratých vzoriek potravín rastlinného pôvodu vo výrobe, v obchodnej sieti a pri dovoze z tretích krajín.

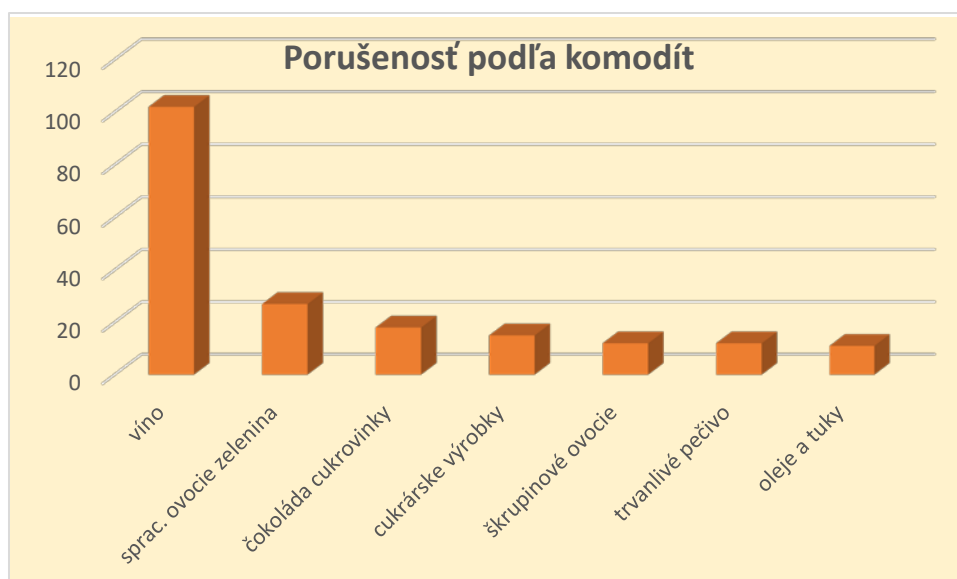

Graf 41 Prehľad nevyhovujúcich analýz rastlinného pôvodu v jednotlivých kontrolovaných ukazovateľoch za rok 2019

Graf 42 Prehľad nevyhovujúcich analýz rastlinného pôvodu v jednotlivých kontrolovaných ukazovateľoch za rok 2018 a 2019

Z pohľadu jednotlivých rastlinných komodít boli najvyššie počty nevyhovujúcich výrobkov zistených celkovo u vína 102, spracovaného ovocia a zeleniny 27, čokolády a cukroví 18, cukrárenských výrobkov 15, škrupinového ovocia 12, trvanlivého pečiva 12, olejov a tukov 11, pekárenských výrobkov 9, piva 9. Prehľad o porušenosti vybraných komodít potravín rastlinného pôvodu je uvedený v grafe č. 43 a prílohách č.02 a č.03.

Graf 43. Porušenosť vybraných komodít potravín rastlinného pôvodu v roku 2019

Jednotlivé analyzované vzorky rastlinného pôvodu boli odoberané vo výrobe a v obchodnej sieti.

Prehľad o počte odobratých vzoriek a nevyhovujúcich vzoriek pri dovoze v roku 2019 a 2018 je uvedený v tabuľke č. 01. Prehľad o celkovom počte odobratých vzoriek vo výrobe, obchodnej sieti a pri dovoze z tretích krajín je uvedený v tabuľke č. 02 a grafe č. 04.

Tabuľka 76 Porovnanie počtu vzoriek a nevyhovujúcich vzoriek z dovozu v roku 2019 a 2018

Rok	Počet vzoriek z dovozu	Počet nevyhovujúcich vzoriek z dovozu	% nevyhovujúcich z počtu vzoriek z dovozu
2019	318	17	5,3
2018	304	11	3,6

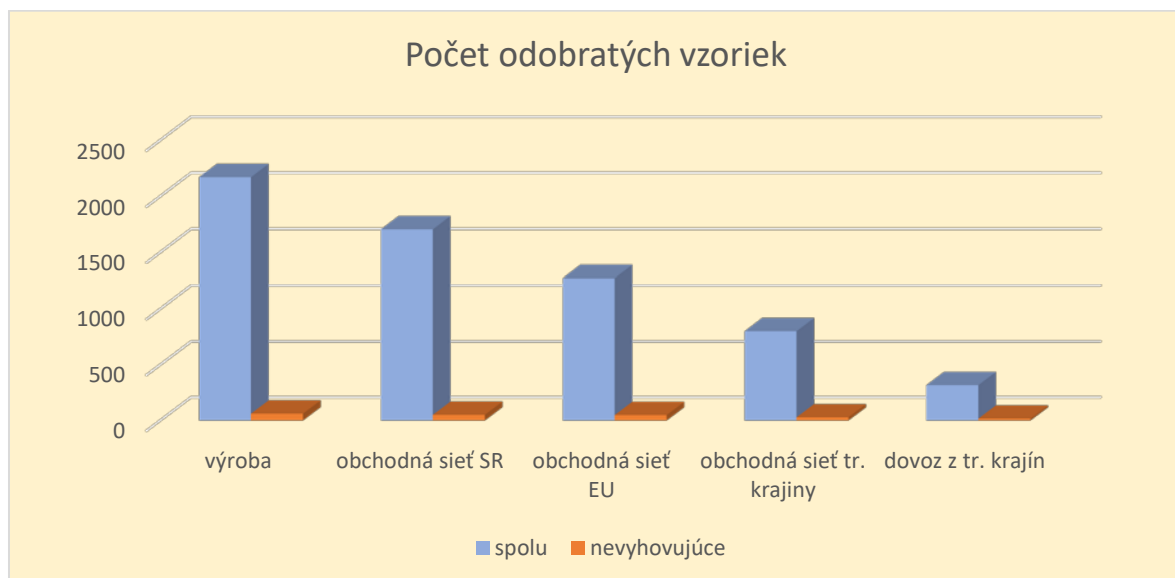
Tabuľka 77 Prehľad o celkovom počte odobratých vzoriek Rastlinných komodít - bez vína

Miesto odberu		Odobraté vzorky			% porušení z celkového počtu odobratých vzoriek
		Vyhovujúce	Nevyhovujúce	Spolu	
Výroba		2 109	62	2 171	1,0
Obchodná sieť	Vzorky domáceho pôvodu	1 655	51	1 706	0,8
	Vzorky z ostatných krajín EÚ	1 223	49	1 272	0,8

Vzorky z tretích krajín, neuvedené	773	29	802	0,5
SPOLU obchodná sieť	3 651	129	3 780	2,1
Vzorky odobraté pri dovoze z tretích krajín	301	17	318	0,3
SPOLU uvedené vzorky	6 061	208	6 269	3,3

Výroba – baliarne , malé množstvá, primárny výrobcovia, výroba, spoločné stravovanie, ostatné

Obchodná sieť – doprava, dovoz, maloobchodné predajne, veľkoobchodné sklady, predajne výrobcu, internetový predaj

Graf 44 Prehľad o počte odobratých vzoriek vo výrobe, obchodnej sieti a dovoze z tretích krajín

11.2. Charakter rizika pochádzajúceho z nezhôd v rámci komodít rastlinného pôvodu

Jedlé rastlinné tuky a oleje

V roku 2019 bolo odobratých a vyšetrených 187 jedlých rastlinných tukov olejov. 11 výrobkov nevyhovelo požiadavkám platnej legislatívy, čo predstavuje porušenosť 5,88 %. Znamená to zhoršenie oproti roku 2018 o 4,73 %.

V ôsmich prípadoch boli zistené nedostatky v označení olejov a tukov. Konkrétne sa jednalo v troch prípadoch o nesprávne označenie olivového oleja povinnými údajmi, v jednom prípade o zavádzajúci názov výrobku (v názve uvedené „škvarková nátierka“, výrobok neobsahuje škvarky/oškvarky). V dvoch prípadoch bolo zistené nesprávne označenie výživových hodnôt.

Ďalej boli zistené nedostatky ako neúplná adresa výrobcu, zavádzajúce výživové tvrdenie, nedodrhaná stredná výška písma, označenie oleja triedou kvality.

V dvoch prípadoch bolo zistené, že extra panenské olivové oleje na základe posúdenia organoleptických vlastností nespĺňali požiadavky pre extra panenský olej – jeden z olejov spĺňal požiadavky na panenský olivový olej a jeden pre lampantový olivový olej, ktorý nesmie byť umiestňovaný na trh. Uvedené zistenia boli hlásené krajine pôvodu (Španielsko) prostredníctvom systému AAC.

V jednom prípade bolo zistené číslo kyslosti nad stanovený limit.

Výrobky z jedlých rastlinných tukov a olejov

V tejto komoditnej skupine bolo analyzovaných v roku 2019 26 výrobkov, pričom všetky výrobky vyhoveli požiadavkám platnej legislatívy, čo je obdobný výsledok ako v roku 2018. Z uvedeného počtu vzoriek predstavovali 14 vzoriek prípravky do kávy.

Majonézy

V uvedenej komodite bolo odobratých 47 vzoriek, pričom všetky výrobky vyhoveli požiadavkám legislatívy. V roku 2018 bola pritom zaznamenaná porušenosť v tejto komodite 5,13 % (2 vzorky).

Kakao a výrobky z kakaa

V priebehu roku 2019 bolo v tejto komodite odobratých a vyšetrených 85 vzoriek, z toho 67 vzoriek tvoril kakaový prášok. Z uvedeného počtu 3 vzorky nevyhoveli požiadavkám platnej legislatívy, čo predstavuje porušenosť 3,53 %. V roku 2018 pritom nebola zaznamenaná ani jedna nevyhovujúca vzorka. V dvoch prípadoch sa jednalo o nedostatky v označovaní a to nevyhovujúca veľkosť písma a v jednom prípade poukazovaním na to, že potravina má osobitné vlastnosti, aj keď v skutočnosti majú takéto vlastnosti všetky podobné potraviny. V jednom prípade sa jednalo o prekročenie limitu pre prekročenie sumy PAU4 a benzo(a)pyrénu. Výrobok bol stiahnutý z predaja a hlásený prostredníctvom rýchleho výstražného systému pre potraviny a krmivá.

Škrob a výrobky zo škrobu

V tejto komodite bolo odobratých 43 vzoriek a nesúlad s požiadavkami bol, rovnako ako v predchádzajúcom roku, zaznamenaný pri jednej vzorke, čo predstavuje porušenosť 2,33 %. Jednalo sa o nesprávne označený výrobok domáceho pôvodu, v ktorého označení boli použité viaceré zavádzajúce názvy, ktoré mohli u spotrebiteľa vyvolávať dojem, že vo výrobku sa nachádzala smotana, pričom v zložení výrobku nebola ako zložka smotana uvedená.

Cukry

V tejto kategórii bolo v roku 2019 analyzovaných 18 vzoriek, pričom nesúlad bol zaznamenaný pri jednej vzorke, ktorá bola odobratá vo veľkoobchodnom sklade. Išlo o nedostatky v označovaní, keď bola použitá nedostatočná veľkosť písma a tiež chýbala informácia o skutočnom zložení výrobku, označeného ako brezový cukor (xylitol).

Čokoláda

V roku 2019 bolo analyzovaných 134 úradných vzoriek čokolád, z toho 6 vzoriek nevyhovelo požiadavkám platnej legislatívy, čo predstavuje porušenosť 4,48 %. Je to obdobný výsledok ako v roku 2018. Jeden z výrobkov bol odobratý u výrobcu, 5 nevyhovujúcich výrobkov bolo

odobratých v obchodnej sieti. Jeden z nevyhovujúcich výrobkov bol odobratý v rámci kontrol zameraných na veľkonočný sortiment a jeden v rámci kontrol pred Vianocami. Nevyhovujúce výrobky pochádzali zo Slovenska, Lotyšska, Nemecka a Belgicka.

Pri dvoch výrobkoch sa zistená hodnota kakaovej sušiny nezhodovala s deklarovanou hodnotou.

Štyri výrobky boli nesprávne označené, pričom niektoré výrobky mali viacero nedostatkov, týkajúcich sa označenia. Pri dvoch výrobkoch nebola dodržaná minimálna veľkosť písma v označení, v dvoch prípadoch nebol správne uvedený názov výrobku, v dvoch prípadoch chýbalo meno a adresa prevádzkovateľa potravinárskeho podniku, v jednom prípade bol nesprávne uvedený dátum minimálnej trvanlivosti a v jednom prípade boli porušené čestné informačné postupy. Výrobok bol označený slovami „bez farbív“, pričom v čokoládach nemôžu byť použité farbivá.

Cukrovinky

V tejto komoditnej skupine bolo analyzovaných spolu 235 vzoriek, z toho požiadavkám legislatívy nevyhovelo 12 vzoriek, čo predstavuje porušenosť 5,1 %. Je to porovnateľný výsledok s predchádzajúcim rokom.

V jednom prípade bola nevyhovujúca vzorka odobratá na základe podania spotrebiteľa, jedna nevyhovujúca vzorka bola odobratá pri importnej kontrole z tretích krajín.

Dva nevyhovujúce výrobky boli domáceho pôvodu, z toho jeden odobratý priamo u výrobcu a jeden vo veľkoobchodnom sklade, 7 výrobkov pochádzalo z iných členských štátov EÚ, a 3 výrobky pochádzali z iných krajín (India, Rusko, Čína).

V štyroch prípadoch neboli na výrobku deklarované použité farbivá, pričom v dvoch prípadoch chýbala aj doplnková informácia o nepriaznivých účinkoch použitého farbiva na činnosť a pozornosť detí. V jednom prípade bola vo výrobku zistená prítomnosť mŕtvych škodcov, ich výlučkov a zámočkov.

V 7 prípadoch boli dôvodom nevyhovenia nedostatky v označení, z toho v piatich prípadoch nebola dodržaná požiadavka na minimálnu veľkosť písma, v jednom prípade nebol zvýraznený alergén v označení zloženia výrobku, v jednom prípade boli nesprávne uvedené zložky vo výrobku, v jednom prípade bol uvedený zavádzajúci názov potraviny, v jednom prípade nesprávne uvedené výživové údaje, v jednom prípade chýbajúci návod na použitie výrobku.

Mrazené krémy a zmrzliny

V roku 2019 bolo analyzovaných 55 úradných vzoriek, z toho 1 vzorka (rovnako ako v roku 2018) nevyhovela požiadavkám platnej legislatívy, čo predstavuje porušenosť 1,82 %. Išlo o výrobok z EÚ, odobratý v obchodnej sieti. Dôvodom nevyhovenia bolo neuvedenie použitého farbiva v zložení výrobku.

Mlynské výrobky z obilia

V roku 2019 bolo úradnou kontrolou preverených 164 vzoriek mlynských výrobkov, z ktorých nevyhovovali 3 vzorky. Vzorka Pšeničná krupica hrubá mala prekročený limit 0,48 hmotnostných % popola v sušine a dve vzorky mlynských výrobkov boli nesprávne označené. Nesúlad v označení v mlynských výrobkoch podľa nariadenia (EÚ) č. 1169/2011 bol v jednom prípade v nedodržaní strednej výšky písma a druhej vzorke označenie nebolo v súlade s článkom 17 ods. 1 nariadenia (EÚ) č. 1169/2011, keď názov výrobku nezodpovedal jeho charakteru.

Cestoviny

Zo 155 odobraných vzoriek cestovín nevyhovovalo 8 vzoriek. V porovnaní s rokom 2018 sa počet nevyhovujúcich vzoriek zdvojnásobil. Porušenosť v nevyhovujúcich vzorkách cestovín bola 1-krát v kvalitatívnom ukazovateli - vlhkosť, keď v sušených cestovinách bol prekročený maximálny limit 13% v zmysle vyhlášky MPRV SR č. 24/2014 v platnom znení. V jednej vzorke sušených cestovín z tvrdej pšenice bola zistená prítomnosť farbiva košenila, kyselina karmínová (E 120), ktorá nie je povolená v kategórii 06.4 podľa nariadenia (ES) č. 1333/2008 o prídavných látkach a v jednej vzorke pirohov plnených mletým mäsom –(hlbokozmrazené) bola zistená salmonella. Ostatných päť nevyhovujúcich vzoriek malo nesprávne označenie na obale výrobku, čím bol zistený rozpor s nariadením (EÚ) č. 1169/2011 o poskytovaní informácií o potravinách spotrebiteľom. Chyby v označení boli v troch prípadoch v nedodržaní strednej výšky písma, 1-krát nesprávne označené látky spôsobujúce alergie a 1-krát v nesprávne uvedených údajoch v kodifikovanej forme slovenského jazyka.

Pekárske výrobky

V pekárskych výrobkoch nevyhovovalo 9 vzoriek z celkového množstva 446 prekontrolovaných výrobkov, čo tvorí 2,02%. Podľa jednotlivých druhov pekárskych výrobkov, v kategórii chlieb bol zistený jeden nevyhovujúci výrobok a to v označení, kde nebola dodržaná stredná výška písma a súčasne v zložení výrobku bolo nesprávne označenie zložky podľa nariadenia (EÚ) č. 1169/2011.

V bežnom pečive bol zistený jeden nevyhovujúci výrobok – cereálny rožok s posýpkou, kde bol zistený prekročený limit soli podľa výnosu MZ SR č. S08975-OL-2014.

Zvyšných 7 nevyhovujúcich vzoriek bolo zistených u komodity jemné pečivo, kde v šiestich vzorkách bola zistená porušenosť v označení výrobkov podľa nariadenia (EÚ) č. 1169/2011 (nedodržaná stredná výška písma, nesprávne označenie zložky, nezdôraznené zložky spôsobujúce alergie, neuvedený mliečny alergén a neuvedenie konzervačnej látky v zložení výrobku) a v jednom výrobku – škoricový závin bol prekročený maximálny limit kumarínu podľa prílohy III nariadenia (ES) č. 1334/2008 o arómach a určitých zložkách potravín s aromatickými vlastnosťami na použitie v potravinách.

Trvanlivé pečivo

Z 232 odobratých vzoriek trvanlivého pečiva nevyhovovalo 12 vzoriek. Nesúlad s označením v zmysle nariadenia (EÚ) č. 1169/2011 bol zaznamenaný v 9-ich vzorkách, pričom najviac nedostatkov súviselo s nedodržaním strednej výšky písma na obale výrobku, používanie skratiek v zložení výrobkov, nesprávne označenie kategórie pri prídavných látkach a neuvedenie alergénu, ktorý bol zistený vo výrobku.

V troch vzorkách trvanlivého pečiva bol zistený nesúlad s nariadením (ES) č. 1333/2008 o prídavných látkach. V jednej vzorke sušienok bola zistená konzervačná látka – kyselina sorbová, v čajovom pečive bolo zistené farbivo E 122 - azorubín, ktoré nebolo uvedené v zložení výrobku a v plnených oblátkach bola zistená prítomnosť farbiva E 110 – žltá SY, ktorá taktiež nebola uvedená v zložení výrobku.

Špeciálne výrobky z obilia

Z celkového počtu 64 odobratých vzoriek nevyhovovali 3 vzorky výrobkov. V jednom výrobku – müsli čokoládové, bol zistený nedostatok v označení výrobku. Bolo zistené porušenie s článkom 13 ods. 2 nariadenia (EÚ) č. 1169/2011, keď bola zistená veľkosť písma iba 0,9 mm

namiesto 1,2 mm. V dvoch vzorkách snack s príchuťou slaniny bolo zistené použitie farbiva E 120, kyselina karmínová, pričom v zložení výrobku sa uvedené farbivo neuvádzalo.

Cukrárske výrobky

V roku 2019 bolo prekontrolovaných 260 vzoriek cukrárskych výrobkov, z ktorých nevyhovovalo 15 vzoriek, čo predstavuje 5,77% z celkového počtu. Oproti predchádzajúcemu roku sa percento nevyhovujúcich vzoriek ešte mierne navýšilo.

Z uvedených 15-ich nevyhovujúcich vzoriek, 14 vzoriek bolo v rozpore s nariadením (ES) č. 1333/2008 o prídavných látkach pre použitie farbív resp. konzervačných látok a v jednej vzorke „Punčové gule 450g“ bola zistená prítomnosť alergénu – lieskové orechy v množstve viac ako 25 mg/kg, ktoré neboli uvedené v zložení výrobku.

Najviac nedostatkov sa zaznamenalo vo výrobkoch typu - punčové rezy, punčová torta, v ktorých sa stále opakuje prítomnosť nepovoleného farbiva E 124 Ponceau 4R a E 110 FCF alebo naopak bola u nich zistená prítomnosť povolených farbív E 122 –Azorubín a E 129 Allura červená AC, ale tieto farbivá neboli uvedené v zložení výrobkov.

V štyroch vzorkách cukrárskych výrobkov bola zistená konzervačná látka E 200 –kyselina sorbová, ktorá ale nebola uvedená v zložení výrobku.

Čerstvé ovocie, zelenina a zemiaky

V roku 2019 bolo odobraných na kontrolu parametrov zdravotnej bezpečnosti 255 vzoriek ovocia, 128 vzoriek zeleniny a 105 vzoriek zemiakov, ktoré boli vyhodnotené na platnú legislatívu.

Z výsledkov vyplynulo, že 3 vzorky zeleniny boli nevyhovujúce, a to pre prekročený limit pre dusičnany. Porušenosť bola 2,8 %. Pri analýze ovocia bolo zistené, že 1 vzorka spotrebiteľsky baleného ovocia bola nevyhovujúca v znaku označenie pre nedodržanie strednej výšky písma. Všetky vzorky zemiakov boli vyhovujúce. *Pozn.: Výsledky kontroly rezíduí pesticídov v ovocí, zelenine a zemiakoch sú uvedené v samostatnej kapitole.*

Výrobky zo zemiakov (ošúpané zemiaky, vyprážené a predpražené výrobky a ostatné)

Analyzovaných bolo 32 vzoriek, z toho 5 vzoriek bolo nevyhovujúcich, čo predstavuje porušenosť 15,6 %. Z nevyhovujúcich vzoriek boli 3 vzorky smažených zemiakových lupienkov, ktoré nespĺňali legislatívne kritériá v znaku označenie, pre uvádzanie na obale informácií, ktoré môžu spôsobiť zavedenie spotrebiteľa ohľadom skutočných vlastností výrobku. Zvyšné 2 nevyhovujúce vzorky boli šúpané zemiaky, z toho jedna vzorka bola nevyhovujúca v senzorických znakoch pre nedostatočné očistenie (vysoký podiel šupiek a očiek) a druhá bola nevyhovujúca v znaku označenie, pre nedodržanú strednú výšku písma.

Škrupinové ovocie

Analyzovaných bolo 116 vzoriek, z toho 12 bolo nevyhovujúcich, porušenosť 10,3 %. Z nevyhovujúcich vzoriek boli 6 x arašidy, 3 x pistácie, 1 x zmes orechov, 1 x orechová plnka a 1 x pekanové orechy. V senzorických znakoch pre zmenenú chuť a vôňu boli nevyhovujúce 2 vzorky arašidov, 1 vzorka orechovej zmesi a 1 vzorka pekanových orechov. V 2 vzorkách pistácií a 4 vzorkách arašidovej nátierky boli zistené nadlimitné množstvá aflatoxínov. Medzi veľmi závažné nedostatky patrí aj zistenie veľkého množstva arašidov v sypkej zmesi mletých lieskocov, ktorá nebola deklarovaná na obale výrobku.

Spracované ovocie a zelenina (kompóty, ovocné a zeleninové nátierky, mrazené ovocie a zelenina, sušené ovocie a zelenina, presladené ovocie a zelenina, chladené ovocie a zelenina, sterilizovaná, marinovaná a nakladaná zelenina, zeleninové pretlaky a kečupy).

Analyzovaných bolo 727 vzoriek, z toho 25 nevyhovujúcich, porušenosť 3,5 %. Vzorky boli nevyhovujúce v kontaminujúcich látkach, a to Ochratoxín A v sušenom ovocí, aflatoxíny v sušených figách, v označovaní, a to pre neoznačenie prítomných konzervačných látok, syntetických farbív a nečitateľnosť informácií (nedostatočná veľkosť písma) a použitie nepovolených výživových tvrdení a nesprávnych výživových údajov, pre nadlimitný obsah PAU (polycyklických aromatických uhľovodíkov). Z celkového počtu nevyhovujúcich analyzovaných vzoriek bolo 11 vzoriek sušeného ovocia, 1 vzorka kompótu, 1 vzorka ovocnej nátierky, 2 vzorky mrazenej a chladenej zeleniny, 3 vzorky presladeného ovocia, 2 vzorky paradajkových pretlakov, 1 vzorka kvasenej kapusty, 4 vzorky čalamád.

Čerstvé huby a výrobky z húb

Analyzovaných bolo 16 vzoriek čerstvých húb a 56 vzoriek výrobkov z húb. Nedostatky boli zistené len u výrobkov z húb v počte 4 vzorky, a to pre nízky pevný podiel u výrobkov z húb v náleve 2 vzorky, a pre nedostatky v označovaní u 2 výrobkov z húb v náleve. Porušenosť 7,1 %.

Koreniny (jednozložkové koreniny aj zmesi pre potravinársku výrobu)

Analyzovaných bolo 155 vzoriek, z toho 2 nevyhovujúce, porušenosť 1,3 %. Obidve vzorky boli nevyhovujúce v analytických znakoch (nízky obsah piperínu).

Horčica, ocot a dressingy

Analyzovaných bolo 125 vzoriek, z toho 2 nevyhovujúce, porušenosť 1,6 %. Jedna vzorka bola nevyhovujúca v pre prítomnosť nepovolených syntetických farbív v chilli omáčke a druhá vzorka pre chýbajúce povinné upozornenie pre spotrebiteľa v označení výrobku.

Čaj a čajové extrakty

Analyzovaných bolo 9 vzoriek, 1 vzorka bola nevyhovujúca, porušenosť 11,0 %. Nevyhovujúca vzorka mala nedostatky v označovaní, a to nedostatočnú veľkosť písma.

Káva, kávoviny

Analyzovaných bolo 99 vzoriek. Všetky vzorky boli vyhovujúce, porušenosť bola 0 %.

Dehydrované pokrmy a polievky

Analyzovaných bolo 106 vzoriek, 2 vzorky boli nevyhovujúce, porušenosť 1,8 %. Obidve vzorky boli nevyhovujúce v znaku označenie pre nedodržanú strednú výšku písma.

Mrazené hotové jedlá a polotovary

Analyzovaných bolo 10 vzoriek. Všetky vzorky boli vyhovujúce.

Termosterilizované pokrmy

Analyzovaných bolo 58 vzoriek. Všetky vzorky boli vyhovujúce.

Lahôdky

Analyzovaných bolo 144 vzoriek, 7 vzoriek bolo nevyhovujúcich, porušenosť 4,9 %. Najzávažnejším nedostatkom bola prítomnosť patogénnej baktérie *Listéria monocytogenes* vo 2 vzorkách majonézových šalátov, 3 vzorky boli nevyhovujúce v znaku označenie pre nesprávny a neúplný názov výrobku, 1 vzorka bola nevyhovujúca pre neuvedenie použitej konzervačnej látky na obale výrobku a 1 vzorka bola nevyhovujúca pre neoznačený alergén zistený vo výrobku.

Nealkoholické nápoje, koncentráty, energetické nápoje, ovocné a zeleninové šťavy

V roku 2019 bolo analyzovaných 366 vzoriek, z čoho požiadavkám platnej legislatívy nevyhovelo 9 vzoriek, čo predstavuje 2,45 % z počtu odobratých vzoriek.

Výrobky nevyhovovali predovšetkým z dôvodu nesprávneho a neúplného označovania – neuvedenie názvu nealkoholického nápoja, neuvedenie doplnkovej informácie o nepriaznivých účinkoch použitých farbív na činnosť a pozornosť detí, nie sú uvedené všetky povinné údaje výživovej hodnoty. Zistená prítomnosť aditívnych látok nedeklarovaných na obale, použitie nepovolených prídavných látok, prekročenie limitu prídavnej látky (sladidlo) v nealkoholickom nápoji.

Droždie a sušené pivovarské kvasnice

V komodite droždie a sušené pivovarské kvasnice bolo v roku 2019 v rámci úradnej kontroly potravín odobratých a vyšetrených **9 vzoriek**, pričom všetky vzorky vyhoveli požiadavkám platnej legislatívy.

Pivo

V roku 2019 požiadavkám platnej legislatívy nevyhovelo **9 vzoriek piva**, čo predstavuje **porušenosť 6,33 %** z počtu **142 vzoriek** piva. Oproti roku 2018 došlo k zníženiu počtu nevyhovujúcich vzoriek z 38 na 9, čím došlo k percentuálnemu zníženiu z 20,21 % na 6,33 %. Najčastejšie nedostatky pri analýze piva boli zistené **v znaku označovanie** – nesprávne zaradenie piva podľa extraktu v pôvodnej mladine, nesprávne zaradenie piva podľa farby vyjadrenej v jednotkách EBC. Taktiež nesprávne označenie piva – text slabo čitateľný – nebol dodržaný výrazný kontrast medzi písmom a pozadím. **Obsah alkoholu** nezodpovedal deklarácii na etiketách.

Ovocné víno sladové víno, aromatizované vína, medovina

V roku 2019 všeobecne záväzným právnym predpisom z počtu **102 vzoriek** nevyhovelo **9 vzoriek**, čo predstavuje **8,82 %**. Oproti roku 2018 došlo k miernemu zvýšeniu nevyhovujúcich vzoriek, čo percentuálne to predstavuje o 1,86 % - 7 nevyhovujúcich vzoriek z počtu odobratých 101. Najčastejšie nedostatky zistené **v označovaní** – nedodržaná stredná výška písma, obsah alkoholu uvedený na dve desatinné miesta, uvedené dva názvy ovocného vína – ovocné víno polosladké a ovocné víno sensoricky polosuché. Zistená zmena pachu a chuti u ovocného vína – nečisté po autolýze kvasníc, prekročený limit obsahu cukru u ovocného vína, u medoviny nedodržaný obsah alkoholu deklarovaný na obale, v dvoch prípadoch u ovocného vína prekročený limit konzervačnej látky – kyseliny sorbovej, u vína z lesných malín zistený zákal, červenohnedá farba a nečistá vôňa a chuť – po oxidácii. U medoviny nedodržaná stredná výška písma a obsah alkoholu nie je vyznačený symbolom % obj.

Miešané nápoje

Z počtu **68** vzoriek v roku 2019 boli **3** vzorky vyhodnotené ako nevyhovujúce, čo je **4,41 %**. Zistené nedostatky – v dvoch prípadoch bol miešaný alkoholický nápoj Radler označený dvoma názvami – pivo a miešaný alkoholický nápoj. Taktiež nápoje boli označené výrazom „pocitivý“. V jednom prípade došlo k prekročeniu limitu konzervačnej látky kyseliny sorbovej – limit: 200mg/l, zistená hodnota: 282,3mg/l.

Lieh a liehoviny

V roku 2019 z celkového počtu **170** vzoriek boli **3** vzorky liehovín **nevyhovujúce**, čo predstavuje **1,76 %**. K výraznej zmene v porušenosti oproti roku 2018 v tejto komodite nedošlo. Z počtu 191 vzoriek odobratých v roku 2018, 5 vzoriek bolo nevyhovujúcich, čo predstavovalo 2,61 %. Zistené nedostatky – vo všetkých troch prípadoch obsah alkoholu nezodpovedal deklarovaným hodnotám, z toho v jednom prípade bol destilát z cukrovej trstiny zničený pod colným dohľadom – importná kontrola.

Minerálne vody, pramenité vody, balené pitné vody

V roku 2019 bolo celkom odobratých a analyzovaných **50** vzoriek balených vôd. Tri vzorky nevyhovovali požiadavkám platnej legislatívy, čo predstavuje 6,00 %. V roku 2018 boli zistené dve nevyhovujúce vzorky z počtu 61 odobratých a analyzovaných vzoriek.

U dvoch vzoriek názov potraviny neumožňoval rozpoznať skutočný charakter potraviny – názov „minerálna voda“ bola doplnená o príchuť malinovo-pomarančovú, čo nie je v súlade s legislatívou. Minerálna voda sa môže používať na výrobu nealkoholického nápoja. Minerálna voda nesmie byť v názve.

Balená pitná voda nebola označená správne a úplne – bez množstva rozpustných látok, bez chemického zloženia udávajúceho charakteristické zložky, bez dátumu analýzy a konkrétneho laboratória, ktoré vykonalo analýzy a bez názvu zdroja a lokality.

Ostatné alkoholické nápoje (Cider, Perry)

V roku 2019 bolo celkom odobratých a analyzovaných **7** vzoriek výrobkov – Cider alebo ochutený Cider. Všetky vzorky vyhovovali požiadavkám platnej legislatívy.

Jedlé obilie, ryža

Kontrolovaných bolo 201 vzoriek, z čoho 3 vzorky nevyhoveli požiadavkám platnej legislatívy, čo predstavuje 3,9 % porušeností. Jedna vzorka nevyhovela pre cudzí pach, jedna pre zvýšený limit mykotoxínov a jedna pre prekročený obsah rezíduí pesticídov.

Olejníny

Odobratých bolo 148 olejnín z čoho boli 4 vzorky nevyhovujúce, čo predstavuje 2,7% porušeností. Jedna vzorka nevyhovela pre prítomnosť škodcov, v dvoch vzorkách bola zistená prítomnosť sójového proteínu a jedna vzorka nevyhovela GMO.

Strukoviny

Kontrolovaných bolo 133 strukovín, z čoho 2 vzorky nevyhoveli, čo predstavuje 1,5 % porušeností. Jedna vzorka nevyhovela v znaku vzhľad a jedna vzorka v označení.

Kontrola tabakových výrobkov

Úradné kontroly tabakových výrobkov sa vykonávajú u výrobcov tabakových výrobkov, pri skladovaní a uchovávaní, u prepravcov, distribútorov, pri dovoze z tretích krajín, pri predaji konečnému spotrebiteľovi, ako aj pri vykonávaní ďalších činností okrem poskytovania služieb spoločného stravovania. Štátna veterinárna a potravinová správa SR vykonala v roku 2019 v zmysle zákona č. 335/2011 Z. z. o tabakových výrobkoch v znení neskorších prepisov 795 kontrol. Kontrolu tabakových výrobkov ŠVPS SR vykonala u 339 právnych subjektov a 771 prevádzkach.

Tabuľka 78

rok	počet subjektov	počet prevádzok	kontroly bez zistenia	kontroly so zistením
2019	339	771	795	0

Tabuľka 79 Počet kontrol tabakových výrobkov v jednotlivých typoch prevádzok -2019

typ prevádzky	počet kontrol	počet kontrol bez zistenia	počet kontrol so zistením
Hypermarkety a supermarkety	84	84	0
Malá predajňa - Stánkový predaj (okrem trhového miesta)	144	144	0
Malé predajne	239	239	0
Malé predajne – ambulatný predaj	1	1	0
Malé predajne - Čerpacia stanica	49	49	0
Veľkoobchodný sklad	51	51	0
Stredné predajne	227	227	0

11.3. Kontrola potravín neživočíšneho pôvodu dovážaných z tretích krajín

ŠVPS SR ako kompetentná autorita vykonáva v rámci Slovenskej republiky v roku 2019 okrem iných činností aj kontrolu kvality a bezpečnosti potravín neživočíšneho pôvodu importovaných z tretích krajín na územie SR a Európskej únie.

Kontrolovaná je každá zásielka potravín neživočíšneho pôvodu prichádzajúca z tretích krajín, ktorá vstupuje na našom území do Spoločenstva. Kontrola môže byť dokladová, identifikačná a fyzická (vrátane odberu vzoriek). Zásielka je colným orgánom uvoľnená do režimu voľný obeh až po jej odsúhlasení orgánom dozoru buď ihneď pri dokladovej alebo fyzickej kontrole, alebo až po ukončení rozborov v prípade odberu vzorky.

V roku 2019 bolo na území SR vykonaných 3 317 importných úradných kontrol potravín rastlinného pôvodu. Celkovo sa jednalo o 4 386 prekontrolovaných zásielok.

V priebehu importných kontrol potravín rastlinného pôvodu bolo odobratých 318 vzoriek, kde nevyhovelo požiadavkám legislatívy 17 vzoriek.

Tabuľka 80

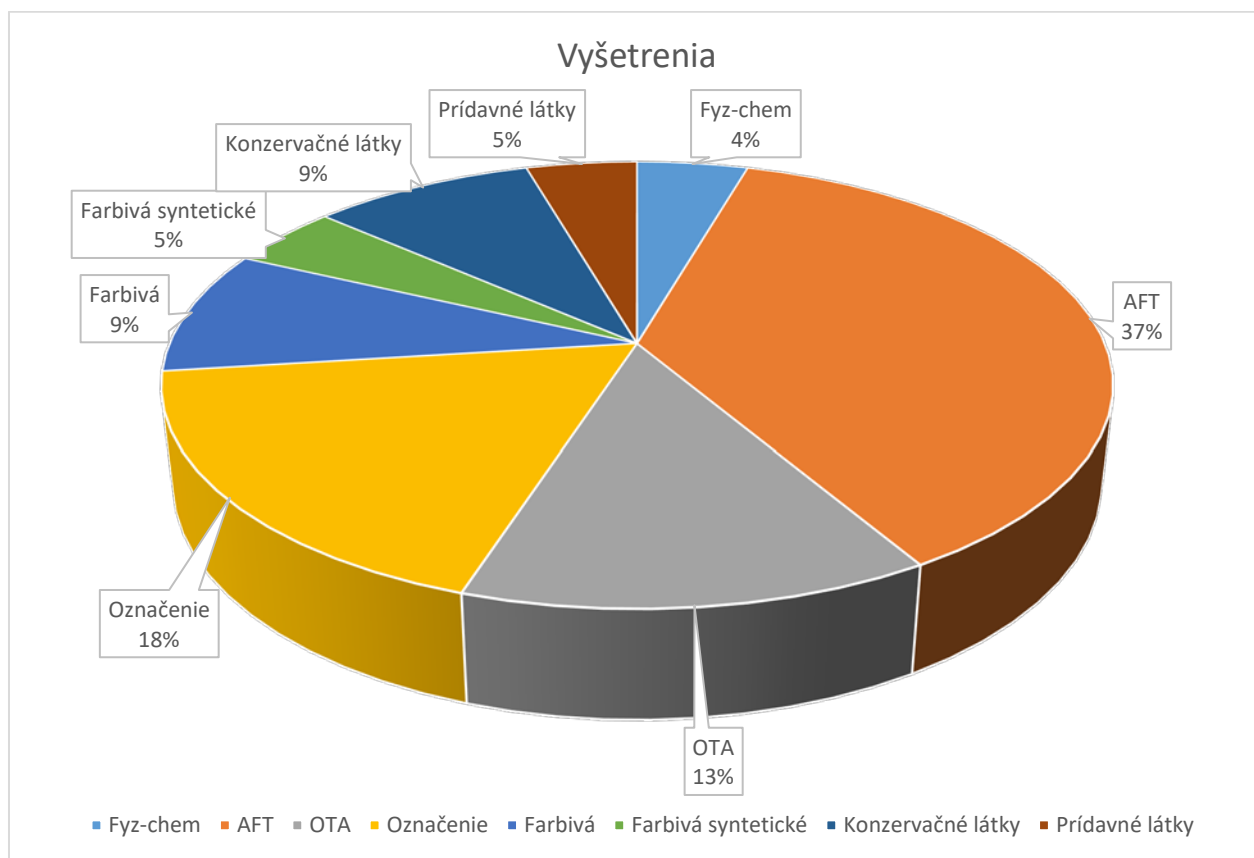
Počet vzoriek celkom	Ukončené vzorky		Nevyhovujúce vzorky	Množstvo tovaru v kg
318	318		17	2604835,22

Tabuľka 81 Kontrola neživočíšnych produktov na HIS SR za rok 2019

Krajina pôvodu	Produkt	Počet kontrolovaných zásielok	Množstvo kg	Počet laborat. vyšetrení	Zásielka vyhovela/nevyhovela
Uzbekistan	Sušené marhule	1	500	0	vyhovela
Turecko	Lieskové orechy lúpané	1	21 000	0	vyhovela
Azerbajdžan	Lieskové orechy lúpané	9	139 477	0	vyhovela
Turecko	Citróny	5	102 510	0	vyhovela
Gruzínsko	Lieskové orechy lúpané	5	62 160	1 Aflatoxíny (vyhovujúce)	vyhovela
Čína	Čaj aromatizovaný	1	663	0	vyhovela
USA	Pistácie vylúpané	1	500	1 Aflatoxíny (nevyhovujúce) Zásielka zamietnutá	1 nevyhovela
Turecko	Figy sušené	1	1 500	0	1 Nevyhovela (Zásielka zamietnutá - neplatný certifikát)
Turecko	Lieskové orechy	1	3 000	0	1 Nevyhovela (Zásielka zamietnutá - neplatný certifikát)
Turecko	Marhule sušené	1	4 000	0	1 Nevyhovela (Zásielka zamietnutá - neplatný certifikát)
Turecko	Pistácie	1	5 000	0	1 Nevyhovela (Zásielka zamietnutá - neplatný certifikát)
Turecko	Hrozno sušené	1	5 000	0	1 Nevyhovela (Zásielka zamietnutá - neplatný certifikát)
Počet kontrolovaných zásielok spolu		28			

Tabuľka 82 Počet nevyhovujúcich vzoriek odobratých pri importných kontrolách pri jednotlivých komoditách

Komodita	Fyzikálno-chemické znaky	Kontaminanty - mykotoxíny AFT	Kontaminanty - mykotoxíny OTA	Označenie	Prídavné látky - farbivá	Prídavné látky - farbivá syntetické	Prídavné látky - konzervačné látky	Prídavné látky - sladidlá	Spolu
Čokoláda a cukrovinky					1				1
Lieh a liehoviny	1							1	1
Nealkoholické nápoje				3	1	1	2		3
Pekárenské výrobky				1					1
Spracované ovocie a zelenina		2	3						5
Škrupinové ovocie		6							6
Celkový počet vyšetrení	1	8	3	4	2	1	2	1	17

Graf 45

Výsledky importných kontrol potravín rastlinného pôvodu. V tabuľke sú zobrazené počty zásielok a ako bolo so zásielkami naložené.

Tabuľka 83

Výsledok	Počet kontrol	Počet zásielok	Množstvo tovaru v kg
Znehodnotiť dodávku	9	9	78 472
Vrátiť dodávku	12	12	74 973,2
Povoliť dodávku	3 349	4 364	47 634 738,7
Na iné účely	1	1	21 000
Celkový súčet	3 371	4 386	47 809 183,9

Prehľad prvej desiatky krajín s najväčším množstvom potravín rastlinného pôvodu dovážaných do EÚ.

Tabuľka 84

Krajina	Počet zásielok	Množstvo tovaru v kg
Srbsko	831	9 484 665,036
Čína	586	4 236 418,276
Turecko	482	6 507 079,063
Ukrajina	278	8 408 651,036
Spojené Štáty Americké	197	642 997,563
Vietnam	159	1 385 952,36
Južná Kórea	150	2 044 732,5
Švajčiarsko	126	321 168,656
Macedónsko	95	803 848,4
Kanada	87	146 1176,35
Spolu	2 991	35 296 689,24

Niektoré komodity s najväčším počtom zásielok v rámci dovážaného a kontrolovaného tovaru z tretích krajín sú uvedené v tabuľke nižšie.

Tabuľka 85

Komodita	Počet zásielok	Množstvo tovaru v kg
Rafinované oleje	278	613 1867,116
Ochutený nealkoholický nápoj	159	2 215 860,5
Ostatné cukrovinky	85	517 767,71
Dehydrované pokrmy	93	795 385,46
Hrozienka	82	1 603 100
Figy	69	895 521,7
Štáva - ovocná	60	411 781,81
Kompóty	96	2 879 310,86
Pekárské droždie	54	860 438,44
Ostatná sterilizovaná zelenina	56	263 768,99
Spolu:	1 032	16 574 802,59

11.4. Výsledky kontroly označovania GMO potravín

V rámci úradných kontrol vykonávaných inšpektormi RVPS sa kontroluje súlad v označení, aby bola zabezpečená zhoda s vyhláškou MPRV SR č. 243/2015 Z. z. o požiadavkách na označovanie potravín a nariadeniami (ES) č. 1829/2003 Európskeho Parlamentu a Rady o geneticky modifikovaných potravinách a krmivách a (ES) č. 1830/2003 Európskeho Parlamentu a Rady o sledovateľnosti a označovaní geneticky modifikovaných organizmov a sledovateľnosti potravín a krmív vyrobených z geneticky modifikovaných organizmov. Úradné kontroly potravín so zameraním na vysledovateľnosť a odber vzoriek sa vykonávajú v celom reťazci, prednostne u dovozcov z tretích krajín, výrobcov potravín rastlinného pôvodu, ako aj pri uvádzaní na trh a manipulácii s vyššie uvedenými surovinami a potravinami rastlinného pôvodu (VO-sklady, obchodná sieť), vrátane sledovania prahovej hodnoty 0,9 % v rámci analyzovaných vzoriek. Jedná sa hlavne o kontroly náhodného výskytu GMO u surovín a vo výrobkoch, ktoré nebudú mať v označení uvedené „vyrobené z geneticky modifikovaných surovín“ a o kontroly na neautorizované produkty. Pokiaľ sa jedná o dovoz z tretích krajín postupovalo sa v zmysle legislatívnych predpisov týkajúcich sa nepovolenej geneticky modifikovanej ryže vo výrobkoch z ryže pochádzajúcich z Číny. Vzorky boli analyzované v skúšobných laboratóriách ŠVPÚ: VPÚ Dolný Kubín (národné referenčné laboratórium) a VPÚ Bratislava. V roku 2019 odobrali inšpektori v rámci úradných kontrol 96 vzoriek. Z tohto počtu bolo 87 vzoriek odobraných inšpektormi RVPS a 9 vzoriek inšpektormi RÚVZ. Výsledky úradnej kontroly na zisťovanie prítomnosti GMO v potravinách za rok 2019, sú spracované podľa komodít a laboratória, ktoré analýzy vykonalo. Následné analýzy 96 vzoriek preukázali nasledovné pozitívne výsledky v 5 prípadoch, čo predstavuje 5,2 % z celkového počtu analyzovaných vzoriek potravín:

- do 0,1 % príslušnej zložky potraviny (LOQ): žiadna vzorka
- do 0,9 % príslušnej zložky potraviny: 3 vzorky - GM sója MON40-3-2
- nad 0,9% príslušnej zložky potraviny: 1 vzorka – kukurica NK603 (1,13 %), DAS1507 (1,05 %) MON810 (< 0,1 %)

V jednej vzorke ľanových semien (Ukrajina) bola zistená **prítomnosť nepovoleného GMO (FP967 ľan)**

Tabuľka 86

Typ vzorky	Výsledok kvalitatívnej analýzy	Laboratórium ŠVPÚ			Spolu
		Dolný Kubín		Bratislava	
		počet vzoriek			
		RVPS	RÚVZ	RVPS	
kukurica a výrobky z kukurice	negatívna	8	2	6	16
	pozitívna	1	0	0	1
sója a výrobky zo sóje	negatívna	24	2	-	26
	pozitívna	3	0	-	3
ryža výrobky z ryže	negatívna	21	5	8	34
	pozitívna	0	0	0	0
ľan	negatívna	11	-	3	14
	pozitívna	1	-	0	1
iné	negatívna	1	-	-	1

	pozitívna	0	-	-	0
neizolovaná DNA		-	-	-	-
SPOLU		70	9	17	96

11.5. Výsledky úradných kontrol internetového predaja

V roku 2019 vykonali inšpektori orgánov Štátnej veterinárnej a potravinovej správy Slovenskej republiky celkom **127** úradných kontrol internetového obchodu. Kontroly boli zamerané na dodržovanie zákona 152/1995 Z. z. o potravinách v znení neskorších predpisov a Nariadenie Európskeho Parlamentu a Rady (EÚ) č. 1169/2011 o poskytovaní informácií o potravinách spotrebiteľom,

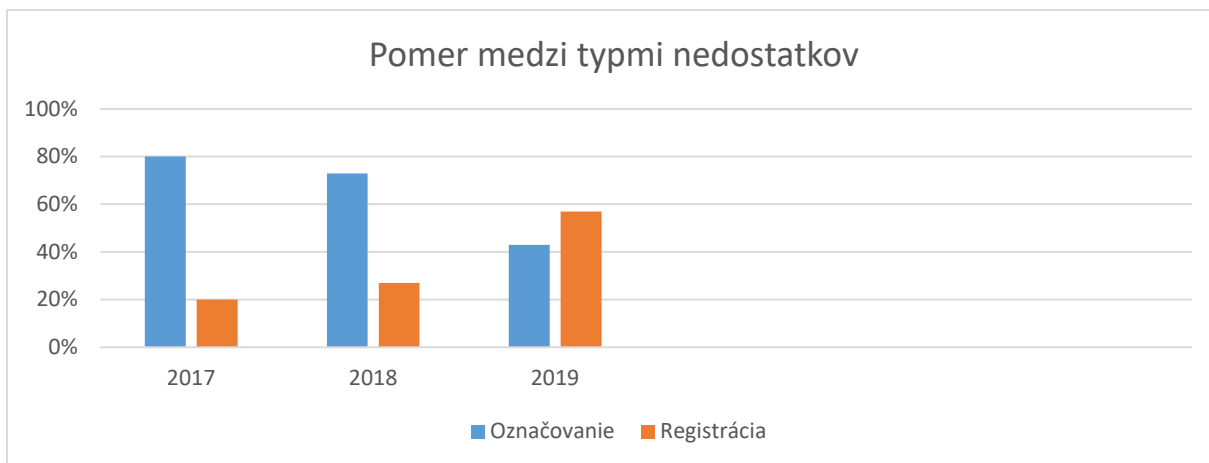
V tabuľke je prehľad výsledkov úradných kontrol internetového predaja.

Tabuľka 87

Internetový predaj	Počet kontrolovaných právnych subjektov	Počet kontrolovaných prevádzok	Kontroly bez nedostatkov	Kontroly s nedostatkom	Počet kontrol celkom
Úradná kontrola - plánovaná	98	98	98	7	105
263 - Vianoce	1	1	1	0	1
461 - Cieľená kontrola kvality ovocného vína	1	1	1	0	1
Dodatočná úradná kontrola	10	10	8	2	10
Odber vzoriek 152/95 Z.z.	9	9	9	0	9
Podania a podnety	1	1	0	1	1
Celkový súčet	120	120	117	10	127

Tabuľka 88

Typ nedostatku	Počet plánovaných kontrol s nedostatkom
Nedostatočné alebo nesprávne označenie	3
Prevádzkovateľ neregistrovaný alebo neohlásil zmenu činnosti prevádzky	4
Celkový súčet	7

Graf 46

Pri kontrole internetového predaja boli odoberané vzorky. Bolo odobratých **11** vzoriek, kde ako nevyhovujúca nebola stanovená žiadna vzorka.

Tabuľka 89

Činnosti	Počet analýz	Nevyhovujúce vzorky	Počet vzoriek celkom
Internetový predaj	19	0	11
Celkový súčet	19	0	11

Tabuľka 90 Zoznam komodít, ktoré boli odobraté pri úradných kontrolách internetového predaja.

Komodita	Alergény	Kontaminanty - chemické prvky Cd	Kontaminanty - chemické prvky Hg	Kontaminanty - chemické prvky Pb	Kontaminanty - iné	Kontaminanty - mykotoxíny OTA	Označenie	Prídavné látky - farbivá	Prídavné látky - konzervačné látky	Celkový počet vzoriek
Cestovinárske výrobky							1	1		1
Čerstvá zelenina		1	1	1						1
Kakao a výrobky z kakaa	1									1
Káva, kávoviny a výrobky z nich						1				1
Mlynské výrobky	1						1			1
Nealkoholické nápoje		1		1					1	2

Oleje a tuky					1		1			1
Špeciálne výrobky z obilia							1			1
Trvanlivé pečivo									1	1
Zemiaky		1	1	1						1
Celkový počet vzoriek	2	3	2	3	1	1	4	1	2	11
19 analýz										

11.6. Kontrola verejných skladov

Kontrola verejných skladov a kontrolu dodržiavania zákona č. 144/1998 Z. z o skladiskovom záložnom liste, tovarovom záložnom liste a o doplnení niektorých ďalších zákonov vykonávali poverení inšpektori v rámci pôsobností príslušných RVPS v spolupráci s MPRV SR. Poverení inšpektori na základe požiadavky MPRV SR vykonali v roku 2019 celkovo 23 kontrol verejných skladov. V priebehu kontrol neboli zistené nedostatky. Prekontrolovaných bolo 7 právnych subjektov a 21 prevádzok.

11.7 Cielené kontroly potravín rastlinného pôvodu

11.7.1. Kvalita ovocného vína

Za účelom overenia registrácie prevádzkarne pre výrobu ovocného vína, overenia kvality a zdravotnej bezpečnosti vyrábaných produktov, vrátane ich správneho označovania, boli vykonané v týchto prevádzkach v mesiacoch máj a jún 2019 cielené kontroly podľa zákona NR SR o potravinách č.152/1995 Z. z. v znení neskorších predpisov. Cielenu kontrolu vykonávali inšpektori 16 regionálnych veterinárnych a potravinových správ (ďalej len RVPS) v pôsobnosti ktorých sa jednotlivé prevádzky nachádzali.

Cielená kontrola začala odberom vzoriek ovocného vína v spotrebiteľských baleniach alebo v náhradných obaloch. Vzorky do laboratória boli odoberané z dôvodu overenia správnosti označovania ovocného vína, z dôvodu stanovenia senzorických znakov, stanovenia fyzikálno-chemických znakov a prídavných látok, najmä sladidiel, farbív a konzervačných látok. Z počtu 15 vzoriek ovocných vín, 4 vzorky neboli v súlade s požiadavkami legislatívy: - ide o 26,7 %-nú porušenosť. V oblasti správnosti a úplnosti označovania ovocného vína boli zistené tieto nedostatky:

Nesprávne označenie druhu vína, nesprávne označený obsah alkoholu, obsah alkoholu v objemových percentách nezodpovedal deklarovanej hodnote, prekročenie najvyššieho prípustného množstva konzervačnej látky, kyseliny sorbovej (E200), zákal, vôňa a chuť nečistá, po oxidácií, zo strany prevádzkovateľov potravinárskych podnikov nebola splnená oznamovacia povinnosť na orgán úradnej kontroly potravín, na časť výrobného priestoru nebol vydaný súhlas regionálneho úradu verejného zdravotníctva, ktorý vydáva súhlasné rozhodnutie, vo výrobných priestoroch zistený výskyt čiernej plesne, PPP nepredložil dokumentáciu zásad správnej výrobnéj praxe, vrátane projektu HACCP – systém zabezpečenia kontroly hygieny potravín.

Na základe zistených nedostatkov na mieste pri výkone kontroly a výsledkov laboratórnych analýz veterinárnych a potravinových ústavov, boli inšpektormi RVPS ukladané na mieste opatrenia na zjednanie nápravy.

Celkom bolo uložených 10 opatrení na mieste. V prípade nevyhovujúcich vzoriek ovocného vína, hodnotených v laboratóriách, boli vykonané dodatočné úradné kontroly u PPP v počte 4. Regionálne veterinárne a potravinové správy voči PPP – výrobcovia ovocných vín, u ktorých bola vykonaná cielená kontrola zameraná na kvalitu a bezpečnosť ovocných vín a u ktorých boli zistené nedostatky, začali správne konanie vo veci uloženia pokuty.

11.7.2. Cielená kontrola zameraná na ambulatný predaj potravín rastlinného pôvodu na trhoviskách a pri cestách v SR

Cielené kontroly na trhoviskách sa uskutočnili v mesiaci máj, až do konca augusta 2019. Kontroly boli celoslovenské, vykonali ich inšpektori všetkých RVPS v SR. Kontroly boli vykonané v zmysle zákona NR SR č. 152/1995 Z. z. o potravinách v znení neskorších predpisov.

Počas výkonu kontroly boli kontrolované aj ustanovenia Nariadenia vlády SR č. 360/2011 Z. z., ktorým sa ustanovujú hygienické požiadavky na priamy predaj a dodávanie malého množstva prvotných produktov rastlinného a živočíšneho pôvodu a dodávanie mlieka a mliečnych výrobkov konečnému spotrebiteľovi a iným maloobchodným prevádzkarňam v znení neskorších predpisov. Predmetom kontroly bolo:

- a) Stánky s ambulatným predajom ovocia a zeleniny a výrobkov z nich, hlavne tie, v ktorých je tovar ponúkaný ako „domáci“ alebo typu „domáce prebytky“
- b) Pôvod predávaného tovaru – dodacie doklady, v prípade spracovaných výrobkov z „malých množstiev“ aj označenie výrobkov
- c) Registrácia predajcu na RVPS v SR
- d) ostatné požiadavky zákona o potravinách

Výsledky:

- počas kontrolného obdobia bolo vykonaných 147 úradných kontrol
- z celkového počtu kontrol bolo 64 kontrol s nedostatkami, čo predstavuje 43,5 % kontrol s nedostatkami
- počas kontrol bolo uložených 153 opatrení na odstránenie nedostatkov, fyzickým osobám bolo za závažné nedostatky na mieste uložených 50 blokových pokút v celkovej hodnote 2374 €
- počas cielených kontrol bolo vydaných 27 zákazov predaja, na predaj tovaru neznámeho pôvodu, alebo na nelegálny predaj bez potrebných dokladov
- predaj potravín pri cestách pre nepriaznivé daždivé počasie nebol zistený.

Najčastejšie nedostatky:

- chýbajúca evidencia dopestovaného/predaného ovocia a zeleniny pre „malé množstvá“, t.j. „predaj z dvora“
- nesplnenie povinnosti registrovať sa na RVPS
- chýbajúce nadobúdacie doklady na predávaný tovar

11.7.3. Cielená kontrola rastlinných olejov a tukov

Na rok 2019 bol naplánovaný odber 116 vzoriek rastlinných olejov a tukov. Z 88 odobratých vzoriek bolo 13 vzoriek odobratých pri dovozoch z tretích krajín a 14 vzoriek v rámci cielenej kontroly „Veľká noc“.

Zo 79 ukončených vzoriek 5 vzoriek nevyhovelo požiadavkám platnej legislatívy, čo predstavuje porušenosť 6,33 %.

Tabuľka 91 Odobraté vzorky podľa druhu / nevyhovujúce

Slnečnicový olej	Repkový olej	Olivové oleje	Kokosový olej	Tuky a margaríny	Iné jednodruhové alebo zmesné oleje
38/2	6/0	6/1	5/1	9/0	24/1 (makový)

Z 88 vzoriek pochádzalo 41 vzoriek zo Slovenska, 8 vzoriek z Ukrajiny, 11 vzoriek zo Srbska, 1 vzorka zo Srí Lanky a jedna vzorka z Tuniska. Na piatich vzorkách nebola uvedená krajina pôvodu (v zmysle legislatívy tento údaj nie je povinný). Ostatné vzorky pochádzali z rôznych krajín EÚ.

Zistené nedostatky:

1. Vo vzorke zistené číslo kyslosti nad stanovený limit – porušenie vyhlášky č. 424/2012 (makový olej, Slovensko, kontrola u výrobcu).
2. Neúplná adresa výrobcu, zavádzajúce výživové tvrdenie, nedodržaná stredná výška písma (slnečnicový olej, Slovensko, kontrola v obchodnej sieti).
3. Nesprávne označenie oleja triedou kvality (oleje nemajú triedy kvality), označenie výživových údajov nebolo v súlade s prílohou nariadenia č. 1169/2011 (slnečnicový olej, Slovensko, kontrola vo veľkoobchodnom sklade).
4. Nesprávne označenie výživových údajov – nesprávne použitá terminológia, nesprávne poradie, merné jednotky; nečitateľný povinný údaj; nesprávne uvedený DMT (kokosový olej, Srí Lanka, internetový predaj).
5. Nesprávne uvedený názov oleja a nesúlad označenia s vykonávacím nariadením Komisie č. 29/2012 (olivový olej, EÚ, distribútor Slovensko, kontrola v obchodnej sieti).

11.7.4. Cielená kontrola – PAU v kakaovom prášku

Vzhľadom na zistenia, riešené prostredníctvom Rýchleho výstražného systému pre potraviny a krmivá, bola v októbri 2019 vykonaná cieľená kontrola so zameraním na prítomnosť polycyklických aromatických uhľovodíkov (PAU) v kakaovom prášku, a tiež na správnosť označenia. Kontrola bola zameraná na odber vzoriek u výrobcov, prípadne distribútorov kakaového prášku.

Pri tejto kontrole boli odobraté 4 vzorky, dve priamo v baliarňach, jedna u dovozcu a jedna vo veľkoobchodnom sklade. Pokiaľ ide o obsah PAU, ani v jednom prípade nebolo počas cieľenej kontroly zistené jeho prekročenie.

Jeden výrobok nevyhovoval v znaku označovanie, a to konkrétne poukazovaním na to, že potravina má osobitné vlastnosti, aj keď v skutočnosti majú takéto vlastnosti všetky podobné potraviny (na výrobku uvedené „bez konzervantov, aditív a chemických prísad“).

11.8. Audity u prevádzkovateľov podnikov rastlinného pôvodu

V roku 2019 orgány štátnej veterinárnej a potravinovej správy vykonávali u prevádzkovateľov potravinárskych podnikov rastlinného pôvodu audity, so zameraním na overenie zhody zavedeného systému zabezpečenia kontroly hygieny potravín a správnej výrobnéj praxe s platnou legislatívou. Celkom bolo vykonaných 21 auditov, z ktorých iba v 1 prípade bola zistená nehoda.

Tabuľka 92 Výsledky auditov v roku 2019

Typ činnosti	Počet kontrolovaných právnych subjektov	Počet kontrolovaných prevádzok	Audity bez nedostatkov	Audity s nedostatkom	Počet auditov celkom
Veľkoobchodný sklad	4	4	4	0	4
Výrobca vo svojej predajni – rastlinné komodity - dopekánie	3	3	3	0	3
Výrobcovia – rastlinné komodity	14	14	13	1	14
Celkový súčet	21	21	20	1	21

Charakter zistených nezhôd:

- V procese výroby pekárskeho výrobku nebol dodržiavaný vypracovaný sanitálny program na rok 2019 v oblasti dezinfekcie, dezinfekcie a deratizácie.

Právoplatné rozhodnutia

V roku 2019 nadobudlo v správnom konaní právoplatnosť 1 475 rozhodnutí miestne príslušných RVPS pri výrobe potravín, manipulácii s nimi a ich umiestňovaní na trh v hodnote 5 514 480 €, pričom priemerná hodnota uloženej pokuty bola 3 738,63 € a maximálna suma uloženej pokuty bola 1 000 000 €.

Tabuľka 93 Prehľad o právoplatných rozhodnutiach v roku 2019

Počet právoplatných rozhodnutí	Suma udelených pokút v €	Priemer sumy udelených pokút v €	Maximálne suma udelenej pokuty v €
1 475	5 514 480	3 738,63	1 000 000

11.9. Kontrola obchodnej kvality čerstvého ovocia a zeleniny

Kontrola obchodnej kvality čerstvého ovocia a zeleniny sa v roku 2019 vykonávala v zmysle legislatívy EÚ - nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1308/2013 zo 17. decembra 2013, ktorým sa vytvára spoločná organizácia trhov s poľnohospodárskymi výrobkami, a ktorým sa zrušujú nariadenia Rady (EHS) č. 922/72, (EHS) č. 234/79, (ES) č. 1037/2001 a (ES) č. 1234/2007 a národnej legislatívy – Zákona č. 491/2001 Z.z. o organizácii trhu s vybranými poľnohospodárskymi výrobkami v znení neskorších predpisov. Kontrolu vykonávali autorizovaní inšpektori na všetkých stupňoch obchodu, u prvovýrobcov (pestovateľov), veľkoobchodníkov, dovozcov, vývozcov a vo všetkých typoch maloobchodného predaja.

Výsledky kontrolnej činnosti

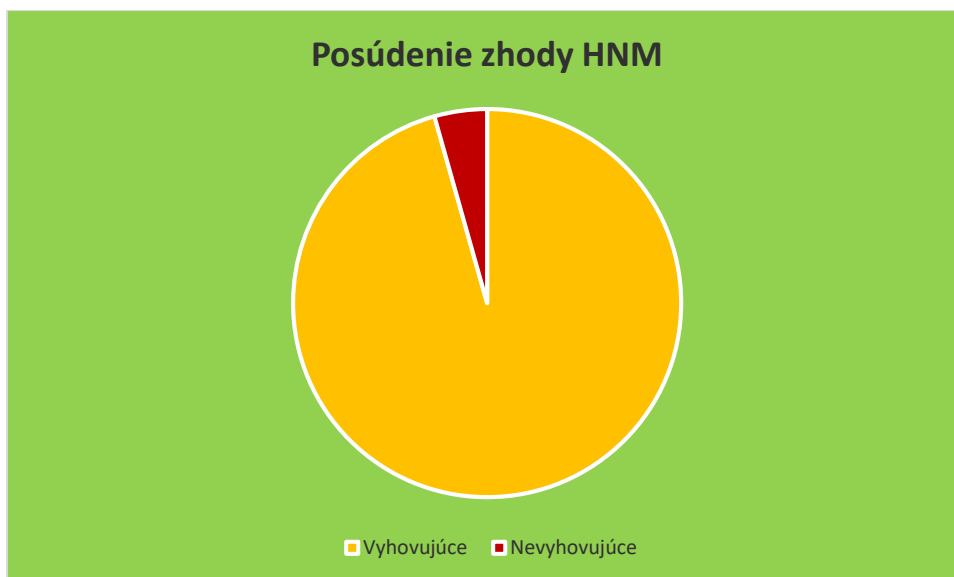
Inšpektori vykonali 2 427 kontrol na všetkých stupňoch obchodu. Počas kontrol bolo vykonaných 14 159 hodnotení čerstvého ovocia a zeleniny na mieste (HNM) 649 vzoriek nevyhovelo požiadavkám na kvalitu osobitných noriem a všeobecnej normy, čo predstavuje 4,6 %.

Najviac kontrol zhody HNM bolo vykonaných u plodiny jablká – 1 689 kontrol zhody, rajčiaky – 1 418 kontrol zhody a paprika zeleninová – 1 097 kontrol zhody. V kilogramoch bolo prekontrolovaných najviac jablák – 548 795,61 kg, kapusty a kelu – 109 836,17 kg a rajčiakov – 73 203,67 kg. Najviac nevyhovujúcich plodín bolo u jablák – 69, u rajčiakov – 57 a u papriky – 46. V kilogramoch bolo najviac nevyhovujúcich plodín u cibuli – 12 408,7 kg, rajčiakov – 3 307,66 kg a u mandarínok – 1 513,57 kg.

Podľa pôvodu bolo najviac nevyhovujúcich plodín zo Španielska – 99, Slovenska – 90 a Poľska – 88, u 75 plodín nebola uvedená krajina pôvodu.

Tabuľka 94 Počet kontrol a hodnotenie zhody na mieste podľa jednotlivých stupňov obchodu

Miesto kontroly	Počet kontrol	Počet HNM	Z toho počet HNM nevyhovujúcich	Nevyhovujúci tovar v kg
Maloobchod	2170	13059	629	7717,21
Veľkoobchod	185	937	18	3252,05
Prvovýroba	71	162	1	80
Iné kontroly	1	1	1	12000
Spolu	2 427	14 159	649	23 049,26

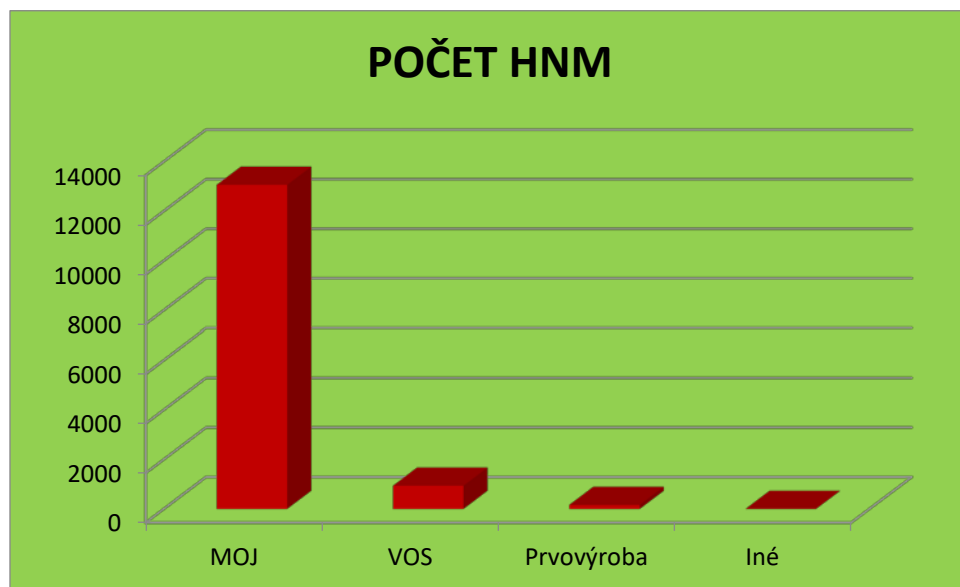
Graf 47 Výsledky hodnotenia na mieste

Tabuľka 95 Hmotnosť plodín hodnotených na mieste

HNM	Množstvo celkom	Vyhovujúce	Nevyhovujúce
Spolu kg	1 437 685,91	1 414 636,65	23 049,26

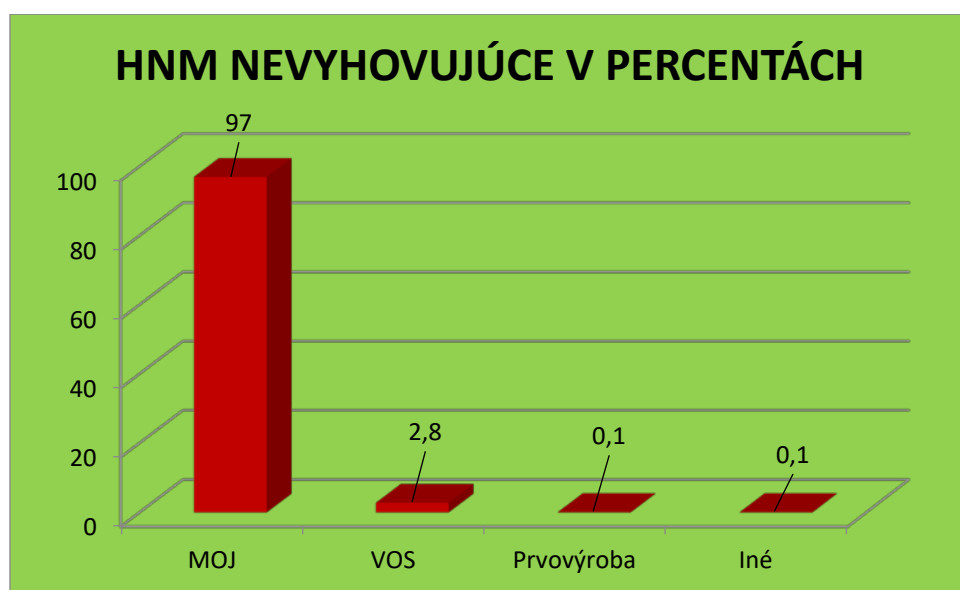
Tabuľka 96 Počet kontrol pri dovoze a vývoze

Kontrola	Počet kontrol	Počet HNM
dovoz	12	18
vývoz	15	17

Graf 48

Porovnanie počtu hodnotení na mieste na jednotlivých stupňoch obchodu

Graf 49

Porovnanie počtu nevyhovujúcich HNM na jednotlivých stupňoch obchodu v %

Cielená kontrola - Kontrola obchodnej kvality čerstvého ovocia a zeleniny po pracovnom čase č. 256

V roku 2019 vykonali autorizovaní inšpektori pre kontrolu zhody s obchodnými normami v rámci tematických kontrol po pracovnej dobe, v sobotu a nedeľu na území SR spolu 286 kontrol supermarketov a hypermarketov. Z uvedeného počtu kontrol bolo 67 kontrol so zisteniami porušenia požiadaviek na kvalitu OZ. Počas kontroly vykonali inšpektori 2 093

hodnotení na mieste v celkovom množstve 95 667,86 kg, v 130 prípadoch plodiny nevyhoveli hodnoteniu na mieste, čo predstavuje spolu 1 343,16 kg ovocia a zeleniny. Požiadavkám noriem nevyhoveli: Avokádo, banány žlté, brokolica, broskyne, nektárinky, cesnak, cibuľa, citróny, cuketa, černice, červená repa šalátová, čučoriedky, dyňa červená figy, fisalis, hrozno stolové, hrušky, hurmikaki, jablká, jahody, kaleráb, kapusta, kel, kivi, kukurica lahôdková, mandarínky, marhule, mrkva, paprika, pomaranče, pór, rajčiaky, reďkovka, reďkev biela, ríbezle, slivky, šalát hlávkový, šalát ľadový, šampiňóny, špargľa, uhorky, zeler bulvový

Správne konanie

V roku 2019 bolo právoplatne ukončených 59 správnych konaní voči subjektom podnikajúcim v sektore ovocia a zeleniny za porušenie zákona č. 491/2001 o organizovaní trhu s vybranými poľnohospodárskymi výrobkami v pôsobnosti 17 RVPS. Na základe porušenia tohto zákona boli právnym subjektom uložené pokuty vo výške 105 850 €.

Porovnanie počtu kontrol za roky 2017 až 2019

Porovnanie je uvedené v tabuľkách

Tabuľka 97 Porovnanie počtu kontrol za roky 2017 až 2019

Kontroly zhody / Rok	2017	2018	2019
Počet kontrol	1 893	2 516	2 427
HNM celkom	9 379	14 001	14 159
HNM nevyhovujúce	642	986	649
Tovar celkom kg	4 743 790,8	3 016 050,21	1 437 685,91
Nevyhovujúci tovar kg	99 299,02	69 208,26	23 049,26

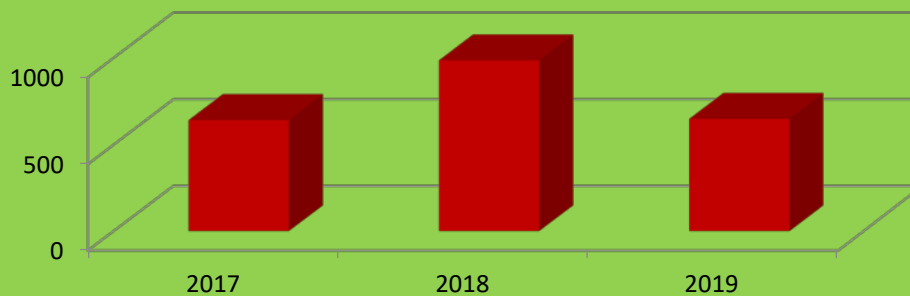
Tabuľka 98 Porovnanie počtu kontrol na rôznom stupni obchodu v rokoch 2017 – 2019

Miesto kontroly	Počet kontrol 2017	Počet kontrol 2018	Počet Kontrol 2019
Maloobchod	1 476	2 135	2 170
Veľkoobchod	308	265	185
Prvovýroba	85	107	71
Iné kontroly	24	9	1
Spolu	1 893	2 516	2 427

Tabuľka 99 Porovnanie počtu hodnotení na mieste na rôznych stupňoch obchodu v rokoch 2017 – 2019

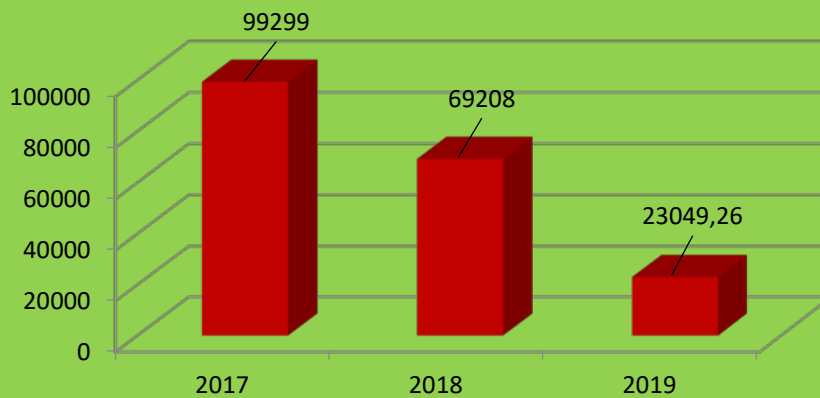
Miesto kontroly	Počet HNM 2017	Počet HNM 2018	Počet HNM 2019
Maloobchod	8 173	12 581	13 059
Veľkoobchod	986	1 186	937
Prvovýroba	164	225	162
Iné kontroly	56	9	1
Spolu	9 379	14 001	14 159

POČET HNM NEVYHOVUJÚCE V ROKOCH 2017 - 2019

Graf 38 Počet nevyhovujúcich hodnotení na mieste v rokoch 2017 - 2019

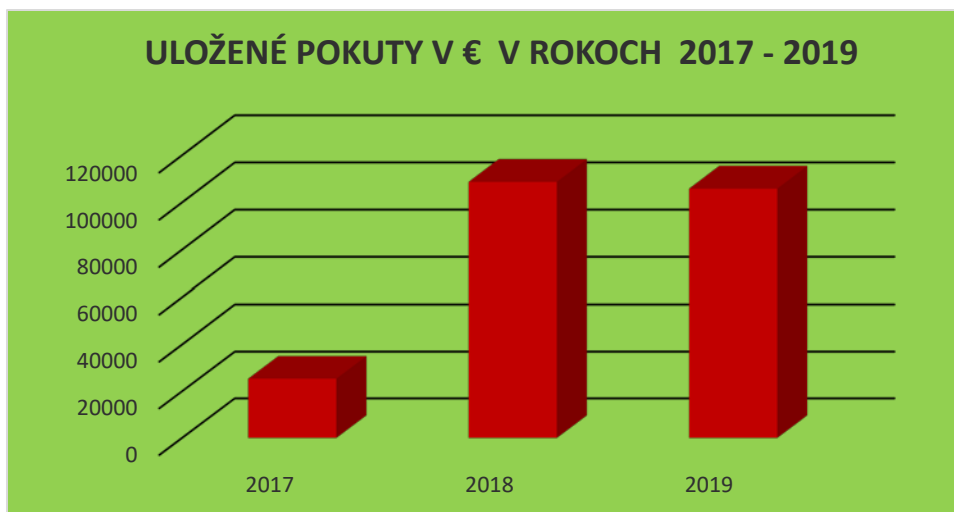
NEVYHOVUJÚCI TOVAR V KG V ROKOCH 2017 - 2019

Graf 39 Porovnanie nevyhovujúceho množstva ovocia a zeleniny pri hodnotení na mieste v rokoch 2017 - 2019

Tabuľka 100 Porovnanie počtu právoplatných rozhodnutí v rokoch 2017 - 2019

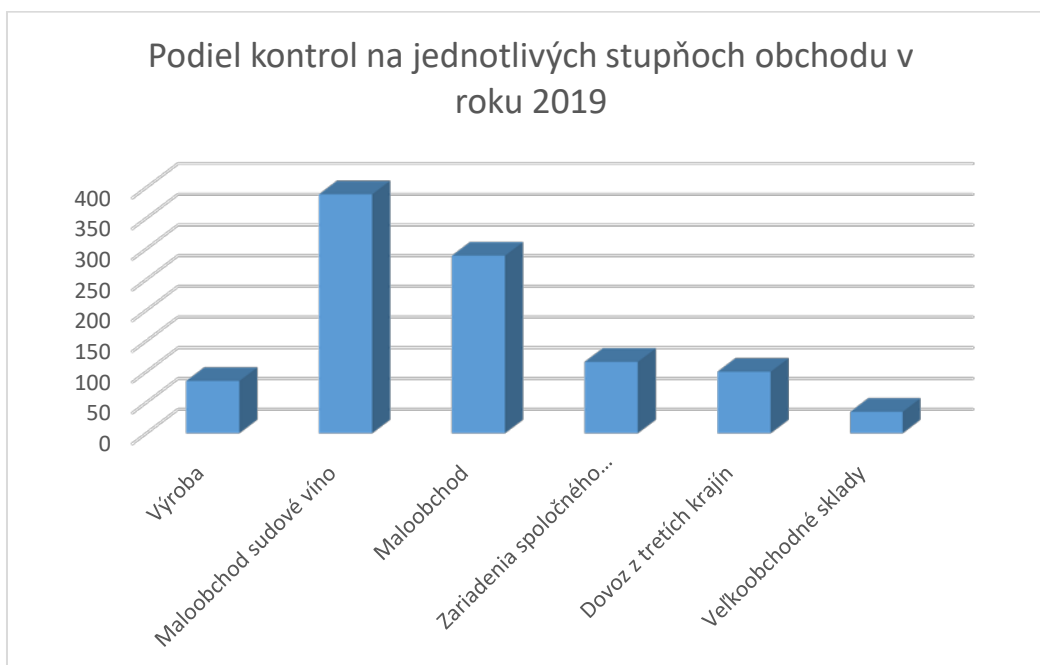
Rok	2017	2018	2019
počet	27	54	59

Graf 40 Uložené pokuty v rokoch 2017 – 2019

11.10. Kontrola kvality a zdravotnej neškodnosti vína

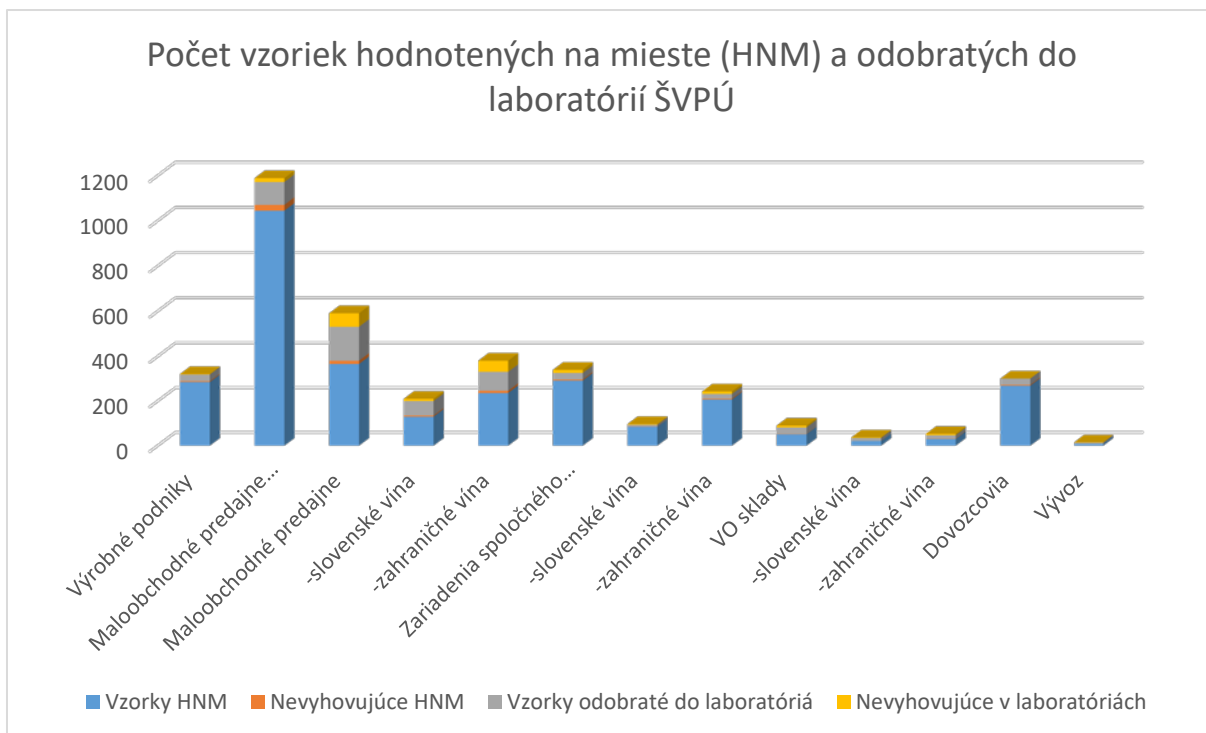
V roku 2019 ŠVPS SR vykonávala kontrolu v zmysle zákona č. 313/2009 Z. z. o vinohradníctve a vinárstve v znení neskorších predpisov. Celkovo bolo vykonaných 1 014 kontrol, z toho 85 kontrol vo výrobe, 389 kontrol v maloobchodných predajniach sudových vín, 289 kontrol v maloobchodných predajniach, veľkoobchodných skladoch 35 kontrola, 116 kontroly v zariadeniach spoločného stravovania. Počas roka 2019 bolo vykonaných 100 kontrol pri dovoze vína z tretích krajín.

Graf 41

Tabuľka 101 Počet vzoriek hodnotených na mieste (HNM) a odobratých do laboratórií ŠVPÚ

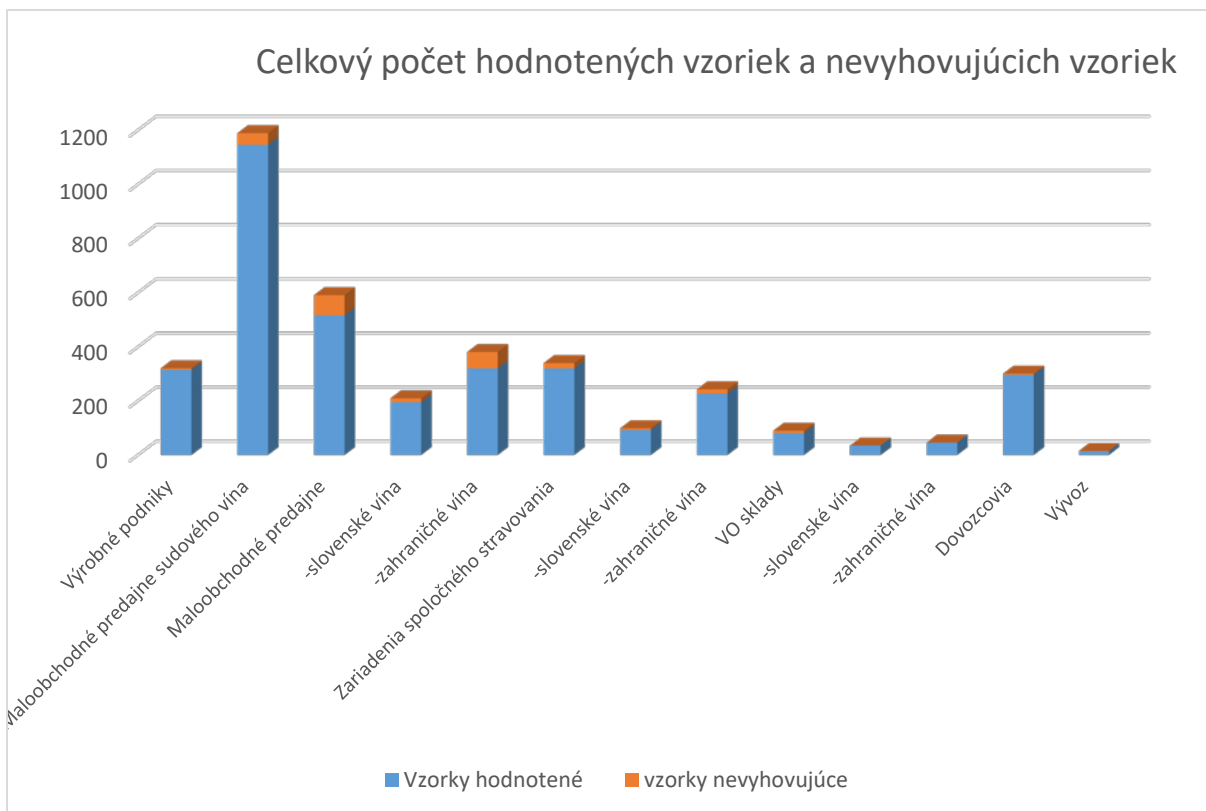
	Vzorky HNM	Nevyhovujúce HNM	Vzorky odobraté do laboratóriá	Nevyhovujúce v laboratóriách	Vzorky celkom / nevyhovujúce spolu
Výrobné podniky	285	4	30	2	315/6
Maloobchodné predajne sudového vína	1 045	26	101	17	1146/43
Maloobchodné predajne	366	15	150	60	516/75
<i>-slovenské vína</i>	<i>130</i>	<i>5</i>	<i>65</i>	<i>10</i>	<i>195/15</i>
<i>-zahraničné vína</i>	<i>236</i>	<i>10</i>	<i>85</i>	<i>50</i>	<i>321/60</i>
Zariadenia spoločného stravovania	292	5	29	14	321/19
<i>-slovenské vína</i>	<i>85</i>	<i>1</i>	<i>8</i>	<i>3</i>	<i>93/4</i>
<i>-zahraničné vína</i>	<i>207</i>	<i>4</i>	<i>21</i>	<i>11</i>	<i>228/15</i>
VO sklady	51	1	30	8	81/9
<i>-slovenské vína</i>	<i>21</i>	<i>0</i>	<i>14</i>	<i>2</i>	<i>35/2</i>
<i>-zahraničné vína</i>	<i>30</i>	<i>1</i>	<i>16</i>	<i>6</i>	<i>46/7</i>
Dovozcovia	269	4	28	0	297/4
Vývoz	8	0	6	1	14/1

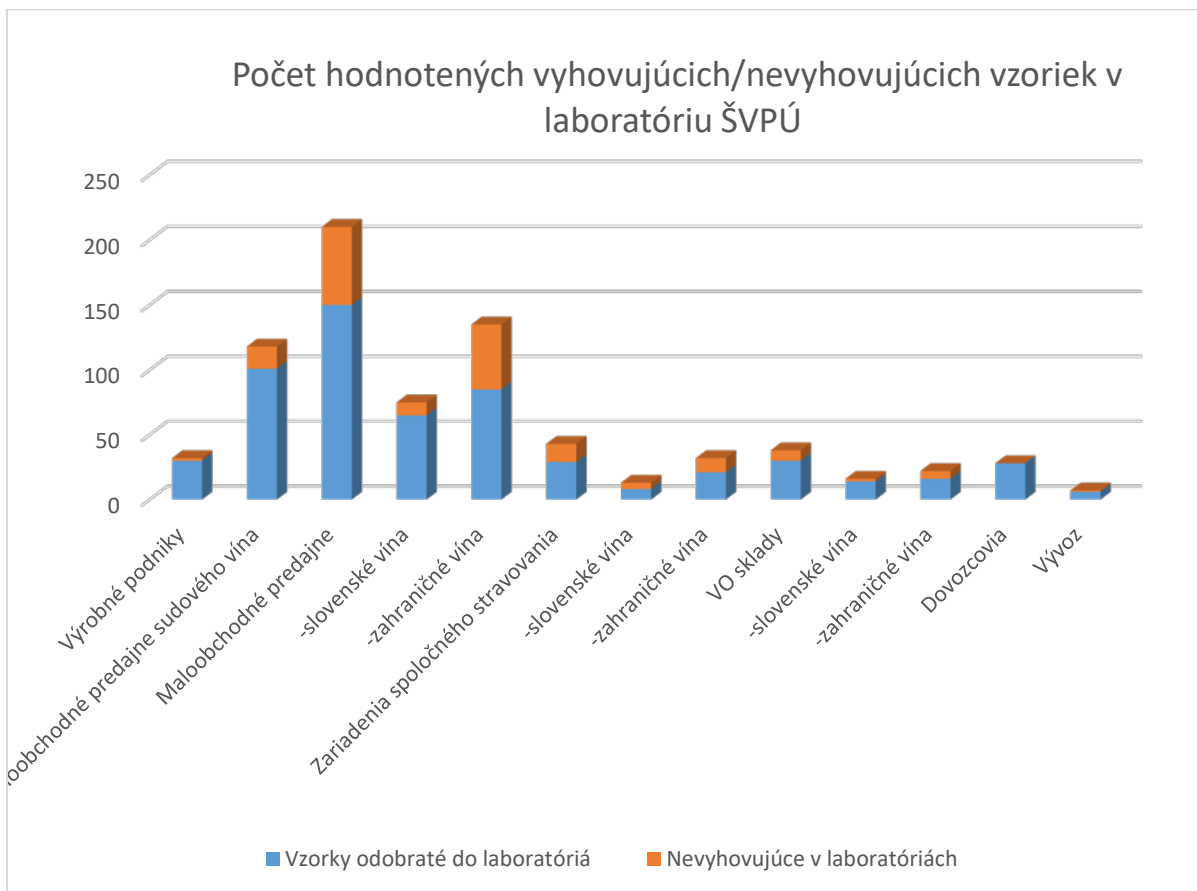
Graf 42

Graf 43

Graf 44

Graf 45

Pri porovnávaní porušenosti na jednotlivých stupňoch predaja je preukazné mierne zvýšenie porušenosti oproti minulému roku 2018.

Celkovo bolo ohodnotených 2 690 vzoriek vín z čoho bolo nevyhovujúcich 157 vzoriek čo predstavuje 5,8% porušenosť. S porovnaním z minulým rokom v ktorom bola zistená porušenosť 4,5 % v roku 2018 sa zvýšila o 1,3 %.

Najnižšia porušenosť v kvalite bola zistená aj pri vínach s CHOP, ktoré boli zatriedené na UKSUP-e zatriedovacou komisiou. Zatriedené vína sa hlavne predávajú vo fľašovej forme. Najčastejším nedostatkom v predaji pri prívlastkových vínach nebolo uvedenie označenia Štátneho kontrolného čísla. Pri kontrolách bolo zistené, že vo väčšine prípadov boli vína certifikované, ale výrobca nenalepil ŠKČ na fľašu.

Maloobchodné reťazce

Najviac nedostatkov bolo zistených v maloobchodných predajniach v ktorých bola porušenosť až 14,5 %. Pri zahraničných vínach v uvedených predajniach bola až 18,7 % porušenosť, hlavne v najnižších kategóriách vín BZO a vín BZO s uvedením odrody, ale aj vo vyšších kategóriách Chráneného zemepisného označenia. To znamená, že kontroly boli zamerané hlavne na obchodné reťazce v rámci cielených kontrol. Najviac nedostatkov pri zahraničných vínach bolo označovanie spotrebiteľských balení t.j. neuvedenie povinných údajov v štátnom jazyku, neprimerane malé dolepký v štátnom jazyku – údaje boli na dolepkách nečitateľné. Vo vínach v najnižších kategóriách a vína chráneným zemepisným označením z Maďarska a v najnižších kategóriách hlavne vína zmes vín z EU boli v senzorických znakoch nedostatky v oxidácii, vo vône nečisté po prídavkoch syntetických aróm, po potuchline, prchavých kyselinách, nečistom priebehu malolaktickej fermentácie, mikrobiálnom rozklade a zákaloch. V chuťových parametroch - chuť nečistá, neharmonická až nezodpovedajúca hroznovému vínu. V analytických znakoch boli zistené nedostatky v nesprávnom údají o obsahu alkoholu a zvyškového cukru. Vína boli pôvodom z Maďarska a Španielska a zmes vín z EU plnené do tetrapakových 1 litrových balení, 2 litrových PET fliaš, 5 litrových sklenených fliaš a taktiež najčastejšie 1 litrových sklenených fliaš.

11.10.1. Cielené kontroly

Cielená kontrola kvality a zdravotnej neškodnosti predávaných vín v spotrebiteľskom balení

Cielená kontrola bola vykonaná v zmysle zákona č. 313/2009Z. z. o vinohradníctve a vinárstve a v zmysle nariadenia Rady (ES) č. 1308/2013 o spoločnej organizácii trhu v termíne od 16.3. do 12.4.2018. Cielená kontrola bola zameraná hlavne na predaj zahraničných vín v maloobchodných reťazcoch a veľkoobchodných skladoch.

V čase výkonu úradnej kontroly sa vinárski inšpektori zamerali na kontrolu kvality, označovania a kontrolu zdravotnej neškodnosti predávaných vín. Súčasťou kontroly bol aj úradný odber 46 vzoriek vín do laboratórií ŠVPÚ. Na základe senzorického hodnotenia a analytického rozboru boli vzorky nasledovne vyhodnotené:

V senzorických parametroch a označovaní nevyhovovalo 25 vzoriek z celkového počtu 46 vzoriek. Najviac nedostatkov bolo zistených hlavne pri senzorickom hodnotení pre vôňu a chuť nečistú po oxidácií, nečistom priebehu fermentácie, mikrobiálnom rozklade, korkovine, prídavkoch syntetickej arómy, čo celkovo predstavuje 54,3 % porušenosť.

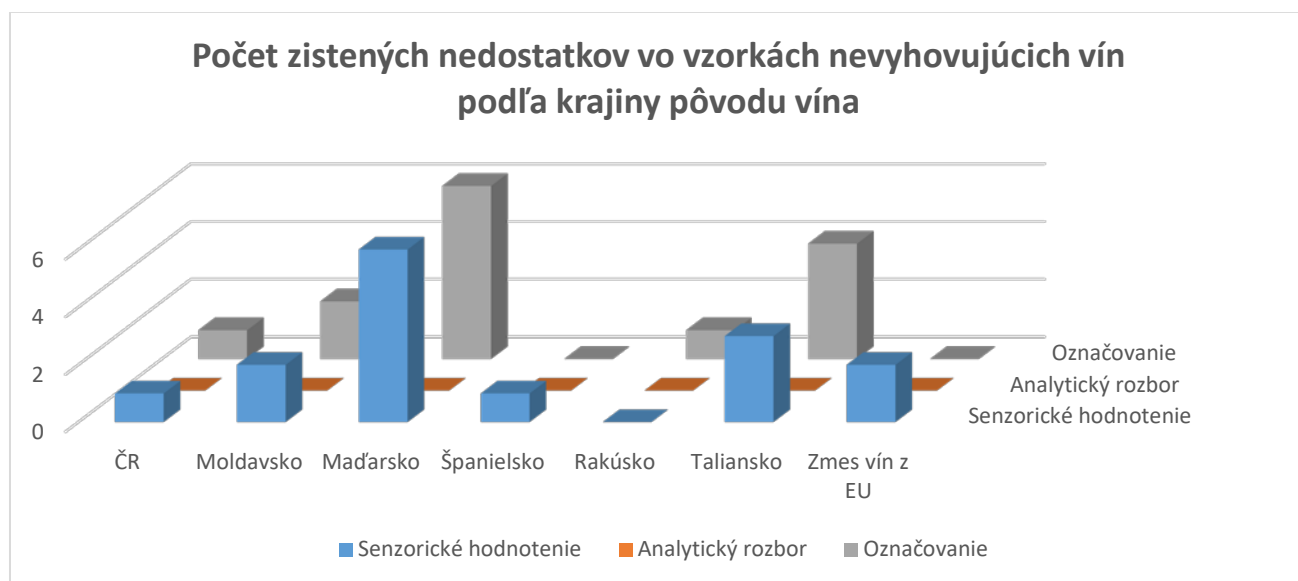
V označovaní chýbala proveniencia – pôvod hrozna, nesprávny preklad na dolepkách šumivých vín, označovanie zahraničných vín vyšších kategórií CHOP s tradičným označovaním „neskorý

zber“ a „akostné víno“, výška písma s povinnými údajmi nespĺňa požadovanú veľkosť. Vo väčšine prípadov, vína so zistenými nedostatkami, boli označené krajinou pôvodu Maďarsko. V analytických znakoch boli dodržané základné parametre v zmysle (ES) nariadení. Porušenosť vo vzorkách odobratých do laboratórií bola mimoriadne vysoká, nakoľko sa inšpektori pri kontrole zamerali na výber vzoriek hlavne s predpokladanou porušenosťou v označení na spotrebiteľskom obale, alebo porušenej kvalite. Takéto vzorky vín sa okamžite odoberie na rozbor do laboratória ŠVPÚ , t.j. vykonáva sa negatívny výber, nie náhodný.

Tabuľka 102 Počet zistených nedostatkov vo vzorkách nevyhovujúcich vín podľa krajiny pôvodu vína

Pôvod vína	Senzorické hodnotenie	Analytický rozbor	Označovanie
ČR	1	0	1
Moldavsko	2	0	2
Maďarsko	6	0	6
Španielsko	1	0	0
Rakúsko	0	0	1
Taliansko	3	0	4
Zmes vín z EU	2	0	0

Jedna vzorka vína môže súčasne vykazovať nedostatky v kvalite i označení.

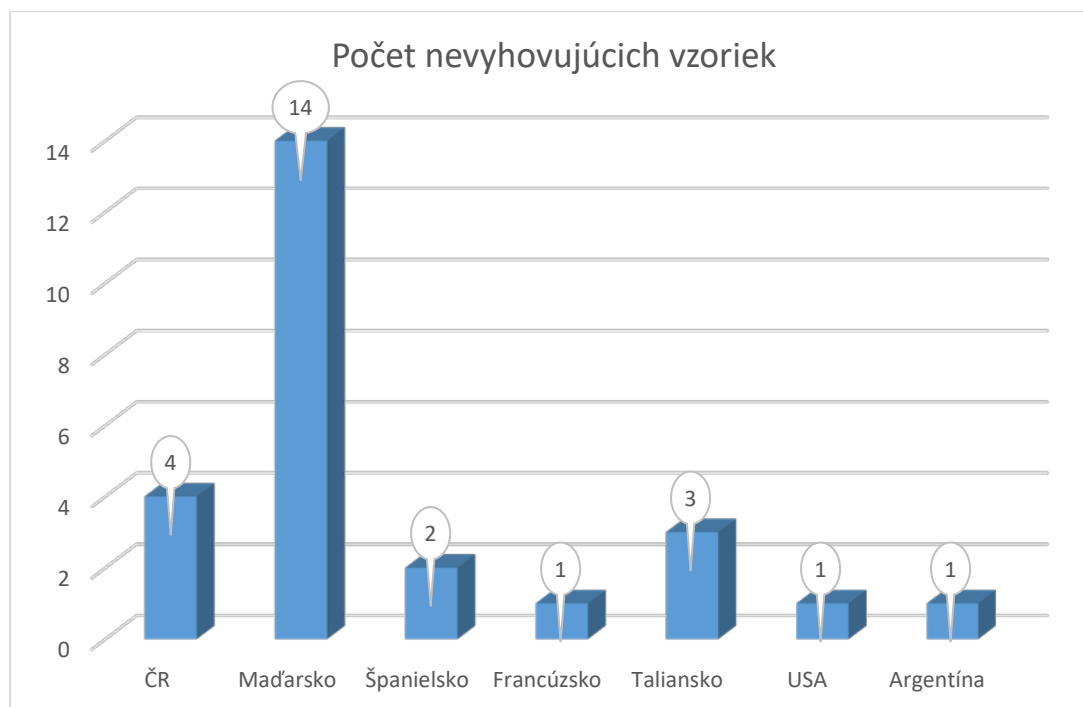

Graf 46

Vyhodnotenie „Cielenej kontroly kvality zahraničných vín predávaných na Slovensku“

Celkovo bolo vykonaných 20 kontrol počas ktorých bolo celkovo odobratých 60 vzoriek vín. V senzorických parametroch a označovaní nevyhovovalo 26 vzoriek z celkového počtu 60 vzoriek. Najviac nedostatkov až 21 vzoriek bolo zistených hlavne pri senzorickom hodnotení pre vôňu a chuť nečistú hlavne po oxidácií, po kyseline maslovej, mikrobiálnom rozklade, kovová pachuť, po korku, čo celkovo predstavuje 43,3 % porušenosť. V označovaní v šiestich prípadoch boli zistené nedostatky hlavne v nepresnom údaji o zvyškovom cukre vo víne,

nesprávny údaj o obsahu alkoholu, výška písma na dolepkách, ale aj na pôvodnej etikete bola menšia ako stanovuje EU platná legislatíva.

Graf 47

Vína so zistenými nedostatkami boli riešené v rámci správneho konania. Celkovo bolo uložených 12 správnych konaní

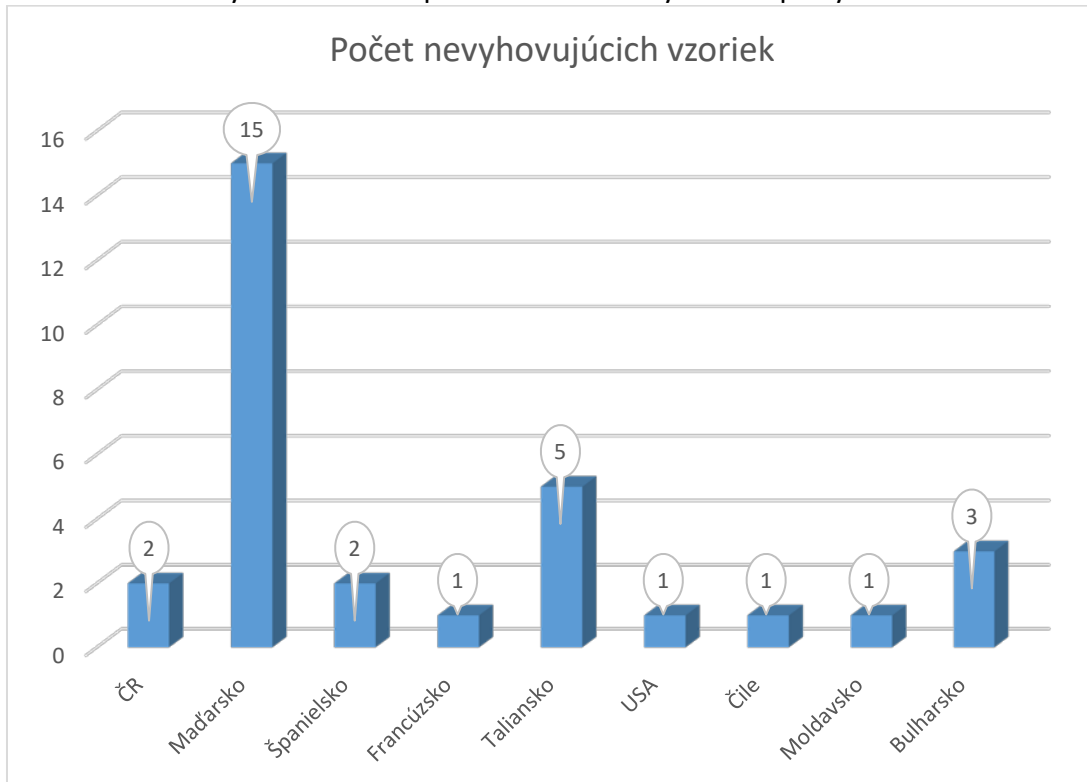
Vyhodnotenie „Cielenej kontroly zameranej na výsledovateľnosť a označovanie predaja burčiakov“

Od 15.8. tak ako je stanovený termín v platnej slovenskej legislatíve sa začal predávať burčiak. V mesiacoch august, september a október bolo vykonaných 45 kontrol v špecializovaných predajniach sudových vín a v zariadeniach spoločného spravovania a na jarmokoch. Celkovo bolo ohodnotených 65 vzoriek predávaného burčiaku. Pri kontrolách burčiakov inšpektori hodnotili burčiak v sensorických znakoch na mieste. Oproti minulosti farba burčiakov bola mliečno žltozelená jednoznačne poukazujúc na odkalenie muštov bez výraznejších sedimentov. Vôňa a chuť vyhovujúca svieža po hrozne. Kvalita burčiakov v sensorických znakoch bola zodpovedajúca, nezistili sa podstatné nedostatky v kvalite a označovaní. Možno konštatovať, že v roku 2019 bol ponúkaný burčiak s minimálnymi nedostatkami. Predajcovia počas kontrol predložili nadobúdacie doklady od registrovaných výrobcov burčiakov.

Vyhodnotenie predvianočnej cieľenej kontroly zahraničných vín predávaných na Slovensku

Počas cieľených kontrol v predvianočnom období vykonaných v zmysle zákona č. 313/2009 Z.z. o vinohradníctve a vinárstve v znení neskorších predpisov sa inšpektori oddelenia kontroly vína zamerali na predaj zahraničných vín predávaných v maloobchodných jednotkách, obchodných reťazcoch a vo veľkoobchodných skladoch. Inšpektori pri podozrení zahraničné vína, ktoré boli vyrobené a naflašované v zahraničí odoberali do laboratórií ŠVPÚ. Sensorickou a analytickou analýzou v laboratóriách ŠVPÚ bolo zistené: Celkovo bolo vykonaných 17 kontrol počas ktorých bolo celkovo odobratých 73 vzoriek vín. V sensorických

parametroch a označovaní nevyhovovalo 31 vzoriek z celkového počtu 73 vzoriek. Najviac nedostatkov až 25 vzoriek bolo zistených hlavne pri sensorickom hodnotení pre vôňu a chuť nečistú hlavne po oxidácií, myšine, mikrobiálnom rozklade, po korku, čo celkovo predstavuje 42,5% porušenosť. V označovaní v šiestich prípadoch boli zistené nedostatky hlavne v nepresnom údaji o zvyškovom cukre vo víne, nesprávny údaj o obsahu alkoholu, výška písma na dolepkách, ale aj na pôvodných etiketách bola menšia ako stanovuje EU platná legislatíva. Najviac nedostatkov hlavne v sensorických znakoch bolo zistených v maďarských a talianskych vínach s Chráneným označením pôvodu a Chráneným zemepisným označením.

Graf 48

11.10.1. Správne konania

Vína so zistenými nedostatkami boli stiahnuté z predaja a voči predajcom bolo začaté správne konanie a uložený finančného postih. Celkovo bolo začatých 53 správnych konaní.

11.10.2. Účasť na nominačných degustáciách, seminároch a konferenciách

Inšpektori oddelenia kontroly vína reprezentovali sa na konferencii a boli nominovaní do funkcie predsedov odborných komisií na nominačných a medzinárodných odborných degustáciách:

- Vitis Aurea Modra
- Medzinárodná degustácia Vino Bojnice
- Medzinárodná degustácia Agrovino Nitra
- Medzinárodná degustácia Vienale Topoľčianky
- Medzinárodná degustácia Vinné trhy Pezinok
- Medzinárodná degustácia Vino Tirnavia
- Medzinárodná degustácia Muvina Prešov
- Medzinárodná degustácia Tokaj záštita nad odbornou časťou degustácie ŠVPS SR
- Majstrovstvá Slovenska Vinum Vinorum Slovaciae

- Nominačná degustácia Víno Hlohovec
- Nominačná degustácia Zeleneč
- VINO SPU Nitra
- Nominačná degustácia Vinica
- Nominačná degustácia Dudince
- Nominačná degustácia Limbach
- Nominačná degustácia Viničné
- Celoslovenská konferencia „Slovenské vinohradnícke obce 2019“ – aktívna účasť

12. Kontrola klasifikácie jatočných tiel

Kontrola klasifikácie jatočných tiel hovädzieho dobytku a ošípaných sa vykonáva na celom území Slovenskej republiky na 100 bitúnkoch. Klasifikácia jatočných tiel HD a ošípaných je povinná, musia ju vykonávať všetky bitúnky v Slovenskej republike. Povinnosť kontroly výkonu klasifikácie JOT stanovuje NK 1249/2008 a Nariadenie rady a EP č. 1308/2013. Inšpekčnú skupinu tvorili v roku 2019 2 autorizovaní inšpektori ŠVPS SR. Z celkového počtu bitúnkov je 57 pre hovädzí dobytok. Na 1 bitúnku sa poráža viac ako 75 ks hovädzieho dobytku za týždeň.

Klasifikácia jatočných tiel ošípaných sa vykonáva na 43 bitúnkoch, z uvedeného počtu bitúnkov sú 4 veľkokapacitné s kapacitou porážania nad 500 ks ošípaných týždenne.

V zmysle nového nariadenia Komisie EÚ č. 1184/2017 nemáme momentálne v SR bitúnky na hovädzí dobytok, ktoré by spĺňali podmienku kapacity porážania 150 ks hovädzieho dobytku za týždeň, kde je frekvencia kontrol určená na 2 kontroly za 3 mesiace.

Frekvencia v tabuľke

V roku 2019 bolo vykonaných spolu 206 kontrol klasifikácie JOT HD a ošípaných.

Najčastejšie chyby pri kontrolách v roku 2019 boli najmä:

- nadhodnocovanie či podhodnocovanie tried mäsitosti u HD (33x) a pretučnenosti (51x)
- opracovanie jatočného tela nezodpovedalo štandardnej úprave HD (18x), ošípané (152x)
- chýbajúce kalibrácie váh (2x)
- klasifikačné protokoly neboli k dispozícii (6x)

- nečitateľné označenie na jatočných telách, (22x)
- chýbajúce kalibrácie prístrojov pre klasifikáciu ošípaných (2x)
- neoznačovanie resp. nesprávne označovanie jatočných tiel HD a ošípaných (29x)
- nevykonávanie dennej kontroly prístrojov pre klasifikáciu ošípaných (2x)
- nevykonaná klasifikácia (2x)

Uvedené nedostatky boli riešené uložením opatrení na mieste, ktorých plnenie bolo kontrolované pri následnej kontrole.

V roku 2019 obaja inšpektori absolvovali spoločný tréning zatriedňovania jatočných tiel HD s inšpektormi z Českej republiky.

Tabuľka 103

Hovädzí dobytok Porážanie Počet kusov / týždeň	Počet bitúnkov	Frekvencia kontrol	Minimálny počet kontrol za rok	Skutočný počet kontrol za I. - XII. 2019	% plnenia
1 - 10	40	1	40	63	157,5
11 - 74	16	2	32	37	115,6
75 a viac	1	8	8	8	100,0
SPOLU	57		80	108	135,0

Tabuľka 104

Ošípané Porážanie Počet kusov/týždeň	Počet bitúnkov	Frekvencia kontrol	Minimálny počet kontrol za rok	Skutočný počet kontrol za I. - XII. 2019	% plnenia
1 - 200	33	1	33	53	160,6
201- 499	6	2	12	13	108,3
500 a viac	4	8	32	32	100,0
SPOLU	43		77	98	127,3

13. Potraviny živočíšneho pôvodu

Úradné kontroly produktov živočíšneho pôvodu vykonávali príslušné orgány veterinárnej správy v roku 2019 podľa Viacročného plánu úradných kontrol vypracovaného na roky 2018- 2020.

Hlavným cieľom úradných kontrol produktov živočíšneho pôvodu bolo overovanie dodržiavania právnych predpisov v tejto oblasti. Špecifickými strategickými cieľmi v tejto oblasti boli:

1. mikrobiologickej kontaminácie a chemickej kontaminácie (kontaminanty, rezíduá veterinárnych liekov, rezíduá pesticídov, prídavné látky)
2. Kontrola označovania potravín (alergénov) v záujme ochrany zdravia spotrebiteľov
3. Ochrana spotrebiteľov pred klamaním a ilegálnymi praktikami (kontrola označovania a zloženia potravín)
4. Monitorovať riziko z mikrobiologickej kontaminácie salmonelami a listériami v záujme ochrany zdravia spotrebiteľov.

13.1. Úradné kontroly produktov živočíšneho pôvodu na úrovni prvovýroby

Úradné/veterinárne kontroly živočíšneho pôvodu na úrovni prvovýroby vykonávali úradní veterinári lekári regionálnych veterinárnych a potravinových správ v registrovaných produkčných chovoch mlieka, v registrovaných zberných strediskách zveriny a v schválených chovoch nosníc (produkcia vajec).

13.1.1. Prvý výroba – surové mlieko

K 31.12.2019 bolo v Slovenskej republike registrovaných 860 produkčných chovov mlieka, z toho produkčných chovov surového kravského mlieka 484, surového ovčieho mlieka 307 a surového kozieho mlieka 69. V týchto produkčných chovoch surového mlieka bolo vykonaných spolu 1051 veterinárnych kontrol. V 112 produkčných chovoch boli zistené nedostatky (13,02%), čo je zlepšenie oproti roku 2018 o 3,27%. Najčastejšie sa zisťovali stavebno - technické nedostatky, nedostatky v dodržiavaní hygienických podmienok. Na základe zistených nedostatkov bolo spolu uložených 379 opatrení na ich odstránenie (9 rozhodnutí v správnom konaní a 322 iných opatrení RVPS) a boli uložené 4 pokuty v hodnote 1720 €.

V roku 2019 sa vykonal u prvovýrobcov zaregistrovaných na priamy predaj odber 117 vzoriek surového mlieka na rezíduá inhibičných látok, všetky vzorky boli vyhovujúce.

13.1.2. Prvý výroba – zberné strediská zveri

K 31.12.2019 sa v Slovenskej republike nachádzalo 110 zberných stredísk na uchovávanie ulovenej voľne žijúcej zveri (ďalej len zberne), z toho 2 zberne mali prerušenú činnosť.

Inšpektori jednotlivých RVPS, v ktorých pôsobnosti sa zberne nachádzajú, vykonal 248 kontrol a zistené boli 4 nedostatky.

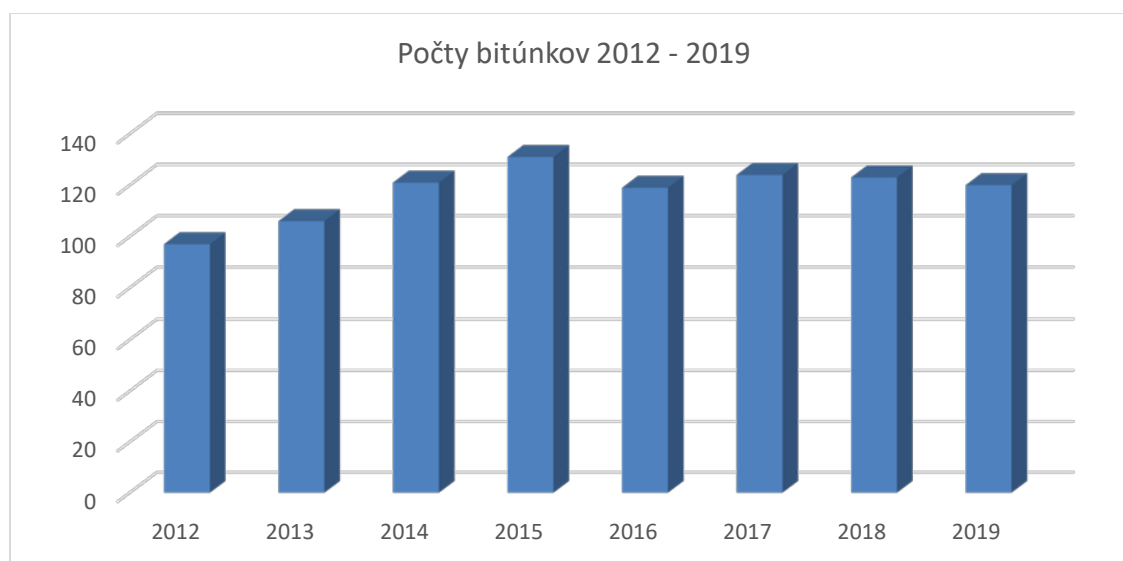
13.1.3. Prvovýroba vajec – chovy nosníc

V roku 2019 bolo vykonaných 266 veterinárnych kontrol v prvovýrobe vajec – v schválených chovoch nosníc. Nedostatky boli zistené v 4 chovoch.

13.2. Úradné/veterinárne kontroly na úrovni výroby, spracovania a skladovania produktov živočíšneho pôvodu

13.2.1. Výsledky prehliadky jatočných zvierat a mäsa

V roku 2019 úradní veterinárni lekári RVPS vykonávali úradné kontroly v 120 schválených prevádzkarniach pre zabíjanie *domácich kopytníkov* (ďalej len „bitúnkov“), čo predstavuje oproti roku 2018 pokles o 3 prevádzkarne.

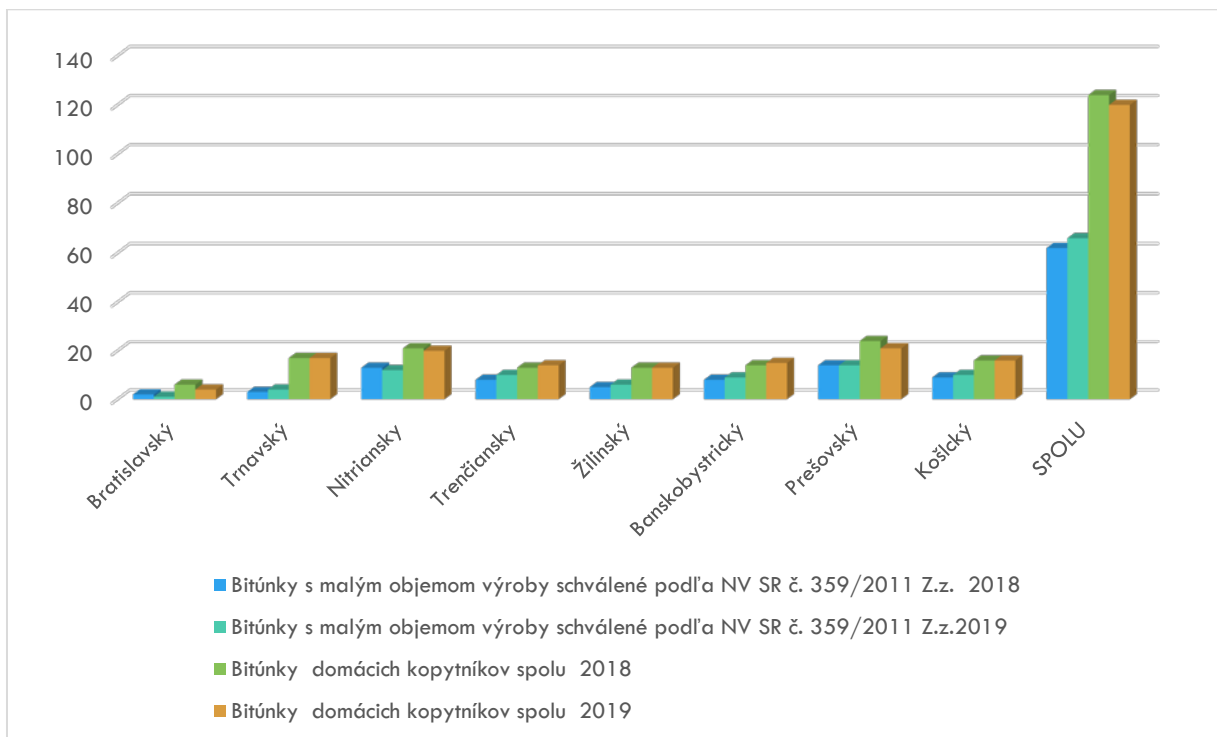
Graf 49 Počty bitúnkov 2012 - 2019

V zozname schválených bitúnkov pre domáce kopytníky evidujeme 66 prevádzkarní s malým objemom výroby, kde sa zabíja najviac 30 dobytčích jednotiek., ktorým boli schválené úpravy požiadaviek na konštrukcie, usporiadania a vybavenia podľa NV SR č. 359/2011 Z. z. Oproti roku 2018 to predstavovalo nárast o 4 bitúnky, pričom tieto prevádzkarne k 31.12.2019 predstavovali 55% k celkovému počtu evidovaných bitúnkov.

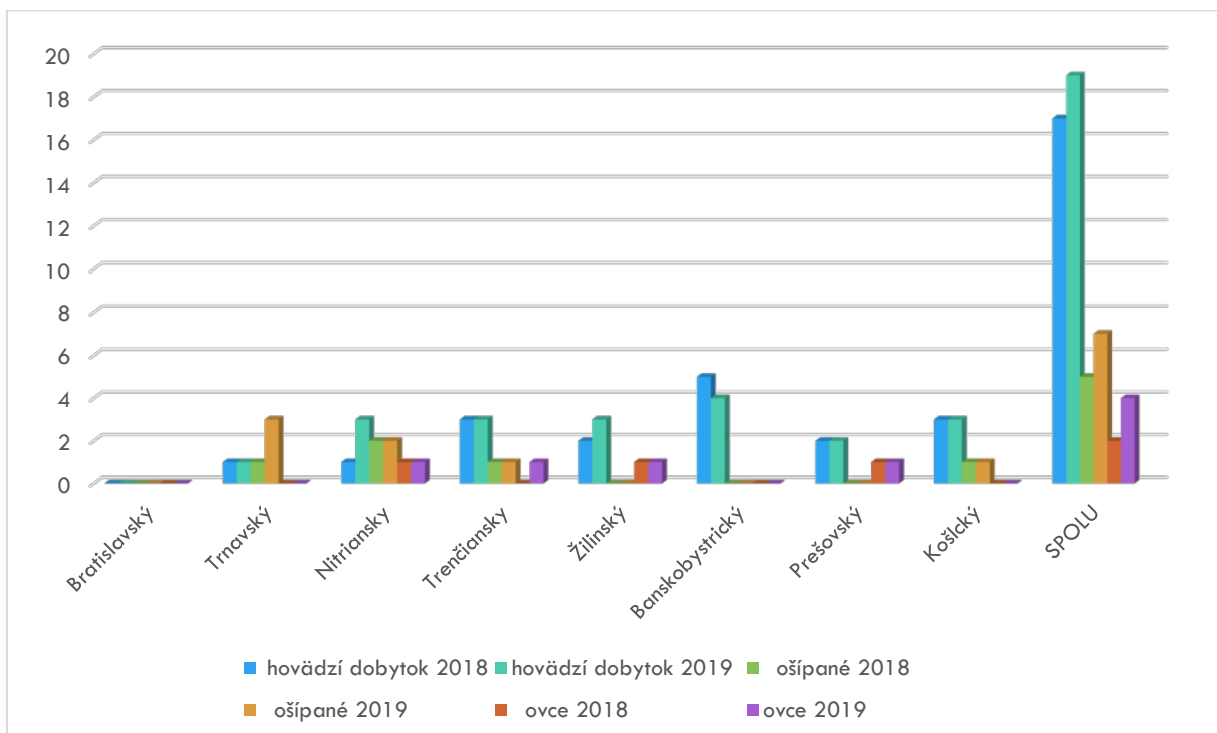
Tabuľka 105 Počet bitúnkov s malým objemom schválené podľa NV SR č. 359/2011 Z.z. za obdobie 2012 - 2019

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Počet bitúnkov so štruktúrnymi výnimkami	9	16	54	64	63	57	62	66
Percentuálny počet bitúnkov so štruktúrnymi výnimkami k celkovému počtu bitúnkov	8,6%	16,5%	44,6%	48,8%	52,1%	46,3%	50,4%	55,0%

Najväčšie zastúpenie v počte 40 prevádzkarní majú bitúnky s malým objemom výroby, ktoré sú schválené integrovane pre zabíjanie hovädzieho dobytku s ošípanými, 19 prevádzkarní je schválených pre zabíjanie len hovädzieho dobytku.

Graf 50 Bitúnky s malým objemom schválené podľa NV SR č. 359/2011 Z. z. za obdobie 2018-2019 podľa krajov

Graf 51 Bitúnky s malým objemom podľa druhu zabíjaných domácich kopytníkov NV SR č. 359/2011 Z. z.

Tabuľka 106 Veterinárne prehliadky ante mortem a post mortem u domácich kopytníkov

Pôvod zvierat	Počet prehliadnutých kusov	Počet nepoživateľných
domáce	614 934	843
iné členské a tretie krajiny	206 971	99
spolu	821 905	942

Naliehavé zabitia boli u 39 kusov domácich kopytníkov, čo predstavuje oproti roku 2018 nárast o 6 kusov. Z tohto počtu bolo na bitúnkoch so štrukturálnymi výnimkami veterinárne prehliadnutých 25 kusov, čo predstavovalo oproti r. 2018 pokles o 11 kusov.

Mäso z nepoživateľných tiel domácich kopytníkov, hydiny a voľne žijúcej zveri sa nedostalo do potravinového ani krmivového reťazca a bolo neškodne odstránené v zariadeniach na spracúvanie a zneškodňovanie vedľajších živočíšnych produktov.

Pri úradnej veterinárnej prehliadke *jatočných tiel hovädzieho dobytku* boli najčastejšou diagnózou parazitózy, najmä pre nález živých motolíc v žľčovodoch pečeni u 447 kusov a v prípade chronických zmien u 888 kusov pečeni, čo v prípade celkovej motoličnatosti hovädzieho dobytku predstavuje oproti roku 2018 nárast nálezov o 134 kusov.

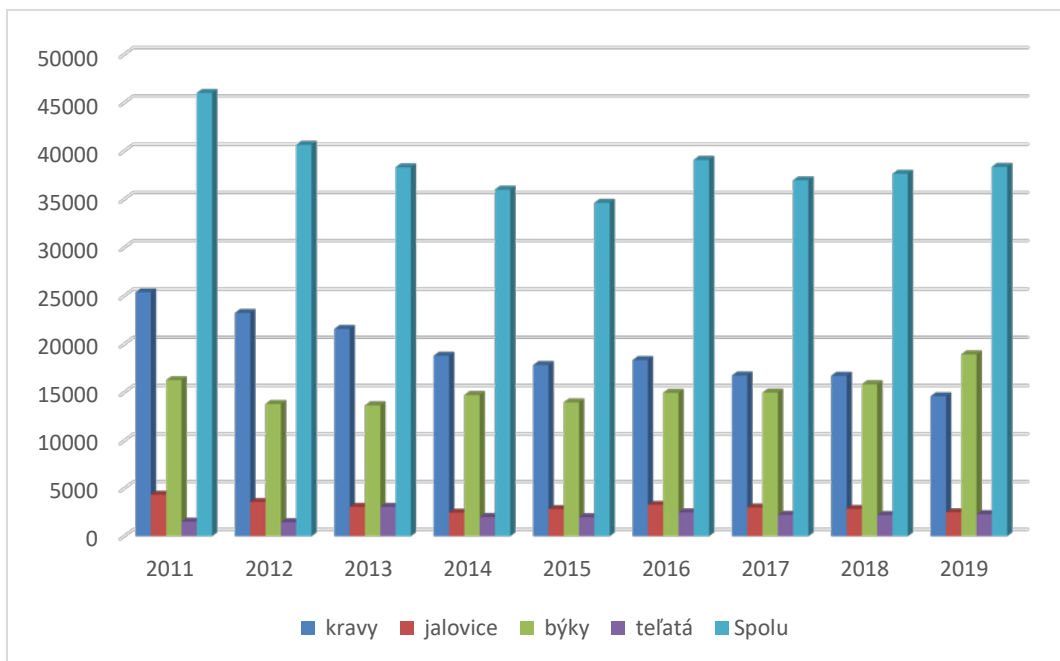
Ďalšími nálezmi bolo u 50 jatočných tiel iné zmyslových odchýlky, vychudlosť, vodnateľnosť, čo predstavuje oproti roku 2018 pokles o 28 jatočných tiel.

Pri úradnej veterinárnej prehliadke jatočných tiel mladého hovädzieho dobytku (teliat) vo veku do 12 mesiacov, prevažne najčastejšou diagnózou bola vychudlosť a vodnateľnosť (hydrémia) mäsa a zmyslové odchýlky 22 tiel, čo predstavuje v porovnaní s r.2018 pokles nálezov o 14 kusov.

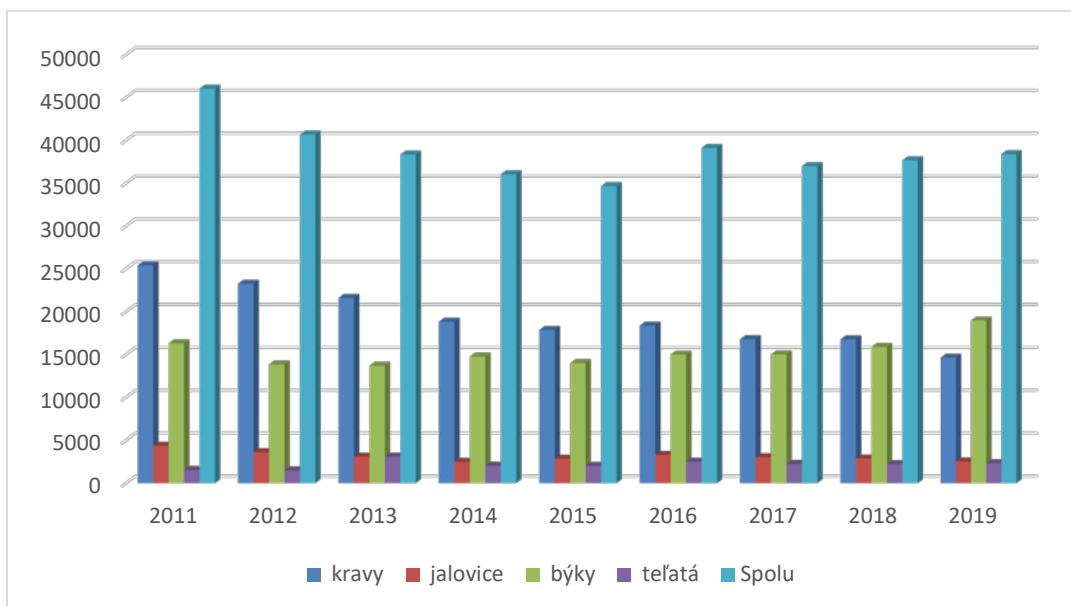
V prípade jatočných oviec boli u 26 jatočných tiel oviec zistené odchýlky zmyslových vlastností, vychudlosť a vodnateľnosť. V prípade parazitóz v 210 prípadoch bol zistený nález živých motolíc a v 4 793 prípadoch s nálezom chronických zmien po parazitózach, čo predstavuje v porovnaní s r. 2018 nárast o 1 183 nálezov.

U ošípaných boli najčastejšou diagnózou v prípade parazitóz askaridózy, ktoré boli zistené u 21 601 prípadov, čo predstavuje v porovnaní s r. 2018 nárast o 1 826 kusov tiel jatočných ošípaných.

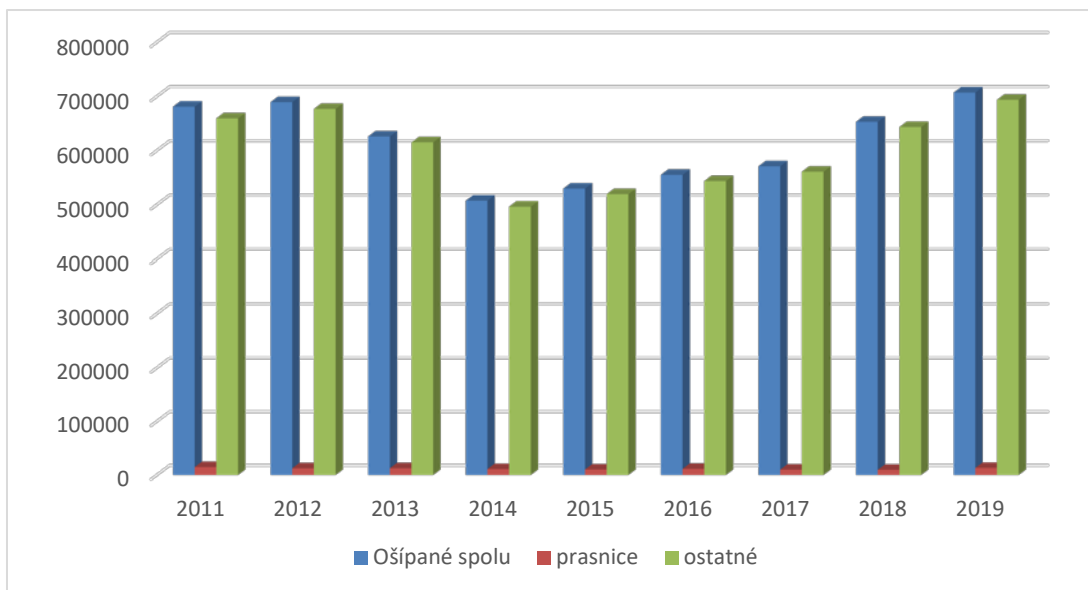
Odchýlky zmyslových vlastností, ochorenia neinfekčného charakteru, vodnateľnosť mäsa, vychudlosť a škody technologickým postupom boli zistené u 515 kusov tiel jatočných ošípaných, čo predstavuje v porovnaní s r. 2018 nárast o 108 kusov tiel jatočných ošípaných. Kryptorchizmus bol zistený u 517 jatočných ošípaných, čo predstavuje v porovnaní s r.2018 pokles o 602 kusov. Pre výraznú pachovú odchýlku (samčí pach) bolo ako nepoživateľné posúdených 88 jatočných tiel, čo predstavuje v porovnaní s r. 2018 pokles o 79 kusov tiel jatočných ošípaných.

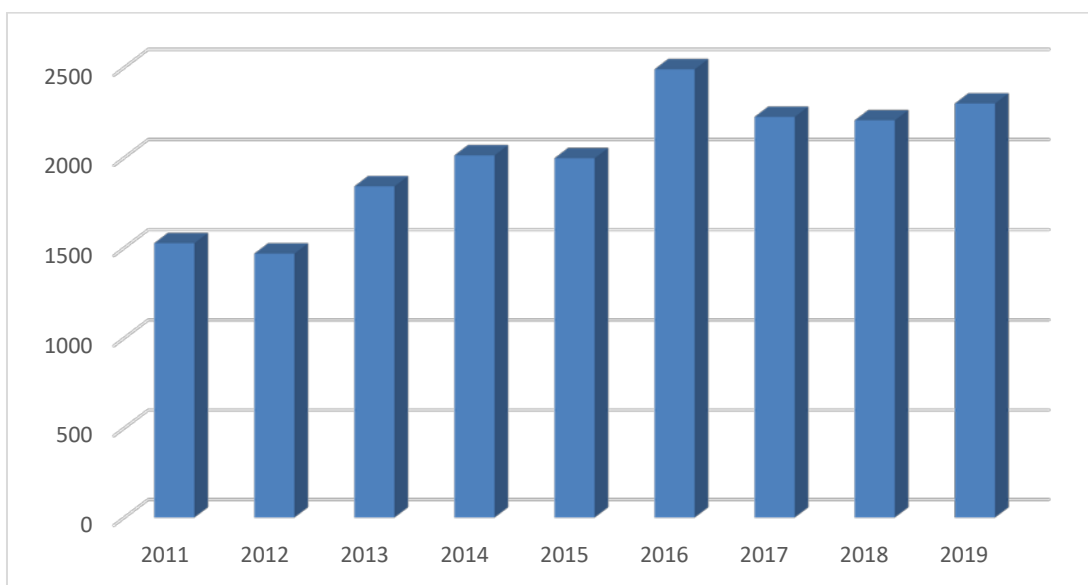
Graf 52 Veterinárna prehliadka domácich kopytníkov v schválených prevádzkarňach v rokoch 2011-2019

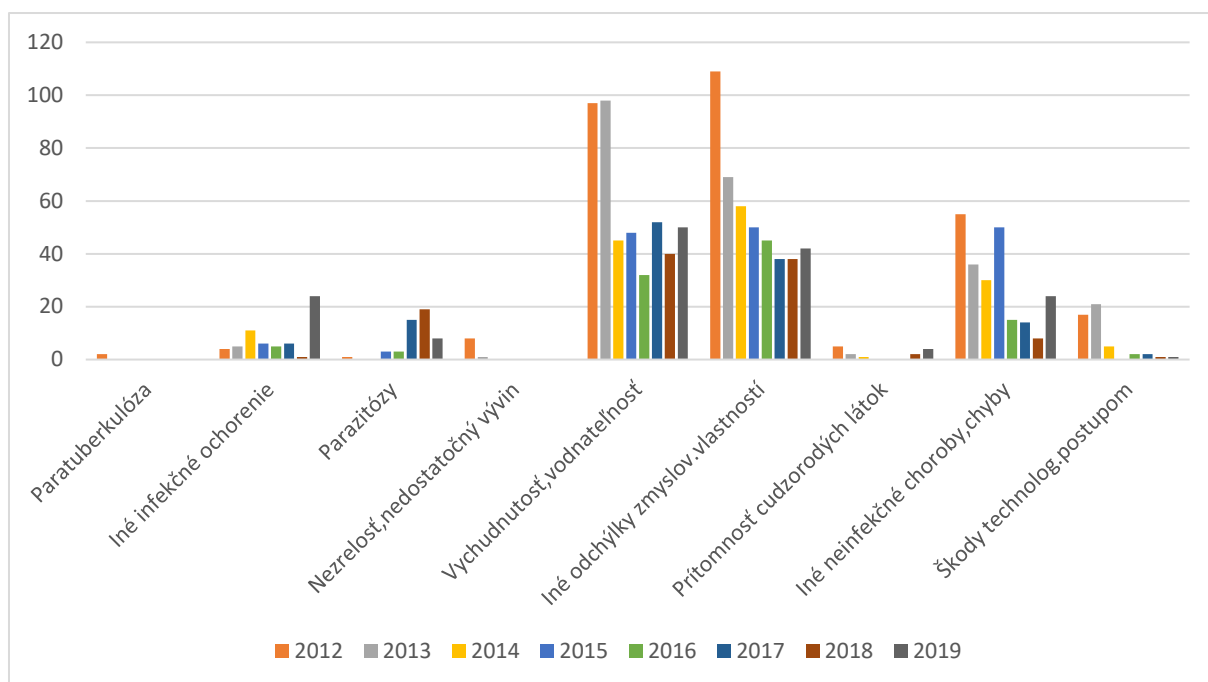
Graf 53 Počet zabitých domácich kopytníkov – hovädzieho dobytku v schválených prevádzkarňach v rokoch 2011- 2019

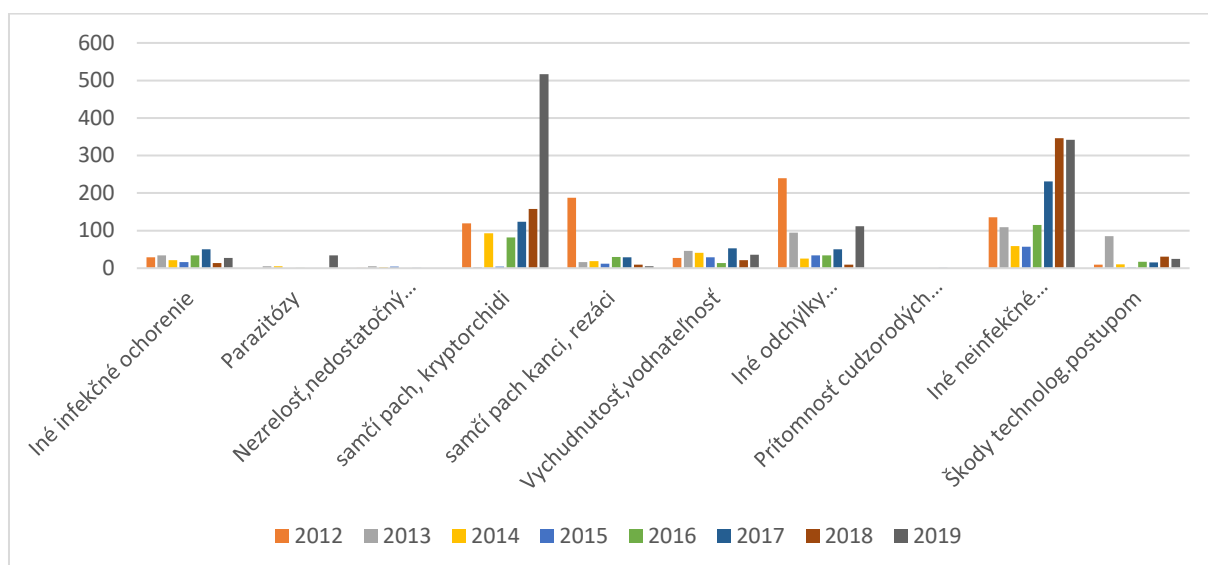
Graf 54 Počet zabitých domácich kopytníkov – ošipaných v schválených prevádzkarňach v rokoch 2011- 2019

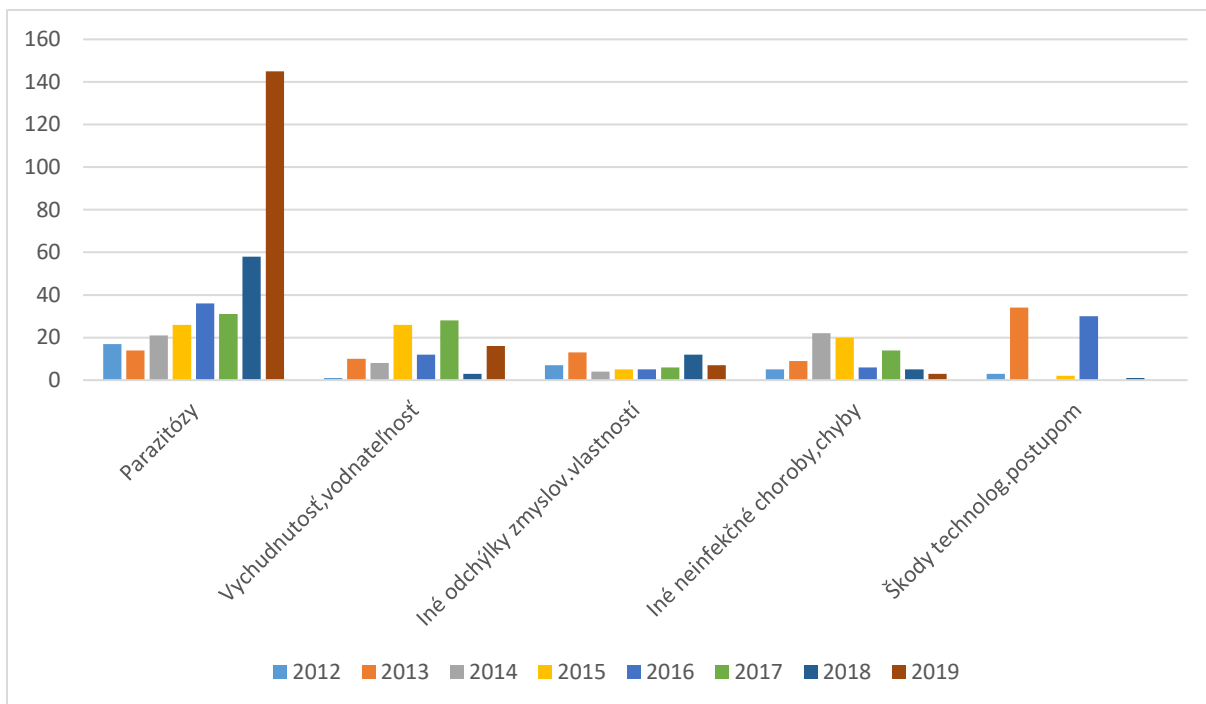
Graf 55 Počet zabitých domácich kopytníkov - teliat a mladého hovädzieho dobytku do 12 mesiacov v rokoch 2011- 2019

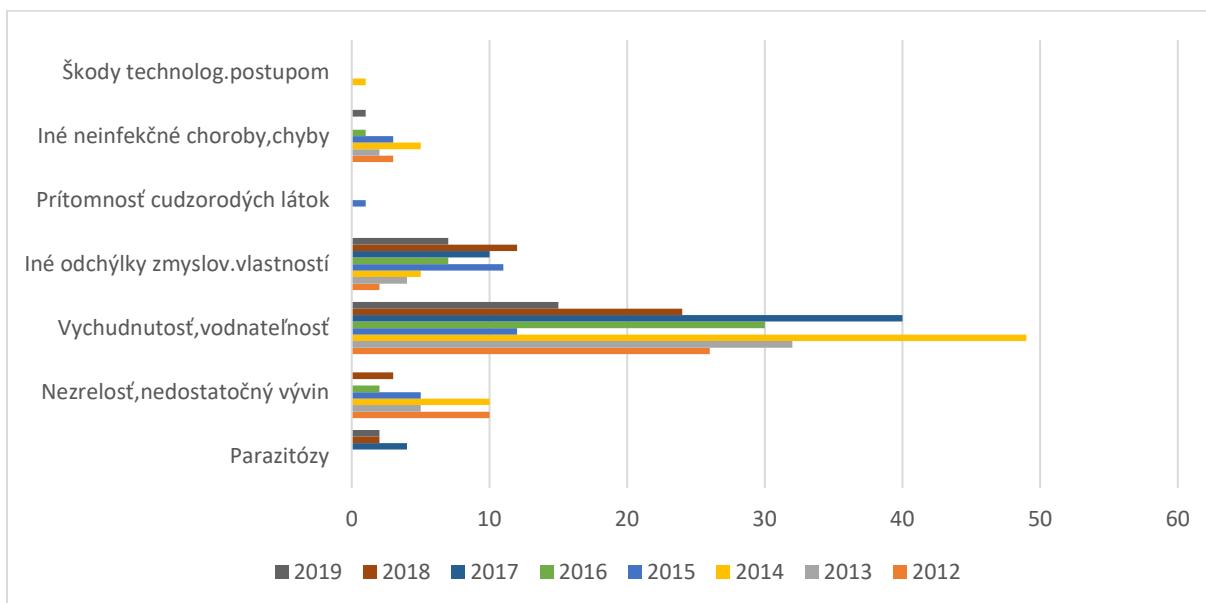
Graf 56 Výsledky pri prehliadke jatočných tiel post mortem u hovädzieho dobytku nad 12 mesiacov v rokoch 2012- 2019

Graf 57 Výsledky pri prehliadke jatočných tiel post mortem u ošípaných v rokoch 2012- 2019

Graf 58 Výsledky pri prehliadke jatočných tel post mortem u oviec v rokoch 2012-2019

Graf 59 Výsledky pri prehliadke jatočných tel post mortem u teliat a mladého hovädzieho dobytku do 12 mesiacov v rokoch 2012- 2019

V zozname schválených bitúnkov pre mäso z hydiny evidujeme 7 prevádzkarní, v porovnaní s r. 2017 a 2018 nebola zistená žiadna zmena.

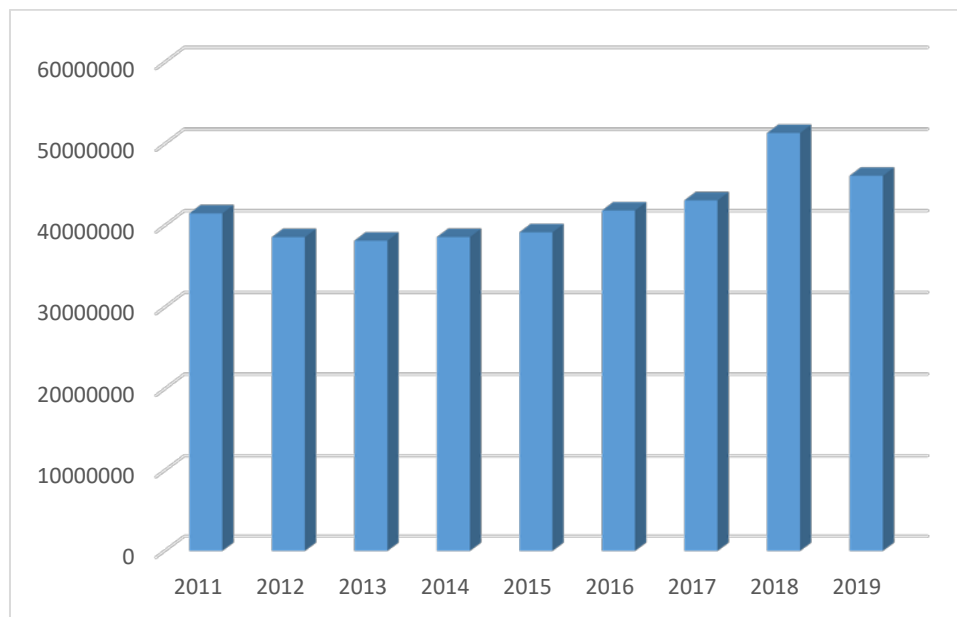
Tabuľka 107 Veterinárne prehliadky ante mortem a post mortem u hydiny

Pôvod zvierat	počet prehliadnutých kusov	Počet nepoživateľných
domáce	42 503 373	
iné členské a tretie krajiny	3 603 701	
spolu	46 107 074	5 61519

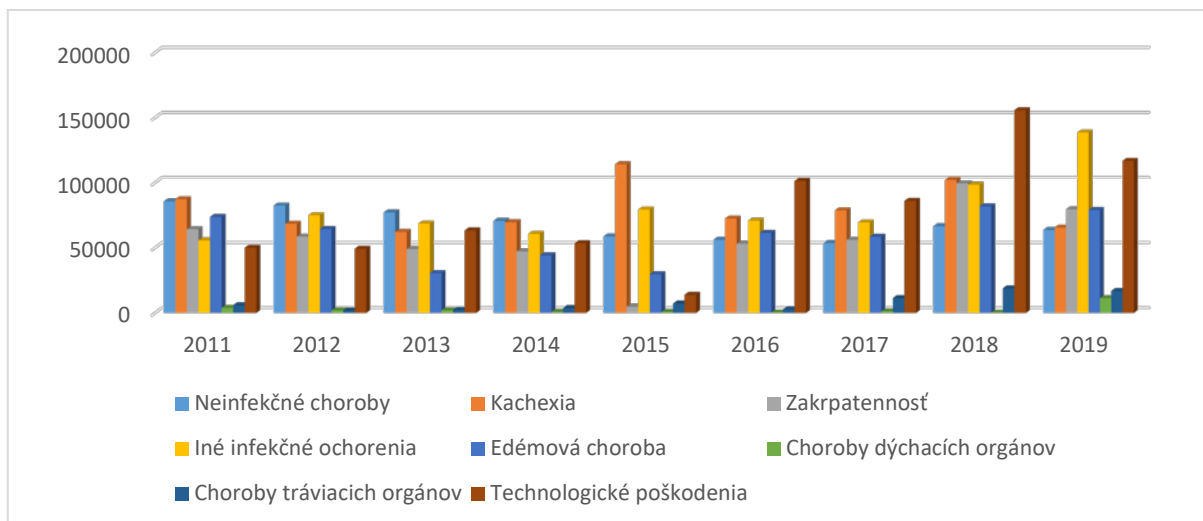
Pri úradnej veterinárnej prehliadke tiel jatočnej hydiny prevažne najčastejšou diagnózou boli neinfekčné ochorenia, zakrpatenosť, kachexia, edémová choroba, choroba tráviacich a dýchacích orgánov, vodnatelnosť a technologické poškodenia.

Z vodnej hydiny bolo zabitých a veterinárne prehliadnutých 137 kusov husí a 9 645 kačíc, čo v porovnaní s r. 2018 predstavuje pokles o 805 kusov.

Úradní veterinárni lekári vykonali tiež prehliadku post mortem u 24 521 kusov voľne žijúcej zveri, čo predstavuje oproti roku 2018 nárast o 2 217 kusov. Z farmovej zveri bolo veterinárne prehliadnutých 87 kusov pštrosov, čo v porovnaní s r. 2018 predstavuje pokles o 38 pštrosov. Posúdené ako nepoživateľné bolo 70 tiel voľne žijúcej zveri a to najmä pre rozstrieľanosť, čo predstavuje oproti roku 2018 nárast o 25 tiel voľne žijúcej zveri.

Graf 60 Veterinárna prehliadka hydiny v schválených prevádzkarňach v rokoch 2011-2019

Graf 61 Výsledky pri prehliadke jatočných tiel post mortem u hydiny v rokoch 2011- 2019

Odber vzoriek na laboratórne vyšetrenie sa vykonával v rámci úradných prehliadok *ante mortem* a *post mortem* podľa Delegované Nariadenia Komisie (EÚ) č. 2019/624 z 8. februára 2019 vždy, ak to bolo potrebné na dosiahnutie konečnej diagnózy alebo na zisťovanie prítomnosti choroby zvierat alebo pri podozrení na rezíduá antimikrobiálnych látok.

13.2.2. Úradné kontroly a audity v schválených prevádzkarniach pre produkty živočíšneho pôvodu a v schválených skladoch

- **Veterinárne kontroly v schválených prevádzkarniach pre produkty živočíšneho pôvodu a v schválených skladoch**

V roku 2019 úradní veterinárni lekári/veterinárni inšpektori vykonali v 1 490 schválených prevádzkarňach a v schválených skladoch spolu 17 182 veterinárnych kontrol. Nedostatky boli zistené v 208 prevádzkarňach (13,96%). Spolu bolo zistených 1 089 nedostatkov. Najčastejšie zisťovanými boli stavebno – technické nedostatky (poškodené steny, podlahy, stropy) a nedostatky v dodržiavaní hygienických podmienok. Za zistené nedostatky bolo prevádzkovateľom potravinárskych podnikov uložených 1 137 opatrení (v 13 rozhodnutiach a v 629 iných opatreniach), 34 pokút v hodnote 29 410 €.

- **Audity prevádzkarní**

V roku 2019 vykonali 2 RVPS spolu 3 audity prevádzkarní v sektore mäsové výroby, škvarené živočíšne tuky, ošetrené žalúdky, mechúre a črevá. Hodnotenie: ako výborný bol vyhodnotený systém správnej hygienickej praxe v 1 prevádzkarni a ako prijateľný v 2 prevádzkarňach, v 1 prevádzkarni bol systém založený na zásadách HACCP vyhodnotený ako výborný a v 2 prevádzkarňach ako prijateľný. Ani v jednej auditovanej prevádzkarni nebol systém vyhodnotený ako neprijateľný alebo neuspokojivý.

- **Schvaľovanie prevádzkarní**

V roku 2019 Regionálne veterinárne a potravinové správy na základe žiadosti prevádzkovateľov potravinárskych podnikov vykonávali osobitné veterinárne kontroly na mieste v prevádzkarňach, ktoré podliehajú schváleniu (sklady, samostatne stojace prebaľovacie prevádzkarne, bitúnky pre domáce kopytníky a hydiny, rozrábkarne mäsa domácich kopytníkov a hydiny, prevádzkarne na manipuláciu so zverou a rozrábkarne ich

mäsa a mäsa zveriny zo zveri z farmových chovov, výroba mäsových výrobkov, škvarených živočíšnych tukov a oškvarkov, mletého mäsa, mäsových prípravkov a mechanicky separovaného mäsa, prevádzkarne pre produkty rybolovu, prevádzkarne na spracovanie mlieka vrátane salašov, triediarne a spracovateľské prevádzkarne vajec, spracovateľské prevádzkarne na ošetrované žalúdky, mechúre a črevá, balenie medu) a na základe týchto osobitných kontrol vydali 138 rozhodnutí o podmienenej schválení prevádzkarne, 38 rozhodnutí o predĺžení podmienenej schválenia a 140 rozhodnutí o úplnom schválení prevádzkarne. 24 prevádzkovateľom, ktorí nevykonávali danú činnosť nepretržite po dobu 12 mesiacov a 99 prevádzkovateľom, ktorí oznámili ukončenie činnosti, na ktorú bolo vydané rozhodnutie o schválení, vydali RVPS rozhodnutia o zrušení schválenia. Zoznam schválených prevádzkarní je prístupný na internetovej stránke ŠVPS SR <http://www.svssr.sk>.

13.3. Kontroly zásielok pri vývoze produktov živočíšneho pôvodu

V roku 2019 sa pri vývoze produktov živočíšneho pôvodu do tretích krajín vykonali veterinárne kontroly pri 1 132 zásielkach, ktoré predstavovali 13 932 617 kg.

13.4. Veterinárne kontroly v mieste určenia podľa nariadenia vlády SR č. 292/2003 Z.z.

V roku 2019 bolo v SR zaregistrovaných 3 673 miest určenia a RVPS vykonali 3 385 veterinárnych kontrol zásielok produktov živočíšneho pôvodu dodávaných z ostatných členských. Pri zistení nedostatkov bolo uložených 62 opatrení. Bolo uložených 10 pokút v celkovej sume 8 200 € nedostatky, ktoré sa týkali nenahlasovania zásielok alebo oneskorené hlásenie zásielok, nedostatky v dokumentácii a označovaní.

Pri kontrolách v mieste určenia bolo v roku 2019 odobratých 1 234 vzoriek produktov živočíšneho pôvodu, 25 vzoriek bolo nevyhovujúcich (2,03%).

13.5. Kontroly potravín živočíšneho pôvodu na úrovni maloobchodu

13.5.1. Priamy predaj a dodávanie malého množstva prvotných produktov živočíšneho pôvodu, mäsa z hydiny a domácich králikov, voľne žijúcej zveri a zveriny z nej

Regionálne veterinárne a potravinové správy priebežne vykonávali registráciu na základe žiadosti prvovýrobcov a užívateľov poľovníckych revírov, ktorí vykonávajú priamy predaj a dodávanie malého množstva prvotných produktov živočíšneho pôvodu [surové mlieko, vajcia, med, produkty akvakultúry (ryby)], mäsa z hydiny a domácich králikov, voľne žijúcej zveri a zveriny z nej. V roku 2019 bolo vykonaných 729 kontrol, 48 nedostatkov bolo zistených u 17 prevádzkovateľov. V roku 2019 bol u prvovýrobcov zaregistrovaných na priamy predaj malých množstiev surového mlieka na farme vykonaný odber 117 vzoriek surového mlieka na vyšetrenie na rezíduá inhibičných látok. Rezíduá sa nezistili v žiadnej vzorke.

K 31.12.2019 bolo spolu zaregistrovaných 9 093 prvovýrobcov a užívateľov poľovníckych revírov. Prehľad registrácie je uvedený v tabuľke:

Tabuľka 108 Prehľad počtu zaregistrovaných prvovýrobcov/užívateľov poľovníckych revírov podľa druhu produktov živočíšneho pôvodu dodávaných v malých množstvách

Druh produktov živočíšneho pôvodu dodávaných v malých množstvách	Počet zaregistrovaných prvovýrobcov/ užívateľov poľovných revírov
Produkty akvakultúry (ryby)	139
Surové mlieko	404
Vajcia	599
Včelí med	5 939
Mäso z hydiny zabitej na farme	293
Mäso z domácich králikov zabitých na farme	95
Voľne žijúca zver a zverina z nej	1 624
Spolu	9 093

13.5.2. Automaty na predaj surového kravského mlieka

K 31.12.2019 bolo v Slovenskej republike zaregistrovaných 113 mliečnych automatov na predaj surového kravského mlieka, čo je o 13 menej ako k 31.12.2018. V roku 2019 bolo 14 mliečnych automatov zrušených a zaregistrovaný bol jeden nový.

13.5.3. Veterinárne kontroly v registrovaných prevádzkarniach pre produkty živočíšneho pôvodu

V roku 2019 bolo podľa § 40 zákona č. 39/2007 Z. z. registrovaných 668 maloobchodných prevádzkarní vykonávajúcich výrobné činnosti, v ktorých bolo vykonaných 1 345 úradných kontrol. Nedostatky boli zistené v 42 prevádzkarniach (6,29%). Najčastejšie išlo o nedostatky v hygiene priestorov a zariadení a stavebno-technické nedostatky. K 31.12.2019 bolo podľa zákona č. 39/2007 Z. z. registrovaných 156 skladov, v ktorých bolo vykonaných 249 úradných kontrol. Nedostatky boli zistené v 7 skladoch (4,49%).

13.5.4. Úradné kontroly produktov rybolovu a akvakultúr podľa Kapitoly IV nariadenia (EÚ) č. 1379/2013, ktoré sa týkajú informácií pre spotrebiteľov

V roku 2019 inšpektori RVPS vykonali spolu 2 183 úradných kontrol produktov rybolovu a akvakultúry podľa Kapitoly IV nariadenia (EÚ) č. 1379/2013, ktoré sa týkajú informácií pre spotrebiteľov. Pri úradných kontrolách bolo zistených 7 nedostatkov.

13.6. Odber vzoriek

V roku 2019 bolo odobratých 5 627 vzoriek potravín živočíšneho pôvodu a 568 vzoriek (prevažne sterov) zo spracovateľských priestorov a zo zariadení na dôkaz *Listeria monocytogenes*.

13.6.1. Odber vzoriek potravín živočíšneho pôvodu

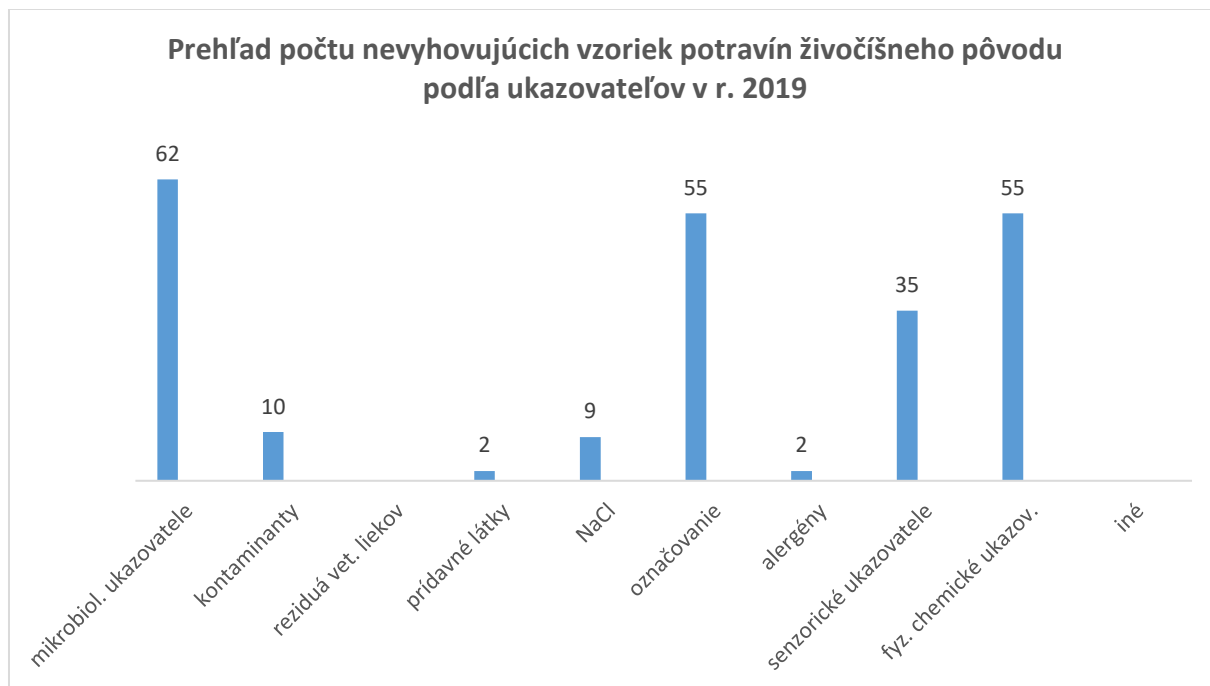
V roku 2019 bolo odobratých spolu 5627 vzoriek potravín živočíšneho pôvodu, nevyhovelo 215 vzoriek (3,82%), čo je v porovnaní s rokom 2018 zhoršenie o 0,50%. Najviac vzoriek nevyhovelo mikrobiologickým požiadavkám - 62, fyzikálno-chemickým ukazovateľom nevyhovelo 55 vzoriek. Požiadavkám na označovanie nevyhovelo 55 vzoriek, senzorickým požiadavkám nevyhovelo 35 vzoriek, požiadavkám na prídavné látky nevyhoveli 2 vzorky, na

obsah osobitnej prísady – NaCl nevyhovelo 9 vzoriek, požiadavkám na označovanie alergénov nevyhoveli 2 vzorky, 10 vzoriek nevyhovelo požiadavkám na kontaminanty. Všetky vzorky vyhoveli požiadavkám na rezíduá veterinárnych liekov.

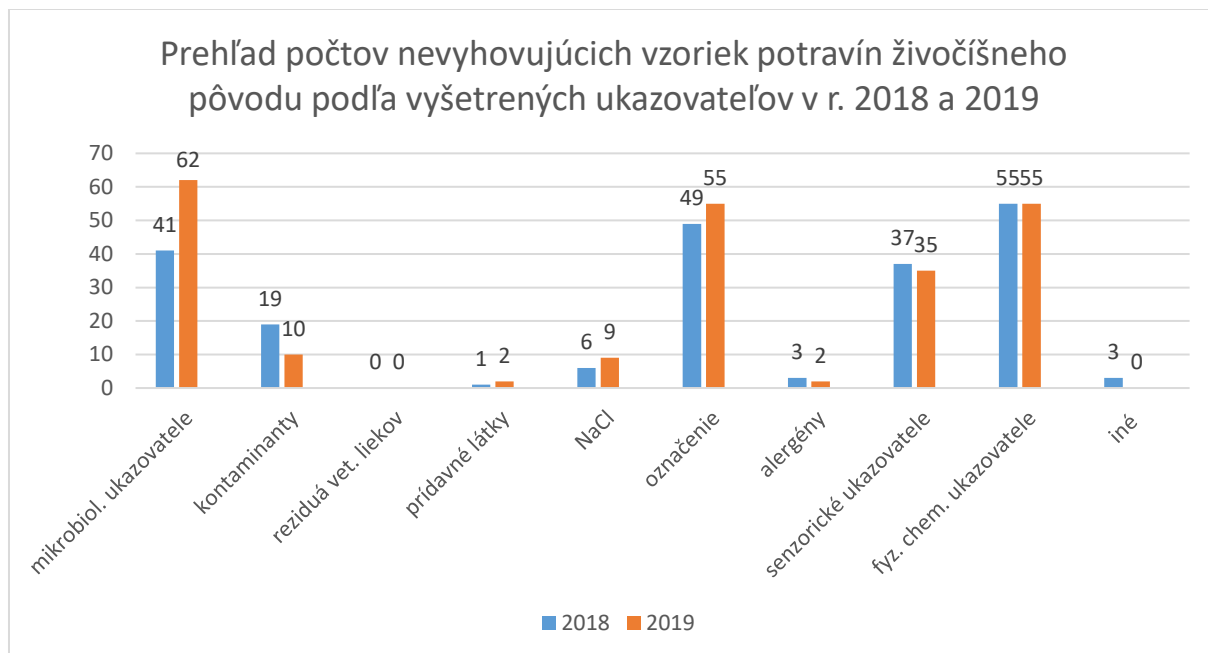
Analýza odobratých vzoriek potravín živočíšneho pôvodu v roku 2019 je v Prílohe č.1.

Graf 62

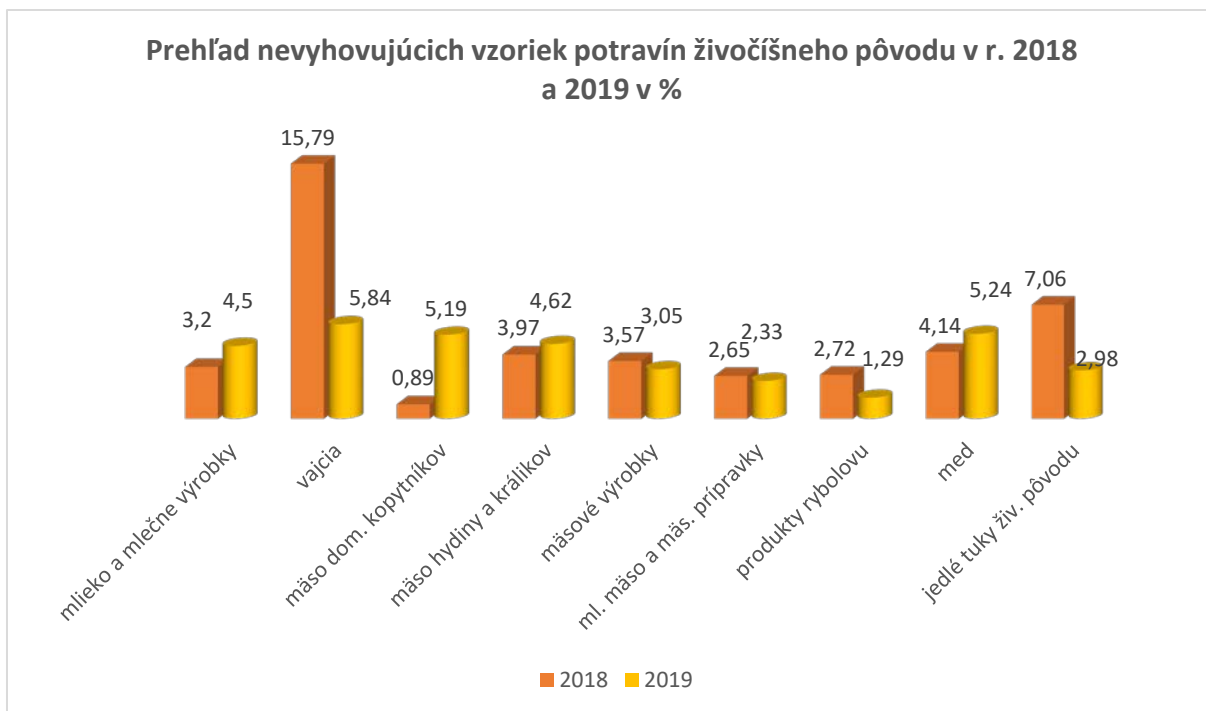

Graf 63

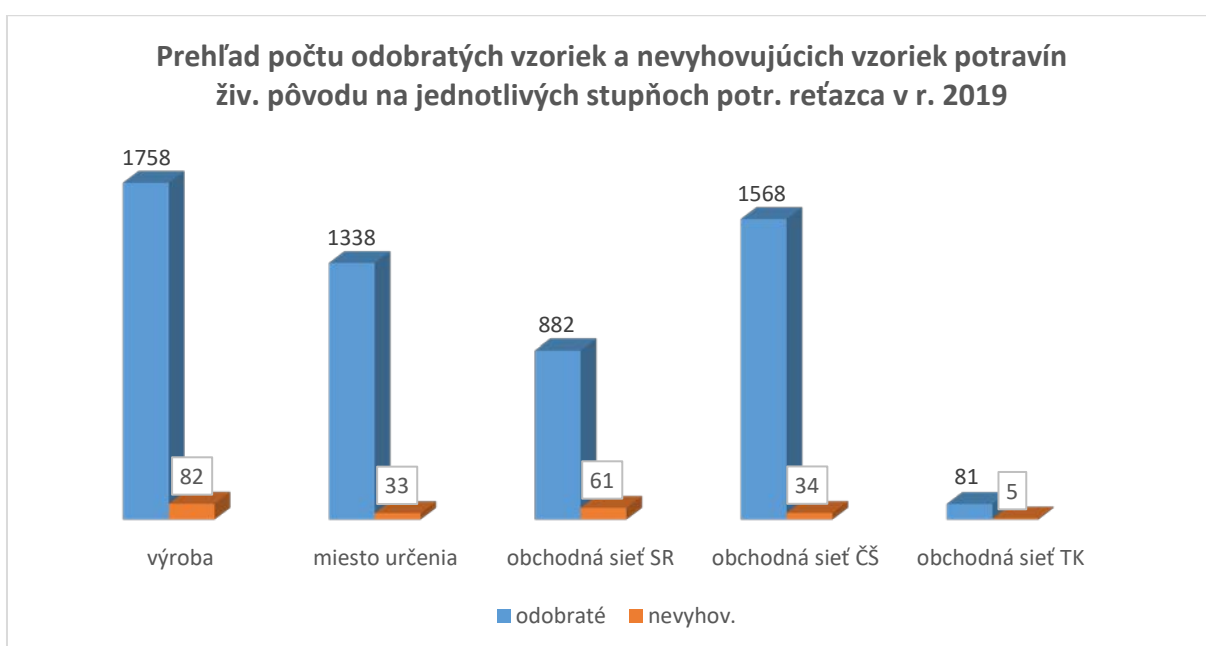
Graf 64

Podľa jednotlivých druhov potravín živočíšneho pôvodu najvyššie percento nevyhovujúcich vzoriek bolo pri vajciach (5,84%). Percento nevyhovujúcich vzoriek pri ďalších produktoch živočíšneho pôvodu: med 5,24%, mäso domácich kopytníkov 5,19%, mlieko a mliečne výrobky 4,50%, mäso hydiny a králikov 4,62%, mäsové výrobky 3,05%, jedlé tuky živočíšneho pôvodu 2,98%, mleté mäso a mäsové prípravky 2,33%, produkty rybolovu 1,29%. Vyhoveli všetky vzorky mechanicky separovaného mäsa, želatíny a vaječných výrobkov.

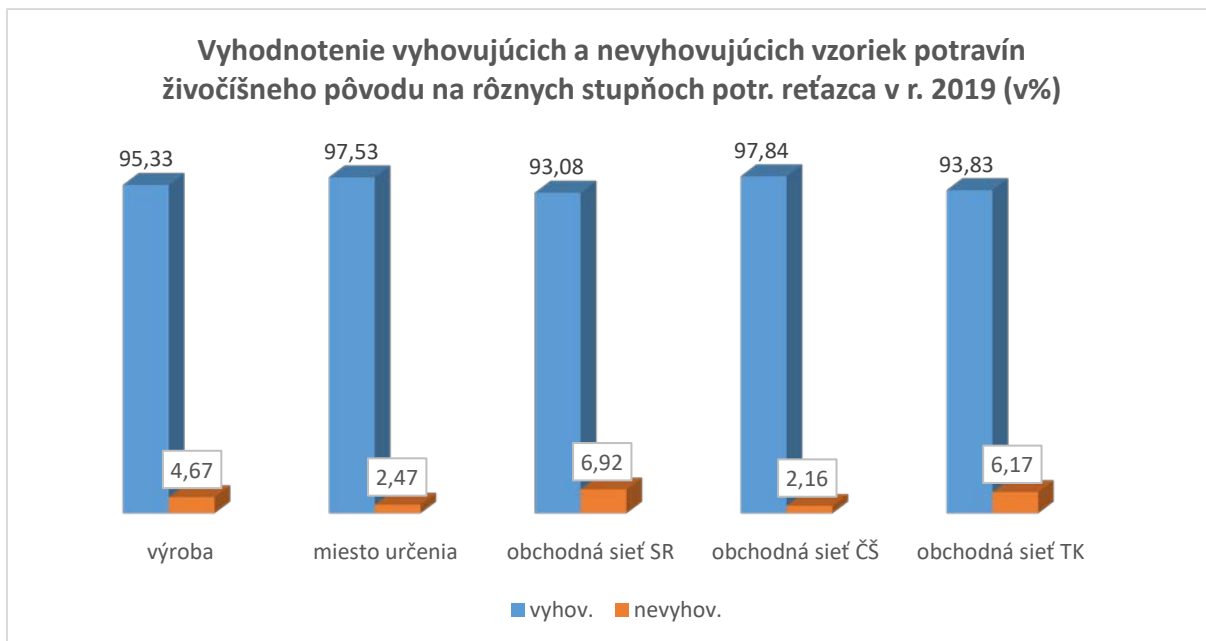

Graf 65

Vzorky potravín živočíšneho pôvodu boli odoberané na všetkých stupňoch potravinového reťazca (Príloha č. 2). V spracovateľských prevádzkarniach (výroba) bolo odoberatých 1 758 vzoriek, nevyhovelo 82 (4,67%), čo je oproti roku 2018 zhoršenie o 0,89%. V maloobchodnej sieti bolo spolu odoberatých 2 531 vzoriek, nevyhovelo 99 (3,91%) (v roku 2018 nevyhovelo 3,13%); z toho bolo odoberatých 882 vzoriek domáceho pôvodu, nevyhovelo 61 (6,92%) (v roku 2018 4,42%); z ostatných členských štátov bolo odoberatých a vyšetrených 1568 vzoriek, nevyhovelo 34 (2,17%) (v roku 2018 nevyhovelo 2,48%); z tretích krajín bolo odoberatých 81 vzoriek potravín, nevyhovelo 5 vzoriek (6,17%) (v roku 2018 2,52%). V mieste určenia potravín živočíšneho pôvodu pochádzajúcich z ostatných členských štátov bolo odoberatých a vyšetrených 1 338 vzoriek, 33 vzoriek nevyhovelo (2,47%) (v roku 2018 nevyhovelo 3,93%).

Graf 66

Graf 67

13.6.2. Analýza výsledkov podľa jednotlivých druhov potravín živočíšneho pôvodu:

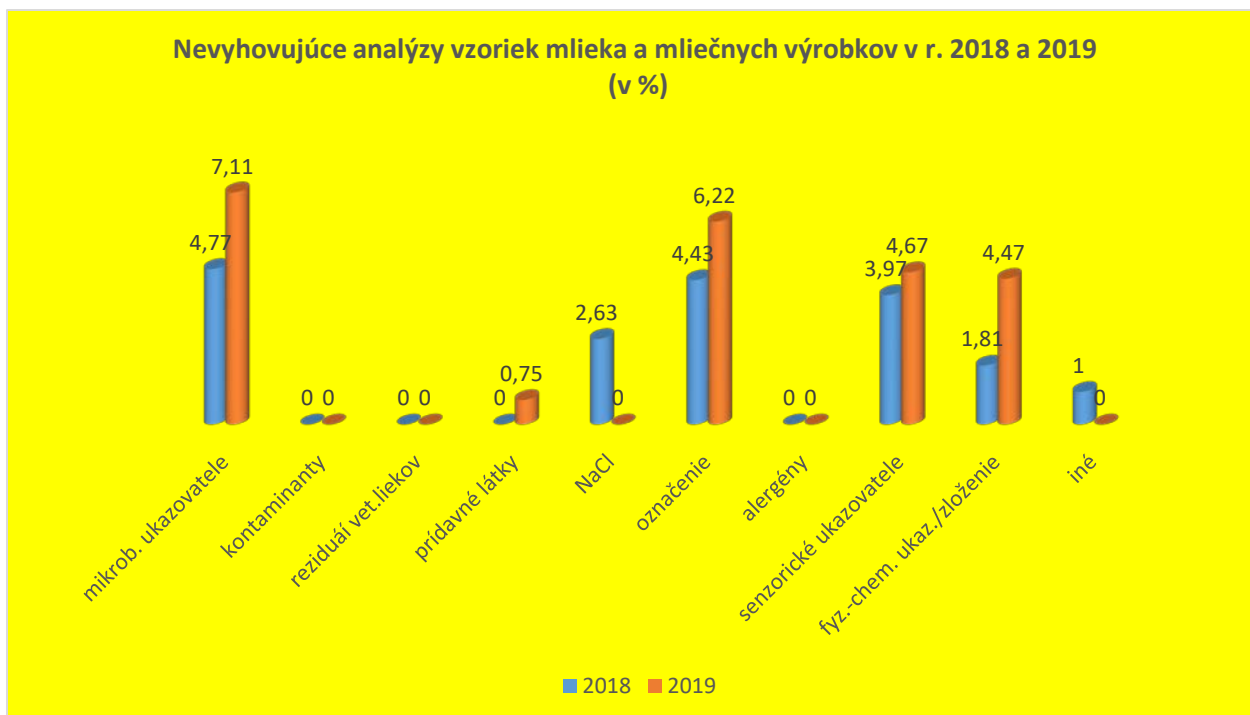
- **Mlieko a mliečne výrobky**

V roku 2019 bolo v rámci úradnej kontroly spolu vyšetrených 1 577 vzoriek mlieka a mliečnych výrobkov, nevyhovelo 71 vzoriek (4,50%), čo je zhoršenie v porovnaní s rokom 2018 o 1,3%. Z celkového počtu 1 577 vzoriek bolo vyšetrených 413 vzoriek surového mlieka a mliečnych výrobkov vyrobených so surovým mliekom, nevyhovelo 27 vzoriek (6,54%) a 1164 vzoriek tepelne ošetreného mlieka a mliečnych výrobkov vyrobených z tepelne ošetreného mlieka, nevyhovelo 44 vzoriek (3,78%).

Najväčší počet vzoriek nevyhovelo mikrobiologickým požiadavkám - 36 vzoriek (7,11% z počtu odobratých vzoriek na mikrobiológiu). V 10 vzorkách mliečnych výrobkov sa zistila prítomnosť patogénneho mikroorganizmu *Listeria monocytogenes*. V ostatných vzorkách (väčšinou išlo o vzorky syrov vyrobených zo surového mlieka) sa zistilo prekročenie prípustného množstva mikroorganizmov *Staphylococcus aureus* a *Enterobacteriaceae*, ktoré svedčia o sekundárnej kontaminácii. Požiadavkám na zloženie nevyhovelo 18 vzoriek (4,47% z počtu vzoriek odobraných na zloženie).

Požiadavkám na označovanie nevyhovelo 25 vzoriek (6,22% z počtu odobratých vzoriek na označovanie). Sensorickým požiadavkám nevyhovelo 5 vzoriek (4,67% z počtu odobratých vzoriek na sensorické hodnotenie), vo väčšine prípadov išlo o vzorky odobraté na základe sťažností a podnetov spotrebiteľov.

Dve vzorky (0,75%) nevyhoveli požiadavkám na prídavné látky. Všetky vzorky vyhovel požiadavkám na kontaminanty, rezíduá pesticídov, rezíduá inhibičných látok/rezíduá veterinárnych liekov, NaCl a požiadavkám na označovanie alergénov.

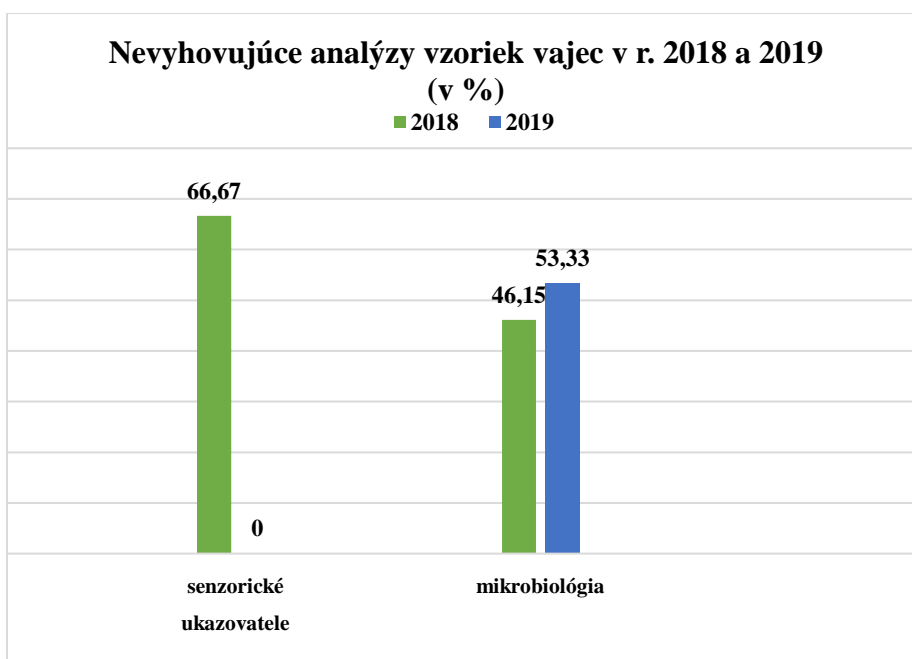

Graf 68

- **Vajcia a vaječné výrobky**

V rámci úradnej kontroly bolo v roku 2019 odobratých 137 vzoriek vaječiek, nevyhovelo 8 vzoriek (5,84%), čo je v percentuálnom vyjadrení zlepšenie o 9,95% oproti roku 2018. Všetkých osem vzoriek nevyhovelo mikrobiologickým požiadavkám a vo všetkých vzorkách bola zistená prítomnosť plesní.

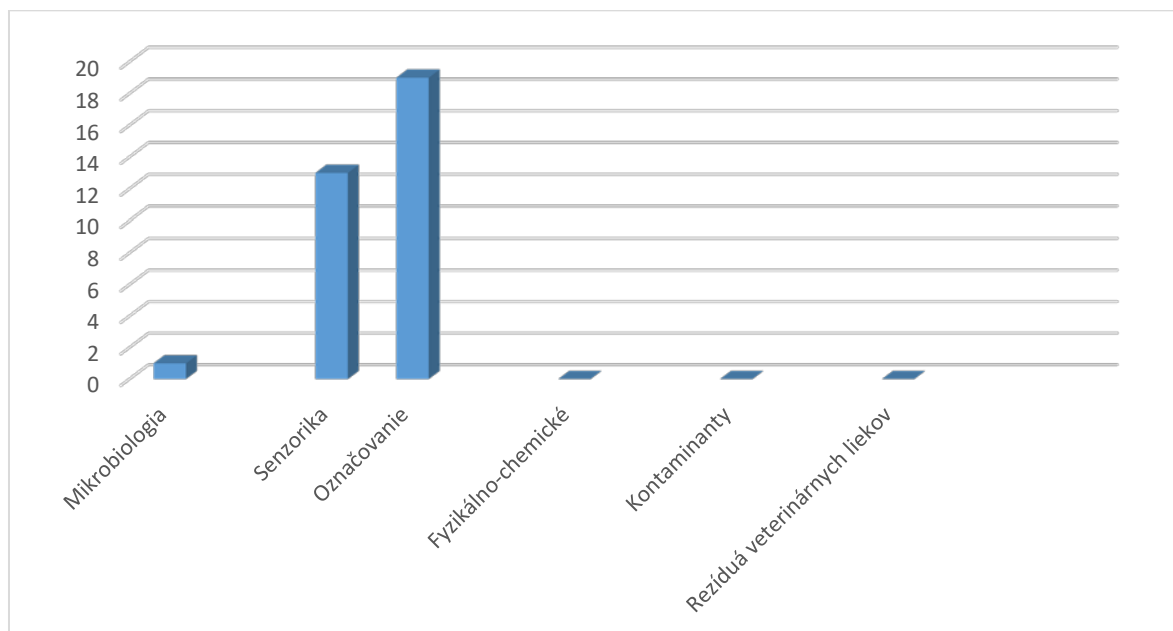
V rámci úradnej kontroly bolo v roku 2019 odobratých 16 vzoriek vaječných výrobkov, všetky vzorky boli vyhovujúce.

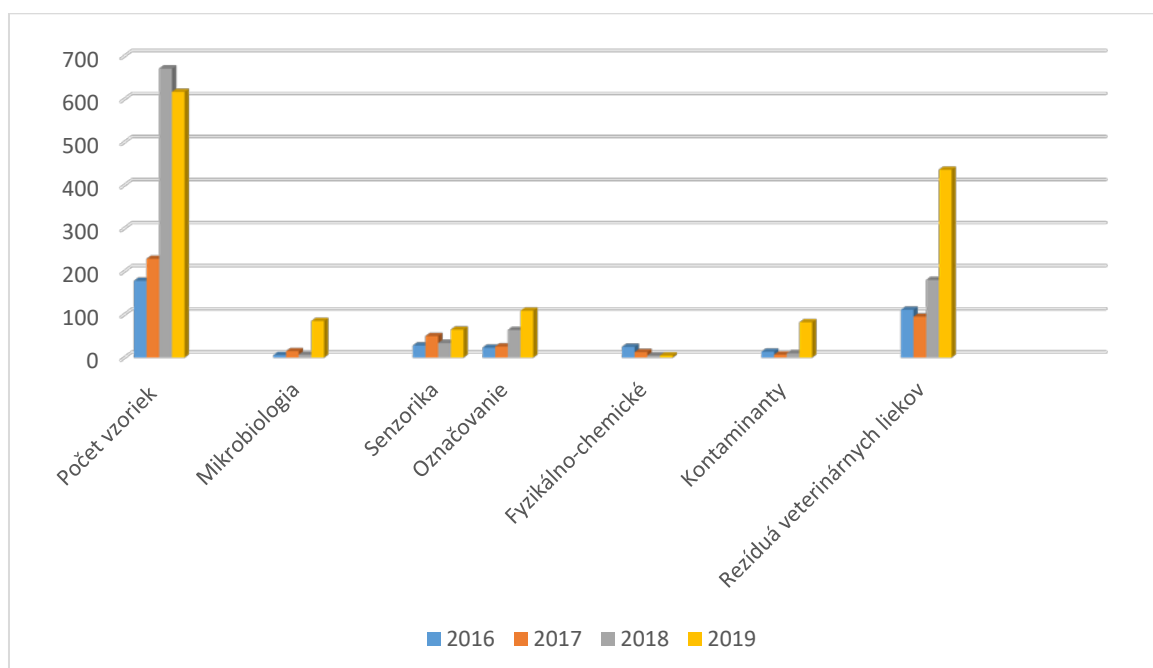
Graf 69

- **Mäso domácich kopytníkov**

V roku 2019 bolo odobratých 617 vzoriek mäsa domácich kopytníkov, čo predstavuje oproti roku 2018 pokles o 54 vzoriek; z vyššie uvedeného počtu vzoriek nevyhovelo 33 vzoriek (5,35%), pričom pre mikrobiologické ukazovatele nevyhovovala 1 vzorka, pre označovanie 19 vzoriek a 13 vzoriek nevyhovovalo pre senzoričné nedostatky.

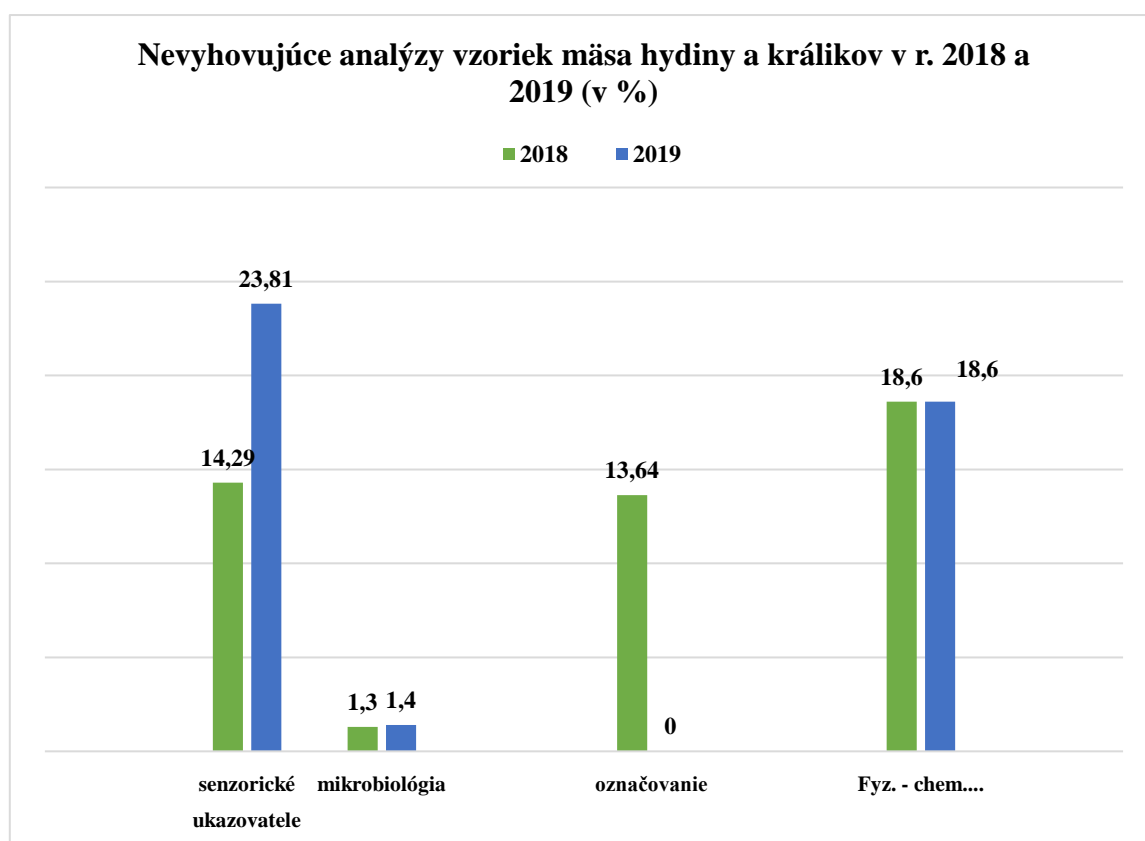
Graf 70 Počet nevyhovujúcich vzoriek mäsa domácich kopytníkov v 2019

Graf 71 Počet analýz mäsa domácich kopytníkov v 2016- 2019

- **Mäso hydiny a králikov**

V roku 2019 bolo odobratých 519 vzoriek mäsa hydiny a králikov, nevyhovelo 24 vzoriek (4,62%), čo je zhoršenie v porovnaní s rokom 2018 o 0,65 %. Tri vzorky nevyhoveli mikrobiologickým požiadavkám (1,4% z počtu vzoriek odobratých na mikrobiologické ukazovatele) – vo všetkých troch vzorkách bola zistená prítomnosť *Salmonella enterica* sérovar *enteritidis*. Desať vzoriek nevyhovelo senzorickým požiadavkám (23,81% z počtu vzoriek odobratých na senzorické ukazovatele), kde išlo o vzorky odobraté na základe sťažností a podnetov spotrebiteľov. Jedenásť vzoriek nevyhovelo požiadavkám na fyzikálno – chemické ukazovatele – celkový obsah vody nad stanovený limit (18,64% z počtu vzoriek odobratých na fyzikálno – chemické ukazovatele). Nevyhovujúce vzorky boli odoberané na základe podnetov a podaní, v rámci plánovaných úradných kontrol alebo v rámci cielených kontrol.

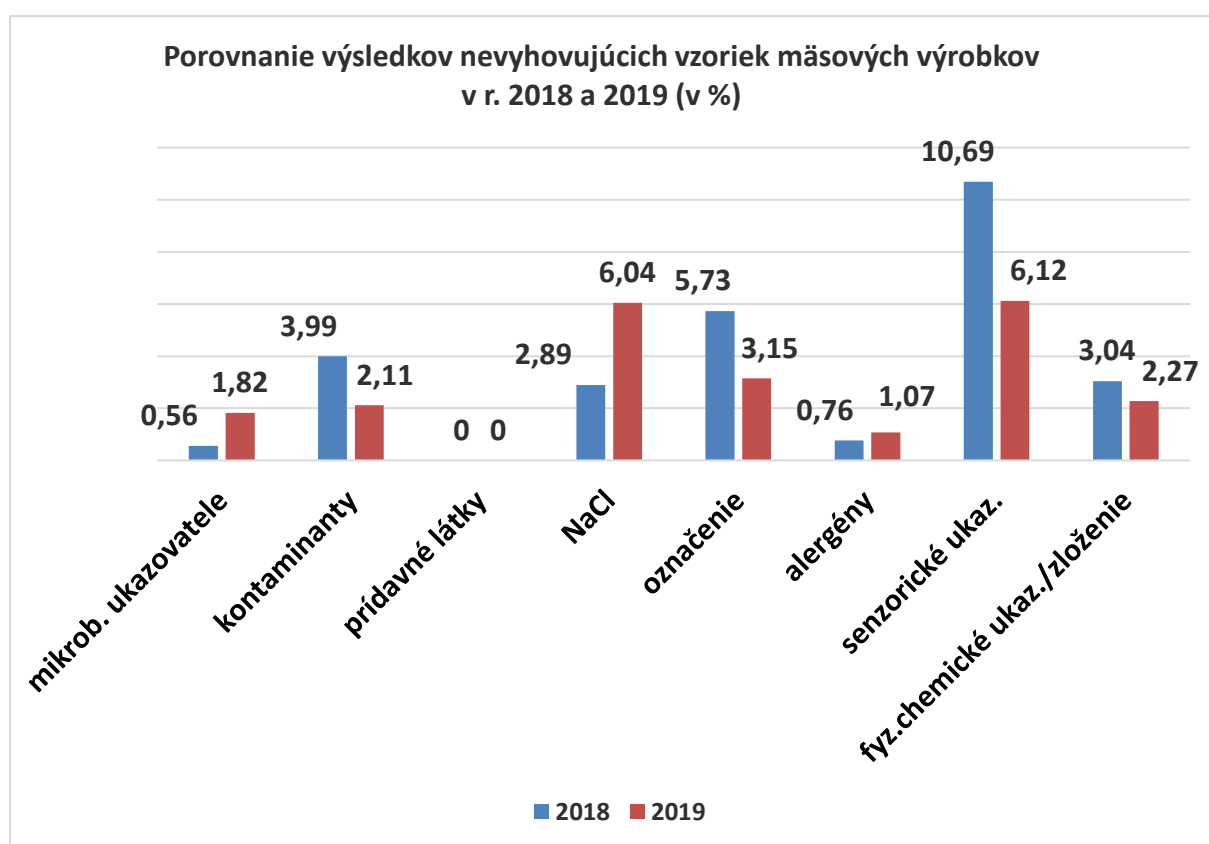

Graf 72

- **Mäsové výrobky**

Pri úradných kontrolách bolo v roku 2019 odobratých 1 507 vzoriek mäsových výrobkov, celkovo nevyhovelo 46 vzoriek (3,05%), čo je oproti roku 2018 zlepšenie o 0,52 %. Požiadavkám na označovanie nevyhovovalo 7 vzoriek (3,15 % z odobratých vzoriek; v roku 2018 nevyhovelo 5,73%). V 2 vzorkách (1,07 % zo vzoriek analyzovaných na alergény; v roku 2018 to bolo 0,76 %) sa preukázala prítomnosť alergénov (mliečny alergén, sójový alergén) (v roku 2018 išlo o glutén) neuvedených v označení. 6 vzoriek nevyhovelo požiadavkám na zloženie (2,27% analyzovaných na ukazovatele kvality; v roku 2018 to bolo 3,04 %)

(najčastejšie sa zistila prítomnosť hydínového proteínu, ktorý nebol uvedený v zložení; v roku 2018 sa najčastejšie zistilo, že množstvo mäsa nezodpovedalo údajom na označení); prekročenie najvyššieho prípustného množstva NaCl sa zistilo v 9 vzorkách (6,04% z vyšetrených, v roku 2018 to bolo 2,89 %). Tak ako v roku 2018 požiadavkám na prídavné látky vyhoveľi všetky vzorky. 6 vzoriek nevyhovelo senzoričkým požiadavkám (6,12%), pričom išlo o vzorky odobraté na základe podnetov spotrebiteľov ako aj vzorky odobraté v maloobchode pri úradných kontrolách (v roku 2018 nevyhovelo 10,69 % vzoriek). 8 vzoriek nevyhovelo mikrobiologickým kritériám (1,82% z vyšetrených - zistenie patogénneho mikroorganizmu *Listeria monocytogenes*), v roku 2018 to bolo 0,56 %. Požiadavkám na kontaminanty nevyhovelo 7 vzoriek (2,11% z vyšetrených – neprípustný obsah PAU), čo je zlepšenie oproti roku 2018 o 1,88 %.

Graf 73

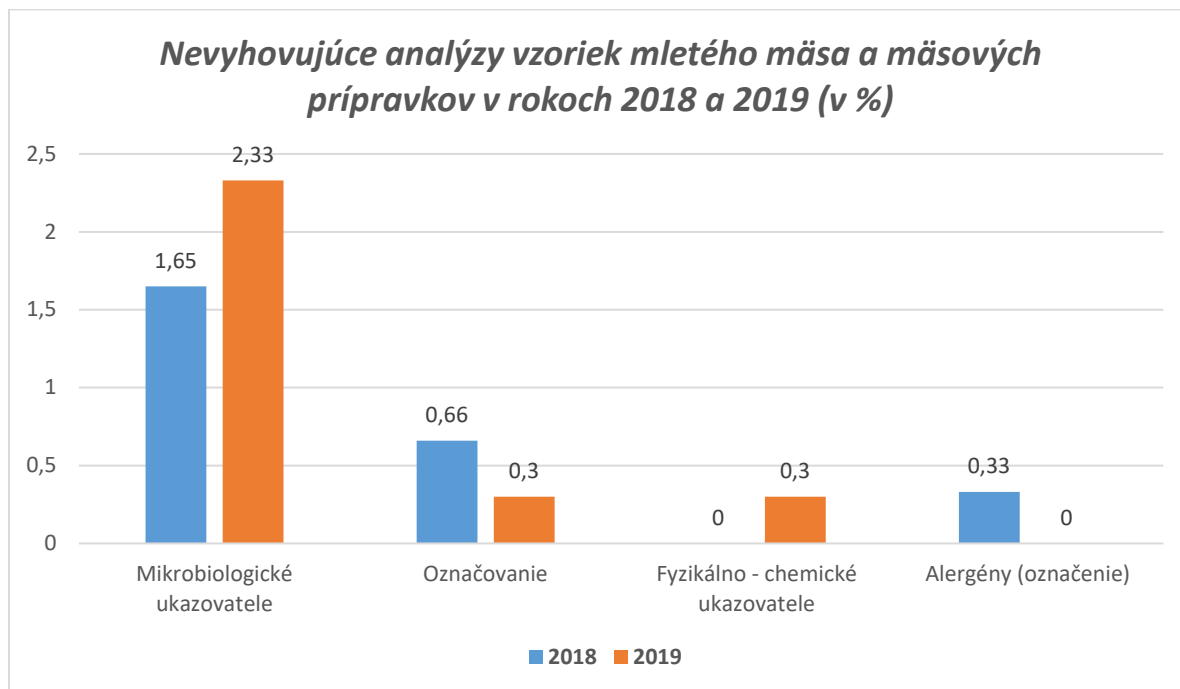
- **Mleté mäso a mäsové prípravky, mechanicky separované mäso**

V roku 2019 bolo v SR v rámci úradnej kontroly odobratých RVPS 344 vzoriek mletého mäsa a mäsových prípravkov.

Nevyhovelo 8 vzoriek mletého mäsa a mäsových prípravkov (čo je 2,33 % z celkového počtu odobratých vzoriek).

Pre mikrobiologické kritéria nevyhovelo 6 vzoriek (čo je 1,74 % z celkového počtu odobratých vzoriek), 1 vzorka nevyhovela kvôli nesprávnemu označeniu (čo je 0,3 % z celkového počtu odobratých vzoriek) a 1 vzorka nevyhovela kvôli fyzikálno - chemickým ukazovateľom (čo je 0,3 % z celkového počtu odobratých vzoriek)

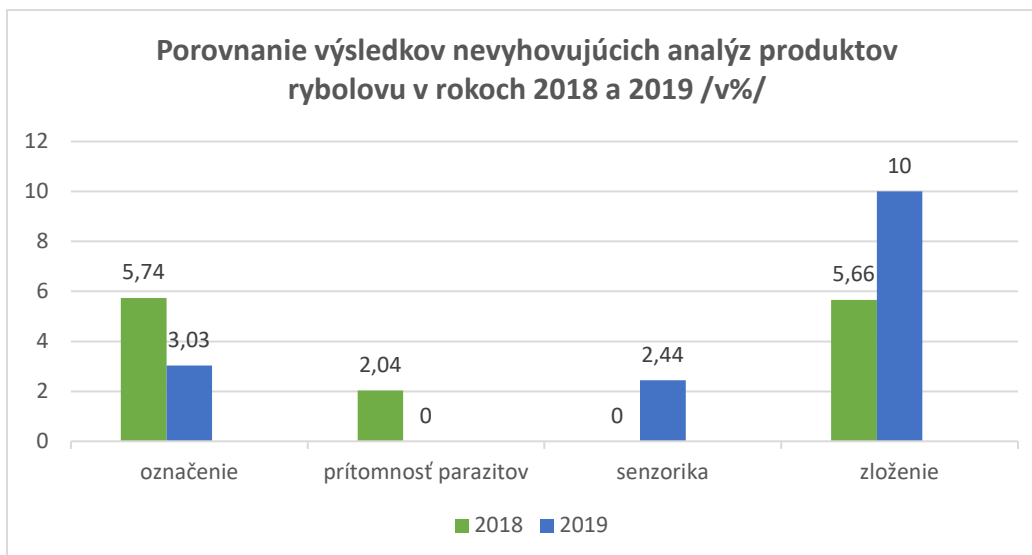
V roku 2019 bolo v rámci úradnej kontroly odobratých 6 vzoriek mechanicky separovaného mäsa, všetky vzorky boli vyhovujúce.

Graf 74

- **Produkty rybolovu**

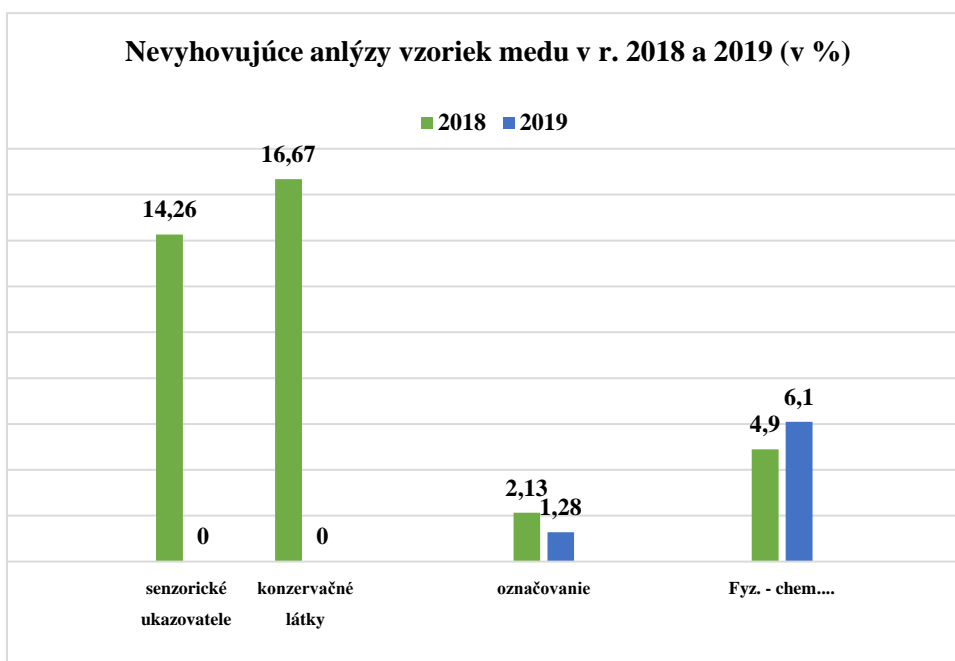
V rámci úradnej kontroly bolo v roku 2019 vyšetrených spolu 389 vzoriek produktov rybolovu, z toho neťahovujúcich bolo 5 vzoriek (1,29%), čo je zlepšenie o 1,43 %. 2 vzorky (3,03%) neťahovali požiadavkám na označovanie (zlepšenie oproti roku 2018 o 2,71%) - nesplnenie požiadavky na strednú výšku písma, zistenie iného druhu ryby ako je uvedený na obale). Požadavkám na zloženie neťahovali 3 vzorky (10,00%) - išlo o klamlivé deklarovanie pevného podielu u glazúrovaných rýb a obsahu rybieho mäsa. Jedna vzorka neťahovala senzorickým požiadavkám (2,44%); išlo o vzorku odobratú na základe podnetu spotrebiteľa. Všetky vzorky vyťahovali mikrobiologickým požiadavkám, požiadavkám na kontaminanty, rezíduá veterinárnych liekov a prídavné látky.

Graf 75

- **Med**

V roku 2019 bolo odobratých 210 vzoriek medu; 11 vzoriek (5,24 %) bolo nevyhovujúcich. Oproti roku 2018 ide o zhoršenie o 1,1 %. Hlavnou príčinou nevyhovujúcich vzoriek (tak ako v rokoch 2013, 2014, 2015, 2016, 2017 a 2018) bolo nedodržanie požiadaviek na zloženie (nevyhovelo 10 vzoriek, čo je 6,1 % z počtu vzoriek odobratých na zloženie). V piatich vzorkách boli prekročené požiadavky na množstvo hydroxymetylfurfuralu. V dvoch vzorkách bolo zistené prekročenie stanoveného limitu pre sacharózu. Dve vzorky nevyhoveli v ukazovateli merná vodivosť. V jednej vzorke bola zistená aktivita cudzieho enzýmu beta-fruktofuranozidáza. Jedna vzorka nevyhovela požiadavkám na označovanie (1,28 % zo vzoriek odobratých na označovanie) – na spotrebiteľskom balení medu boli uvedené dva názvy výrobku – „Med kvetový“, „Med lesný“. V roku 2019, rovnako ako aj v roku 2018, sa v žiadnej vzorke medu nezistila prítomnosť rezíduí veterinárnych liekov.

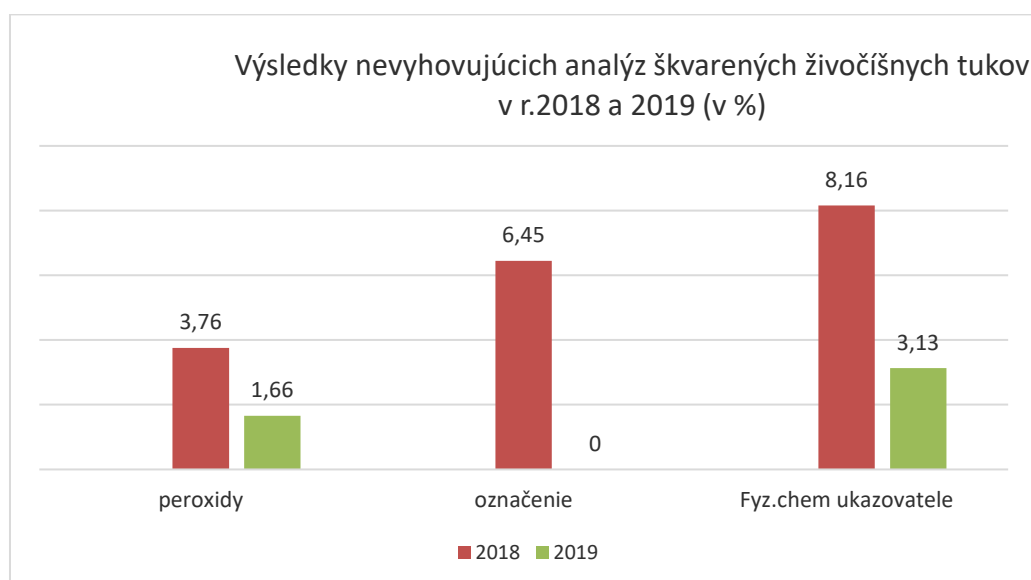
Graf 76

- **Želatína**

V roku 2019 boli odobraté 3 vzorky želatíny na ľudskú spotrebu. Všetky vzorky vyhovovali.

- **Škvarené živočíšne tuky**

V roku 2019 bolo v rámci úradnej kontroly odobratých 302 vzoriek škvarených živočíšnych tukov; nevyhovelo 9 vzoriek (2,98%), čo je oproti roku 2018 zlepšenie o 4,08%; z toho 6 vzoriek pre nesplnenie normy pre voľné mastné kyseliny a 3 vzorky pre prekročenie maximálneho limitu pre peroxidy.

Graf 77

13.6.3. Odber vzoriek zo spracovateľských priestorov a zo zariadení na dôkaz *Listeria monocytogenes*

V prevádzkarniach, ktoré vyrábajú potraviny živočíšneho pôvodu určené na priamu spotrebu, ktoré môžu predstavovať riziko *Listeria monocytogenes* pre verejné zdravie, bolo v roku 2019 v súlade s nariadením Komisie (ES) č.2073/2005 o mikrobiologických kritériách pre potraviny v platnom znení odobratých 568 vzoriek zo spracovateľských priestorov a zo zariadení na dôkaz *Listeria monocytogenes*. 10 vzoriek bolo pozitívnych (1,76%). Boli nariadené opatrenia.

13.7. Cílené kontroly a osobitné kontroly produktov živočíšneho pôvodu

13.7.1. Cielené kontroly produktov živočíšneho pôvodu

V roku 2019 bolo vykonaných 18 cielenných kontrol produktov živočíšneho pôvodu:

- Cielená kontrola – VEĽKÁ NOC 2019
- Cielená kontrola – odber vzoriek bryndze v obchodnej sieti
- Cielená kontrola hydínového mäsa pôvodom z iných členských štátov a tretích krajín
- Cielená kontrola medu v miestach určenia
- Cielená kontrola mletého mäsa a mäsových prípravkov pôvodom z iných členských štátov a tretích krajín v miestach určenia
- Cielené kontroly mlieka a výrobkov z mlieka dodaných z iných členských štátov a tretích krajín
- Cielená kontrola mäsových výrobkov
- Cielená kontrola škvarených živočíšnych tukov
- Cielená kontrola produktov rybolovu
- Cielená kontrola bezchybnosti mäsa z hovädzieho dobytku zabíjaného na slovenských bitúnkoch
- Cielená kontrola bezchybnosti mäsa z hovädzieho dobytku zabíjaného na slovenských bitúnkoch (kráv)
- Cielená kontrola bezchybnosti mäsa z hovädzieho dobytku pôvodom z Poľskej republiky
- Cielená kontrola zabezpečenia označovania bravčového, ovčieho, kozieho hydínového mäsa a produktov z nich
- Cielená kontrola na bitúnkoch, rozrábkarňach a mraziarenských skladoch v súvislosti s výskytom afrického moru ošípaných v niektorých krajinách EÚ a mimo EÚ
- Cielená kontrola vajec pôvodom z iných členských štátov a tretích krajín
- Cielená kontrola bravčového mäsa, mletého mäsa a mäsových prípravkov z bravčového mäsa
- Cielená kontrola správnosti označovania hydínového mäsa údajom „Pôvod: Slovenská republika“
- Cielené sledovanie Vianoce 2019.

- **Cielená kontrola – VEĽKÁ NOC 2019**

Pri týchto kontrolách bolo odobratých 156 vzoriek potravín živočíšneho pôvodu, nevyhovelo 7 vzoriek (4,49%), všetky pôvodom zo Slovenska. V troch prípadoch išlo o prekročenie najvyššieho prípustného množstva jedlej soli v potravinách, v dvoch prípadoch boli na povrchu zistené biele ložiská kvasinkových mikroorganizmov. V jednom prípade bolo v údenom výrobku zistené prekročenie najvyššieho prípustného množstva benzo(a)pyrénu a v jednom prípade nebola na mäsovej konzerve dodržaná požiadavka na minimálnu veľkosť písma v označení výrobku.

- **Cielená kontrola – odber vzoriek bryndze v obchodnej sieti**

Kontrola bola zameraná na odber vzoriek bryndze od slovenských výrobcov. Odber vzoriek bol realizovaný v obchodnej sieti.

Celkovo bolo odobratých 60 úradných vzoriek, ktoré boli podrobené laboratórnym vyšetreniam – zloženie - obsah ovčieho hrudkového syra v bryndzi, sušina, tuk v sušine, označenie, z uvedeného počtu 12 vzoriek nevyhovelo požiadavkám platnej legislatívy (20%).

- **Cielená kontrola hydinového mäsa pôvodom z iných členských štátov a tretích krajín**

Kontrola bola zameraná na odber vzoriek hydinového mäsa pôvodom z iných členských štátov a tretích krajín. Okrem odberu vzoriek predmetných produktov živočíšneho pôvodu vykonávali RVPS aj kontrolu dokumentov sprevádzajúcich predmetné zásielky produktov živočíšneho pôvodu v zmysle Nariadenia (EÚ) č. 931/2011 o požiadavkách na vysledovateľnosť a pri kontrole v mieste určenia vykonávali aj kontrolu nahlasovania predmetných zásielok produktov živočíšneho pôvodu do elektronického systému štátnej veterinárnej a potravinovej správy.

Kontrola bola vykonávaná v miestach určenia alebo vo výrobe (v rozrábkarňach, prebaľovacích zariadeniach), alebo v maloobchodnej sieti, kde boli predmetom kontroly vyššie uvedené produkty živočíšneho pôvodu pôvodom z ostatných členských štátov a tretích krajín.

Celkovo bolo prekontrolovaných 209 právnych subjektov, 309 prevádzok, bolo vykonaných 419 úradných kontrol, nedostatky boli zistené pri 1 kontrole (0,24%).

V rámci kontrol bolo odobratých 224 úradných vzoriek, ktoré boli podrobené laboratórnym vyšetreniam - mikrobiológia, rezíduá veterinárnych liekov, fyzikálno – chemické ukazovatele – stanovenie celkového obsahu vody, z uvedeného počtu odobratých vzoriek 2 vzorky nevyhoveli požiadavkám platnej legislatívy (0,89%).

- **Cielená kontrola medu v miestach určenia**

Kontrola bola zameraná na odber vzoriek medu kontrolu dokumentov sprevádzajúcich zásielky produktov živočíšneho pôvodu v zmysle Nariadenie (EÚ) č. 931/2011 o požiadavkách na vysledovateľnosť a kontrolu nahlasovania zásielok produktov živočíšneho pôvodu do elektronického systému štátnej veterinárnej a potravinovej správy.

Kontrola bola vykonávaná v miestach určenia alebo vo výrobe, a v maloobchodnej sieti Celkovo bolo prekontrolovaných 47 právnych subjektov, 115 prevádzok, bolo vykonaných 140 úradných kontrol, nedostatky boli zistené pri 2 kontrolách (1,43%). V rámci kontrol bolo odobratých 87 úradných vzoriek, ktoré boli podrobené laboratórnym vyšetreniam - označenie, zloženie – sacharóza, glukóza, fruktóza, hydroxymetylfurfural (HMF), enzýmová aktivita cudzích enzýmov β – fruktofuranozidáza a β/γ amyláza, E 150d amoniakový sulfitový kulér, z uvedeného počtu odobratých vzoriek 6 vzoriek nevyhovelo požiadavkám platnej legislatívy (7,14%).

- **Cielená kontrola mletého mäsa a mäsových prípravkov pôvodom z iných členských štátov a tretích krajín**

Kontrola bola zameraná na odber vzoriek mletého mäsa a mäsových prípravkov pôvodom z iných členských štátov a tretích krajín, kontrolu dokumentov sprevádzajúcich a kontrolu nahlasovania zásielok produktov živočíšneho pôvodu do elektronického systému štátnej veterinárnej a potravinovej správy.

Celkovo bolo prekontrolovaných 50 právnych subjektov, 128 prevádzok, bolo vykonaných 172 úradných kontrol, nedostatky neboli zistené. V rámci kontrol bolo odobratých 97 úradných vzoriek, ktoré boli podrobené laboratórnym vyšetreniam - mikrobiológia, označovanie, senzorické vyšetrenie, prídavné látky, z uvedeného počtu odobratých vzoriek 2 vzorky nevyhoveli požiadavkám platnej legislatívy (2,06%).

- **Cielené kontroly mlieka a výrobkov z mlieka dodaných z iných členských štátov a tretích krajín**

Kontrola bola zameraná na odber vzoriek mlieka a výrobkov z mlieka pôvodom z iných členských štátov a tretích krajín, kontrolu dokumentácie a nahlasovanie zásielok

Celkovo bolo prekontrolovaných 118 právnych subjektov, 197 prevádzok, bolo vykonaných 361 úradných kontrol, nedostatky boli zistené pri 4 kontrolách (1,11%). V rámci kontrol bolo odobratých 264 úradných vzoriek, ktoré boli podrobené laboratórnym vyšetreniam - mikrobiológia, označenie, zloženie - množstvo tuku v hmotnostných % a voda, tuk v sušine v hmotnostných %, hmotnosť pevného podielu po odkvapkaní nálevu, prídavné látky, osobitné prísady – NaCl, z uvedeného počtu odobratých vzoriek 8 vzoriek nevyhovelo požiadavkám platnej legislatívy (3,03%).

- **Cielená kontrola mäsových výrobkov**

Predmetom cieľenej kontroly mäsových výrobkov bol odber vzoriek balených nakrájaných mäsových výrobkov, ktoré boli laboratórne vyšetrené na *Listeria monocytogenes* a odber vzoriek mäkkých mäsových výrobkov, ktoré nemajú v zložení uvedené hydínové mäso, hydínové mechanicky separované mäso a hydínové kože na dôkaz hydínového proteínu. Spolu bolo odobratých 235 vzoriek, nevyhovelo 7 vzoriek (2,98%), z toho 3 vzorky na *Listeria monocytogenes* a 4 vzorky na prítomnosť hydínového proteínu.

- **Cielená kontrola škvarených živočíšnych tukov**

V roku 2019 bola vykonaná cieľená kontrola škvarených živočíšnych tukov, ktorej predmetom bol odber vzoriek a veterinárna kontrola na mieste v schválených spracovateľských prevádzkarňach, ktoré vyrábajú škvarené živočíšne tuky a oškvarky. Vzorky boli laboratórne vyšetrené na obsah voľných mastných kyselín a obsah peroxidov. Spolu bolo odobratých 151 vzoriek. Nevyhovelo 5 vzoriek (3,31%) pre prekročenie obsahu peroxidov (2 vzorky) a pre prekročenie obsahu voľných mastných kyselín (3 vzorky).

Predmetom veterinárnej kontroly na mieste v schválených prevádzkarňach bolo overenie plnenia osobitných hygienických požiadaviek podľa prílohy III, Oddiel XII nariadenia (ES) č. 853/2004 a overenie systému HACCP. Spolu bolo vykonaných 168 veterinárnych kontrol, nedostatky neboli zistené.

- **Cielená kontrola produktov rybolovu**

Cielená kontrola produktov rybolovu v roku 2019 bola zameraná na odber vzoriek údených balených rýb z iných členských štátov a tretích krajín v maloobchodnej sieti na mikrobiologické vyšetrenie na počet *Listeria monocytogenes* a na kontrolu vysledovateľnosti. Spolu bolo odobratých a laboratórne vyšetrených 76 vzoriek, všetky vzorky vyhoveli. RVPS vykonali 86 kontrol vysledovateľnosti, nedostatky neboli zistené.

Cielená kontrola bezchybnosti mäsa z hovädzieho dobytku zabíjaného na slovenských bitúnkoch

V mesiaci júl a august 2019 (od 8.7. – 31.8.2019) bola vykonaná cieľená kontrola bezchybnosti mäsa z hovädzieho dobytku pôvodom zo SR a iných členských krajín EÚ alebo tretích krajín zabíjaného na slovenských bitúnkoch.

Zameranie kontroly bolo na kontrolu dodržiavania ochranných lehôt v prípade podávania veterinárnych liekov odberom vzoriek mäsa a orgánov hovädzieho dobytku (kráv, jalovic

a býkov) dodávaného na bitúnky s cieľným zameraním na detekciu rezíduí veterinárnych liekov (RIL). Počet kontrol spolu 119, počet odobratých vzoriek 138, všetky vzorky vyhovovali hygienickým požiadavkám.

- **Cielená kontrola bezchybnosti mäsa z hovädzieho dobytku zabíjaného na slovenských bitúnkoch (kráv)**

Kontrola bola vykonaná v termíne od 1.1.2019 do 22.3.2019 na základe medializácie o dodávaní chorých kráv na schválené bitúnky v SR. Cielená kontrola vykonaná úradnými veterinárnymi lekármi/inšpektormi bola zameraná na vysledovateľnosť - spätnú dokumentačnú kontrolu dokladov sprevádzajúcich zásielky kráv na bitúnok a ich veterinárnu prehliadku ante a post mortem, ktorá sa týkala: informácie o potravinovom reťazci (IPR), sprievodného dokladu na premiestnenie hovädzieho dobytku určeného na zabitie, veterinárnej prehliadky ante a post mortem na bitúnku z „Protokolu o veterinárnej prehliadke“ a spätného hlásenia o výsledkoch prehliadky ante mortem a post mortem u domácich kopytníkov.

Vykonal sa 74 kontrol na bitúnkoch, cielene so zameraním na zabíjanie kráv. Podľa hlásení RVPS bolo v stanovenom termíne zabitých spolu 3 672 kráv.

Zistené boli nasledovné skutočnosti:

Tabuľka 109

Kontroly pred začiatkom pracovnej doby	Kontroly po ukončení pracovnej doby	Kontroly v dňoch pracovného pokoja a sviatkov	Počet uľahnutých kráv počas prepravy dodaných na bitúnok	Počet uľahnutých kráv ako následok úrazu (zranenia) na farme dodaných na bitúnok	Počet zistených liečených kráv	Počet posúdených tiel post mortem ako nepožiteľné
32	63	39	2	11	1	26

Mäso z nepožiteľných tiel domácich kopytníkov sa nedostalo do potravinového ani krmivového reťazca a bolo neškodne odstránené v zariadeniach na spracúvanie a zneškodňovanie vedľajších živočíšnych produktov.

- **Cielená kontrola bezchybnosti mäsa z hovädzieho dobytku pôvodom z Poľskej republiky**

Na základe medializácie škandálu, ktorý súvisel so zabíjaním hovädzieho dobytku (kráv) v Poľskej republike, ŠVPS SR nariadila regionálnym veterinárnym a potravinovým správam v SR v dňoch 29.1.2019 až 18.4.2019 vykonať cieľnú kontrolu bezpečnosti čerstvého, chladeného a zmrazeného hovädzieho mäsa so zameraním na jeho označovanie, senzorické vlastnosti a rezíduá veterinárnych liekov.

Spolu bolo vykonaných 1 137 kontrol, pri ktorých bolo zistených 15 nedostatkov (nenahlásenie zásielok, neúplne vyplnené dodacie listy, chybné, alebo neúplne označovanie, nepredložená sanitácia vozidla). Z celkového počtu 221 odobratých vzoriek bolo zistených 20 nedostatkov (nedostatočná výška písma na etikete, prekryvanie etikiet, na etikete chýbalo schvaľovacie

číslo bitúniku, alebo rozrábkarne, senzorické zmeny, 1x vzorka nebola v súlade pre prítomnosť *Escherichia coli* O111, u ktorej bol zistený gén zodpovedný za produkciu toxínu VT1).

Tabuľka 110 Kontroly mäsa pôvodom z Poľskej republiky

Počet všetkých kontrol spolu	z toho výroba, distribúcia a balenie	hypermarkety a stredné predajne	maloobchod, malé predajne, miestna činnosť	Sklady, chladiarenské, mraziarenské	počet zistených nedostatkov
1 137	216	402	457	62	15

Tabuľka 111 Laboratórne vyšetrenia vzoriek mäsa pôvodom z Poľskej republiky

Počet všetkých odobratých vzoriek spolu	z toho výroba, distribúcia a balenie	hypermarkety a stredné predajne	maloobchod, malé predajne, miestna činnosť	Sklady, chladiarenské, mraziarenské	počet zistených nedostatkov
221	86	36	77	22	20

- **Cielená kontrola zabezpečenia označovania bravčového, ovčieho, kozieho, hydinového mäsa a produktov z nich**

Kontrola označovania predmetných druhov mias a produktov z nich bola zameraná na všetky fázy výrobného procesu – od zabitia, rozrobenia mäsa, skladovania, až po zabalenie a uvádzanie na trh konečnému spotrebiteľovi prostredníctvom maloobchodu, veľkoobchodu a prostredníctvom miest určenia v rámci výmen s inými členskými štátmi. Celkovo bolo prekontrolovaných 2 045 právnych subjektov, 4 977 prevádzok prevádzkovateľov potravinárskych podnikov, bolo vykonaných 6 543 úradných kontrol, nedostatky boli zistené pri 11 kontrolách (0,17%).

- **Cielená kontrola na bitúkoch, rozrábkarňach, v spracovateľských prevádzkarniach pre mäsové výrobky, mraziarenských skladoch a maloobchodných prevádzkarňach v súvislosti s výskytom afrického moru ošípaných v niektorých krajinách EÚ a mimo EÚ**

V súvislosti s výrazným zhoršením nákazovej situácie, vzhľadom na výskyt afrického moru ošípaných u diviacej populácie v stredoeurópskom regióne (Česká republika, Maďarsko, Poľsko) ale tiež v pobaltských republikách a Rumunsku, Bulharsku a Belgicku a s rizikom ilegálneho obchodovania s bravčovým mäsom, regionálne veterinárne a potravinové správy

Slovenskej republiky (ďalej len RVPS) vykonávali úradné kontroly od 2.10.2018 do 16.4.2019 so zameraním na:

- odbery vzoriek v miestach určenia zásielok bravčového mäsa (jatočných polovic a/alebo veľkospotrebitel'ských dielov), mletého bravčového mäsa, tepelne neopracovaných mäsových výrobkov a zásielok produktov z voľne žijúcej diviacej zveri pochádzajúcich z členských štátov EÚ (najmä hore uvedených krajín) a tretích krajín.

Za sledované obdobie bolo spolu vykonaných 193 kontrol, pri ktorých bolo odobratých na laboratórne vyšetrenie 124 vzoriek. Vyšetrenie všetkých vzoriek bolo negatívne.

Tabuľka 112

Odobraté vzorky k laboratórnemu vyšetreniu PCR – ASFV (africký mor ošipáných) zásielok bravčového mäsa, mäsa z diviaka a výrobkov v mieste určenia			
SPOLU	Bravčové mäso chladené	Mrazené bravčové mäso	Tepelne neopracovaný mäsový výrobok
124	118	4	2

- **Cielená kontrola vajec pôvodom z iných členských štátov a tretích krajín**

Kontrola bola zameraná na odber vzoriek vajec pôvodom z iných členských štátov a tretích krajín, kontrolu dokumentov a kontrolu nahlasovania zásielok .

Kontrola bola vykonávaná v miestach určenia alebo v maloobchodnej.

Celkovo bolo prekontrolovaných 106 právnych subjektov, 196 prevádzok, bolo vykonaných 241 úradných kontrol, nedostatky neboli zistené pri žiadnej kontrole.

V rámci kontrol bolo odobratých 95 úradných vzoriek, ktoré boli podrobené laboratórnym vyšetreniam - rezíduá veterinárnych liekov, všetky vzorky vyhoveli požiadavkám platnej legislatívy.

- **Cielená kontrola bravčového mäsa, mletého mäsa a mäsových prípravkov z bravčového mäsa**

Predmetom cielenej kontroly prebiehajúcej v termíne od 29.7.2019 do 15.9.2019 bol odber vzoriek bravčového mäsa, bravčového mletého mäsa a mäsových prípravkov vyrobených z bravčového mäsa pôvodom z iných členských štátov a tretích krajín v miestach určenia.

Celkovo bolo vykonaných 183 úradných kontrol, nedostatky neboli zistené. V rámci kontrol bolo odobratých 272 úradných vzoriek, ktoré boli všetky vyhovujúce.

- **Cielená kontrola správnosti označovania hydinového mäsa údajom: „Pôvod: Slovenská republika“**

Kontrola bola zameraná na kontrolu správnosti označovania hydinového mäsa údajom: „Pôvod: Slovenská republika“ a bola vykonávaná v schválených potravinárskych prevádzkarniach - bitúnky pre zabíjanie hydiny, rozrábkarne hydinového mäsa.

Celkovo bolo prekontrolovaných 37 právnych subjektov, 47 prevádzok, bolo vykonaných 48 úradných kontrol, nedostatky neboli zistené pri žiadnej kontrole.

- **Cielené sledovanie Vianoce 2019**

Pri týchto kontrolách bolo odobratých 133 vzoriek potravín živočíšneho pôvodu, nevyhoveli 4 vzorky (3%).

13.7.2. Osobitné kontroly

V roku 2019 bolo vykonaných 6 osobitných kontrol:

Odber vzoriek surového mlieka na dôkaz vírusu kliešťovej encefalitídy metódou PCR

Kontrola bola zameraná na odber bazénových vzoriek surového ovčieho a surového kozieho mlieka na dôkaz vírusu kliešťovej encefalitídy metódou PCR a bola vykonávaná u prevádzkovateľov potravinárskych podnikov, ktorí uvádzajú na trh surové ovčie a kozie mlieko, ktoré je určené na výrobu mliečnych výrobkov vyrobených zo surového mlieka a u výrobcov surového konzumného kozieho mlieka a surového konzumného ovčieho mlieka. Celkovo bolo odobratých 710 úradných vzoriek, v 6 vzorkách bola zistená prítomnosť TBEV (0,85%).

Úradný odber, zasielanie a analýzy vzoriek na salmonelu odoberaných z povrchu tiel jatočných ošípaných v r. 2019

Overovanie salmonel ako kritéria hygieny procesov v jatočných telách ošípaných, či prevádzkovatelia potravinárskych podnikov správne vykonávajú kritérium hygieny procesov v prípade salmonely z povrchov jatočných tiel ošípaných podľa nariadenia Komisie (EÚ) č. 2073/2005 sa vykonalo na 62 bitúnkoch schválených pre zabíjanie jatočných ošípaných. Odobratých a laboratórne vyšetrených bolo 2 352 vzoriek sterov abrazívnou metódou. Prítomnosť salmonel z povrchov tiel zabitých ošípaných bola zistená u 10 vzoriek od 5 prevádzkovateľov bitúnkov. Nariadené boli opatrenia na zlepšenie hygieny na bitúnkoch, najmä pri technologickom opracovaní jatočných tiel. Spätným hlásením o výsledkoch prehliadky boli informovaní chovatelia ošípaných a príslušná RVPS, v ktorej pôsobnosti sa nachádza chovateľ.

Monitorovanie tradične údeného mäsa a mäsových výrobkov s povolenými výnimkami z uplatňovania maximálnych hodnôt obsahu polycyklických aromatických uhľovodíkov (PAU)

V roku 2019 pokračovali RVPS v monitorovaní tradične údeného mäsa a mäsových výrobkov s povolenými výnimkami z uplatňovania max. hodnôt obsahu PAU. Monitorovanie sa týkalo 7 prevádzkovateľov potravinárskych podnikov, u ktorých príslušné RVPS vykonali spolu 11 kontrol (na mieste v prevádzkarni).

Súčasťou monitorovania bol aj odber vzoriek, ktoré boli laboratórne vyšetrené na PAU. Spolu bolo odobratých 11 vzoriek, 2 vzorky nevyhoveli (18,18%).

Kontrola čistoty zvierat v prevádzkarňach schválených na zabíjanie domácich kopytníkov a kontrola hygienických procesov pri jatočnom opracovaní ich tiel

Podľa Rozhodnutia Komisie č. 2013/652/EÚ o monitorovaní a ohlasovaní antimikrobiálnej rezistencie u zootických a komenzálnych baktérií a záverov z auditu DG(SANTE)/2015-7593 z Potravinového a veterinárneho úradu (FVO) v prevádzkarniach v SR v dňoch 9.-13.11.2015, ŠVPS SR nariadila RVPS vykonávanie úradných kontrol čistoty (stupňa znečistenia) zvierat prisúvaných do schválených prevádzkarní pre zabíjanie domácich kopytníkov a kontrol hygienických procesov pri jatočnom opracovaní ich tiel.

Kontroly čistoty zvierat sú permanentnou súčasťou prehliadky ante mortem, pričom prevádzkovateľ v prípade zistených nedostatkov musí prijímať na všetkých stupňoch produkcie a spracovania nápravné opatrenia.

Komplexné úradné kontroly systému zabezpečovania čistoty zvierat prisúvaných na bitúnok ako aj ich znečistenia počas ustajnenia pre zabitím, ako aj overovanie plnenia povinností

prevádzkovateľom bitúnku ŠVPS SR nariadila vykonávať v polročných intervaloch. Počas kalendárneho roka 2019 bolo takto vykonaných 172 úradných kontrol na bitúnkoch pre zabíjanie hovädzieho dobytku a oviec. Na bitúnkoch schválených na zabíjanie jatočných ošípaných bolo vykonaných 107 úradných kontrol.

Prevádzkovatelia 59 bitúnkov mali pre r. 2019 v uzatvorených zmluvách z dodávateľmi jatočného hovädzieho dobytku požiadavku na čistotu zvierat, pričom počas kontrolovaného obdobia u 43 dodávateľov zvierat uplatnili sankčný postih pri dodávke znečistených jatočných zvierat. V prípade ošípaných 53 prevádzkovateľov bitúnkov malo v uzatvorených zmluvách s dodávateľmi požiadavku na ich čistotu, pričom počas kontrolovaného obdobia u 41 dodávateľov zvierat uplatnili sankčný postih pri dodávke znečistených jatočných zvierat.

Čistenie hovädzieho dobytku tam, kde to bolo z hygienického a technického hľadiska možné, sa vykonávalo u 128 prípadov vystrihovaním fekálnych nečistôt zo srsti počas ante mortem alebo post mortem veterinárnej prehliadky pred vykvrvením a pred sťahovaním kože. Povrchová kontaminácia mäsa (tiel) črevným a bachorovým obsahom pri vykoľovaní nebola zistená.

Dočistenie znečistených dodaných jatočných ošípaných sa vykonávalo v 96 prípadoch intenzívnym sprchovaním pred zabitím. Zisťovaná povrchová kontaminácia mäsa (jatočných tiel) črevným obsahom a žlčou po vykoľovaní sa odstraňovala vyhovujúcim spôsobom (orezaním).

Úradné kontroly označovania a používania prídavných látok v mäsových výrobkoch a mäsových prípravkoch

V roku 2019 inšpektori RVPS vykonali v prevádzkarňach na výrobu mäsových výrobkov a v prevádzkarňach na výrobu mäsových prípravkov úradné kontroly označovania a používania prídavných látok podľa nariadenia (ES) č.1333/2008 a úradné kontroly označovania mäsových výrobkov a mäsových prípravkov z hľadiska prídavných látok podľa nariadenia (EÚ) č. 1169/2011 na overenie informovania spotrebiteľa. V prevádzkarňach na výrobu mäsových výrobkov bolo vykonaných 246 úradných kontrol, pri ktorých bolo zistených 11 nedostatkov (4x nedostatky v označovaní prídavných látok, 5 nedostatkov z hľadiska používaných prídavných látok a 2x prekročenie maximálneho limitu E316 a E120) a 114 kontrol v prevádzkarňach na výrobu mäsových prípravkov (zistených 5 nedostatkov, ktoré sa týkali označovania prídavných látok).

13.8. Kontroly označovania hovädzieho mäsa a výrobkov z hovädzieho mäsa

V Slovenskej republike bolo v roku 2019 vykonaných **spolu 3 162 kontrol označovania hovädzieho mäsa a výrobkov z neho** vo všetkých fázach výroby od bitúnkov a rozrábkarní mäsa, skladov, miest určenia až po predaj konečnému spotrebiteľovi.

Na bitúnkoch, vykonalo spolu 106 kontrol označovania hovädzieho mäsa a výrobkov z neho, v rozrábkarniach sa vykonalo spolu 246 kontrol, vo výrobe bolo 167 kontrol v skladoch, baliarňach a u distribútorov 82 kontrol bez zistených nedostatkov.

V kontrolovaných maloobchodných, ambulatných a stánkových predajniach bolo vykonaných 1191 kontrol, pri ktorých boli zistených 5 nedostatkov - nesprávne označenie, etiketa nebola v slovenskom jazyku, chýbajúce údaje povinného označovania.

V stredných predajniach bolo 595 kontrol, boli zistené 2 nedostatky - neoznačené mäso, mäso po dátume spotreby.

Hypermarkety a supermarkety – spolu vykonaných 775 kontrol, pri ktorých bolo zistených 8 nedostatkov- nesprávny údaj referenčného čísla, zlá evidencia vstupov a výstupov, chýbajúci údaj „narodené“, neuchované etikety po vybalení mäsa, nedostatky vo vysledovateľnosti, nedostatky v označovaní, chýbajúce údaje na etikete.

Pri kontrolách označovania hovädzieho mäsa bola odobratá jedna vzorka. Bol zistený nedostatok vo veľkosti písma na etikete.

13.9. Kontroly odstraňovania špecifikovaného rizikového materiálu

V roku 2019 vykonali spolu úradní veterinárni lekári RVPS v SR 163 kontrol na 121 schválených bitúnkoch, zameraných na odstraňovanie a likvidáciu špecifikovaného rizikového materiálu (ďalej len „ŠRM“) z jatočných tiel. Pri kontrolách neboli zistené nedostatky.

V rozrábkarniach mäsa domácich kopytníkov (hovädzí dobytok, ovce, kozy) bolo v roku 2019 vykonaných spolu 38 kontrol, pri ktorých neboli zistené nedostatky. Frekvencia kontrol v prevádzkarňach bola 1 x polročne.

13.10. Domáce zabíjačky – monitorovanie BSE, TSE a trichinelózy

V roku 2019 pri domácich zabíjačkách hovädzieho dobytku neboli odobraté žiadne vzorky na BSE. Na trichinelózu ošipaných, ktoré boli zabíjané v domácnosti chovateľa/majiteľa v roku 2019 oblastiach so zvýšeným rizikom výskytu svalovca, alebo na žiadosť chovateľa/majiteľa, bolo odobraných spolu 859 vzoriek na laboratórne vyšetrenie trichinelózy. Všetky vyšetrenia boli negatívne.

Vyšetrenia na TSE malých prežúvavcov v domácich chovoch neboli vykonané.

13.11. Skúšky vyškolených poľovníkov

V roku 2019 bolo v SR vykonaných 7 školení žiadateľov na udelenie certifikátu na prvotné vyšetrenie voľne žijúcej zveri na mieste po ulovení (o 5 školení menej ako v roku 2018), ktorých sa zúčastnilo 176 poľovníkov (o 123 poľovníkov menej oproti roku 2018).

Po absolvovaní školení sa konalo v SR 15 skúšok v rôznych termínoch a na rôznych miestach (o 5 skúšok menej oproti roku 2018), ktorých sa zúčastnilo spolu 171 poľovníkov (o 125 menej oproti roku 2018).

Úspešným absolventom skúšky vystavila ŠVPS SR certifikát na prvotné vyšetrenie voľne žijúcej zveri na mieste po ulovení, s dobou platnosti 5 rokov.

V roku 2019 sa konalo aj 14 preškolení poľovníkov, ktorým skončila platnosť certifikátu (o 15 preškolení menej oproti roku 2018).

Preškolení sa zúčastnilo spolu 426 poľovníkov (o 493 poľovníkov menej oproti roku 2018). Všetkým účastníkom preškolenia vystavila ŠVPS SR nové certifikáty s dobou platnosti na ďalších 5 rokov.

V roku 2019 ŠVPS SR vystavila spolu 603 certifikátov na prvotné vyšetrenie voľne žijúcej zveri na mieste po ulovení (o 640 certifikátov menej oproti roku 2018), s dobou platnosti 5 rokov.

13.12. Audity tretích strán

13.12.1 Audity FVO

V roku 2019 sa uskutočnil jeden audit Európskej komisie – Audity a analýza zdravia a potravín [nový názov Potravinového a veterinárneho úradu (FVO)]. Išlo o všeobecný audit (General Follow up audit) DG(SANTE)/2019-6853, ktorého cieľom bolo overenie plnenia odporúčaní z predchádzajúcich auditov vykonaných FVO; tieto opatrenia boli odkontrolované administratívne zaslaním požadovaných dokumentov (neuskutočnila sa fyzická návšteva zástupcov FVO).

13.12.2. Audity z iných krajín

V roku 2019 boli vykonané dva audity/technické misie expertmi z tretích krajín. V dňoch 28.7.-7.8.2019 bola vykonaná technická misia expertmi z Číny zameraná na aviárnu influenciu a v dňoch od 11.12. do 19.12.2019 sa uskutočnil audit expertov z Južnej Kórey zameraný na mlieko a mliečne výrobky.

14. Laboratórna diagnostika

Odbor laboratórnej diagnostiky, rýchleho výstražného systému s certifikácie metodicky usmerňuje Štátny veterinárny a potravinový ústav pri výkone analýz úradne odobratých vzoriek.

Laboratórnu diagnostiku vykonával v rámci úradnej kontroly v oblasti ochrany zdravia zvierat, bezpečnosti a kvality potravín, surovín a krmív od 1.1.2019 do 31.12.2019 Štátny veterinárny a potravinový ústav na 3 Veterinárnych a potravinových ústavoch a 1 Veterinárnom ústave.

Spolu v týchto diagnostických laboratóriách v roku 2019 pracovalo 266 pracovníkov, z toho 132 vysokoškolsky vzdelaných, 106 stredoškolsky vzdelaných a 28 pomocného personálu.

14.1. Úradné laboratóriá – Štátny veterinárny a potravinový ústav v Dolnom Kubíne

14.1.1. Veterinárny a potravinový ústav Bratislava s detašovaným skúšobným laboratóriom Nitra

Vykonával analýzy vzoriek potravín a surovín živočíšneho a rastlinného pôvodu, analýzy vzoriek v oblasti ochrany zdravia zvierat. Špecializoval sa najmä na:

- na vyšetovanie salmonel,
- vykonávanie rádiologických kontrol životného prostredia, tak ako sú definované v Technickej správe Medzinárodnej agentúry pre atómovú energiu vrátane vzoriek vstupných a výstupných surovín, polotovarov a hotových produktov poľnohospodárskej výroby, lesného a vodného hospodárstva ako aj základné prvky životného prostredia,
- monitorovanie prítomnosti hormonálnych látok, ich rezíduí v živých zvieratách a v jednotlivých produktoch (matriciach) živočíšneho pôvodu,
- analýzy produktov rastlinného a živočíšneho pôvodu na obsah rezíduí pesticídov, 3-MCPD, solanínu, vykonával rozборы pre zistenie falšovania liehu a medu.

V rámci ústavu je 14 národných referenčných a referenčných laboratórií.

Väčšina odborných činností je sústredená na 1 pracovisku – Botanická 17 v Bratislave. Detašované pracovisko v Nitre vykonávalo iba úlohy súvisiace s činnosťou Národného referenčného laboratória pre mlieko a mliečne výrobky a referenčného laboratória rádiometrie a rádiológie.

14.1.2. Veterinárny a potravinový ústav Dolný Kubín s detašovaným skúšobným laboratóriom Prešov

Vykonával analýzy vzoriek potravín a surovín živočíšneho a rastlinného pôvodu, analýzy vzoriek v oblasti ochrany zdravia zvierat. Špecializoval sa najmä na:

- oblasť listérií a kamylobakterov a verotoxinogénnych *E. coli*,
- analýzy rezíduí antibiotík podľa Nariadenia č. 2377/90 EC vrátane použitia screeningových a post screeningových metód,
- analýzy aditívnych látok v potravinách, analýzy PAU,
- analýzy medu na reziduá ATB a dôkaz falšovania medu,
- analýzy na úseku chorôb rýb, produktov rybolovu a chorôb kôrovcov, dôkaz falšovania druhov rýb,
- analýzy v oblasti antimikrobiálnej rezistencie,
- analýzy GMO v potravinách.

V rámci ústavu je 17 národných referenčných a referenčných laboratórií.

14.1.3. Veterinárny ústav Zvolen

Vykonával analýzy vzoriek v oblasti ochrany zdravia zvierat. Špecializoval sa najmä na:

- úlohy monitorovania chorôb zvierat a preventívnu kontrolu prenosných ochorení a ich diagnostiku,

- spoluprácu pri vypracovaní národných programov ozdravovania pre jednotlivé druhy zvierat,
- vykonávanie epidemiologických štúdií, vyšetrení ochorení zvierat v rámci ozdravovacích, eradikačných a kontrolných programov ako i programov monitorovania besnoty u domácich a voľne žijúcich zvierat, zhubnej katarálnej horúčky oviec, transmisívnych spongiformných encephalopatií u hovädzieho dobytku a oviec a pod.,
- vykonávanie monitoringu nových ochorení napr. Schmalenbergov vírus, Africký mor ošipaných a pod.,
- zhromažďovanie údajov národnej databanky výskytu klasického moru ošipaných u domácich ošipaných a u diviakov, besnoty u domácich a voľne žijúcich zvierat, bovinnej spongiformnej encefalopatie, scrapie a genotypizácie oviec.

V rámci ústavu je 15 národných referenčných a referenčných laboratórií.

14.1.4. Veterinárny a potravinový ústav Košice

Vykonával analýzy vzoriek potravín a surovín živočíšneho a rastlinného pôvodu, analýzy vzoriek v oblasti ochrany zdravia zvierat. Špecializoval sa najmä na:

- vykonávanie analýz podľa národného programu kontroly na stanovenie prítomnosti dioxínov, furánov, dioxínom podobných PCB vo vybraných potravinách,
- vykonávanie analýz chemických prvkov a ťažkých kovov,
- analýzy mykotoxínov,
- skúšanie krmív živočíšneho a rastlinného pôvodu so zameraním na diagnostiku prítomnosti živočíšnych proteínov v krmivách.

V rámci ústavu je 7 národných referenčných a referenčných laboratórií.

14.2. Vyhodnotenie údajov o laboratórnom vyšetrení a analýzach úradných vzoriek

Z údajov z laboratórneho vyšetřovania vo veterinárnych a potravinových ústavoch a veterinárnom ústave vypracovali pracovníci odboru laboratórnej diagnostiky tieto súhrnné správy:

- The European Union One Health 2018 Zoonoses Report, ktorá bola zaslaná do Európskeho úradu pre bezpečnosť potravín
- Správa o zoonózach, alimentárnych nákazách a nákazách z vody v Slovenskej republike za rok 2018
- Správa o kontrole rezíduí pesticídov v potravinách za rok 2018 (spracovaná 2x: 1x pre potreby EFSA v predpísaných formátoch a rozsahu a 1x pre MPRV SR s podrobným komentárom k výsledkom)

14.2.1. Vyhodnotenie niektorých monitorovacích programov za rok 2019

14.2.1.1. Vyhodnotenie kontroly rezíduí pesticídov v potravinách rastlinného a živočíšneho pôvodu za rok 2019

Kontrola rezíduí pesticídov v potravinách vychádza z aktuálnej legislatívy EÚ. Na ŠVPS SR bol pre rok 2019 vypracovaný „Viacročný kontrolný program pre rezíduí pesticídov v potravinách a detskej výžive v SR“, ktorý bol schválený na MPRV SR. (Kontrola detskej výživy sa vykonáva v rezorte Ministerstva zdravotníctva SR, ktoré zároveň poskytuje podklady do

tohto programu). V uvedenom dokumente bol určený druh a počet vzoriek potravín, ktoré sa majú analyzovať v rokoch 2019 až 2021 ako aj rozsah analytov, ktoré sa majú v odobratých vzorkách v danom roku analyzovať. Predmetom kontroly sú podľa viacročného plánu vzorky potravín, pochádzajúce od domácich pestovateľov, vzorky pochádzajúce z krajín EÚ ako aj vzorky pochádzajúce z tretích krajín. Analýzou vzoriek odobratých na zisťovanie prítomnosti a množstva rezíduí pesticídov je poverený ŠVPÚ - VPÚ Bratislava, národné referenčné laboratórium pre rezíduá pesticídov.

Výsledky kontroly za rok 2019

Inšpektori RVPS odobrali na analýzu rezíduí pesticídov 401 vzoriek ovocia, zeleniny, obilia, strukovín a olejnín ako aj výrobkov z nich, 31 vzoriek bravčového tuku a kravského mlieka. Potraviny pochádzali z domácej produkcie, zo štátov EÚ a z tretích krajín. V 269 analyzovaných vzorkách t. j. v 62,3 % z celkového počtu vzoriek bola zistená prítomnosť aspoň jedného pesticídu. Kontrola prítomnosti rezíduí pesticídov sa vykonáva aj pri importe ovocia, zeleniny alebo iných určených potravín z tretích krajín v mieste vstupu. V roku 2019 boli odobraté a analyzované vzorky z 30 takýchto zásielok.

Porušenie platnej potravinovej legislatívy sme zaznamenali u 15 vzoriek (3,5 %), ktoré boli vyhodnotené po započítaní neistoty merania ako „nevyhovujúce“.

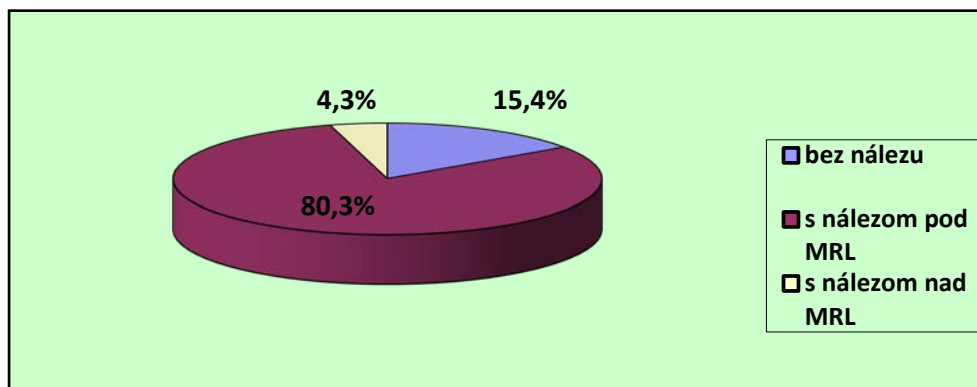
Prehľad výsledkov analýz je zhrnutý v nasledovnej tabuľke:

Tabuľka 113 Kontrola rezíduí pesticídov v roku 2019

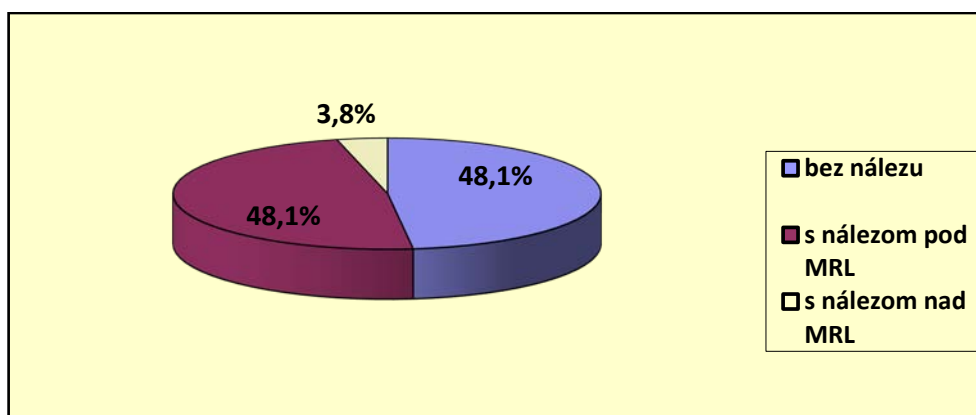
Kategória potravín	Počet vzoriek			
	celkom	< LOQ**	>LOQ	nad MRL (vyhodnotené ako nevyhovujúce)
Ovocie	188	29	159	8
Zelenina	160	77	83	6
Ostatné potraviny rastlinného pôvodu	53	27	26	1
Potraviny živočíšneho pôvodu	31	30	1	
BIO potraviny*	16	16	0	
SPOLU	432	163	269	15

*vzorky sú započítané vo vzorkách ovocia, zeleniny alebo iných druhov analyzovaných potravín

**limit kvantifikácie použitej analytickej metódy

Graf 78 Grafické vyhodnotenie analyzovaných vzoriek ovocia

Graf 79 Grafické vyhodnotenie analyzovaných vzoriek zeleniny

Uvedené grafy vyjadrujú skutočnosť, že pesticídy sa v širšom rozsahu aplikujú viac na ovocie ako na zeleninu, čo potvrdzuje vyššie % (viac ako 80 %) vzoriek ovocia s nálezom rezíduí pesticídov. U ovocia sme v roku 2019 zaznamenali nárast u vzoriek s nálezom nad MRL (3,8%) v porovnaní s rokom 2018 (0,6%). V porovnaní s predchádzajúcim rokom sme aj u zeleniny zaznamenali mierne zvýšenie počtu nevyhovujúcich vzoriek (o 0,7%).

Zistenia rezíduí pesticídov vo vzorkách niektorých skupín a druhov ovocia a zeleniny poskytujú nasledovné tabuľky.

Tabuľka 114 Prehľad nálezov rezíduí pesticídov vo vybraných druhoch ovocia za rok 2019

Plodina	Počet vzoriek	Počet vzoriek s nálezom nad LOQ*	% počtu vzoriek s nálezom nad LOQ k počtu analyzovaných vzoriek danej potraviny	Počet nevyhovujúcich vzoriek
Citrusové ovocie	44	43	97,7	5
Jadrové ovocie	41	36	87,8	1
Kôstkové ovocie	29	19	65,5	
Hrozno	19	17	89,5	2
Jahody	28	21	75,0	
Drobné bobuľové ovocie	4	3	75,0	
Exotické ovocie	8	7	87,5	

*zistená prítomnosť aspoň jedného pesticídu nad LOQ (z množiny analyzovaných pesticídov v danej vzorke potraviny)

Tabuľka 115 Prehľad nálezov rezíduí pesticídov vo vybraných druhoch zeleniny a zemiakov za rok 2019

Plodina	Počet vzoriek	Počet nálezov nad LOQ	% počtu vzoriek s nálezom nad LOQ k počtu analyzovaných vzoriek danej potraviny	Počet nevyhovujúcich vzoriek
Zemiaky	11	2	18,2	
Koreňová zelenina	13	12	92,3	2
Plodová zelenina	58	35	60,3	3
Hľúbová zelenina	33	10	30,3	1
Šaláty a vňate	32	18	46,9	
Fazuľka, hrášok	3	-		
Pór, cibuľa, cesnak	3	-		
Huby	7	6	85,7	

Informácie o nevyhovujúcich vzorkách ovocia, zeleniny a iných potravín:

- **Grepfruit**, pôvod Turecko, prekročená hodnota u pesticídov buprofezin, namerané množstvo 0,057 mg/kg a fenbutatin oxid, namerané množstvo 0,16 mg/kg
- **Hrozno**, pôvod India, prekročená hodnota u pesticídu chlorpyrifos, namerané množstvo 0,026 mg/kg;
- **Hrozno**, pôvod India, prekročená hodnota u pesticídu chlorpyrifos, namerané množstvo 0,028 mg/kg;
- **Hrušky**, pôvod Belgicko, prekročená hodnota u pesticídu fenhexamid, namerané množstvo 0,041 mg/kg;
- **Kapusta čínska**, pôvod Poľsko, prekročená hodnota u pesticídu dimethoate, namerané množstvo 0,15 mg/kg;
- **Mandarinky**, pôvod Turecko, prekročená hodnota u pesticídu fenvalerate, namerané množstvo 0,125 mg/kg;
- **Mandarinky**, pôvod Turecko, prekročená hodnota u pesticídu fenbutatin oxid, namerané množstvo 0,36 mg/kg;
- **Mandarinky**, pôvod Turecko, prekročená hodnota u pesticídu fenbutatin oxid, namerané množstvo 0,074 mg/kg;
- **Mandarinky**, pôvod Turecko, prekročená hodnota u pesticídu fenvelerate, namerané množstvo 0,08 mg/kg;
- **Mrkva**, pôvod Slovensko, prekročená hodnota u pesticídu linuron, namerané množstvo 0,071 mg/kg;
- **Paprika mletá**, pôvod Čína, prekročená hodnota u pesticídu chlormequat, namerané množstvo 0,36 mg/kg;
- **Paprika**, pôvod Turecko, prekročená hodnota u pesticídov buprofezin, namerané množstvo 0,042 mg/kg a pyridaben, namerané množstvo 0,053 mg/kg
- **Paštrnák**, pôvod Poľsko, prekročená hodnota u pesticídu linuron, namerané množstvo 0,058 mg/kg;
- **Pohánka pražená**, pôvod Poľsko, prekročená hodnota u pesticídu glyphosate, namerané množstvo 0,46 mg/kg;
- **Rajčiny**, pôvod Maďarsko, prekročená hodnota u pesticídu iprodion, namerané množstvo 0,039 mg/kg;

Kontrola bioproduktov na prítomnosť rezíduí pesticídov

V priebehu roku 2019 sme odobrali a analyzovali na prítomnosť rezíduí pesticídov 16 vzoriek potravín organického poľnohospodárstva. Odobraté a analyzované boli bioprodukty domáceho pôvodu ale aj z iných krajín, nakoľko tieto sa nachádzajú na našom trhu vo vyššom podiele ako domáce BIO potraviny. V žiadnej z analyzovaných vzoriek bioproduktov nebola zistená prítomnosť rezíduí pesticídov nad LOQ aplikovanej analytickej metódy.

14.2.1.2. Vyhodnotenie odberu vzoriek a analýz dioxínov, furánov, dioxínom podobných PCB vo vybraných potravinách v roku 2019

V roku 2019 vykonali RVPS v období máj až november 2019 odber úradných vzoriek vybraných potravín za účelom analýz dioxínov, furánov a dioxínom podobných PCB (DL PCB). Inšpektori odobrali vzorky potravín domáceho pôvodu, vzorky potravín pôvodom z iných členských štátov a vzorky pochádzajúce z tretích krajín. Miestom odberu vzoriek boli

najčastejšie farmy a bitúanky, na ktorých bolo odobratých 38 vzoriek. V distribučnej sieti a vo VO skladoch bolo odobratých 32 vzoriek. Jednalo sa predovšetkým o vzorky rýb a výrobkov z rýb, rastlinných olejov a menší počet vzoriek hydiny. Všetkých 70 vzoriek bolo analyzovaných na ŠVPÚ – VPÚ Košice skríningovou metódou DR CALUX.

U analyzovaných vzoriek nebolo zistené prekročenie legislatívou stanoveného limitu.

Tabuľka 116 Sumárny prehľad zistených hladín dioxínov, furánov a DL PCB v roku 2019

Komodita	Počet vzoriek	Nameraná hodnota		Max.limit	Merná jednotka
		Min.	Max.		
Mäso z hovädzieho dobytká	5	<LOQ	1,9	4,0	(WHO-PCDD/F-PCB-TEQ) (pg/g tuku)
Mäso z oviec	3	<LOQ	0,9	4,0	(WHO-PCDD/F-PCB-TEQ) (pg/g tuku)
Mäso z ošípaných	6	0,3	0,7	1,25	(WHO-PCDD/F-PCB-TEQ) (pg/g tuku)
Mäso z hydiny	8	1,0	1,9	3,0	(WHO-PCDD/F-PCB-TEQ) (pg/g tuku)
Ryby	14	<LOQ	1,5	6,5	(WHO-PCDD/F-PCB-TEQ) (pg/g čerstvej hmotnosti)
Rybacie výrobky-konzervy	4	<LOQ	2,4	6,5	(WHO-PCDD/F-PCB-TEQ) (pg/g čerstvej hmotnosti)
Trešcia pečeň (konzerva)	5	7,7	12,2	20,0	(WHO-PCDD/F-PCB-TEQ) (pg/g čerstvej hmotnosti)
Surové mlieko ovčie, kravské	12	<LOQ	2,7	5,5	(WHO-PCDD/F-PCB-TEQ) (pg/g tuku)
Vajcia slepačie čerstvé	10	<LOQ	2,9	5,0	(WHO-PCDD/F-PCB-TEQ) (pg/g tuku)
Rastlinné oleje	3	<LOQ	0,7	1,25	(WHO-PCDD/F-PCB-TEQ) (pg/g tuku)

14.3. Projekt v rámci európskeho grantu Horizon 2020

Voľný pohyb obyvateľov členských štátov EÚ a jednotný trh a obeh tovaru prispel k tomu, že spotrebitelia majú možnosť väčšieho výberu a porovnávania rôznych druhov výrobkov, nielen vo svojej domovskej krajine, ale aj rovnakých výrobkov medzi rôznymi krajinami v celej Európe, čo má za následok aj oprávnené otázky a podnety od spotrebiteľov, prečo sú tovary rovnakej značky a v rovnakom obale u nás „iné“, teda menej kvalitné, ako napr. u našich západných susedov. Otázka „dvojakej kvality potravín“ rezonuje u spotrebiteľov v Slovenskej republike už niekoľko rokov.

Na základe množiacich sa podnetov od spotrebiteľov, konzultácií a celkovej verejnej mienky sa Štátna veterinárna a potravinová správa SR ako orgán zaoberajúci sa kvalitou potravín v SR za podpory MPRV SR rozhodla venovať tomuto problému väčšiu pozornosť.

Štátna veterinárna a potravinová správa SR sa spolu so Štátnym veterinárnym a potravinovým ústavom – Bratislava vypracovali projekt s názvom „Dual Quality of food products marketed

in the EU Member States under the same brand or trademark but with differences in content, composition or quality“, ktorý bol prijatý a v roku 2017 bol podpísaný grant. Hodnota projektu je 335 000 Eur, pričom spolufinancovanie štátu je 50%.

Cieľom projektu je vývoj dvoch analytických metód na stanovenie kvality olejov a kontrola 33 druhov potravín nakúpených v Slovenskej republike, Rakúsku a Nemecku. Laboratórne analýzy budú mať za cieľ stanoviť ukazovatele kvality jednotlivých výrobkov a ich porovnanie. Súčasťou riešenia úloh je aj nákup analytických zariadení (plynový chromatograf, analytické váhy apod.), na ktorých sa vyvíjajú nové analytické metódy pre skúšanie mastných kyselín v olejoch.

V roku 2011 nezávislá organizácia spotrebiteľov Slovenska porovnávala 11 výrobkov zo 7 štátov EÚ („nových“ aj „starých“), ktoré boli predávané pod rovnakou značkou a zistila významné rozdiely v kvalite predávaných výrobkov v neprospech „nových“ štátov EÚ vrátane Slovenska.

Tento projekt napomôže preukázať, že umiestňovanie výrobkov na trh v rovnakom balení a pod tou istou značkou, ale s odlišným zložením a zmyslovým profilom je v rozpore s ustanoveniami Smernice 2005/29/ES o nekalých obchodných praktikách, ktorej nové znenie bolo prijaté vo forme SMERNICE EURÓPSKEHO PARLAMENTU A RADY (EÚ) 2019/2161 z 27. novembra 2019, ktorou sa menia smernica Rady 93/13/EHS a smernice Európskeho parlamentu a Rady 98/6/ES, 2005/29/ES a 2011/83/EÚ, pokiaľ ide o lepšie presadzovanie a modernizáciu predpisov Únie v oblasti ochrany spotrebiteľa.

V roku 2019 boli splnené základné prípravné fázy projektu – dodávka prístrojovej techniky, jej inštalácia v laboratóriu ŠVPÚ – VPÚ Bratislava. Boli vyvinuté nové analytické metódy na týchto prístrojoch. Postupne sa analyzujú všetky odobraté vzorky, ktoré sme získali na trhu v Nemecku, Rakúsku a na Slovensku.

Záverečné zistenia a vyhodnotenia budú prezentované nielen na spoločnom stretnutí členských štátov EÚ, ale aj spotrebiteľom a všetkým výrobcami, ktorí budú mať, v prípade vlastného záujmu, možnosť riešiť problém duálnej kvality potravín priamo vo svojej výrobe.

15. Systém rýchleho varovania pre potraviny a krmivá

Bezpečnosť potravín a krmív patrí medzi strategické záujmy verejnosti. Prostredníctvom systému rýchleho varovania pre potraviny a krmivá (Rapid Alert for Food and Feed – „RASFF“) sa podporujú opatrenia členských štátov umožnením rýchlej výmeny informácií o rizikách, ktoré predstavujú potraviny alebo krmivá, a o opatreniach, ktoré boli alebo majú byť prijaté ako reakcia na tieto riziká.

	<p>Varovné oznámenie (rok/číslo)</p> <p><i>je oznámenie rizika, ktoré si vyžaduje alebo by mohlo vyžadovať rýchle konanie v inej členskej krajine</i></p>
---	--

	<p>Informatívne oznámenie nevyžadujúce si ďalší postup (rok/číslo) <i>je oznámenie v súvislosti s výrobkom, ktorý</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ <i>sa vyskytuje iba v oznamujúcej členskej krajine alebo</i> ➤ <i>nebol uvedený na trh alebo</i> ➤ <i>už nie je na trhu</i> <p>Informatívne oznámenie vyžadujúce si ďalší postup (rok/číslo) <i>je oznámenie v súvislosti s výrobkom, ktorý sa uvádza alebo sa môže uvádzať na trh v inej členskej krajine</i></p>
	<p>Oznámenie o zamietnutí na hraničnom prechode (rok/číslo*) <i>je oznámenie o zamietnutí dávky, kontajnera alebo nákladu potravín alebo krmív podľa článku 50 ods.3 písm. c) nariadenia (ES) č.178/2002</i></p> <p>*zmena od 1.1.2018 v označovaní oznámení</p>

Obrázok 12 Typy oznámení

15.1. Členovia Systému rýchleho varovania pre potraviny a krmivá v Slovenskej republike v roku 2019

Do systému rýchleho varovania pre potraviny a krmivá boli v roku 2019 začlenené tieto subjekty úradnej kontroly:

- ŠVPS SR - kontaktné miesto
- 40 RVPS
- 3 hraničné inšpekčné stanice (letisko Bratislava, Vyšné Nemecké, Čierna nad Tisou)
- Úrad verejného zdravotníctva SR (ÚVZ SR)
- 36 regionálnych úradov verejného zdravotníctva
- Ústredný kontrolný a skúšobný ústav poľnohospodársky (ÚKSÚP)
- v krízových situáciách sa do siete zapájajú aj MPRV SR a MZ SR

15.2. Výsledky činnosti Systému rýchleho varovania pre potraviny a krmivá v Slovenskej republike v roku 2019

Oznámenia zaslané zo SR do EK – podľa typu oznámení

V roku 2019 zaslalo kontaktné miesto SR do Systému rýchleho varovania pre potraviny a krmivá („RASFF“) 41 oznámení.

Z tohto počtu bolo

12 varovných oznámení (29,3 %),

4 informatívnych oznámení vyžadujúcich ďalší postup (9,7 %),

12 informatívnych oznámení nevyžadujúcich ďalší postup (29,3 %),

13 oznámení o zamietnutí na hraničnom prechode (31,7 %)

V 41 zaslaných oznámeniach boli najviac zastúpené potraviny, pričom výrobky rastlinného pôvodu – 23 oznámení (56,1 %) prevládali nad potravinami živočíšneho pôvodu - 15 oznámení

(36,6 %), 1 oznámenie bolo zaslané na materiál v kontakte s potravinami a 2 oznámenia boli zaslané na krmivo.

Z celkového počtu bolo 24 oznámení zaslaných na základe plánovaných úradných kontrol, 14 oznámení na základe kontrol na hraničnom prechode, 1 oznámenie bolo zaslané na základe podnetu spotrebiteľa a 2 oznámenia na základe vlastnej kontroly spoločnosti. Miestom odberu bol:

obchod (24 oznámení na základe plánovanej kontroly, 1 oznámenie na základe sťažnosti spotrebiteľa),

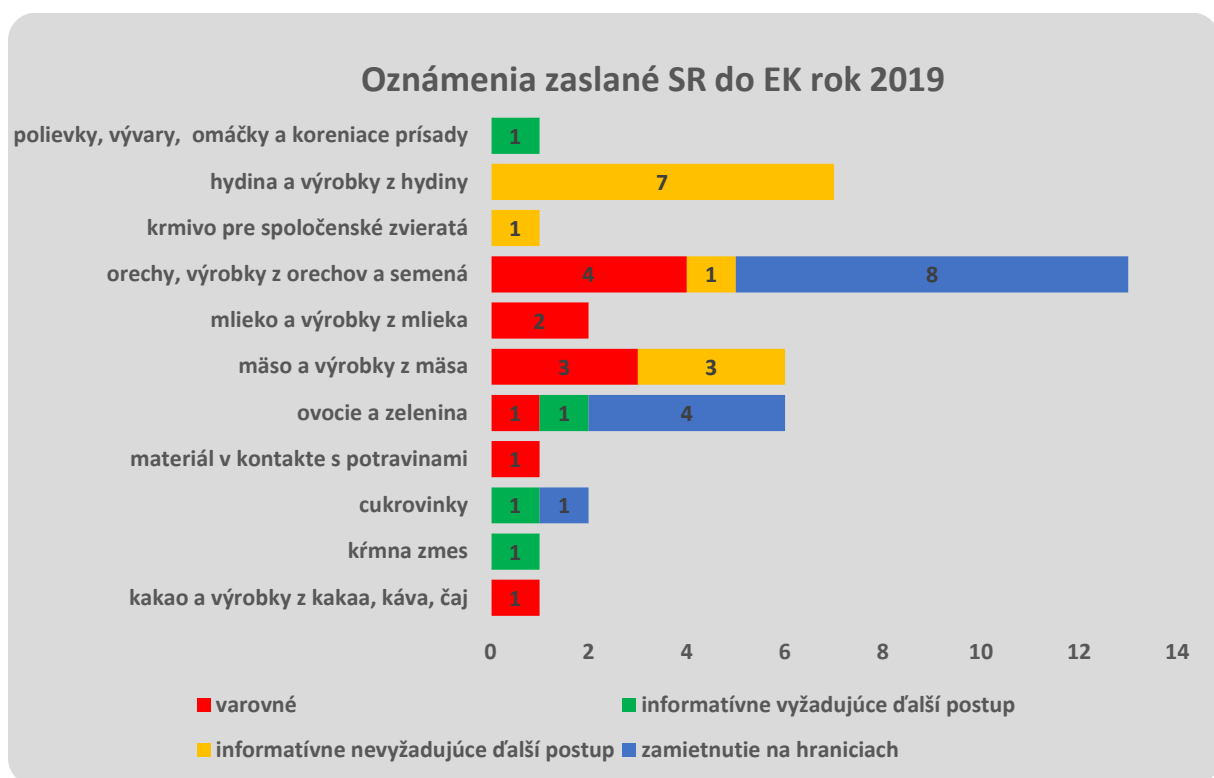
kontrola pri dovoze (13 oznámení na základe kontroly vykonanej v určenom colnom sklade a 1 oznámenie na základe kontroly na hraničnej inšpekčnej stanici),

vlastná kontrola spoločnosťou (2 oznámenia).

Z celkového počtu 41 oznámení ŠVPS SR zaslala 95,12 % oznámení (t. j. 38 oznámení na potraviny a 1 oznámenie na kompletnú krmnú zmes pre ošípané), 2,44 % oznámení zaslal ÚVZ SR (t. j. 1 oznámenie na materiál v kontakte s potravinami a 2,44 % oznámení zaslal ÚKSUP (t. j. 1 oznámenie na krmivo pre spoločenské zvieratá).

Oznámenia zo SR zaslané do EK – podľa kategórie výrobkov

Výrobky, ktoré boli predmetom hlásení patrili do 11 rôznych kategórií. Najviac oznámení bolo z kategórie „orechy, výrobky z orechov a semená“ (celkom 13 oznámení). Zastúpenie jednotlivých kategórií výrobkov v oznámeniach v roku 2019 je znázornené na grafe č. 1.

Graf 80 Oznámenia zaslané SR do EK v roku 2019 podľa kategórie výrobku

Prehľad druhov rizika v oznámeniach zaslaných zo SR do EK cez RASFF

V roku 2019 bolo identifikovaných celkom 10 druhov rizík. Podrobnejšie informácie o výskyte jednotlivých druhov rizík v rôznych typoch zaslaných oznámení sa nachádzajú v tabuľke č.2.

Tabuľka 117

Druh rizika	Počet oznámení celkom	Varovné oznámenia	Zamietnutie na hraniciach	Informatívne oznámenia vyžadujúce ďalší postup	Informatívne oznámenia nevyžadujúce ďalší postup
patogénne mikroorganizmy	13	5	-	-	8
mykotoxíny	12	1	11	-	-
aditívne látky do potravín	4	-	1	2	1
alergény	3	2	-	-	1
environmentálne znečisťujúce látky	3	2	-	-	1
kovy	2	-	-	1	1
nepovolené látky	1	1	-	-	-
cudzí predmet	1	-	-	1	-
GMO	1	-	1	-	-
migrácie	1	1	-	-	-

Prehľad o všetkých zistených rizikách vo výrobkoch v zaslaných oznámeniach sa nachádza v tabuľke č. 118

Tabuľka 118

Druh rizika	Zistené riziko	Výrobok	Krajina pôvodu	Kategória výrobku	
mykotoxíny	nad limit aflatoxínu B1 a nad limit sumy aflatoxínov (B1, B2, G1, G2)	pistácie nelúpané 2x	Irán	orechy, výrobky z orechov a semená	
		pistácie lúpané	Irán		
		pistácie lúpané	USA		
		podzemnica olejná	USA		
		arašidová nátierka s mliečnou čokoládou 2x	Ukrajina		
		arašidová nátierka s bielou čokoládou			
	arašidová nátierka s karamelom				
	ochratoxín A		pasta zo sušených hrozienok	Turecko	ovocie a zelenina
			sušené hrozienka	Uzbekistan	
sušené figy			Turecko		
patogénne mikroorganizmy		chladené kuracie prsia 2x	Poľsko		

	Salmonella enterica sr. Enteritidis	chladené kuracie rezne	surovina z Poľska, spracovaná na Slovensku	hydina a výrobky z hydiny
	Salmonella enterica sr. Infantis	chladené kuracie stehná dolné	Poľsko	
		chladené vykostené kuracie stehná	Poľsko	
		chladené kuracie stehná	Rumunsko	
		chladený mäsový prípravok bravčovo-hovädzí	Poľsko	mäso a výrobky z mäsa
	Salmonella enterica sr. Kentucky	chladené kuracie krídla	Poľsko	hydina a výrobky z hydiny
	shiga toxín produkujúca Escheria coli (stx2+)	býk - hovädzie rebro	Poľsko	mäso a výrobky z mäsa
	shiga toxín produkujúca Escheria coli (O111, stx1)	Tatársky biftek-mäsový prípravok		
	shiga toxín produkujúca Escheria coli (O111, vtx2)	hovädzie zadné		
	Listeria monocytogenes	bryndza plnotučná 2x	Slovensko	mlieko a výrobky z mlieka
aditívne látky do potravín	kyselina sorbová (E200) nad limit	sušené slivky	Moldavsko	ovocie a zelenina
	SO2 nad limit	zmes pistácií a sušeného ovocia	Ukrajina	orechy, výrobky z orechov a semená
	syntetické farbivo E104 - chinolínová žltá nad limit a nepovolené použitie farbiva E102- tartrazínu	farbiace žuvacie cukríky s príchutou citrónovou, malinovou a čiernych ríbezlí	Poľsko cez Maďarsko	cukrovinky

	nepovolené použitie farbiva E110-syntetická žltá a neoznačenie syntetického farbiva E124-Ponceau 4R/košenilová červená	chilli omáčka ostrá, slaná	Vietnam	polievky, vývary, omáčky a koreniace prísady
alergény neoznačené v zložení výrobku	arašidy	suchá zmes na prípravu orechovej plnky	Česká republika	orechy, výrobky z orechov a semená
	sója	Tahini-sezamová rastlinná omáčka	Izrael, balené v Českej republike	
	mlieko	klobásky	Poľsko	mäso a výrobky z mäsa
environmentálne znečisťujúce látky	benzo(a)pyrén a PAU4	údené rebrá	Poľsko	mäso a výrobky z mäsa
		banánové plátky fritované, sladené	Česká republika, surovina z Filipín	ovocie a zelenina
		kakaový prášok so zníženým množstvom tuku	balené v Českej republike surovina z Holandska	kakao a výrobky z kakaa, káva, čaj
kovy	vysoký obsah zinku	kompletné krmivo pre psy všetkých plemien	USA	krmivo pre spoločenské zvieratá
		kompletná krmná zmes pre ošípané	Poľsko	kompletná krmná zmes
nepovolené látky	morfín	mletý modrý mak	Česká republika	orechy, výrobky z orechov a semená
cudzí predmet	živý hmyz	sušené datle	Tunisko	ovocie a zelenina

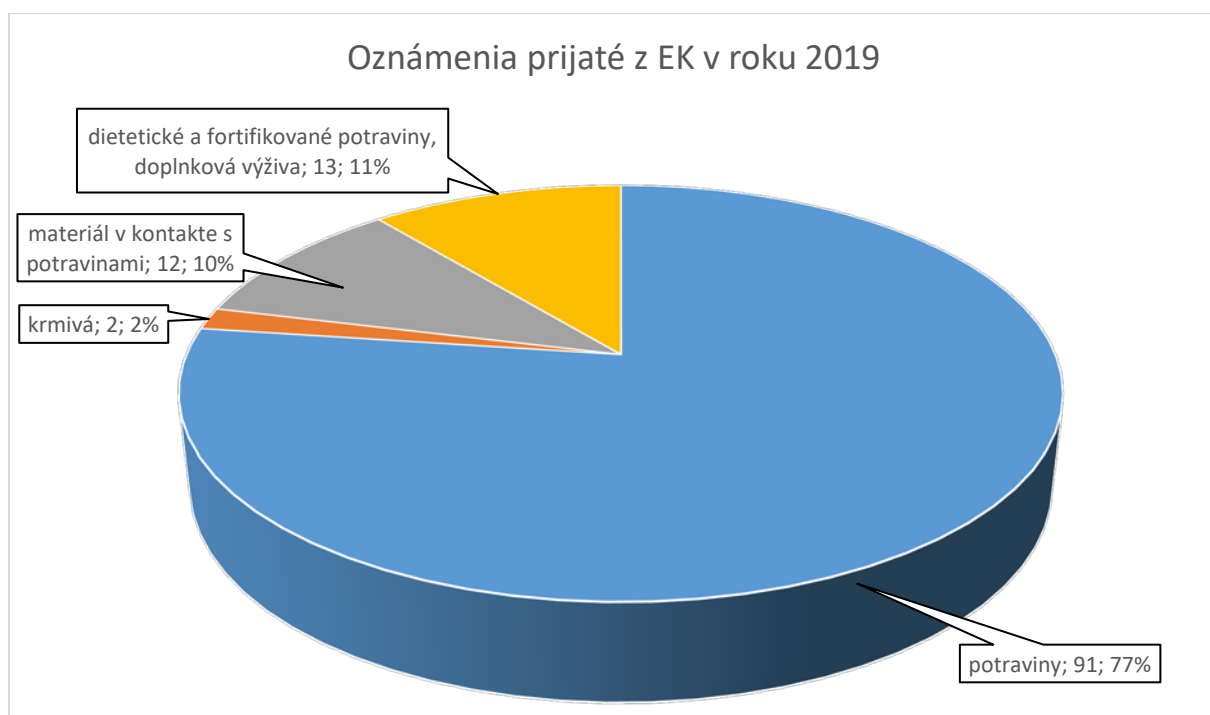
GMO	pozitívne na nptII a FP967	bio hnedé ľanové semená	Ukrajina	orechy, výrobky z orechov a semená
migrácie	formaldehyd	bambusový hrnček	Čína cez Holandsko a Českú republiku	materiál v kontakte s potravinami

Hodnotenie rizika pre potreby Systému rýchleho varovania pre potraviny a krmivá vykonával aj v roku 2019 Výskumný ústav potravinársky (VÚP), ako rezortné pracovisko pre hodnotenie rizika, ktorý bol pre túto činnosť poverený MPRV SR. VÚP na základe žiadostí kontaktného miesta vyhodnotil 14 rôznych nálezov rezíduí pesticídov a 2 nálezy morfínu v maku. Rezíduá pesticídov VÚP posudzoval v ovocí (7x), v zelenine (5x), v mletej paprike (1x), v maku (1x). VÚP výpočtom zistil riziko len v 2 prípadoch – jednalo sa o oba nálezy morfínu v maku, ktoré predstavujú riziko pre deti a dospelých. Nálezy rezíduí pesticídov nepredstavovali riziko pre deti a dospelých.

Oznámenia prijaté Slovenskou republikou z EK.

V roku 2019 prijala SR cez kontaktné miesto systému rýchleho varovania pre potraviny a krmivá 118 oznámení z EK - DG Sanco (Directorate G – Veterinary and International affairs, G4 – Food, Alert system and training). Z tohto počtu bolo 80 varovných oznámení, 20 informatívnych oznámení vyžadujúcich ďalší postup, 16 informatívnych oznámení nevyžadujúce ďalší postup, 1 oznámenie o zamietnutí na hraničnom prechode a jedno NEWS oznámenie. V týchto oznámeniach bola Slovenská republika buď miestom distribúcie, tranzitu alebo krajinou pôvodu.

Aké bolo zastúpenie jednotlivých komodít v oznámeniach prijatých SR v roku 2019 vyjadruje graf č. 81

Graf 81 Oznámenia prijaté z EK v roku 2019

V 91 prijatých oznámeniach o nebezpečných potravinách prevládali oznámenia na výrobky rastlinného pôvodu (55 %).

Vo všetkých 118 prijatých oznámeniach bolo 69 % výrobkov pôvodom z členských štátov EÚ, 31 % výrobkov pochádzalo z tretích krajín (najväčší počet z Číny).

Ku všetkým prijatým oznámeniam boli vykonané úradné kontroly: 65 % kontrol vykonali orgány v pôsobnosti ŠVPS SR, 34 % kontrol vykonali orgány v pôsobnosti MZ SR a 1 % kontrol vykonali orgány v pôsobnosti ÚKSUP.

Niektoré kontroly boli vykonané spoločne zodpovednými organizáciami. O výsledkoch kontrol Slovensko zaslalo informácie do EK formou následných oznámení.

Slovensko ako krajina pôvodu v oznámeniach z EK.

V 19 prijatých oznámeniach z EK v roku 2019 sa Slovensko vyskytovalo ako krajina pôvodu:

Vysoký obsah morfínu v maku mletom. Oznámenie do RASFF zaslala Česká republika.

Prítomnosť cudzieho predmetu - plastu v detskej výžive. Oznámenie do RASFF zaslalo Maďarsko.

Olovo v klobáse. Oznámenie do RASFF zaslalo Rakúsko.

Olovo v chladenej zverine. Oznámenie do RASFF zaslalo Rakúsko.

Salmonela Infantis v chladených kurčatách. Oznámenie do RASFF zaslalo Poľsko.

Ochratoxín A v sušených hrozienuch. Oznámenie do RASFF zaslala Česká republika.

Olovo v kamzičej saláme. Oznámenie do RASFF zaslalo Rakúsko.

Salmonela Infantis v chladených kurčatách. Oznámenie do RASFF zaslalo Poľsko.

Salmonella Enteritidis v mrazenom kuracom mäse. Oznámenie do RASFF zaslalo Poľsko.

Salmonella Enteritidis v mrazených kurčatách. Oznámenie do RASFF zaslalo Poľsko.

Prítomnosť kúskov plastu v ryži. Oznámenie do RASFF zaslala Česká republika.

Salmonella Infantis v chladených kuracích filetoch. Oznámenie do RASFF zaslala Česká republika.

Listeria monocytogenes v údenom pstruhovi. Oznámenie do RASFF zaslalo Maďarsko.

Prítomnosť cudzích telies – olovených častí v jelenej saláme. Oznámenie do RASFF zaslalo Taliansko.

Prítomnosť cudzieho telesa - úlomky kovu v morčacom parízery. Oznámenie do RASFF zaslalo Maďarsko.

Nadlimit benzo(a)pyrénu a PAU4 v kakau. Oznámenie do RASFF zaslalo Maďarsko.

Vysoký obsah morfínu v maku siatom. Oznámenie do RASFF zaslala Česká republika.

Deoxynivalenol nadlimit v pšeničných otrubách. Oznámenie do RASFF zaslalo Maďarsko.

Salmonella Enteritidis v kurčatách. Oznámenie do RASFF zaslala Česká republika.

V tabuľke č. 119 sú uvedené ďalšie príklady oznámení podľa kategórie výrobku, rizika a krajiny pôvodu predávané v Slovenskej republike, ktoré prijala SR z EK v roku 2019.

Tabuľka 119

Kategória výrobku	Druh rizika	Výrobok	Krajina pôvodu
obilniny a pekárske výrobky	deoxynivalenol nad limit	pšeničné otruby	Maďarsko
	ochratoxín A	bio raž	Česká republika
	cudzí telesá - kúsky plastu	mrkvová torta s vlašskými orechmi	Moldavsko, Holandsko

kakao a výrobky z kaka, káva a čaj	pyrolizidínové alkaloidy	zmes bylinných čajov	Nemecko
cukrovinky	pleseň na povrchu a vo vnútri	sušienky s marhuľovou náplňou, polomáčané v kakaovej poleve	Poľsko
	úlomky kovu a kovového drôtu	glukózový sirup a karamel z neho	Nemecko
dietetické a fortifikované potraviny, doplnková výživa	PAU	výživový doplnok	Fínsko
	nepovolená látka tadalafil		Čína
	pyrolizidínové alkaloidy		Česká republika
	nepovolená látka johimbin a nepovolená zložka novej potraviny agmatin sulfát		pôvod neznámy
	aflatoxíny		Nemecko, Taliansko
	nepovolená zložka novej potraviny cannabidiol		Švajčiarsko
	2,4 –dinitrofenol (DNP)		Česká republika Holandsko
vajcia a výrobky z vajec	Salmonella enterica sér. Bareilly	sušená vaječná zmes	Česká republika
tuky a oleje	neoznačenie mlieka	vegánska bio nátierka	Dánsko
krmivo	nepovolená látka DDT	japonské proso	India, Belgicko
krmivo pre spoločenské zvieratá	vysoký obsah vitamínu D	krmivo pre psov	USA
ryby a výrobky z rýb	dioxíny	trešcia pečeň	Poľsko
	ortuť nadlimit	vákuovo balené rozmrazené mäso z tuniaka	Španielsko
	neoznačená sója a vaječný bielok	mrazené rybie guľičky	
	Listeria monocytogenes	údený pstruh	Turecko, Slovensko
lastúrniky a výrobky z nich	vysoký počet E. Coli	živé lastúrniky	Francúzsko
materiál v kontakte s potravinami	migrácia melamínu	set bambusového riadu	Čína
	migrácia kadmia a olova	sklenený hrnček	

	migrácia formaldehydu	bambusový pohár	
	migrácia formaldehydu a melamínu	bambusový pohár drevená miska	
	riziko poranenia sa	nôž s keramickou čepeľou	
	migrácia hliníka	keramická nádoba	Španielsko
ovocie a zelenina	pleseň	Paprika	Egypt
	formetanát	čili papričky	Taliansko
	vysoký obsah SO2	sušené sladké zemiaky	Čína
	norovírus	mrazený šalát z chalúh	
	vysoký obsah jódu	chaluhy	
	nadlimit SO2 a neoznačený SO2	nakladaná cibuľka	Česká republika
	olovo	mrazené pyrė z marakuje	Francúzsko
	ochratoxín A	hrozienka	Uzbekistan
bylinky a koreniny	pyrolizidínové alkaloidy	oregáno	Turecko, Rakúsko, Nemecko
	benzo(a)pyrén a PAU4	mletý zázvor	Čína, Česká republika
		bobkový list	pôvod neznámy
	ochratoxín A	mletý muškátový orech	Indonézia
	nepovolený etylén oxid	semená rasce	India
zmrzliny a dezerty	neoznačenie mliečnej zložky	penová cukrovinka	Nemecko
	neoznačený mliečny proteín	vegetariánsky mrazený vanilkový krém	Holandsko
mäso a výrobky z mäsa	mäso nevhodné na ľudskú spotrebu	hovädzie mäso	Poľsko
	Salmonella enterica sér. Enteritidis	chladené hovädzie mäso	
	rezíduá amoxicilínu nad MRL	chladené bravčové polovičky	Belgicko
	prítomnosť cudzieho predmetu- kúsky plastu	mleté hovädzie mäso Purland	Nemecko
	Listeria monocytogenes	chladená saláma	
	vysoký obsah siričitanov	jedlé kolagénové črevá	Španielsko, Taliansko
	nevhodné na ľudskú spotrebu	hovädzí a bravčový tuk	Rakúsko
nealkoholické nápoje	možnosť fyzického poranenia v dôsledku	fermentovaný nápoj	Ukrajina

	výbuch fľaše z dôvodu kvasinkového kvasenia		
orechy, výrobky z orechov a semená	neoznačený SO2	strúhaný kokos	Indonézia
	aflatoxíny	mleté lieskovce	Turecko
		bio arašidové maslo	Holandsko, Nemecko
	Salmonella	sezamová pasta	Libanon
		lúpané slnečnicové semeno	Bulharsko
morfín nadlimit	mak modrý celý	Česká republika Poľsko	
iné potravinové výrobky/zmiešané	nad limit jódu	sušené riasy	Južná Kórea
	prítomnosť cudzieho predmetu - stonky z jablka	müsli pre deti od 1. roka	Nemecko, Rakúsko
	neoznačený SO2	grilované artičoky v slnečnicovom oleji	Taliansko
	prítomnosť cudzieho predmetu - kúsky kovu	pražená cibuľka	Holandsko
	arzén a ortuť	tuniak so zeleninou a zemiakmi	Česká republika
	prítomnosť cudzieho predmetu - častice plastickej fólie	detská výživa dm bio	Nemecko
hydina a výrobky z hydiny	Salmonella enterica ser. Enteritidis	morčacie mäso	Maďarsko, Chorvátsko
		chladené kuracie stehná a krídla	Česká republika
		chladené kuracie diely	
		mrazené kuracie prsia	Poľsko
		chladené kuracie prsia	
	sliedka bez drobov		
	Salmonella enterica ser. Infantis	chladené kuracie prsia	Ukrajina
		kuracie diely chladené, vákuovo balené	
	Salmonella enterica ser. Enteritidis, Newport	mrazené kuracie stehná	Poľsko
Salmonella	chladené kurčatá	Slovensko, Poľsko	

		mrazený kurací kebab	Poľsko
	rezíduá ciprofloxacínu a enrofloxacinu nad MRL	chladené a mrazené hydínové mäso	Poľsko
hotové jedlá a snacky	stopy horčice	hotové jedlá - bio pšeničná múka	Taliansko, Španielsko
polievky a omáčky	neoznačená horčica	sójová pasta	Južná Kórea
	prítomnosť cudzieho predmetu - úlomky skla	zeleninový bujón	Nemecko
	riziko výbuchu fliaš	pálivá čili omáčka	USA
víno	neoznačený siričitan	víno rosé	Maďarsko
	vysoký obsah siričitanov	víno Lambrusco	Taliansko

15.3. Informácie pre spotrebiteľov

V roku 2019 boli spotrebiteľia informovaní v reálnom čase aj o zistených nevyhovujúcich výrobkoch, ktoré sa vyskytli na slovenskom trhu prostredníctvom internetovej stránky ŠVPS SR <http://www.svps.sk/potraviny/informacie.asp>

16. Systém administratívnej pomoci a spolupráce

Systém AAC (Administrative Assistance and Cooperation system) (ďalej „systém AAC“) je špecializovaný elektronický nástroj pre výmenu informácií v prípadoch, ktoré vyžadujú administratívnu pomoc. Systém pomáha členským štátom pri implementácii administratívnej pomoci a požadovanej spolupráci, pretože poskytuje technické prostriedky pre bezpečnú výmenu informácií medzi príslušnými vnútroštátnymi orgánmi a Komisiou.

AAC systém bol zriadený v zmysle Vykonávacieho Rozhodnutia Komisie (EÚ) č. 2015/1918 z 22. októbra 2015 a oficiálne začal fungovať v novembri roku 2015. Stanovuje pravidlá týkajúce sa zriadenia a používania systému administratívnej pomoci a spolupráce na podporu výmeny informácií medzi príslušnými orgánmi členských štátov a medzi nimi a Komisiou v súlade s hlavou IV nariadenia (ES) č. 882/2004. Z nariadenia (ES) č. 882/2004 vyplýva povinnosť pre členské štáty vzájomného poskytovania administratívnej pomoci, spolupráce a výmeny informácií s cieľom účinného riešenia cezhraničných prípadov porušenia predpisov a rovnako vyplýva povinnosť pre Komisiu, ktorej cieľom je koordinovať činnosť členských štátov v prípadoch, ak ide o rozšírené alebo opakované prípady porušenia predpisov, alebo ak sa členské štáty nedokážu dohodnúť na spôsobe riešenia týchto prípadov.

16.1. Styčné orgány v systéme administratívnej pomoci a spolupráce

Styčným orgánom menovaným v súlade s článkom 35 ods. 1 nariadenia (ES) č. 882/2004 je v Slovenskej republike Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR - odbor bezpečnosti potravín pre problematiku nedodržiavania predpisov bez zdravotných dopadov a bez podozrenia na potravinový podvod. ŠVPS SR bola v súlade s článkom 35 ods. 1

nariadenia (ES) č. 882/2004 poverená MPRV SR funkciou špecializovaného styčného orgánu pre oblasť podvodov s potravinami a krmivami.

Informačný systém AAC je rozdelený na dve časti:

1. non-compliance issues – problematika nedodržovania predpisov bez zdravotných dopadov a bez podozrenia na potravinový podvod. Od mája 2019 boli vytvorené podmienky na integráciu AAC systému do RASFF systému. iRASFF platforma bola rozšírená o sekciu AAC. Nová verzia iRASFF sa stala spoločným nástrojom pre výmenu informácií pre oba systémy, RASFF aj AAC od októbra 2019.

Kritériami pre zasielanie oznámení v rámci Administratívnej asistencie a spolupráce sú:

- Administratívna pomoc/spolupráca na prípadoch nedodržovania predpisov bez podozrenia na potravinový podvod
 - Rozširujúce sa a opakujúce sa prípady, kde je potrebná spolupráca vo viac ako jednom ČŠ
2. AAC Food fraud – problematika potravinových podvodov.

Kritériami pre zasielanie oznámení v rámci potravinového podvodu (Food Fraud) sú:

- Úmyselné porušenie potravinového práva EÚ
- Ekonomický zisk/dopad
- Klamanie zákazníkov (spotrebiteľov, prevádzkovateľov)

Všetky povinnosti zadávania údajov do systému, ak ide o oblasť podvodov v potravinách a krmivách plní ŠVPS SR. Jej úlohou je informovať členské štáty EÚ cez AAC-FF systém o zisteniach v oblasti podvodov. Zároveň je koordinátorom odovzdávania informácií prostredníctvom tohto systému na zodpovedné orgány úradnej kontroly v SR. Kontaktným bodom pre podvody v potravinách a krmivách v SR sú rovnakí pracovníci - kontaktné osoby pre RASFF z Odboru laboratórnej diagnostiky, rýchleho výstražného systému a certifikácie.

16.2. Výsledky činnosti systému administratívnej pomoci a spolupráce v Slovenskej republike v roku 2019.

Oznámenia zaslané Slovenskom do AAC FF - potravinový podvod

V roku 2019 zaslalo kontaktné miesto pre podvody v potravinách a krmivách v Slovenskej republike do systému Food Fraud 2 oznámenia týkajúce sa podvodných praktík. Predmetom jedného oznámenia boli cestoviny pre podozrenie z ich falšovania. Dôvodom na zaslanie oznámenia do FF bolo zistenie použitia farbiva E120 kochineal, kyseliny karmínovej a nesprávneho označenia zloženia výrobku. Výrobok bol pôvodom z Maďarska. Druhým typom porušenia bol prídavok nepovolených látok, enzýmu beta- fructofuranozidáza v mede alebo invertného cukrového sirupu. Med pochádzal z Českej republiky. Kontaktné body pre FF príslušných členských štátov boli prostredníctvom systému FF kontaktované s požiadavkou na prešetrenie zistených porušení.

Oznámenia prijaté Slovenskom zo systému AAC FF - potravinový podvod

Prostredníctvom kontaktného miesta pre podvody v potravinách a krmivách prijala Slovenská republika 13 oznámení. Predmetom 12 oznámení boli potraviny, z toho 5 sa týkalo potravín rastlinného pôvodu, 4 sa týkali produktov živočíšneho pôvodu a 3 oznámenia sa týkali výživových doplnkov. Najčastejšie určeným typom porušenia/nesúlady bolo nesprávne označenie (7), absencia/falšovanie/manipulácia s dokladmi (5), nahradenie/zriedenie/pridanie/odstránenie zložiek a látok vo výrobku (4) a jedno oznámenie malo zadaný typ porušenia nepovolené ošetrovanie/spracovanie výrobku. Predmetom

jedného z prijatého počtu oznámení bolo krmivo. Slovensko, ako krajina pôvodu, sa vyskytlo v 5 oznámeniach. Jednotlivé oznámenia podľa kategórie a charakteru výrobku boli zaslané na kontrolné orgány RVPS, ÚVZ SR a ÚKSÚP. V súvislosti s prijatými oznámeniami bolo vykonaných 23 úradných kontrol.

Oznámenia týkajúce sa nedodržovania predpisov bez zdravotných dopadov a bez podozrenia na potravinový podvod - zaslané do AAC AA

V rámci problematiky nedodržovania predpisov bez zdravotných dopadov a bez podozrenia na potravinový podvod zaslala ŠVPS do systému AAC prostredníctvom styčného bodu na MPRV SR celkovo 18 oznámení o nevyhovujúcich výrobkoch, z čoho 10 oznámení na potraviny rastlinného pôvodu a 8 oznámení na potraviny živočíšneho pôvodu. Najčastejším typom porušenia bolo nesprávne označenie výrobku (8 prípadov), nepovolené ošetrovanie/spracovanie výrobku (4 prípady), nahradenie/zriadenie/pridanie/odstránenie zložky alebo látky vo výrobku (6 prípadov). Najviac oznámení bolo zaslaných na výrobky pôvodom z Poľska (5).

Oznámenia týkajúce sa nedodržovania predpisov bez zdravotných dopadov a bez podozrenia na potravinový podvod - prijaté z AAC AA.

V rámci problematiky nedodržovania predpisov bez zdravotných dopadov a bez podozrenia na potravinový podvod prijala ŠVPS zo systému AAC prostredníctvom styčného bodu na MPRV SR celkovo 22 oznámení, z toho jedno oznámenie bolo z kategórie krmivo. V rámci komodít rastlinného pôvodu bolo prijatých 12 oznámení, z toho najviac z kategórie ovocie a zelenina (5). Na komodity živočíšneho pôvodu bolo prijatých 9 oznámení, z toho najviac z kategórie mäso a výrobky z mäsa (5). Podľa typu porušenia/nesúlady sa oznámenia týkali: nahradenia/zriadenia/pridania/odstránenia látky alebo zložky vo výrobku (10 oznámení), nesprávne označenie (7 oznámení), nepovolené ošetrovanie/spracovanie (4 oznámenia) a nesúlad v dokladoch (3 oznámenia). Slovensko, ako krajina pôvodu, bola v oznámeniach uvedená 10 krát. V súvislosti s prijatými oznámeniami bolo vykonaných 27 úradných kontrol. Všetky oznámenia prijaté zo systému AAC boli podnetom k vykonaniu kontroly príslušnými orgánmi úradnej kontroly. Nakoľko mnohé prípady sú ešte v štádiu riešenia, zasielajúce štáty sú o výsledkoch našich kontrol informované priebežne.

17. Metrológia

Činnosť na úseku metrológie bola v priebehu roka zameraná na poradenstvo pri nákupe meracej techniky, predovšetkým meradiel teploty a na vyhodnocovanie výsledkov meraní.

18. Certifikácia

18.1. Politika kvality

Politikou kvality v podmienkach Európskej únie sa rozumie zabezpečenie ochrany poľnohospodárskych a potravinárskych výrobkov a potravín a podpora ich predaja s tým, že tieto potraviny spĺňajú určité kvalitatívne parametre, ktoré ich odlišujú od ostatných obdobných výrobkov svojimi presne definovanými požiadavkami na ich surovinové zloženie a technologický postup výroby.

Vo vykonávacom nariadení Komisie (EÚ) č. 668/2014, ktorým sa stanovujú pravidlá uplatňovania nariadenia Európskeho Parlamentu a Rady (EÚ) č. 1151/2012 o systémoch kvality pre poľnohospodárske výrobky a potraviny a v Korigende k tomuto nariadeniu zo dňa 14.02.2015 sú uvedené symboly Únie pre:

- chránené označenie pôvodu, CHOP (Protected designation of origin, PDO)

- chránené zemepisné označenie, CHZO (Protected geographical indication, PGI)

- zaručená tradičná špecialita, ZTŠ (Traditional speciality guaranteed, TSG).

Štátna veterinárna a potravinová správa SR má vytvorený Certifikačný orgán pre poľnohospodárske a potravinárske výrobky, ktorý je autorizovaný na kontrolu overovania dodržiavania špecifikácie poľnohospodárskych výrobkov a potravín pred ich umiestnením na trh a na kontrolu overovania dodržiavania špecifikácie liehovín so zemepisným označením pred ich umiestnením na trh na základe Rozhodnutia Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR č. 442/2017-100 zo dňa 15. marca 2017. Certifikačný orgán získal splnením požiadaviek ISO/EC 17065:2012 spôsobilosť vykonávať certifikáciu/posudzovanie zhody poľnohospodárskych a potravinárskych výrobkov. Akreditácia bola udelená Slovenskou národnou akreditačnou službou (SNAS) Osvedčením č. P-025 zo dňa 30.09.2016_a platí do 30.10.2021.

Pracovníci certifikačného orgánu sa nezaobierajú žiadnymi aktivitami, ktoré by mohli znížiť dôveru v certifikačnú činnosť, popísané a zavedené postupy sú pre nich záväzné, dodržiavajú ochranu vlastníckych práv žiadateľov a dôvernosc informácií. Pravidlá postupu a riadenia pre vykonanie posúdenia zhody sú popísané v Príručke kvality.

Služby, ktoré certifikačný orgán poskytuje sú určené na:

- overovanie dodržiavania špecifikácie poľnohospodárskych, potravinárskych výrobkov a liehovín, ktoré sú zapísané v registroch Európskej únie ako „chránené označenie pôvodu“, „chránené zemepisné označenie“ alebo „zaručená tradičná špecialita“,
- pravidelný dozor nad certifikovanými výrobkami, ktorý sa vykonáva raz za 12 mesiacov.

V roku 2019 sa Certifikačný orgán pre poľnohospodárske a potravinárske výrobky ŠVPS SR stal jediným autorizovaným orgánom pre overovanie dodržiavania špecifikácie poľnohospodárskych, potravinárskych výrobkov a liehovín, ktoré sú zapísané v registroch Európskej únie ako „chránené označenie pôvodu“, „chránené zemepisné označenie“ alebo „zaručená tradičná špecialita“ v Slovenskej republike, nakoľko Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR zamietlo autorizáciu pre spoločnosť Eurofins.

Pre Certifikačný orgán uvedené znamenalo nárast počtu nových klientov a nových žiadostí o kontrolu overovania dodržiavania špecifikácie u vyššieho počtu poľnohospodárskych výrobkov, potravín a liehovín.

18.2. Vydané certifikáty

Na Certifikačný orgán pre poľnohospodárske a potravinárske výrobky ŠVPS SR v roku 2019 bolo doručených 18 žiadostí o certifikáciu výrobkov. V priebehu roka bolo vydaných 15 nových certifikátov, čo je o 7 viac v porovnaní s rokom 2018.

Tabuľka 120 Certifikáty vydané certifikačným orgánom v roku 2019

č. certifikátu	Žiadateľ	Výrobok s chráneným označením
001/2019	PEKATEKA s.r.o., Jantárová 605/2, 900 46 Most pri Bratislave	Bratislavský rožok Zaručená tradičná špecialita
002/2019	DALTON, s.r.o., Napájadlá 1/A, 042 47 Košice	Spišské párky Zaručená tradičná špecialita
003/2019	MECOM GROUP s.r.o., Poľná 4, 066 01 Humenné	Pražská šunka Zaručená tradičná špecialita
004/2019	Michal Rajček - Fa Emont, 930 41 Kvetoslavov 298	Bratislavský rožok Zaručená tradičná špecialita
005/2019	Mäspoma spol. s.r.o., T.G. Masaryka 8/955, 960 01 Zvolen	Paprika Žitava/Žitavská paprika Chránené označenie pôvodu
006/2019	KA&AN, s.r.o., Predmestie 2097/147, 909 01 Skalica	Skalický trdelník Chránené zemepisné označenie
007/2019	Mäsokombinát Púchov, s.r.o., Vsetínska 1354/15, 020 39 Púchov	Spišské párky Zaručená tradičná špecialita

č. certifikátu	Žiadateľ	Výrobok s chráneným označením
008/2019	Mäsokombinát Púchov, s.r.o., Vsetínska 1354/15, 020 39 Púchov	Liptovská saláma Zaručená tradičná špecialita
009/2019	F&K pekáreň s.r.o., Roľníckej školy 3052, 945 01 Komárno	Bratislavský rožok Zaručená tradičná špecialita
010/2019	SVAMAN spol. s.r.o., Brezovská cesta 18, 907 01 Myjava	Spišské párky Zaručená tradičná špecialita
011/2019	CIMBALÁK s.r.o., Duklianska 17A/3579, 085 01 Bardejov	Spišské párky Zaručená tradičná špecialita
012/2019	FantastiCo s.r.o., Vajanského nábřežie 5, 811 02 Bratislava	BRATISLAVSKÝ ROŽOK Zaručená tradičná špecialita
013/2019	LEVICKÉ MLIEKÁRNE a.s., Júrska cesta 2, 934 01 Levice	Tekovský salámový syr Chránené zemepisné označenie
014/2019	STANISLAV A SYN spol. s.r.o., Krmešská cesta 61, 900 50 Kráľová pri Senci	Bratislavský rožok Zaručená tradičná špecialita
015/2019	BGV s.r.o., Hniezdne 471, 065 01 Hniezdne	Spišská borovička Chránené zemepisné označenie

U troch žiadateľov o certifikáciu výrobku Bratislavský rožok, zaručená tradičná špecialita, bolo rozhodnuté o neudelení certifikátu, z dôvodu zistených nedostatkov pri overovaní dodržiavania špecifikácie výrobku. Pri kontrole výrobného postupu nedodrжали dvaja výrobcovia receptúru uverejnenú v Žiadosti o schválenie zmeny špecifikácie výrobku zaručenej tradičnej špeciality pri výrobe Bratislavského rožku, (Úradný vestník Európskej únie č. 2018/C 19/11). Pri následnej kontrole u týchto výrobcov bola opätovne zistená nezhoda. U tretieho výrobcu, podobne ako u predchádzajúcich dvoch, boli zistené nedostatky vo výrobnom postupe, čo sa prejavilo aj pri senzorickej posúdení, nakoľko hodnotený výrobok nespĺňal predpísané požiadavky na organoleptické vlastnosti. V tomto prípade žiadateľ nereagoval na výzvu na odstránenie nedostatkov a napokon sám požiadal o ukončenie procesu certifikácie.

18.3. Dozor nad certifikovanými výrobkami

V rámci plánu overovania dodržiavania špecifikácie certifikovaných výrobkov na rok 2019 bol vykonaný dozor u výrobcov 23 certifikovaných výrobkov. Certifikačný orgán pre

poľnohospodárske výrobky a potraviny ŠVPS SR vydal potvrdenia platnosti certifikátov pre 21 výrobkov, čo je zhodný počet ako v roku 2018. Pri dozore nad dvoma certifikovanými výrobkami bola zistená nezhoda. V prvom prípade certifikovaného výrobku bola zistená nezhoda riešená mimoriadnym dozorom – preverenie účinnosti opatrení prijatých na odstránenie nezhody. V druhom prípade certifikovaného výrobku bola zistená nezhoda riešená následnou kontrolou na odstránenie nezhody. V oboch prípadoch z vykonaných kontrol vyplynulo, že obaja výrobcovia nezhody odstránili a následne bola potvrdená platnosť certifikátov aj na tieto dva výrobky.

Zoznam výrobkov, u ktorých platnosť certifikátu bola v roku 2019 potvrdená, je uvedený v nasledovnej tabuľke.

Tabuľka 121 Platnosť certifikátov potvrdená v roku 2019

č. certifikátu	Výsledok dozoru – platnosť overená dňa	Výrobca	Výrobok
009/2011	7.1.2019	Jakub Ilavský, Trenčín	Spišské párky
003/2010	21.1.2019	LARK, Skalica	Skalický trdelník
001/2017	30.1.2019	OSIVO a.s., Zvolen	Levický slad
001/2010	26.2.2019	Správa Mestského Majetku	Skalický trdelník
001/2015	26.2.2019	GVP, s.r.o., Humenné	Spišské párky
007/2018	21.3.2019	Bitúnok Čadca, s.r.o., Čadca	Tradičné špekačky
001/2012	2.4.2019	ALTHAN, Humenné	Spišské párky
015/2011	24.4.2019	Mäso Parížek, Martin	Spišské párky
005/2018	25.4.2019	LAPREMA Trnava, (bývalý MAROŠ)	Spišské párky
003/2010	25.4.2019	LARK, Skalica	Skalický trdelník
001/2013	6.6.2019	Hôrka, Trenčianska Teplá	Spišské párky
007/2018	2.7.2019	Bitúnok Čadca, s.r.o., Čadca	Tradičné špekačky
002/2017	12.7.2019	Bitúnok Čadca, s.r.o., Čadca	Spišské párky
006/2018	22.7.2019	hamsal, s.r.o. Čadca	Tradičné špekačky
002/2011	19.7.2019	TAURIS, Rimavská Sobota	Spišské párky
001/2014	22.8.2019	MECOM GROUP, Lučenec	Spišské párky

č. certifikátu	Výsledok dozoru – platnosť overená dňa	Výrobca	Výrobok
004/2017	12.9.2019	GSL-SK, s.r.o., Stará Ľubovňa	Spišské párky
002/2018	16.9.2019	JINEX, Žilina	Tradičné špekačky
002/2015	9.10.2019	hamsal, s.r.o. Čadca	Spišské párky
005/2017	21.10.2019	LEBECO s.r.o., Kolárovo	Bratislavský rožok
013/2011	22.10.2019	JINEX, Žilina	Spišské párky
008/2018	28.11.2019	hamsal, s.r.o. Čadca	Liptovská saláma
006/2017	17.12.2019	MECOM GROUP Humenné	Liptovská saláma

18.4. Zrušené certifikáty

Dňa 27.07.2018 bolo vydané rozhodnutie o pozastavení certifikácie u výrobcu Senické a skalické pekárne, a.s., Senica z dôvodu nedodržania špecifikácie výrobku „Skalický trdelník“ CHZO ako aj z dôvodu dočasného zastavenia výroby výrobku s chráneným označením. Nakoľko od uvedeného výrobcu nebola v priebehu roka 2019 doručená žiadna informácia o spôsobe odstránenia nezahody a plánovanom obnovení výroby výrobku, Certifikačný orgán pre poľnohospodárske a potravinárske výrobky rozhodol o zrušení certifikácie. Informácia o zrušenom certifikáte je uvedená v tabuľke č. 107.

Tabuľka 122 Zoznam zrušených certifikátov

č. certifikátu	Dátum zrušenia certifikátu	Výrobca	Výrobok
004/2010	25.11.2019	Senické a skalické pekárne, a.s., Priemyselná 1338, 905 01 Senica	Skalický trdelník CHZO

18.5. Prehľad ostatných činností Certifikačného orgánu pre poľnohospodárske a potravinárske výrobky

Certifikačný orgán pre poľnohospodárske a potravinárske výrobky vydáva v priebehu roka viaceré dokumentov, ktoré priamo súvisia s akreditovanými postupmi pri overovaní dodržiavania špecifikácie výrobkov s chráneným označením. Prehľad základných dokumentov, ktoré vydal Certifikačný orgán pre poľnohospodárske a potravinárske výrobky pri certifikácii výrobkov s chráneným označením v roku 2019 a porovnanie s počtom dokumentov vydaných v roku 2018, je uvedený v Tabuľke 123

Tabuľka 123 Zoznam základných dokumentov vydaných Certifikačným orgánom pre poľnohospodárske a potravinárske výrobky pri certifikácii výrobkov s chráneným označením

Názov vydaného dokumentu	Počet vydaných dokumentov	
	rok 2018	rok 2019
Poverenie na vykonanie kontroly	32	43
Zmluva uzatvorená s klientom	5	13
Záverečný protokol	32	46
Oznámenie o začatí certifikácie - dozoru	32	43
Rozhodnutie o udelení certifikátu	8	15
Rozhodnutie o neudelení certifikátu	0	3
Rozhodnutie o zrušení certifikátu	3	1
Potvrdenie platnosti certifikátu	21	21
Certifikát	8	15

Manažment certifikačného orgánu sa zaviazal k spracovaniu, zavedeniu a udržiavaniu účinného systému manažerstva kvality (SMK) na všetkých úrovniach riadenia a zodpovedá za trvalé vyhodnocovanie funkčnosti a účinnosti SMK a za prijímanie adekvátnych opatrení. Pri zabezpečovaní cieľov Politiky kvality boli v roku 2019 vykonané 3 interné audity SMK, ktorých výsledkom bolo 11 nápravných opatrení a 4 preventívne opatrenia. Všetky nápravné aj preventívne opatrenia boli zrealizované v stanovenom časovom intervale, pričom hodnotenie ich efektívnosti je vykonávané priebežne pri procese certifikácie a pri dozornej činnosti. V roku 2019 bolo ďalej uskutočnených 5 svedeckých posúdení zmluvných inšpektorov pri výkone overovania dodržiavania špecifikácie u klientov certifikačného orgánu a 1 horizontálny audit certifikačného pracovníka, ktorými boli zhodnotené viaceré kritériá na kompetentnosť pracovníkov zapojených do certifikačných činností, ako napr. odborné vedomosti, spôsobilosť na výkon overovania dodržiavania špecifikácie, objektívny, nestranný a nediskriminačný spôsob pri výkone certifikačných činností ako aj dôvernosť o získaných informáciách.

19. Informačné technológie a ich význam pre činnosť organizácie

V roku 2019 sa Odbor informatiky prioritne zameriaval na zabezpečenie základných úloh v oblasti informatiky a informačnej bezpečnosti v rámci Štátnej veterinárnej a potravinovej správy SR (ŠVPS SR) a jej priamo riadených organizácií, a to predovšetkým:

- zabezpečeniu plnej funkčnosti prenosu a spracovávania informácií,
- vývoju nových informačných systémov,
- rozvoju jednotlivých existujúcich informačných systémov a spracovávaníu informácií v rámci svojich kompetencií,
- tvorbe nových užívateľských aplikácií a úprave a inovácii existujúcich užívateľských aplikácií z dôvodu promptného reagovania na požiadavky odborných útvarov, legislatívnych zmien a z dôvodu úspory finančných a personálnych nákladov ŠVPS SR a jej priamo riadených organizácií.

Pôsobnosť odboru informatiky bola zameraná najmä na nasledovné oblasti:

1. Správa aplikovaných IS z EU implementované v jednotlivých členských štátoch.
2. Aktívna účasť na pracovných skupinách EU v oblasti informačných systémov a spracovávania dát.
3. Správa aplikačných IS využívaných jednotlivými odbornými útvarmi ŠVPS SR a jej priamo riadených organizácií:
 - *CESKO1* – kontrola pohody zvierat počas prepravy,
 - *CESKO2* – kontroly zvierat na bitúnkoch a farmách,
 - *VIS* – Veterinárny informačný systém pre oblasť veterinárneho dozoru,
 - *KIČ* – Kontrolná inšpekčná činnosť v oblasti potravinového dozoru,
 - *Nepovolený rybolov* – Evidencia a vyhodnocovanie nezákonného rybolovu,
 - *Krížové plnenie*- výkon kontrol krížového plnenia,
 - *Portál úradných kontrol* – Komplexný graficky orientovaný Portál pre širokú verejnosť so zobrazením potravinových kontrol a zobrazovaním právoplatných rozhodnutí o kontrolách,
 - *AMO, KMO, Besnota* – evidencia a ekonomická kontrola záznamov AMO, KMO a Besnoty,
 - Evidencia liekov – evidencia podaných antimikrobiálnych veterinárnych liečiv,
 - Iné, bližšie nerozpísané.
4. *Správa a údržba SCCM 2012 R2* v prostredí ŠVPS SR, RVPS (x40), HIS (x3) a detašovaných pracoviskách v zmysle využívania licencií „software assurance“ k produktom spoločnosti Microsoft.
5. *Metodické riadenie konfigurácií Firewallov a nastavení VPN* ŠVPS SR a jednotlivých RVPS (x40), HIS (x3) a detašovaných pracovísk.
6. *Správa databáz vedených a využívaných v jednotlivých IS.*
7. *Správa a údržba webového sídla* ŠVPS SR.
8. *Správa, rozvoj, údržba a administrácia IS a serverov* ŠVPS SR.
9. *Správa, rozvoj, údržba a administrácia užívateľských desktopov* ŠVPS SR.
10. *Rozvoj a administrácia sietí a IS* priamo riadených organizácií.
11. *Obnova hardware a nových verzií software* serverov a užívateľských desktopov.
12. *Správa, údržba, tvorba a inovácia Intranetového Portálu* ŠVPS SR s modulmi:
 - Certifikácia - Veterinárna certifikácia zásielok zvierat a produktov určených na obchod v rámci EÚ a na vývoz do tretích krajín,

- Cielené kontroly – evidencia a späva cielených kontrol,
- Podpora IT - Inštalačné média pre programy používané na základe multilicencii MS Office, MS Windows, SAP, ESET, odporúčaná konfigurácia výpočtovej techniky, inštalácia programov,
- Zásielky – Informačný systém zriadený za účelom evidencie produktov živočíšneho pôvodu, nespracovanej zeleniny, ovocia a vedľajších živočíšnych produktov, ktoré sú predmetom obchodu s členskými štátmi EU, na úrovni ŠVPS SR a RVPS,
- Denník HIS – Evidencia a spracovanie zásielok na jednotlivých hraničných inšpekčných staniciach,
- Prípisy - Prípisy, metodické pokyny, usmernenia, smernice, manuály a ostatné dokumenty vydávané jednotlivými odbormi a oddeleniami na ŠVPS SR – spracovaná nová verzia,
- Rezervácia techniky - Rezervácia techniky ŠVPS pre služobné účely,
- Správa kolegov – kontakty - Správa užívateľov informačného systému PORTAL, úprava informácií o užívateľoch na úrovni ŠVPS SR a RVPS, správa kontaktov,
- Krížové plnenie - Výkon kontrol krížového plnenia, odbúranie manuálneho systému evidencie plnenia kontrol na RVPS pomocou emailov,
- KOBRA - aktualizácia a integrácia modulu KOBRA (Kontroly počas prepravy) do IS PORTAL,
- integrácia číselníka právnických subjektov získavaných zo Štatistického úradu do modulov IS PORTAL,
- Prevádzky RVPS – komplexná evidencia a správa prevádzok v pôsobnosti ŠVPS SR a RVPS,
- Elektronická podateľňa – evidencia a správa komunikácie s portálom ÚPVŠ,
- Evidencia aplikovaných veterinárnych liekov – evidencia podaných antimikrobiálnych veterinárnych liečiv.

V roku 2019 sa Odbor informatiky mimo zabezpečenia základných úloh v oblasti informatiky a informačnej bezpečnosti v rámci Štátnej veterinárnej a potravinovej správy SR (ŠVPS SR) a jej priamo riadených organizácií podieľal aj na vypracovaní podkladov (štúdie uskutočniteľnosti, Cost-Benefit analýza a pod.) pre podanie žiadostí o nenávratný finančný príspevok v rámci dopytovo-orientovaných projektov "Manažment údajov ŠVPS SR" a „Malé zlepšenia eGov služieb ŠVPS SR“, ktoré boli vyhlásené v rámci operačného programu Integrovaná infraštruktúra Ministerstvom dopravy a výstavby Slovenskej republiky v zastúpení Úradom podpredsedu vlády Slovenskej republiky pre investície a informatizáciu. Oba vyššie uvedené projekty, v celkovom objeme 7 997 518,80 EUR, prešli pripomienkovaním a odborným hodnotením, po ktorom boli Úradom podpredsedu vlády Slovenskej republiky pre investície a informatizáciu schválené a v priebehu roku 2020 by malo prísť k podpisu zmluvy o nenávratnom finančnom príspevku. Predpokladaná doba implementácie oboch projektov sú 2 roky a výsledkom by mal byť jednotný komplexný veterinárny a potravinový informačný systém (KVEPIS).

Hlavnými cieľmi projektu implementácie KVEPIS sú:

- zvýšiť početnosť ročne vykonaných úradných kontrol modernizáciou, optimalizáciou a čiastočnou automatizáciou procesov ŠVPS SR a súvisiacich organizácií prostredníctvom informačného systému KVEPIS,

- zvýšiť kvalitu výkonu úradných kontrol s cieľom minimalizácie výskytu procesných chýb a s cieľom zabezpečiť vysoký štandard zdravia zvierat, vysokú úroveň bezpečnosti potravín, krmív a zvýšiť dôveru spotrebiteľov zavedením inovatívnych postupov, podporených informačným systémom KVEPIS,
- skrátiť čas potrebný na výkon úradných kontrol elektronizáciou, integráciou a čiastočnou automatizáciou administratívnych procesov a činností spojených s koordináciou všetkých organizačných zložiek kontroly,
- vybudovať a zaviesť procesy elektronickej ambulantnej knihy v podmienkach SR,
- vybudovať a zaviesť procesy elektronickej bitúnkovej knihy v podmienkach SR,
- občanom, firmám, poľnohospodárom a potravinárom zjednodušiť dostupnosť služieb a odstrániť zbytočnú administratívnu záťaž vybudovaním kvalitných elektronických služieb KVEPIS.

Projekt KVEPISu má celkovo prispieť k zlepšeniu zdravia spotrebiteľov, zvýšeniu bezpečnosti potravín tak na slovenskom, ako aj na európskom trhu, zrýchleniu procesov varovania a výmeny dát, zníženiu rizika zavlečenia a rozšírenia rôznych chorôb zvierat, zlepšeniu zdravotného stavu chovaných zvierat a lepšej kontrole nakladania s vedľajšími živočíšnymi produktami. Cieľom projektu je tiež podporiť a usmerniť aktivity, ktoré zabezpečia nastavenie systematického manažmentu údajov ŠVPS SR, ich zdieľanie a publikovanie vo forme referenčných a otvorených údajov, využívanie dát v rámci procesov ŠVPS SR, ako aj aktivity čistenia údajov pre dosiahnutie požadovanej kvality dát.

Odbor informatiky v rámci elektronizácie a optimalizácie procesov a v záujme zvýšenia efektivity práce, zaviedol v roku 2019 nový nástroj na elektronické prijímanie a evidenciu požiadaviek a incidentov pod názvom „Service Desk“. Tento nástroj umožňuje efektívnejšiu a rýchlejšiu distribúciu požiadaviek jednotlivých užívateľov v rámci ŠVPS SR a RVPS a taktiež poskytuje prehľad o aktuálnom stave riešenia požiadaviek a incidentov na Odbore informatiky.

V oblasti vzdelávania zamestnancov Odbor informatiky v roku 2019 zaviedol elektronický kalendár pre Inštitút vzdelávania veterinárnych lekárov (IVVL), ktorý v súčasnosti umožňuje jednotnú a prehľadnú rezerváciu miestností v rámci priestorov IVVL. V roku 2020 sa funkcionality elektronického kalendára rozšíri o možnosti:

- elektronického prihlasovania sa na jednotlivé školenia organizované IVVL,
- automatizovaného generovania protokolov o absolvovaní školení,
- automatizovaného generovania prezenčných listín,
- možnosti vytvárania prehľadov a štatistík.

20. Rozpočet organizácie

20.1. Rozpis ukazovateľov verejného rozpočtu a jeho plnenie za rozpočtové organizácie v riadení ŠVPS SR

20.1.1. Prehľad príjmov a výdavkov k 31.12.2019

Tabuľka 124

v eur

ukazovateľ	Fc	schválený rozpočet	upravený rozpočet	skutočnosť	prekročenie /nedočerpanie	%
PRÍJMY celkom		4 850 000,00	5 314 644,35	5 337 997,77	23 353,42	100,44
rozpočtové		4 850 000,00	5 297 846,00	5 321 199,42	23 353,42	100,44
mimorozpočtové			16 798,35	16 798,35		
VÝDAVKY celkom		21 772 732,00	33 634 755,35	33 632 105,00	2 650,35	99,99
podľa kategórií		21 772 732,00	33 634 755,35	33 632 105,00	2 650,35	99,99
610	0421	11 586 646,00	14 858 515,00	14 858 499,43	15,57	99,99
620	0421	4 055 326,00	5 405 387,00	5 405 326,40	60,60	99,99
630	0421	5 616 260,00	9 052 597,35	9 051 488,99	1 108,36	99,99
630	0411	0,00	14 700,00	14 700,00	0,00	100,00
630	0132	314 500,00	850 236,00	848 808,13	1 427,87	99,83
640	0421	200 000,00	249 782,00	249 775,13	6,87	99,99
700	0421		3 041 751,00	3 041 720,52	30,48	99,99
700	0132		161 787,00	161 786,40	0,60	99,99
podľa prvku		21 772 732,00	33 634 755,35	33 632 105,00	2 650,35	99,99
0900801	0421	19 139 232,00	28 338 032,35	28 336 904,93	1 127,42	99,99
08W0101	0421	1 800 000,00	2 247 000,00	2 246 991,60	8,40	99,99
08W0102	0421	20 000,00	20 000,00	19 947,20	52,80	99,73
08W0103	0421	500 000,00	2 003 000,00	2 002 966,74	33,26	99,99
08W010I	0411		14 700,00	14 700,00	0,00	100,00
0EKOK03	0132	313 500,00	598 412,00	598 374,13	37,87	99,99
0EKOK02	0132		221 787,00	221 560,80	226,20	99,89
0EKOK09	0132		191 824,00	190 659,60	1 164,40	99,39

podľa zdroja		21 772 732,00	33 634 755,35	33 632 105,00	2 650,35	99,99
111		21 772 732,00	30 600 197,00	30 597 546,65	2 650,35	99,99
131I			3 017 760,00	3 017 760,00		100,00
72e			16 798,35	16 798,35		100,00

20.2. Rozpočtové opatrenia

Tabuľka 125

v eur

ukazovateľ	počet	kategória	výška úpravy	dôvod
prijmy	18	200	447 846,00	Presun medzi prvkami
Výdavky spolu				
kapitálové výdavky	6	700	3 800 000,00	Viazanie KV - vrátenie
			5 080,00	Pozemok RVPS Svidník
			306 760,00	Elektrické ohradníky, štvorkolky
			67 531,00	HIS
			199 500,00	Osobné motorové vozidlá
			96 000,00	Osobné motorové vozidlá
			199 500,00	Osobné motorové vozidlá
			-1 651 500,00	Viazanie KV
mzdy, platy	3	610	1 286 895,00	Valorizácia miezd
			430 500,00	13. plat
			1 554 474,00	navýšenie
odvody	5	620	449 770,00	Odvody k valorizácii miezd
			50 000,00	Odvody, prevádzka
			750 000,00	Navýšenie
			90 000,00	Navýšenie
			10 291,00	navýšenie
tovary, služby	11	630	199 657,73	HIS
			10 000,00	Vrátenie pokuty RVPS SE
			200 000,00	prevádzka
			78 954,27	HIS
			150 000,00	prevádzka
			500 000,00	prevádzka
			100 000,00	prevádzka
			40 000,00	prevádzka
			130 000,00	prevádzka
			70 000,00	prevádzka
			-10 073,00	Prevod medzi prvkami
transfery	5	640	172 000,00	navýšenie
			-100 000,00	Prevod medzi prvkami
			-40 000,00	Prevod medzi prvkami
			18 000,00	navýšenie
			-218,00	Prevod medzi prvkami
08W0101	2		-3 000,00	Prevod medzi prvkami
			450 000,00	navýšenie

08W010I	2	630	7 500,00	dohoda
			7 200,00	dohoda
08W0103	3		500 000,00	navýšenie
			3 000,00	Prevod medzi prvkami
			1 000 000,00	navýšenie
0EK0K03	3		64 912,00	HIS
			95 000,00	navýšenie
			125 000,00	navýšenie
0EK0K02	3		60 000,00	Štúdie uskutočniteľnosti
			100 000,00	Viazanie KV - vrátenie
			80 667,00	TRACES
0EK0K09	2		172 800,00	FABASOFT
			19 024,00	FABASOFT

ŠVPS SR realizovala v riadených organizáciách vnútorné rozpočtové opatrenia v počte: **189** na základe žiadostí ÚŠKVBL a 40 RVPS v SR.

20.3 Plnenie príjmov a čerpanie výdavkov rozpočtu k 31.12.2019

20.3.1 Príjmy

Tabuľka 126

v eur

ukazovateľ	schválený rozpočet	upravený rozpočet	skutočnosť	%
PRÍJMY CELKOM	4 850 000,00	5 314 644,35	5 337 997,77	100,44
štátny rozpočet	4 850 000,00	5 297 846,00	5 321 199,42	100,44
rozpočtové - z vlastníctva (212)	110 000,00	106 159,00	106 159,52	100,00
rozpočtové – ostatné poplatky (221)		165,00	165,50	100,30
rozpočtové - pokuty (222)		3 054 535,00	3 060 894,86	100,21
rozpočtové – poplatky (223)	4 700 000,00	1 861 395,00	1 878 267,30	100,91
Kapitálové (231)		216 738,00	216 738,00	100,00
iné príjmy (290)	40 000,00	58 854,00	58 974,24	100,20
mimorozpočtové zdroje		16 798,35	16 798,35	100,00
Poistné plnenie (72e)		16 798,35	16 798,35	100,00

Počas roka 2019 boli upravené príjmy z vlastníctva riadeným organizáciám podľa aktuálneho stavu účinnosti nájomných zmlúv. Úprava rozpočtu bola premietnutá do rozpočtu ŠVPS SR na položke 212.

20.3.1.1 Kapitálové príjmy :

V roku 2019 odpredal ÚŠKVBL Nitra prebytočný hnutelný majetok z roku 1997 vo výške 218,00 Eur. RVPS Trnava predala rozostavaný objekt laboratórnych prevádzok a prislúchajúcich pozemkov vo výške 216 520,00 Eur.

Tabuľka 127

v eur

názov	objem kapitálových príjmov v r. 2019	poznámky
Predaj ÚŠKVBL Nitra	218,00	
Predaj RVPS Trnava	216 520,00	
Spolu	216 738,00	
Chladiace boxy	3 800 000,00	prevod z roku 2018
Softvér AMO	100 000,00	prevod z roku 2018
Štvorkolky	32 500,00	
Osobné automobily	495 000,00	
Pozemok	5 080,00	
Špeciálne vybavenie HIS	67 531,00	
Elektrické ohradníky proti diviakom	274 260,00	
TRACES NT do VIS	80 667,00	
Spolu	4 855 038,00	

20.3.1.2 Pohľadávky z príjmov RO :

v eur

názov	skutočnosť
POHĽADÁVKY CELKOM	19 559 678,75
poplatky z veterinárnych kontrol	308 824,38
pokuty	19 250 854,37
zhoda	0,00
pohľadávky z minulých rokov	13 880 059,85
poplatky z veterinárnych kontrol	106 986,29
pokuty	13 773 073,56
zhoda	0,00
rok 2019	4 727 578,33
poplatky z veterinárnych kontrol	253 847,09
pokuty	4 473 731,24
zhoda	0,00

20.4 Čerpanie rozpočtu k 31.12.2019

20.4.1 Kapitálové výdavky

Čerpané na **99,99 %** predstavujú finančné prostriedky vynaložené na investičné akcie zapísané v registri investícií ŠP:

Tabuľka 128

v eur

názov	upravený rozpočet	skutočnosť
Chladiace boxy	2 936 640,00	2 936 640,00
Softvér AMO	81 120,00	81 120,00
Nákup štvorkoliek	32 500,00	32 500,00
Pozemok	5 080,00	5 049,52
Špeciálne vybavenie HIS	67 531,00	67 531,00
TRACES NT do VIS	80 667,00	80 666,40
spolu	3 203 538,00	3 203 506,92

V tom: program **0900801**: 3 041 720,52

OEK0K02: 161 786,40

20.4.2. Bežné výdavky

Bežné výdavky boli v roku 2019 čerpané na **99,99 %**, nedočerpané finančné prostriedky rozpočtu: **2 650,35 €**:

v tom na kategórii:

- 610 15,57
- 620 60,60
- 630 2 536,23
- 640 6,87
- 700 31,08

20.4.2.1. Čerpanie povoleného prekročenia rozpočtu :

V roku 2019 bolo **povolené prekročenie** rozpočtu vo výške

zdroj 72e	–	poistné udalosti	
príjmová časť	–	skutočnosť	16 798,35
výdavková časť	–	skutočnosť	16 798,35

20.4.3 Prehľad o čerpaní finančných prostriedkov na programe 08W0101

Tabuľka 129 - zdroj 111

v eur

názov	skutočnosť
VPO ŠVPS SR	747 895,51
Služby súkromných veterinárnych lekárov (SVL)	463 670,75

Vyšetrovanie krmív	95 956,05
Krmivá vedľajších živočíšnych produktov	11 600,68
Národný program kontroly reziduí (NPKR)	115 947,22
Monitoring poľovnej zveri (MLZ)	34 850,74
BSE – služby SVL	402 197,50
Africký mor ošípaných-materiál	195 978,01
VŽP - § 29a)	1 488,48
Mor včelieho plodu	165 188,10
Pepsín	12 218,56
celkom	2 246 991,60

20.5 Prehľad o výdavkoch na krížové kontroly

V zmysle dokumentu „Systém krížového plnenia č. 1511/2017-640 z 20.4.2017, nariadenia Európskeho parlamentu a Rady EÚ č. 1306/2013 o financovaní, riadení a monitorovaní spoločnej poľnohospodárskej politiky, delegovaného nariadenia Komisie (EÚ) č.640/2014, ktorým sa dopĺňa nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1306/2013 ŠVPS SR neprijala v roku 2019 žiadne finančné prostriedky na samostatný účet „Križové plnenie ŠVPS SR“ vedený v Štátnej pokladnici. K 31.12.2019 bol zostatok na samostatnom účte Križového plnenia ŠVPS SR 13,71 eur.

20.6. Prehľad o výdavkoch na nariadené kontroly

Tabuľka 130

v eur

ukazovateľ	skutočnosť
Počet osôb, ktoré kontroly vykonali	3 728
Počet nadčasových hodín a hodín pohotovosti	50 692
Výdavky	558 087,33
mzdy	379 246,12
odvody	132 546,52
cestovné výdavky (doprava, stravné)	21 426,09
všeobecný materiál	19 567,47
pohonné hmoty – služobné vozidlá	5 301,13

20.7. Prehľad o samostatných účtoch

Tabuľka 131

v eur

typ samostatného účtu	k 01.01.2019	k 31.12.2019
účet ES úročený	712 250,27	1 248 715,71
križové kontroly	13,71	13,71
depozit	1 756 859,39	1 983 957,13
sociálny fond	178 469,18	69 470,50

20.8. Plnenie záväzných ukazovateľov štátneho rozpočtu ŠVP SR – vlastná činnosť

20.8.1 Rozpis ukazovateľov verejného rozpočtu a jeho plnenie

Tabuľka 132

v eur

ukazovateľ	Fc	schválený rozpočet	upravený rozpočet	skutočnosť	prekročenie / nedočerpanie	%
PRÍJMY celkom		4 758 000,00	147 826,90	148 958,42		
rozpočtové			147 167,00	148 298,52		
mimorozpočtové			659,90	659,90		
VÝDAVKY celkom		9 189 998,00	10 679 962,03	10 678 347,75	1 614,28	99,98
podľa kategórií		9 189 998,00	10 679 962,03	10 678 347,75	1 614,28	99,98
610	0421	4 684 646,00	2 424 317,19	2 424 316,54	0,65	100,00
620	0421	1 644 492,00	905 673,37	905 672,74	0,63	100,00
630	0421	2 550 260,00	3 543 840,35	3 543 641,08	199,27	99,99
630	0411	0,00	14 700,00	14 700,00	0,00	100,00
630	0132	110 600,00	561 781,05	560 368,82	1 412,23	99,75
640	0421	200 000,00	31 192,07	31 191,17	0,90	100,00
700	0421		3 036 671,00	3 036 671,00	0,00	100,00
700	0132		161 787,00	161 786,40	0,60	100,00
podľa prvku		9 189 998,00	10 679 962,03	10 678 347,75	1 614,28	99,98
0900801	0421	7 714 398,00	7 662 743,31	7 662 610,47	132,84	99,99
08W0101	0421	845 000,00	747 897,21	747 895,51	1,70	100,00
08W0102	0421	20 000,00	20 000,00	19 947,20	52,80	99,74
08W0103	0421	500 000,00	1 511 053,46	1 511 039,35	14,11	100,00
08W010I	0411		14 700,00	14 700,00	0,00	100,00
0EKOK03	0132	110 600,00	309 957,05	309 934,82	22,23	99,99
0EKOK02	0132		221 787,00	221 560,80	226,20	99,90
0EKOK09	0132		191 824,00	190 659,60	1 164,40	99,39
podľa zdroja		9 189 998,00	10 679 962,03	10 678 347,75	1 614,28	99,98
111		9 189 998,00	7 661 542,13	7 659 927,85	1 614,28	99,98
72e			659,90	659,90		100,00
131I			3 017 760,00	3 017 760,00		100,00

20.8.2. Plnenie príjmov k 31.12.2019

Tabuľka 133

v eur

PRÍJMY	schválený rozpočet	upravený rozpočet	skutočnosť
PRÍJMY celkom	4 758 000,00	147 167,00	148 298,52
príjmy z vlastníctva (212)	18 000,00	7 652,00	7 652,04
Ostatné poplatky (221)		165,00	165,50
pokuty (222)		16 235,00	16 425,00
poplatky (223)	4 700 000,00	123 000,00	123 892,41
úroky bežného účtu EÚ (243)			47,91
Iné príjmy (290)	40 000,00	115,00	115,66
Mimorozpočtové príjmy:			
Zdroj 72e – poisťné plnenie		659,90	659,90

V stĺpcoch schválený a upravený rozpočet sú zahrnuté rozpočtované príjmy za **poplatky** z veterinárnych kontrol a inšpekcií.

20.8.3. Čerpanie výdavkov k 31.12.2019

20.8.3.1. Kapitálové výdavky

V roku 2019 boli ŠVPS SR poskytnuté finančné prostriedky na kapitálové výdavky.

Tabuľka 134

v eur

názov	rozpočet
Chladiace boxy	3 800 000,00
Softvér AMO	100 000,00
Štvorkolky	32 500,00
Osobné automobily	495 000,00
Pozemok	5 080,00
Špeciálne vybavenie HIS	67 531,00
Elektrické ohradníky proti diviakom	274 260,00
TRACES NT do VIS	80 667,00

20.8.3.2 Čerpanie kapitálových výdavkov

Tabuľka 135

v eur

názov	upravený rozpočet	skutočnosť	viazanie KV
Chladiace boxy	2 936 640,00	2 936 640,00	863 360,00
Softvér AMO	81 120,00	81 120,00	18 880,00
Nákup štvorkoliek	32 500,00	32 500,00	
Pozemok	5 080,00	5 049,52	
Špeciálne vybavenie HIS	67 531,00	67 531,00	

TRACES NT do VIS	80 667,00	80 666,40	
Osobné automobily	0,00	0,00	495 000,00
Elektrické ohradníky proti diviakom	0,00	0,00	274 260,00
spolu	3 203 538,00	3 203 506,92	1 651 500,00

V tom: program **0900801**: 3 041 720,52

OEKOK02: 161 786,40

Na konci roka 2019 boli ŠVPS SR viazané kapitálové prostriedky vo výške 1 651 500,00 Eur, ktoré budú použité v roku 2020.

20.8.3.3 Bežné výdavky

Tabuľka 136

v eur

program 0900801	finančná položka	skutočnosť
mzdy	610	2 424 316,54
odvody	620	905 672,74
Prevádzka	630	1 264 759,02
Kapitálové výdavky	700	3 036 671,00
Transfery	640	31 191,17
08W0101	637004	747 895,51
08W0102	637004	19 947,20
08W0103	637004	1 511 039,35
08W010I	630	14 700,00
spolu		9 956 192,53

20.8.3.4 Bežné výdavky Prehľad transferových výdavkov kategória 640

Tabuľka 137

v eur

finančná položka	názov	skutočnosť
642012	odstupné	0,00
642013	odchodné	20 028,00
642015	náhrady DPN	11 163,17
Spolu		31 191,17

20.8.3.5 Prehľad o čerpaní na programe OEKOK0

Tabuľka 138

v eur

Program	skutočnosť
OEKOK02	221 560,80
OEKOK03	309 934,82
OEKOK09	190 659,60
Spolu	722 155,22

20.8.3.6 Prehľad o čerpaní výdavkov VPO na kategórii 630 v programe 08W0101, viažucích sa na národné programy, prípadne na rozhodnutia vlády SR,MPRV SR hrađených z rozpočtu ŠVPS SR

Tabuľka 139 - zdroj 111

názov	skutočnosť
trichinely	56 082,80
Trichinelóza líšok	3 297,00
Trichinelóza diviakov	9 928,80
Cielená kontrola AMO	6 673,00
Kliešťová encefalitída	51 226,90
Zástrelné za líšky	2 268,39
Zástrelné za diviaky	118 180,00
IBR	196 127,80
Salmonela brojlery	1 575,10
Krdle nosníc	490,80
Salmonela ošípané	69 007,80
Mor včelieho plodu	5 173,00
Rádiohygienická kontrola	29 935,40
pepsín	2 129,90
Chovné krdle	416,00
Monitoring AMR	47 618,10
NPKR došetovanie	9 132,60
VPO krmivá došetovanie	1 183,10
VPO krmivá VŽP	69,12
Došetovanie MLZ	23,70
Dioxíny	696,00
Pesticídy	136 650,20
Čipovanie psov	10,00
spolu	747 895,51

20.8.3.7 Prehľad o čerpaní finančných prostriedkov na programe Eradikačné choroby na programe 08W0103

Tabuľka 140 - zdroj 36

názov	skutočnosť
Chovné krdle	2 530,50
Bluetongue – modrý jazyk	15 363,70
KMO – klasický mor ošípaných	47 526,00
Africký mor ošípaných	207 536,00
Monitoring TSE – scrapie	16 614,00
Krdle nosníc	276,80

Krdle nosníc vakcína	231 361,67
Besnota – vakcíny, vyšetrenia	166 151,58
Salmonella – morky, brojlery	1 114,10
Vtáčia chrípka	9 542,00
IBR	13 919,70
Salmonela ošípané	980,00
Rádiohygiena	1 343,30
Monitoring AMR	1 450,00
pesticídy	9 552,60
trichinely	2 455,40
Trichinelóza líšok	157,00
Trichinelóza diviakov	1 381,60
Došetrovanie MLZ	23,70
Odber vzoriek HIS	1 190,60
RVPS	117 039,22
Vratky	32,40
spolu	847 541,87

Tabuľka 141 - zdroj 111

v eur

ukazovateľ	skutočnosť
Bluetongue – modrý jazyk	50 458,10
KMO – klasický mor ošípaných	83 436,50
Africký mor ošípaných	790 552,00
Monitoring TSE – scrapie	5 304,00
Zástrelné za diviaky	30,00
Krdle nosníc	221 707,47
Chovné krdle	2 432,40
Odber vzoriek HIS	331,40
trichinely	53,00
Besnota – vakcíny, vyšetrenia	339 452,80
Salmonella – morky	256,10
Vtáčia chrípka	13 891,00
Cielené kontroly AMO	20,00
RVPS - vratky	3 114,58
spolu	1 511 039,35

20.9. Účelové prostriedky – na programe 08W010I

Tabuľka 142

v eur

názov	rozpočet	skutočnosť
Yersinia, MRSA	11 700	11 700
Bezpečnosť potravín	3 000	3 000
spolu	14 700	14 700

20.10. Účelové prostriedky – porovnávanie potravín – Projekt č. 811210 – CONS-CPC-2017

Tabuľka 143

v eur

ukazovateľ	zostatok k 31.12.2018	objem prijatých finančných prostriedkov	čerpanie
Príjem z EÚ	7 093,59	23 507,66	
VPU Zvolen			19 937,62
Mzdy			1 920,60
Odvody			675,72
Prevádzkové náklady			963,61
Zostatok			7 103,70

20.11. Mimorozpočtové zdroje

V roku 2019 bolo **povolené prekročenie** rozpočtu vo výške

- zdroj 72e - poistné udalosti
príjmová časť - skutočnosť 659,90 eur
výdavková časť – skutočnosť 659,90 eur

Samostatné účty – zostatky k 31.12.2019

Tabuľka 144

v eur

typ samostatného účtu	k 01.01.2019	k 31.12.2019
účet ES úročený	712 250,27	1 248 715,71
križové kontroly	13,71	13,71
depozit	253 334,48	356 794,78
sociálny fond	19 806,84	30 912,69

20.12. Verejné obstarávanie zákaziek na dodanie tovaru, na poskytnutie služieb a zákaziek na uskutočnenie stavebných prác v roku 2019

ŠVPS SR ako verejný obstarávateľ v procese verejného obstarávania a zadávaní zákaziek na dodanie tovaru, zákaziek na poskytnutie služieb a zákaziek na uskutočnenie stavebných prác postupuje v súlade so zákonom č. 343/2015 Z. z. o verejnom obstarávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

ŠVPS SR ako verejný obstarávateľ si plní povinnosť plne elektronickej komunikácie prostredníctvom informačného systému, ktorý musí spĺňať od 19.10.2018 požiadavky stanovené v § 20 zákona č. 343/2015 Z. z. o verejnom obstarávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

ŠVPS SR realizuje proces verejného obstarávania od jeho prípravy, určenia a vykonania správneho postupu verejného obstarávania až po dodanie tovaru, poskytnutie služby alebo uskutočnenia stavebnej práce tak, aby jeho výsledkom bol výber najvhodnejšieho zmluvného vzťahu a aby vynaložené finančné prostriedky na obstaranie predmetu zákazky boli primerané požadovanej kvalite a cene.

ŠVPS SR ako verejný obstarávateľ volí postupy verejného obstarávania tak, aby boli dodržané základné princípy verejného obstarávania a to princíp rovnakého zaobchádzania, princíp nediskriminácie hospodárskych subjektov, princíp transparentnosti, princíp proporcionality a princíp hospodárnosti a efektívnosti.

ŠVPS SR ako verejný obstarávateľ v roku 2019 **realizoval** tieto verejné súťaže:

Tabuľka 145

Por. č.	Postup vo verejnom obstarávaní	Predmet zákazky	Názov zákazky
1.	nadlimitná verejná súťaž uskutočňovaná s využitím Elektronického kontrakčného systému	dodanie tovaru	Dodanie vakcíny na orálnu imunizáciu líšok proti besnote a jej letecké polozenie - jarné a jesenné vakcinačné kampane 2019 – 2022.
2.	nadlimitná verejná súťaž uskutočňovaná s využitím Elektronického kontrakčného systému	dodanie tovaru	Chladiace boxy na uloženie ulovených tiel zveri.
3.	dve podlimitné zákazky s použitím EKS	poskytnutie služby	Licencie Fabasoft.
4.	podlimitná zákazka s použitím EKS	dodanie tovaru	Stravovacie karty.
5.	zákazka s nízkou hodnotou s výzvou na predkladanie ponúk	poskytnutie služby	Technická podpora VIS – 2019.
6.	dve zákazky s nízkou hodnotou s výzvou na predkladanie ponúk	poskytnutie služby	Štúdie uskutočniteľnosti.
7.	zákazka s nízkou hodnotou s výzvou na predkladanie ponúk	poskytnutie služby	TRACES.
8.	zákazka s nízkou hodnotou s výzvou na predkladanie ponúk	poskytnutie služby	Softvér ROTZ.
9.	zákazka s nízkou hodnotou	dodanie tovaru	Motorové štvorkolky.

10.	zákazky s nízkou hodnotou	dodanie tovaru	Elektronický tovar, zariadenia na prepravu a výbavu , vzorkovačov a gastro tovaru pre HIS ŠVPS SR a RVPS.
11.	zákazka s nízkou hodnotou	dodanie tovaru	Výpočtová a kancelárska technika pre HIS ŠVPS SR a RVPS.
12.	zákazka s nízkou hodnotou	dodanie tovaru	Špeciálne vybavenie pre HIS ŠVPS SR.

21. Personálne otázky

ŠVPS SR je rozpočtová organizácia s celoslovenskou pôsobnosťou, začlenená do rezortu MPRV SR.

V jej riadiacej pôsobnosti je celkom 41 štátnych rozpočtových organizácií a 2 príspevkové organizácie (ŠVPÚ a IVVL), zriaďovateľom ktorých je MPRV SR. Celkový evidenčný počet zamestnancov ŠVPS SR je 1 284 zamestnancov, z toho v ŠVPS SR a riadených rozpočtových organizáciách celkom 1 013 zamestnancov a v príspevkových organizáciách celkom 270 zamestnancov.

Ako po každý rok, aj v priebehu celého roku 2019 prebiehalo odborné vzdelávanie zamestnancov v súlade s Národným programom vzdelávania vo vzdelávacom zariadení ŠVPS SR v Inštitúte vzdelávania veterinárnych lekárov v Košiciach.

Inštitút vzdelávania veterinárnych lekárov (ďalej len „IVVL“) je vzdelávacie a kongresové zariadenie Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR primárne zamerané na rozvoj ľudských zdrojov. Dôraz je kladený na celoživotné vzdelávanie zamestnancov organizácií Štátnej veterinárnej a potravinovej správy SR (ďalej len „ŠVPS SR“) v oblastiach zdravia a ochrany zvierat, zahraničných vzťahov, dovozoch a vývozoch, hygieny krmív, ekológie a veterinárnej farmácie, hygieny produktov živočíšneho pôvodu, kontroly potravín rastlinného pôvodu, rýchleho výstražného systému, certifikácie a laboratórnej diagnostiky. Inštitút vzdelávania veterinárnych lekárov (ďalej len „IVVL“) v sledovanom období vykonával činnosti podľa Zriaďovacej listiny a Štatútu organizácie.

Vzdelávanie je v súlade so zákonom č. 39/2007 Z. z. o veterinárnej starostlivosti v znení neskorších predpisov a v zmysle Vyhlášky MP SR č. 480/2007 Z. z., (ďalej len „vyhláška o postgraduálnom vzdelávaní“), ktorou sa ustanovujú podrobnosti o postgraduálnom vzdelávaní veterinárnych lekárov a ďalšom vzdelávaní zamestnancov orgánov veterinárnej správy a úradných veterinárnych laboratórií ako aj požiadaviek zriaďovateľa a potrieb Štátnej veterinárnej a potravinovej správy SR (ďalej len „ŠVPS SR“).

IVVL v posudzovanom období zabezpečoval celoživotné vzdelávanie zamestnancov orgánov veterinárnej správy v oblastiach zdravia a ochrany zvierat, hygieny produktov živočíšneho pôvodu, kontroly potravín rastlinného pôvodu, hygieny krmív, ekológie a veterinárnej farmácie, zahraničných vzťahov, dovozov a vývozov a manažérskych zručností – vzdelávanie pre štátnu službu.

V predmetnej oblasti sa celoživotné vzdelávanie realizovalo v súlade s nariadením Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 852/2004, č. 853/2004, č. 854/2004 a č. 882/2004. Z pohľadu celoživotného vzdelávania za najdôležitejšie možno pokladať každoročné povinné vzdelávanie všetkých úradných veterinárnych lekárov (čl. 5 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 854/2004, príloha I, kap. IV A) a každoročné povinné vzdelávanie všetkých úradných veterinárnych asistentov (článok 5 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 854/2004, príloha I, kap. IV B).

Tabuľka 146

Por. č.	Názov vzdelávacej aktivity	Počet aktivít	Počet účastníkov
I. Celoživotné vzdelávanie zamestnancov organizácií ŠVPS SR			
A: Národný program vzdelávania podľa odborných činností			
1.	Zdravie a ochrana zvierat (ZD1, 2, ZD-OCHPU, ZD-AMO 4 x)	7	325
2.	Zahraničné vzťahy, dovozy a vývozy (H3)	1	53
3.	Kontrola krmív, ekológia a veterinárna farmácia (HK 1,2,4,5)	4	189
4.	Hygiena produktov živočíšneho pôvodu (HP 1-7, HP – AMO 2 x)	9	544
5.	Kontrola potravín rastlinného pôvodu (PD 1, 2, 3, 6, 7, 9)	6	252
6.	Legislatíva a právo (LP1)	1	64
7.	Kontrola a audit (AK1)	1	67
8.	Laboratórna diagnostika, rýchly výstražný systém a certifikácia (LD 1-3)	3	103
<i>Spolu A/ Národný program:</i>		32	1597
B. Ďalšie vzdelávanie			
9.	Atestačná príprava na atestačnú skúšku 1. stupňa	9	103
10.	Atestačná príprava na atestačnú skúšku 2. stupňa	5	20
11.	Atestačná skúška 1. stupňa	4	29
12.	Vzdelávanie v informačnom systéme Fabasoft	2	212
<i>Spolu B./ ďalšie vzdelávanie:</i>		20	364
<i>Spolu I./ A Národný program + B ďalšie vzdelávanie:</i>		52	1961
II. Vzdelávacie aktivity pre ostatné cieľové skupiny			
13.	Ochrana zvierat pri preprave	14	193
14.	Školenie poľovníkov o hygiene zveriny a ochrane zdravia ľudí	7	176
15.	Skúšky poľovníkov	15	171
16.	Preškolenie poľovníkov	14	426
17.	Ochrana zvierat počas usmrcovania	5	77
18.	Minimálne pravidlá ochrany kurčiat chovaných na produkciu mäsa	1	12
19.	Ochrana zvierat používaných na vedecké alebo vzdelávacie účely (akreditované školenie)	2	64
20.	Ochrana zvierat používaných na vedecké alebo vzdelávacie účely - preškolenie	7	412
21.	Odchyt túlavých zvierat	4	187
22.	Podkúvač, 1. časť	1	5
<i>Spolu II./ ostatné cieľové skupiny:</i>		70	1723
Spolu I.+II., počet aktivít a počet účastníkov k 31.12.2019:		122	3684

V súlade so zákonom o veterinárnej starostlivosti a vyhlášky o postgraduálnom vzdelávaní veterinárnych lekárov a zamestnancov orgánov veterinárnej správy a úradných veterinárnych laboratórií IVVL v roku 2019 zrealizoval spolu 32 vzdelávacích aktivít pre 1 567 zamestnancov štruktúry ŠVPS SR. Obsahová náplň školení aktuálne reagovala na požiadavky výkonu všetkých odborných činností.

Odbor zdravia a ochrany zvierat ŠVPS SR pripravil školenia, ktoré mali za cieľ nielen výklad novej legislatívy, ale predovšetkým uplatňovanie správnych postupov pri výkone veterinárneho dozoru a kontroly. Jednotlivé aktivity boli zamerané predovšetkým na kroky smerujúce k pokračovaniu monitorovania a eradikácie určitých chorôb zvierat na Slovensku a v nadväznosti na aktuálny vývoj nálezovej situácie v Európe na zabránenie zavlečenia týchto nákaz na naše územie. Z nosných tém odboru to boli najmä besnota, africký mor ošípaných, choroby hydiny – Národný kontrolný program – salmonely, plán prieskumu vtáčej chrípky, usmernenie ku kontrole nákaz hydiny, choroby rýb, diagnostika parazitóz ako aj schvaľovanie zberných stredísk, registrácia hospodárskych zvierat, krížové plnenie a kontroly na mieste, ochrana zvierat počas ich zabíjania, monitoring antimikrobiálnej rezistencie v SR, úradná certifikácia, vývozy, vnútro-spoločenský obchod a najčastejšie problémy v procese certifikácie zásielok.

Vzhľadom na nepriaznivý vývoj epizootologickej situácie v Európe v Africkom more ošípaných (AMO), na školení boli odprezentované prednášky k tejto epizoócii a pripravenosti SR v prípade výskytu AMO. Osobné skúsenosti z AMO v ČR prednášal vedúci Oddelenia ochrany zdravia zvierat Štátnej veterinárnej správy ČR MVDr. Petr Šatrán (účastník zasadnutia expertov na AMO, 11.-12.3.2019 v Prahe). V prednáškach odzneli praktické návody na zdoľanie AMO na regionálnej úrovni ako objednávanie kontajnerov, zmluvy s tým spojené, vyhradené miesta na vývrhy, systém spoločných kontrol s pracovníkmi pozemkových a lesných úradov a ďalšie. Prednášky na októbrovom školení sa venovali aktuálnej situácii, kedy už výskyt AMO bol potvrdený aj na území SR v okrese Trebišov, a tak už získané skúsenosti sa mohli aplikovať na aktuálny stav. Odprednášaná bola aj téma k ochrane zvierat počas usmrcovania, domáce zabíjačky, register odchytých túlavých zvierat a trestno-právna zodpovednosť osôb, ktoré týrajú zvieratá.

Odbor zahraničných vzťahov, dovozov a vývozov ŠVPS SR obsah školení upriamil najmä na súčasný stav v oblasti dovozných kontrol v EÚ a na legislatívny základ a usmernenia pre informačný systém Traces, certifikáciu živočíšnych produktov pri vývozocho do tretích krajín a zdieľanie praktických skúseností.

Odbor kontroly krmív, ekológie a veterinárnej farmácie ŠVPS SR rozdelil vzdelávacie aktivity do troch oblastí:

- Veterinárna farmácia – výkon kontroly na farme, výkon kontroly u veterinárneho lekára a výkon kontroly v lekární, aktuálne problémy pri vykonávaní úradných kontrol veterinárno-farmaceutického dozoru podľa Metodického pokynu č. 18/2018-263, úradné kontroly výrobcov a veľkodistribútorov veterinárnych prípravkov a veterinárnych technických pomôcok, hlásenie spotreby antibiotík – elektronická aplikácia „SVL“, Národný program antimikrobiálnej rezistencie a nová legislatíva v oblasti štátneho dozoru veterinárnej farmácie – nariadenie EP a Rady (EÚ) 2019/6 o veterinárnych liekoch.

- Kontrola krmív, medikované krmivá – aktuálna legislatíva, zmeny v metodike kontroly a problematika povoľovania výroby a distribúcie medikovaných krmív, „bývalé“ potraviny – ich použitie ako krmivo pre zvieratá, certifikácia krmív pri vývoze do tretích krajín, kontroly v mieste určenia pri dovoze krmív a monitoring Transmisívnych spongiformných encefalopatií.
- Vedľajšie živočíšne produkty – priame spaľovanie uhynutých zvierat s tým súvisiaci postup schvaľovania prevádzkarní, stanoviská pre životné prostredie, integrované povolenia, požiadavky na spaľovne, praktické cvičenia v teréne na prevádzkarni, fyzická kontrola na mieste, dokumentačná kontrola a rozhodnutia. Praktické cvičenie bolo vykonané v spaľovni uhynutých zvierat v Šali, kde sa inšpektori oboznámili so spaľovňou VOLKAN 150/300 a zároveň spísali úradný veterinárny záznam z kontroly.

Odbor hygieny produktov živočíšneho pôvodu ŠVPS SR rozdelil školiace bloky podľa jednotlivých sektorov s primárnym zameraním na veterinárne a úradné kontroly potravín živočíšneho pôvodu, plánovanie a odber vzoriek produktov živočíšneho pôvodu v roku 2019, cielené kontroly a ich vyhodnotenie:

- Mlieko a salaše – úradné kontroly salašov a mliekarní vo výrobe a spracovaní kravského, ovčieho a kozieho mlieka, skúsenosti s riešením prípadu kliešťovej encefalitídy v pôsobnosti RVPS Žiar nad Hronom, Zvolen a Svidník,
- Mäso domácich kopytníkov – úradné kontroly identifikácie a registrácie hospodárskych zvierat na bitúnkoch, označovanie mias, aktuálna situácia na úseku zabíjania domácich kopytníkov, veterinárne prehliadky ante a post mortem, vyhodnotenie nálezov, veterinárna dokumentácia a oznamovanie výsledkov kontrol, opatrenia zabráňujúce kontaminácii mäsa na bitúnkoch a rozrábkarniach, kde je odstraňovaný špecifický rizikový materiál ako aj cielená kontrola bezchybnosti mäsa z hovädzieho dobytku zabíjaného na slovenských bitúnkoch.
- Zverina – výskyt olova v mäse voľne žijúcej zveri a hlásenie v systéme Rapid Alert, aktuálna situácia AMO/ KMO, úlohy a postupy v prípade vyskytnutia AMO v SR, Hepatitída typu E a riziká pri manipulácii so zverinou, filariatózy voľne žijúcej zveri, trichinelózy a echinokokózy v SR v roku 2018, Národný pohotovostný plán pre trichinelózu.
- Čerstvé hydinové mäso, vajcia a med – usmernenie inšpektorov k odpovediam Daňovému úradu na ich výzvy, vkladanie údajov do systému KIČ, praktické skúsenosti inšpektorov z úradných veterinárnych kontrol so zameraním na kvantitatívnu vysledovateľnosť hydinového mäsa, vajec a medu, problémové oblasti v označovaní medu, zdravotná situácia v chovoch včelstiev. Výklad zmien v metodickom pokyne na ochranu zvierat počas usmrcovania zvierat na bitúnku, úradné kontroly na nakladanie s vedľajšími živočíšnymi produktami na úseku hygieny potravín.

Odbor vzdeláva aj úradných veterinárnych asistentov a v uplynulom roku školenie upriamil na trend zabíjania domácich kopytníkov, špecifikoval naliehavé zabitia, kritéria procesu pri opracovaní tiel domácich kopytníkov a ich čistotu, zodpovednosť veterinárneho asistenta pri prehliadke mäsa, zhodnotenie výsledkov veterinárnej prehliadky post mortem, analýza, patologické anatomické nálezy a bezpečnosť mäsa.

Odbor kontroly potravín rastlinného pôvodu v súlade s NP zameral vzdelávanie svojich inšpektorov v príslušnej potravinovej legislatíve, v dovoze potravín neživočíšneho pôvodu z tretích krajín – poznatky z kontrol a spolupráca s Finančným riaditeľstvom SR, ďalej

colné konanie verzus úradná kontrola importu, zapisovanie do systému KIČ, cielenej kontrole na kvalitu ovocného vína a kontrole potravín pre udeľovanie „Značka kvality SK“. Venovali sa aj cieleným kontrolám trhovísk a ambulantnému predaju, kontrole kvality ovocia a zeleniny, aktuálnym a pripravovaným zmenám v tejto oblasti, norme týkajúcej sa obchodnej kvality špargle a praktickému hodnoteniu špargle, kontrole výsledovateľnosti v celom potravinovom reťazci a kontrole verejného skladovania v zmysle zákona č. 144/1998 Z.z. o skladiskovom záložnom liste, tovarovom záložnom liste a o doplnení niektorých ďalších zákonov.

Odbor legislatívny a právny realizoval školenie orientované na „Správne konanie a rozhodovanie vo veterinárnej a potravinovej oblasti podľa zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní.“ Súčasťou boli aj praktické cvičenia zamerané na prax orgánov veterinárnej správy a potravinového dozoru a príprava písomností v správnom konaní.

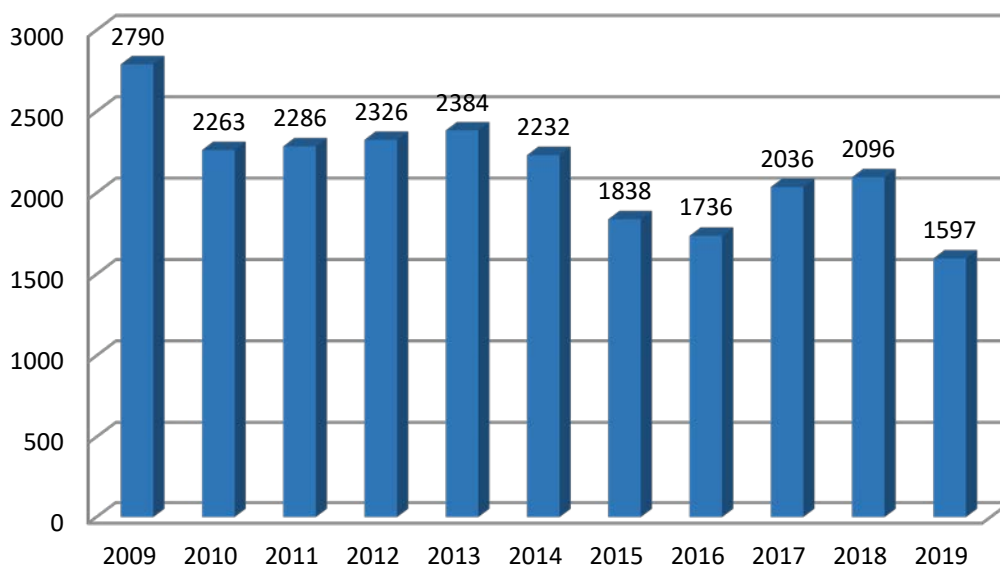
Odbor kontroly a auditu, v aplikácii zákona č. 211/2000 Z.z. o slobodnom prístupe k informáciám a praxi orgánov veterinárnej a potravinovej správy vysvetlil základné pojmy ako povinná osoba a údaje podliehajúce sprístupneniu podľa zákona, údaje, ktoré nepodliehajú sprístupňovaniu, rozhodnutie o nesprístupnení informácie a príklady nesprístupnenia informácií. Školenie zahŕňalo aj prácu v skupinách a riešenie fiktívnej žiadosti o sprístupnenie informácií.

Odbor laboratórnej diagnostiky, rýchleho výstražného systému a certifikácie, realizoval pre zamestnancov organizácií ŠVPS SR, ktorí vykonávajú kontrolu rezíduí pesticídov v potravinách, školenie, ktoré sa venovalo platnej legislatíve upravujúcej kontrolu rezíduí pesticídov v rámci úradných kontrol potravín a viacročnému kontrolnému programu rezíduí pesticídov v potravinách a v detskej výžive v SR na roky 2019 – 2021. Všetky témy, ktoré odzneli počas školení v rámci NP boli odprednášané na vysokej odbornej úrovni. Súčasťou viacerých školení boli aj porady jednotlivých odborov ŠVPS SR.

Tabuľka 147 - Prehľad počtu účastníkov v rámci Národného programu za roky 2009 – 2019

Rok	Počet účastníkov NP
2009	2 970
2010	2 263
2011	2 286
2012	2 326
2013	2 384
2014	2 232
2015	1 836
2016	1736
2017	2036
2018	2096
2019	1597

Počet účastníkov NP v rokoch 2009 - 2019

Graf 82 Prehľad počtu účastníkov NP v rokoch 2009 – 2019

4.2 Ďalšie vzdelávanie

Jednou z činností IVVL v oblasti celoživotného vzdelávania je aj zabezpečovanie **atestačnej prípravy na atestačnú skúšku 1. a 2. stupňa**. Zavŕšením tejto formy vzdelávania, ktorá sa realizuje v súlade s vyhláškou o postgraduálnom vzdelávaní, je ústna skúška pred skúšobnou komisiou pri 1. atestácii a obhajoba atestačnej práce pred skúšobným senátom pri 2. atestácii. V priebehu rokov 2018 a 2019 sa atestanti z organizácií ŠVPS SR zúčastňovali na atestačnej príprave, ktorú ukončili absolvovaním atestačnej skúšky v súlade s citovanou vyhláškou.

Atestačné skúšky pre atestáciu prvého stupňa v odbore Hygiena produktov živočíšneho pôvodu a bezpečnosť potravín sa konali v dvoch termínoch rovnako ako v odboroch Zdravie zvierat a ochrana zvierat a Veterinárna farmácia.

22. Vyhodnotenie kontrolnej činnosti za rok 2019

22.1. Interné audity

Odbor auditu a kontroly ŠVPS SR vykonával v roku 2019 vnútorný audit riadených organizácií podľa § 6 ods. 2 písm. a) zákona NR SR č. 39/2007 Z. z. o veterinárnej starostlivosti v znení neskorších predpisov (ďalej v tejto kapitole aj „zákon č. 39/2007 Z. z.“) a § 23 ods. 7 zákona NR SR č. 152/1995 Z. z. o potravinách v znení neskorších predpisov (ďalej v tejto kapitole aj „zákon č. 152/1995 Z. z.“) a s súlade s článkom 4 ods. 6 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 882/2004 o úradných kontrolách uskutočňovaných s cieľom zabezpečiť overenie dodržiavania potravinového a krmivového práva a predpisov o zdraví zvierat a o starostlivosti o zvieratá v platnom znení.

ŠVPS SR v roku 2018 upravila metodológiu výkonu interných auditov Smernicou ŠVPS SR na výkon interných auditov č. ev. 11189/2017-180 zo dňa 18.12.2017. Cieľom novo zavedeného systému interného auditu je vyhodnocovanie dodržiavania všeobecných a špecifických požiadaviek na úradnú veterinárnu kontrolu a úradnú kontrolu potravín, vykonávanú príslušnými orgánmi a overovanie účinnosti plánovaných opatrení a ich vhodnosti na dosiahnutie cieľov na národnej a regionálnej úrovni na auditovanom úseku. ŠVPS SR realizovala všetky interné audity v súlade so zdokumentovanými postupmi a podľa revidovaného Programu interných auditov na rok 2019 (ďalej v tejto kapitole aj „Program auditov“).

Interný audit v roku 2019 vykonávali siedmi kvalifikovaní interní audítori na úseku:

- zdravia zvierat,
- ochrany zvierat,
- identifikácie a registrácie hospodárskych zvierat,
- hygieny produktov živočíšneho pôvodu,
- úradných kontrol potravín,
- veterinárnej certifikácie.

V priebehu programového obdobia roku 2019, ŠVPS SR zdokumentovaným spôsobom upravila z rôznych prevádzkových dôvodov Program auditov piatimi schválenými revíziami Program auditov.

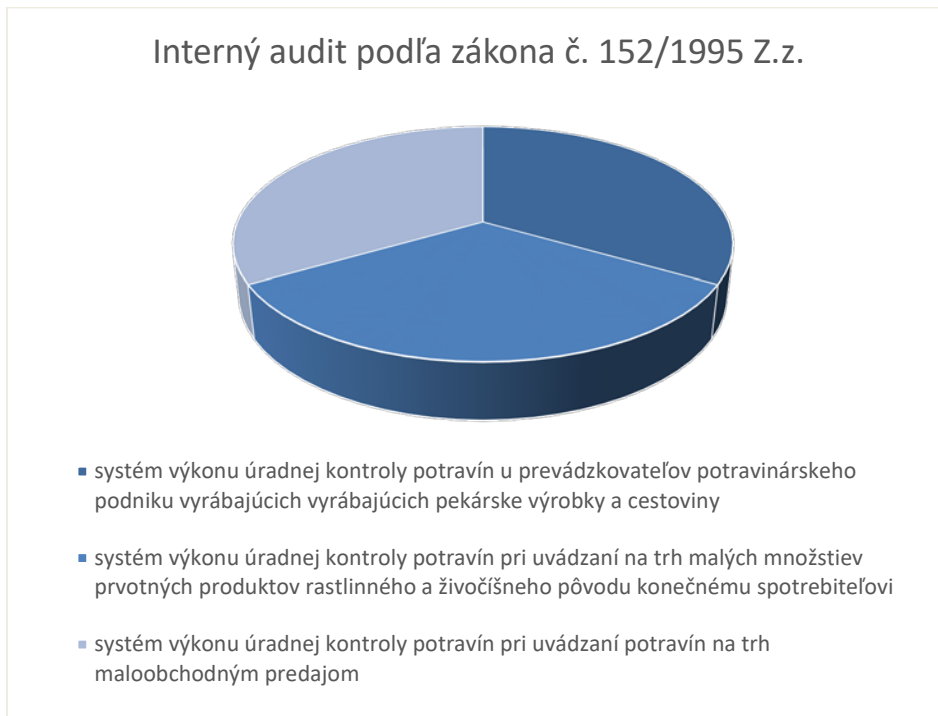
22.1.1. Interné audity podľa zákona NR SR č. 152/1995 Z. z.

ŠVPS SR v schválenom Programme auditov plánovala vykonať sedem interných auditov podľa zákona č. 152/1995 Z. z.. Na základe pokračujúceho nedostatku zamestnancov na jednej z regionálnych veterinárnych a potravinových správ (ďalej v tejto kapitole aj „RVPS“) zaradených do Programu auditov, na návrh odbornej riaditeľky ŠVPS SR bola dotknutá RVPS v rámci revízií vnútorného auditu presunutá do nasledujúceho programovacieho obdobia.

V priebehu roka 2019, ŠVPS SR realizovala šesť zo siedmich interných auditov zaradených do Programu auditov. ŠVPS SR realizovala interné audity podľa zákona č. 152/1995 Z. z. v nasledovných oblastiach:

- 2x systém výkonu úradnej kontroly potravín u prevádzkovateľov potravinárskeho podniku vyrábajúcich pekárske výrobky a cestoviny
- 2x systém výkonu úradnej kontroly potravín pri uvádzaní na trh malých množstiev prvotných produktov rastlinného a živočíšneho pôvodu a dodávanie mlieka

- a mliečnych výrobkov konečnému spotrebiteľovi a iným maloobchodným prevádzkarňam
- 2x systém výkonu úradnej kontroly potravín pri uvádzaní potravín na trh maloobchodným predajom

Graf 83

Interný audit na základe preukázaných zdokumentovaných zistení dal celkom tridsaťštyri odporúčania auditovaným organizáciám na zlepšenie systému úradnej kontroly potravín v nasledujúcich siedmich oblastiach (údaj platný pre uzatvorené audity do času uzávierky predkladania podkladov pre výročnú správu):

- aktualizácia organizačného poriadku a organizačnej štruktúry
- doplnenie technického vybavenia inšpektorov úradnej kontroly potravín
- zvýšenie kvality zdokumentovania výsledkov vnútorných kontrol
- zlepšenie zavedeného systému plánovania úradných kontrol potravín na princípoch rizikového plánovania
- zlepšenie zdokumentovania kontrolných zistení z úradných kontrol potravín a ich vyhodnotenia voči kritériám úradnej kontroly potravín
- zlepšenie vymáhania dodržiavania požiadaviek potravinového práva
- zlepšenie systému príjmu, evidencie, prešetrovania a vybavenia podaní spotrebiteľov.

Graf 84

Auditované organizácie v zmysle platnej Smernice ŠVPS SR na vykonávanie interných auditov predložili k odporúčaniam analýzu príčin zistených nesúládov a návrh nápravných a preventívnych opatrení. Vedúci audítori vyhodnotili každé predložené opatrenie a na základe predpokladu jeho účinnosti na zlepšenie systému navrhli termín na overenie splnenia každého z opatrení.

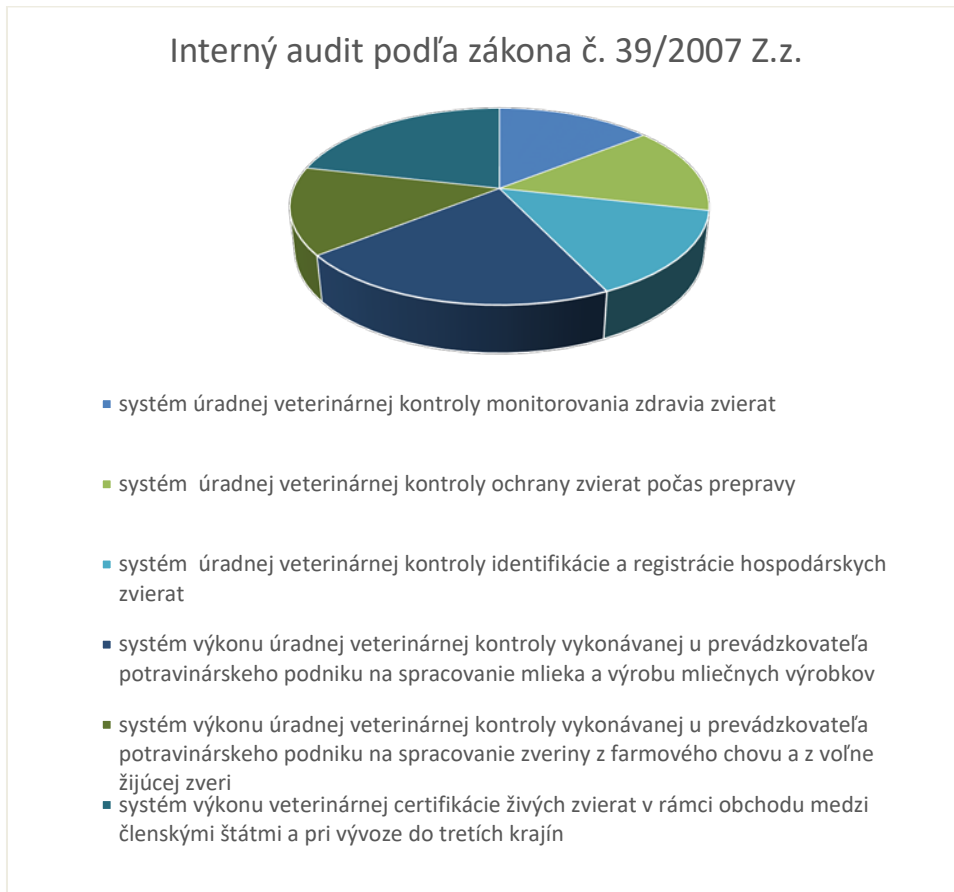
22.1.2. Interné audity podľa zákona NR SR č. 39/2007 Z. z.

ŠVPS SR v schválenom Programe auditov plánovala vykonať osemnásť interných auditov podľa zákona č. 39/2007 Z. z.. ŠVPS SR v roku 2019 vykonala štrnásť interných auditov z revidovaného programu interných auditov. ŠVPS SR na návrh vedúceho odboru auditu a kontroly schválila revíziu „Programu auditu“ a presunula audit troch RVPS na nasledujúce programovacie obdobie z dôvodu neobsadenia voľného štátnozamestnaneckého miesta vnútorného audítora na odbore auditu a kontroly ŠVPS SR pre oblasť nakladania so živočíšnymi vedľajšími produktmi, hygieny krmív, ekológie, veterinárnej farmácie a kontroly prenosných spongiformných encefalopatií – TSE.

ŠVPS SR v roku 2019 realizovala interné audity podľa zákona č. 39/2007 Z. z. v nasledovných oblastiach:

- 2x systém výkonu úradnej veterinárnej kontroly na úseku monitoringu zdravia zvierat
- 2x systém výkonu úradnej veterinárnej kontroly na úseku ochrany zvierat počas prepravy
- 2x systém výkonu úradnej veterinárnej kontroly na úseku identifikácie a registrácie hospodárskych zvierat
- 3x systém výkonu úradnej veterinárnej kontroly vykonávanej u prevádzkovateľa potravinárskeho podniku na spracovanie mlieka a výrobu mliečnych výrobkov

- 2x systém výkonu úradnej veterinárnej kontroly vykonávanej u prevádzkovateľa potravinárskeho podniku na spracovanie zveriny z farmového chovu a z voľne žijúcej zveri
- 3x systém výkonu veterinárnej certifikácie živých zvierat v rámci obchodu medzi členskými štátmi a pri vývoze do tretích krajín.

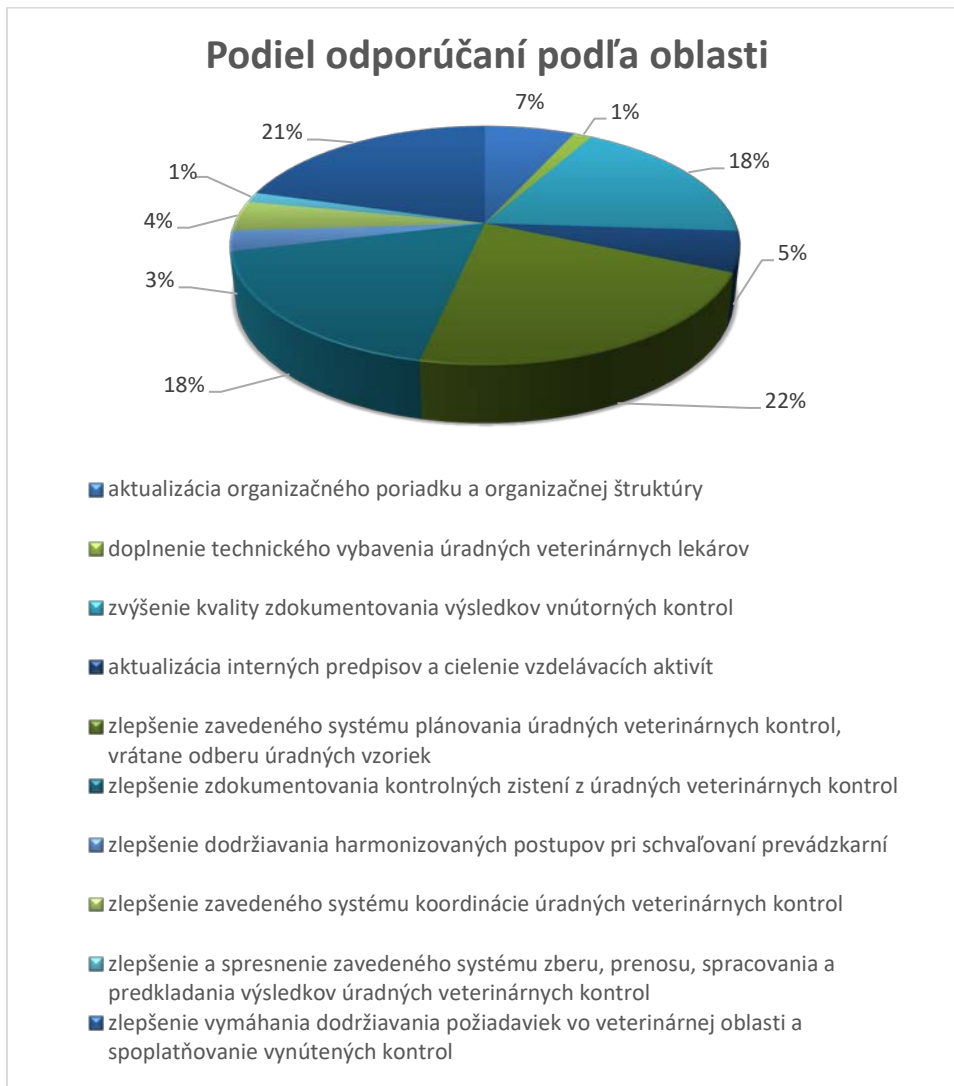

Graf 85

Interný audit na základe preukázaných zdokumentovaných zistení dal celkom sedemdesiattri odporúčaní (čo predstavuje zníženie počtu odporúčaní na jeden audit v priemere o 0,9 odporúčania, pri zachovaní rovnakej metodiky interného auditu) auditovaným organizáciám na zlepšenie systému úradnej veterinárnej kontroly v nasledujúcich oblastiach:

- aktualizácia organizačného poriadku a organizačnej štruktúry
- doplnenie technického vybavenia úradných veterinárnych lekárov úradnej veterinárnej kontroly
- zvýšenie kvality zdokumentovania výsledkov vnútorných kontrol
- aktualizácia interných predpisov a cielenie vzdelávacích aktivít na zlepšenie a harmonizáciu výkonu úradnej veterinárnej kontroly
- zlepšenie zavedeného systému plánovania úradných veterinárnych kontrol, vrátane odberu úradných vzoriek
- zlepšenie zdokumentovania kontrolných zistení z úradných veterinárnych kontrol a ich vyhodnotenia voči kritériám úradnej veterinárnej kontroly
- zlepšenie dodržiavania harmonizovaných postupov pri schvaľovaní prevádzkarní

- zlepšenie zavedeného systému koordinácie úradných veterinárnych kontrol v rámci auditovanej organizácie a s inými príslušnými orgánmi úradnej veterinárnej kontroly
- zlepšenie a spresnenie zavedeného systému zberu, prenosu, spracovania a predkladania výsledkov úradných veterinárnych kontrol
- zlepšenie vymáhania dodržiavania požiadaviek vo veterinárnej oblasti

Graf 86

Na implementáciu odporúčaní prijali auditované subjekty opatrenia v zmysle Smernice ŠVPS SR na výkon vnútorných auditov. Všetky prijaté opatrenia auditované organizácie zaslali na Odbor auditu a kontroly ŠVPS SR, kde ich vedúci audítor alebo iný člen audítorskej skupiny vyhodnotil a posúdil ich účinnosť/potenciálnu účinnosť.

Zistené nedostatky boli prezentované aj na školeniach inšpektorov RVPS.

Ak bolo počas auditov zistené, že by bolo vhodné upraviť metodické pokyny alebo vypracovať nové usmernenia pre inšpektorov RVPS, odbor auditu a kontroly vypracoval odporúčania pre príslušné odbory ŠVPS SR.

22.2. Vnútorne kontroly

Vnútorne kontroly zabezpečujú jednotlivé odbory ŠVPS SR v spolupráci a/alebo za koordinácie Odboru auditu a kontroly ŠVPS SR v súlade s polročnými plánmi kontrolnej činnosti.

22.2.1. Vnútorne kontroly podľa zákona NR SR č. 10/1996 Z. z.

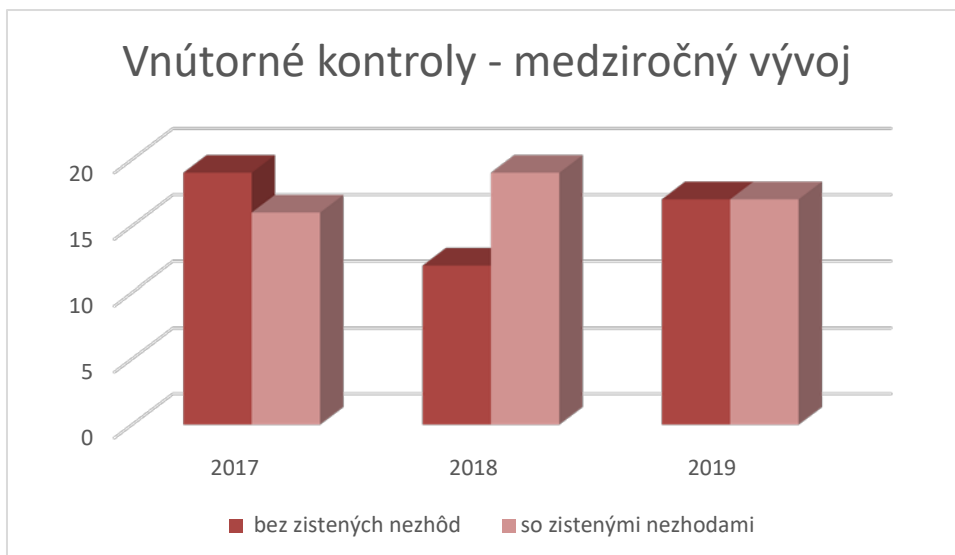
ŠVPS SR v roku 2019 naplánovala vykonať tridsaťdeväť vnútorných kontrol podľa zákona č. 10/1996 Z. z. o kontrole v štátnej správe v znení neskorších predpisov (v tejto kapitole ďalej len „zákon č. 10/1996 Z. z.“). V roku 2019 ŠVPS SR realizovala celkom tridsaťštyri vnútorných kontrol riadených organizáciou podľa zákona č. 10/1996 Z. z. a v súlade so Smernicou ŠVPS SR o vnútornej kontrole. Z celkového počtu tridsiatich štyroch vnútorných kontrol bolo realizovaných dvadsať plánovaných kontrol a štrnásť vnútorných kontrol zaradených na základe požiadavky iného štátneho orgánu o súčinnosť, alebo z dôvodu opakujúcich sa podaní občanov.

Vnútorne kontroly:

• celkom	34
• bez zistených nezhôd	17
• so zistenými nezhodami	17

Graf 87

Graf 88

Napriek tomu, že z vyššie uvedených údajov nie je na prvý pohľad zrejmý kvalitatívny posun vnútornej kontroly (porovnateľné medziročné výsledky), pri analýze týchto výsledkov sa jedna oblasť javí ako najkomplikovanejšia, ale zrejme dôvodom pre zvýšené ukončenie vnútorných kontrol so zisteniami v danej oblasti naznačuje vyššiu úroveň vymáhania harmonizovaných postupov v porovnaní s inými odbornými úsekmi¹ (9 zo 17 kontrol s nezhodami zistené pracovníkmi jedného odboru ŠVPS SR).

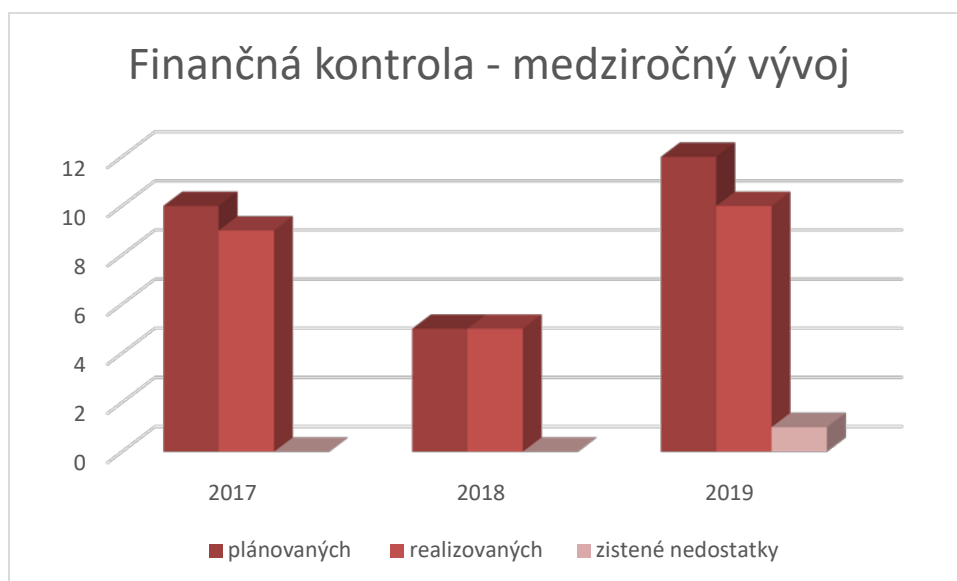
Vo všetkých prípadoch zistenia nesúladu so všeobecne záväznými právnymi predpismi alebo s internými predpismi pracovníci kontroly v zmysle zákona č. 10/1996 Z. z. a v súlade s internou Smernicou vypracovali Protokol o výsledku kontroly a o jeho prerokovaní vypracovali Zápisnicu o prerokovaní protokolu, v ktorej nariadili kontrolovanému subjektu opatrenia v zmysle zákona č. 10/1996 Z. z. Kontrolované organizácie prijali termínované opatrenia na odstránenie zistených nezhôd.

22.2.2. Vnútorne kontroly podľa zákona NR SR č. 502/2001 Z. z.

Sekcia ekonomiky ŠVPS SR vykonáva vnútorné kontroly dodržiavania hospodárnosti, efektívnosti a účinnosti pri hospodárení s verejnými prostriedkami a s majetkom štátu v súlade so zákonom č. 502/2001 Z. z. o finančnej kontrole a vnútornom audite a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (v tejto kapitole ďalej len „zákon č. 502/2001 Z. z.“).

Z celkového počtu 12 plánovaných vnútorných kontrol podľa zákona č. 502/2001 Z. z. bolo v roku 2019 vykonaných 10 kontrol. Dve z plánovaných kontrol v druhom polroku 2019 ŠVPS SR nerealizovala z dôvodu zvýšenia ekonomických operácií v súvislosti s opatreniami vo vzťahu k africkému moru ošípaných (obstaranie chladiacich boxov na uskladnenie diviačej zveri do laboratórneho vyšetrenia odobraných vzoriek, úhrady DPH, daňové spracovanie, evidencia chladiacich boxov a ich následné bezodplatné prevody do evidencie hnutelného majetku príslušných RVPS).

¹ Výsledky vnútorných kontrol sú predmetom obmedzenia prístupu k informáciám podľa § 11 ods. 1 písm. h) zákona č. 211/2000 Z.z. o slobodnom prístupe k informáciám, z uvedených dôvodov ŠVPS SR nespístupňuje bližšie informácie o výsledkoch vnútorných kontrol podľa zákona č. 10/1996 Z.z.

Graf 89

V oblasti finančnej kontroly vnútorné kontroly identifikovali nedostatok počas jednej vnútornej finančnej kontroly. Bezodkladne prijaté opatrenia odstránili zistené opatrenia a zvýšením internej verifikácie ŠVPS SR sleduje aj odstránenie príčiny ich vzniku.

22.3. Iné podania, sťažnosti podľa zákona NR SR č. 9/2010 Z. z. a petície podľa zákona NR SR č. 85/1990 Z. z.

ŠVPS SR a jej riadené organizácie v roku 2019 prijali, prešetrili alebo odstúpili príslušnému orgánu verejnej správy podania a sťažnosti v celovom počte **3 653** nápadov v skladbe:

- vybavovaných **3 501 iných podaní**, z toho 3 255 prijatých v roku 2019 a 246 prenesených z roku 2018
- vybavovaných **13 sťažností** podľa zákona č. 9/2010 Z. z. o sťažnostiach v znení neskorších predpisov, z toho 11 prijatých v roku 2019 a 2 prenesené z roku 2018

V roku 2019 nebola na ŠVPS SR ani žiadnu z riadených organizácií podaná žiadna petícia.

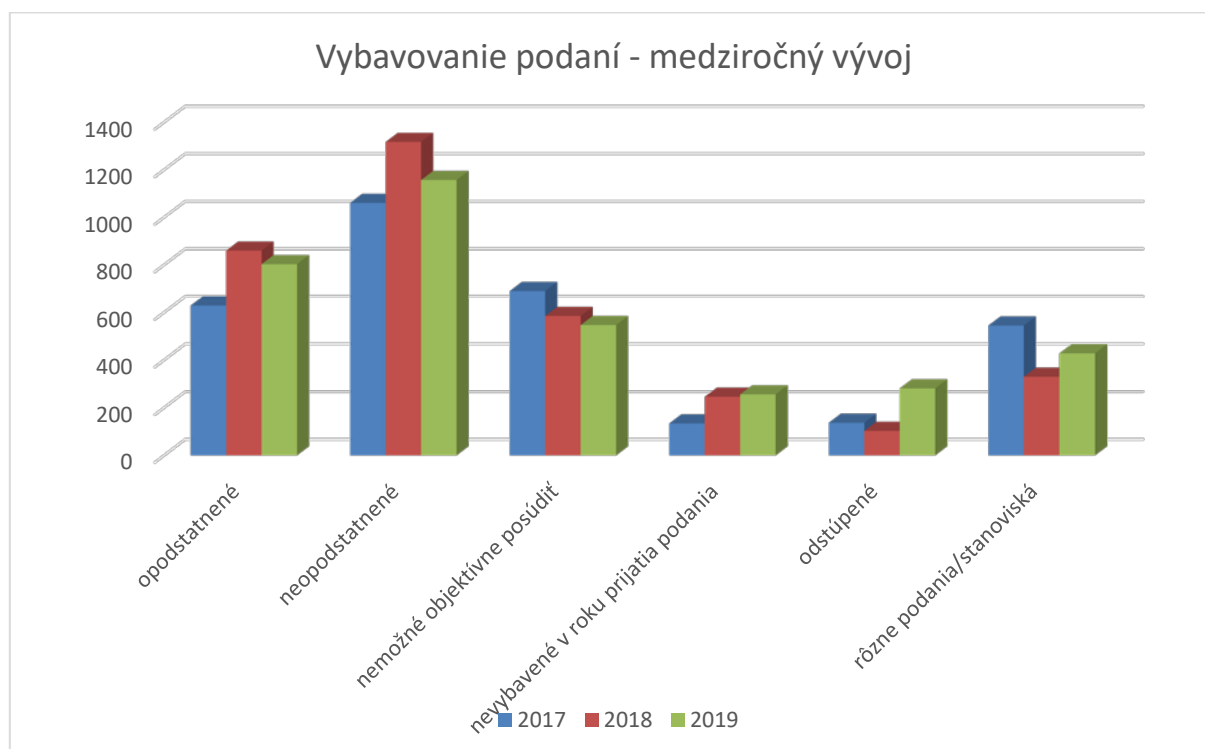
Iné podania a sťažnosti boli vybavené nasledovne:

A. Iné podania

• opodstatnené	860
• neopodstatnené	1 317
• nebolo možné prešetriť alebo objektívne posúdiť	585
• nevybavené k 31.12.2019	246
• odstúpené	103
• rôzne podania so žiadosťou o stanovisko/informáciu	330

Graf 90

Graf 91

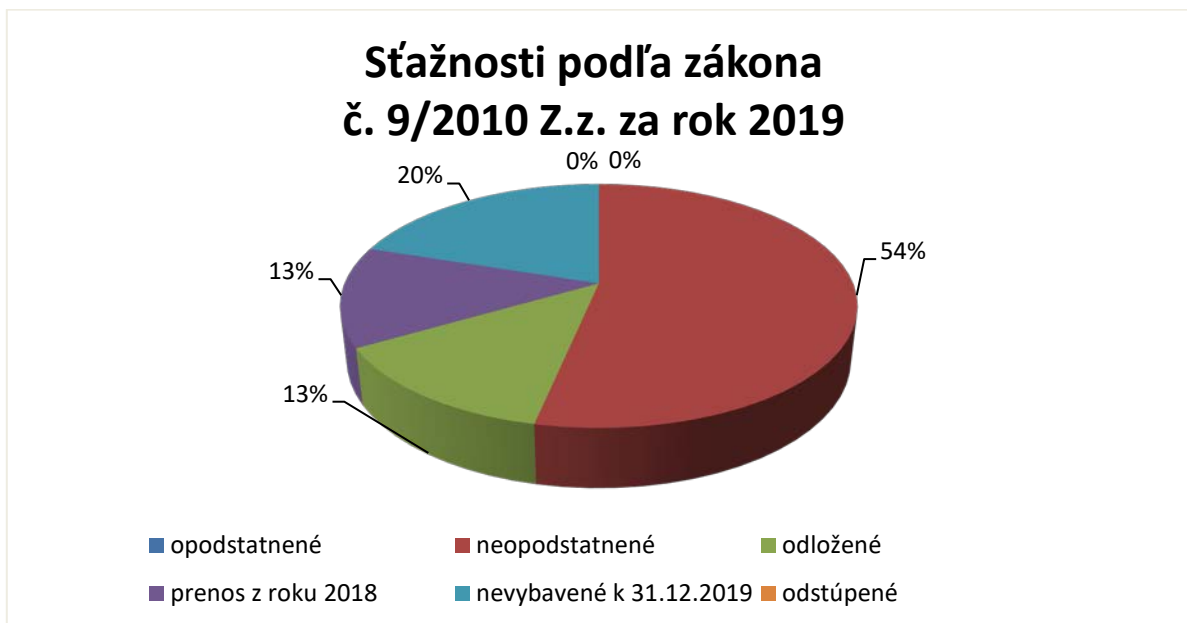
Orgány veterinárnej a potravinovej správy v Slovenskej republike v roku 2019 prijali a prešetrili väčšie množstvo podaní, ktoré neboli sťažnosťou podľa zákona č. 9/2010 Z. z.. Zároveň zvýšili rozhodnosť ich vybavení, hoci narástol najmä počet neopodstatnených podaní a orgány veterinárnej a potravinovej správy znížili počet podaní, ktoré z rôznych príčin nedokázali jednoznačne vyhodnotiť výrokom „Opodstatnené“ alebo „Neopodstatnené“. Počet odstúpených podaní v roku 2019 stúpol najmä zvýšením počtu podaní spotrebiteľov

v oblasti bezpečnosti a kvality potravín. Z uvedeného nárastu je zrejmé, že značná časť populácie nie je dostatočne informovaná o tom, aby dokázala odlíšiť kompetencie ŠVPS SR a RVPS od kompetencií Úradu verejného zdravotníctva Slovenskej republiky a Slovenskej obchodnej inšpekcie.

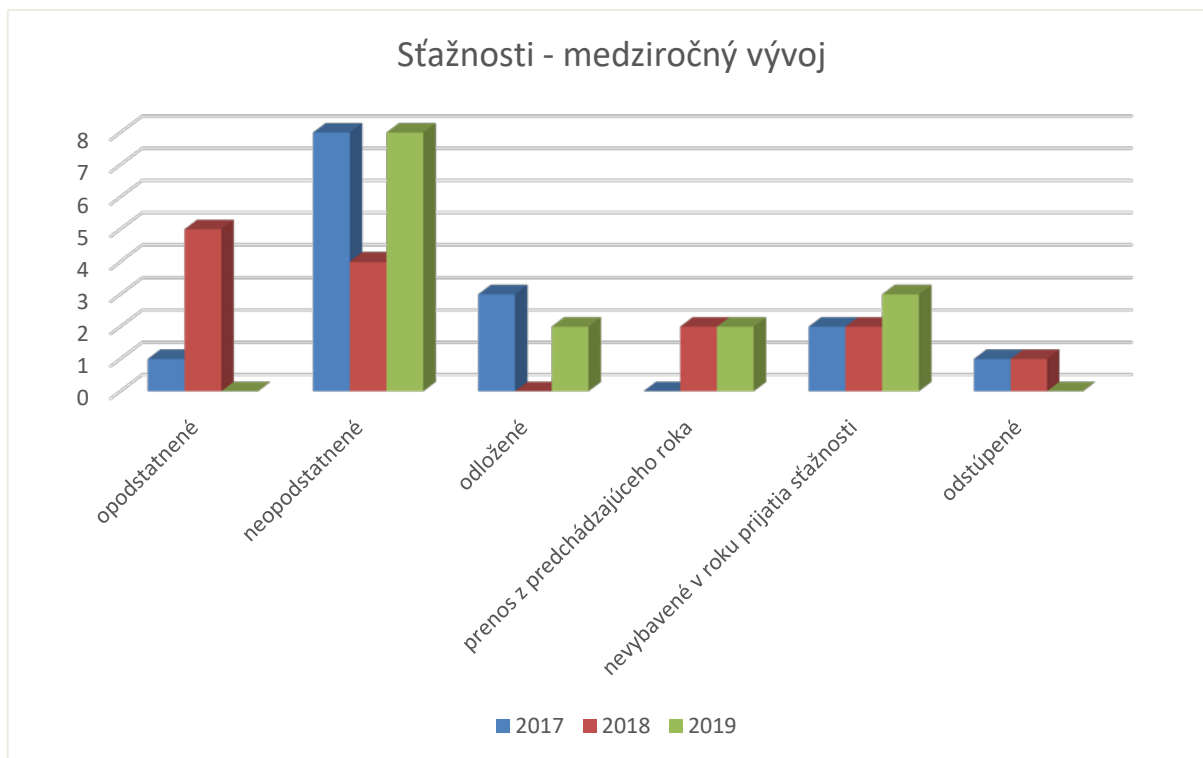
B. Sťažnosti

ŠVPS SR v roku 2019 prijala jedenásť sťažností na svoju činnosť alebo činnosť podriadených organizácií. V posudzovanom roku vybavila desať sťažností, vrátane dvoch prenesených sťažností z roku 2018. Tri z prijatých sťažností neboli do 31.12.2019 ešte vybavené. Všetky sťažnosti boli vybavené v súlade so zákonom č. 9/2010 Z. z. nasledovne:

- opodstatnené 0
- neopodstatnené 8
- odložené 2
- prenos z roku 2018 2
- nevybavené k 31.12.2019 3
- odstúpené 0

Graf 92

Graf 93

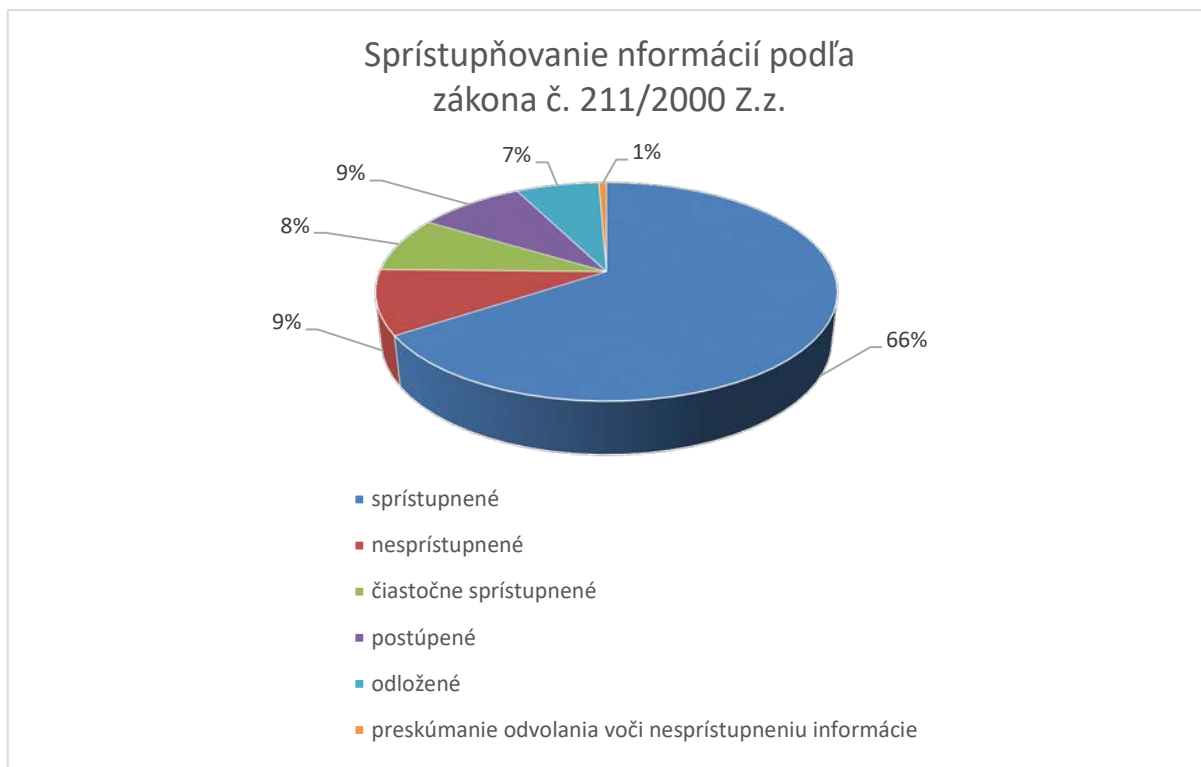
ŠVPS SR v roku 2019 prijala menšie množstvo sťažností na svoju činnosť alebo činnosť podriadených organizácií, čo môže naznačovať zlepšenie vnímania plnenia štátnych činností orgánmi veterinárnej a potravinovej správy v Slovenskej republike verejnosťou. Zníženie počtu opodstatnených sťažností, pri dodržaní rovnakej metodiky a úrovne objektivity s predchádzajúcim obdobím, môže byť ďalším signálom potvrdzujúcim vyššie vyvodený záver.

22.4. Sprístupňovanie informácií podľa zákona NR SR č. 211/2000 Z. z.

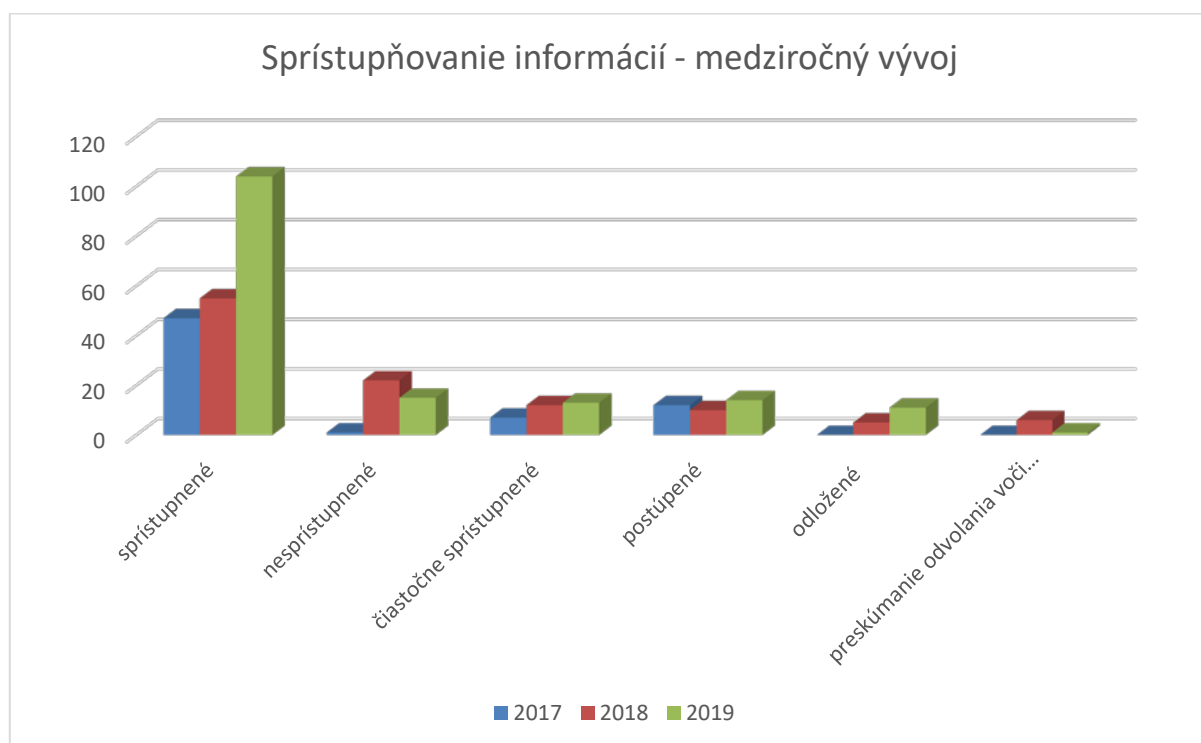
ŠVPS SR a jej riadené organizácie v roku 2019, podľa údajov evidovaných Odborom auditu a kontroly ŠVPS SR, prijali a vybavili **158 žiadostí o poskytnutie informácií** podľa zákona č. 211/2000 Z. z.. Žiadosti o sprístupnenie informácií ŠVPS SR a jej riadené organizácie vybavili v súlade so zákonom č. 211/2000 Z. z. a spôsobom uvedeným v prehľade „Informácie podľa zákona č. 211/2000 Z. z.“.

Informácie podľa zákona č. 211/2000 Z. z.

• sprístupnené	104
• nesprístupnené	15
• čiastočne sprístupnené	13
• postúpené	14
• odložené	11
• preskúmanie odvolania voči nesprístupneniu informácie	1

Graf 94

Graf 95

ŠVPS SR a jej riadené organizácie v roku 2019 prijali o takmer 31% vyšší počet žiadostí o sprístupnenie informácií podľa zákona č. 211/2000 Z. z. oproti roku 2018, a zároveň len o 19 žiadostí menej ako za oba roky 2017 a 2018 spolu. Uvedený nárast významne zvýšil administratívnu záťaž najmä na ŠVPS SR a ďalších štyroch regionálnych veterinárnych

a potravinových správach, kde bol zaznamenaný najvyšší nárast počtu žiadostí o sprístupnenie informácií.

HLAVNÉ SKUPINY UŽÍVATEĽOV – VÝSTUPOV A PREZENTOVANEJ ČINNOSTI

Výsledky sú určené pre:

1. orgány štátnej správy, predovšetkým MPRV SR ako rezortné ministerstvo ŠVPS SR,
2. chovateľov hospodárskych zvierat a poľnohospodárske podniky,
3. podnikateľské subjekty, ktoré sa zaoberajú výrobou, dovozom, distribúciou a predajom produktov a tovarov živočíšneho alebo rastlinného pôvodu,
4. širokú verejnosť – občanov - vyplýva z úlohy ŠVPS SR ako orgánu potravinového dozoru SR, pričom občania sú o činnosti informovaní individuálne podľa ich požiadaviek, resp. prostredníctvom masovokomunikačných prostriedkov na základe komunikácie ich predstaviteľov so zástupcami ŠVPS SR.

ZÁVER

Bezpečnosť potravín je jednou z hlavných priorít v Európe. Na zaistenie bezpečnosti potravín je nevyhnutné neustále komplexne posudzovať všetky aspekty reťazca **produkcie potravín vrátane prvovýroby potravín, výroby krmív pre zvieratá produkujúce potraviny, cez výrobu, spracovanie a distribúciu potravín, ich dovoz až po predaj konečnému spotrebiteľovi**, pretože každý z týchto prvkov môže mať závažný dopad na bezpečnosť potravín, a tým aj na verejné zdravie. Do tohto komplexu bezpečnosti potravín sú zahrnuté rôzne špecifické oblasti, ako sú **krmivá pre zvieratá produkujúce potraviny vrátane medikovaných krmív a doplnkových látok do krmív, hygiena krmív a hygiena potravín, choroby prenosné zo zvierat na ľudí, najmä prostredníctvom potravín živočíšneho pôvodu (zoonotickí pôvodcovia), vedľajšie produkty živočíšneho pôvodu, rezíduá pesticídov, kontaminanty a veterinárne lieky a ich kontrola, kontrola a eradikácia chorôb zvierat, ktoré ovplyvňujú zdravie ľudí, prídavné látky do potravín, materiály prichádzajúce do styku s potravinami, pitná voda ako zložka potravín, geneticky modifikované potraviny, ako aj požiadavky na kvalitu, zloženie a označovanie potravín v záujme ochrany spotrebiteľov a zabezpečenia ich informovanosti.**

Celá riadiaca, rozhodovacia a kontrolná činnosť ŠVPS SR a jej riadených organizácií vychádzala z kvality organizačnej štruktúry, ktorej obsahom sú:

- ✚ efektívnosť všeobecnej organizačnej štruktúry,
- ✚ kvalita kontroly,
- ✚ postupy a riadenie,
- ✚ informovanosť, vybavovanie sťažností a požiadaviek,
- ✚ dokumentácia,
- ✚ samokontrola a hodnotenie,
- ✚ komunikácia,
- ✚ ľudské a finančné zdroje,
- ✚ vzdelávanie.

Sme presvedčení, že všetky činnosti opísané v tejto výročnej správe sú dostatočným vypovedajúcim článkom o zodpovednej úlohe a plnení si úloh a povinností všetkých pracovníkov ŠVPS SR a ňou riadených organizácií v prospech obyvateľov SR.

PRÍLOHY

Príloha 1 Vyhodnotenie úradnej kontroly potravín rastlinného a živočíšneho pôvodu za rok 2019

Zákon: 152/ + 39/Z .z	Primárni výrobcovia		Výrobcovia a baliarne		Distribútori, dopravcovia, VOS, sprostredkovatelia	Maloobchod	Výrobcovia predávajúci hlavne na maloobchodnej báze		Malé množstvá		Internetový predaj	Ostatné
	Rastlinné komodity	Živočíšne komodity	Rastlinné komodity	Živočíšne komodity			Rastlinné komodity	Živočíšne komodity	Rastlinné komodity	Živočíšne komodity		
Počet právnych subjektov / potravín. prevádzok	355/359	1047	1996/2588	1373	1303/1529	5866/12157	83/113	668	1854	9093	110	29
Počet kontrolovaných objektov	359	976	2588	1304	1532	12157	113	485	1982	647	11	30
Počet kontrol	496	1565	5376	15655	6373	38641	268	1345	270	729	136	64
Počet kontrol/objektov s nedostatkom	11	115	10	200	163	3040	25	42	73	17	10	3
Počet nedostatkov												
Správna výrobná prax	11	8	823	155	231	7215	57	13	57	0	4	0
Celková hygiena	4	237	785	751	226	6877	54	95	4	14	4	0
Zloženie	2	0	3	0	1	20	0	0	0	0	0	0
Kontaminanty (iné ako mikrobiologické)	2	0	57	0	40	150	0	0	0	0	2	0
Označovanie	2	0	58	15	139	1273	8	5	18	2	7	1
Tovar po dobe spotreby, minimálnej trvanlivosti	0	0	25	1	0	1410	0	0	0	0	0	0
Iné	1	97	0	140	0	0	0	10	11	15	0	0

Príloha 2 Analýza odobratých vzoriek rastlinného pôvodu za rok 2019

Komodita	Mikrobiologické ukazovatele		Kontaminanty		Prídavné látky		Označovanie		Alergény - označovanie		GMO - označovanie		Senzorické ukazovatele		Fyzikálno-chemické ukazovatele		Celkový počet analýz	Nevyhovujúce analýzy	
	PA	PNA	PA	PNA	PA	PNA	PA	PNA	PA	PNA	PA	PNA	PA	PNA	PA	PNA		Počet	%
Balené vody	23		30			2	4	2					2		17		83	4	4,82
Cestovinárske výrobky	39	1	64		25	1	16	4	27		3		17		9	1	198	8	4,04
Cukrárske výrobky	175				148	13	10	1	8	1			7		3		359	15	4,18
Čaj, čajové extrakty a prípravky z nich	3		24		67		15	1					8		11		112	1	0,89
Čerstvá zelenina	13		241	4	1		3				1		3				391	8	2,05

Čerstvé huby			25									1			32			
Čerstvé ovocie	21		126		2		4	1				1		4	326	8	2,45	
Čokoláda a cukrovinky	7		1		315	4	103	13	21			30	2	91	1	530	20	3,77
Dehydrované pokrmy a polievky			14		68		23	2	34			3		4	146	2	1,37	
Droždie			2											8	10			
Horčica a dressingy	2		3		58	1	18	1	13			28		12	162	2	1,23	
Kakao a výrobky z kakaa	3		25	1	7		13	2	3			19		30	108	3	2,78	
Káva, kávoviny a výrobky z nich	1		83		17		5					3		9	106			
Koreniny	66		68		38		5		4			8		33	2	240	3	1,25
Lahôdky	174	2			38	1	25	3	14	1		13			252	7	2,78	
Lieh a liehoviny			9		69		18	1	1			5		108	2	203	3	1,48
Majonézy a majonézové výrobky	1		1		42		2		3			5		1	63			
Miešané alkoholické nápoje			7		75	1	12	2				1		16	97	3	3,09	
Mlynské výrobky	1		122		4		9	2	6		7	6		18	1	191	3	1,57

Mrazené hotové jedlá a polotovary	2		1		8				1			1			11			
Mrazené krémy a zmrzliny	23		1		45		13	1	4			1	1		85	1	1,18	
Nealkoholické nápoje	4		77		385	3	53	7	1			16	22		511	10	1,96	
Niektoré cukry					2		4	1				3	10		21	1	4,76	
Obilniny	1		157	2			7				29	9	1	15		220	4	1,82
Ocot					10		2					4	7		15			
Oleje a tuky			122		20		38	8	1			15	2	51	1	248	11	4,44
Olejiny	11		77		1		11		6	2	16	1	34	14	1	173	4	2,31
Ostatné alkoholické nápoje			3		2								2		9			
Ovocné víno, sladové víno, medovina			10		80	2	19	1				22	2	45	4	180	9	5
Pekárenské výrobky	57		135	1	326	1	26	6	16	1	1	21	25		533	10	1,88	
Pivo	1				80		22	2				14	88	7	192	9	4,69	
Potravinársky škrob a výrobky z neho	1				26		4	1	6						51	1	1,96	
Spracované ovocie a zelenina	62		229	6	508	7	66	12	6		2	65	2	37	2	983	29	2,95

Strukoviny a výrobky zo strukovín	11		112			10	1	6		27		21	1		192	2	1,04	
Škrupinové ovocie	13		223	7	11	18	1	2	1			56	4	19	344	13	3,78	
Špeciálne výrobky z obilia	3		35		30	2	12	3	5		1	4		3	85	5	5,88	
Termosterilizované pokrmy	2		20		21		5		12			2		3	73			
Trvanlivé pečivo	12		23		144	4	47	10	33	2		8		9	308	16	5,19	
Výrobky z húb			45		6		6	2				6		11	1	78	3	3,85
Výrobky z olejov a rastl. tukov	1		2		15		4		1			2		4	39			
Výrobky zo zemiakov	4		6		9		13	4				11	1	2	47	5	10,64	
Zemiaky			144		2							1			162			

PA – Počet analýz

PNA – Počet nevyhovujúcich analýz

Príloha 3 Analýza odobratých vzoriek živočíšneho pôvodu za rok 2019

Komodita	Mikrobiologické ukazovatele		Kontaminanty		Rezíduá veterinárnych liekov		Prídavné látky		Osobitné prísady - NaCl		Označovanie		Alergény - označovanie		Senzorické ukazovatele		Fyzikálno-chemické ukazovatele/zloženie		Iné*		Celkový počet odobratých vzoriek	Celkový počet nevyhovujúcich vzoriek	
	Počet odobrávk	Počet nevyhovujúcich vzoriek	Počet odobrávk	Počet nevyhovujúcich vzoriek	Počet odobrávk	Počet nevyhovujúcich vzoriek	Počet odobrávk	Počet nevyhovujúcich vzoriek	Počet odobrávk	Počet nevyhovujúcich vzoriek	Počet odobrávk	Počet nevyhovujúcich vzoriek	Počet odobrávk	Počet nevyhovujúcich vzoriek	Počet odobrávk	Počet nevyhovujúcich vzoriek	Počet odobrávk	Počet nevyhovujúcich vzoriek	Počet odobrávk	Počet nevyhovujúcich vzoriek		Počet	%
Mlieko a mliečne výrobky vyrobené zo (so) surového (ým) mlieka (m)	207	25	28	0	137	0	8	0	4	0	27	2	3	0	2	0	37	0	13	0	413	27	6,54
Mlieko a mliečne výrobky tepelne ošetrované	299	11	47	0	44	0	260	2	27	0	375	23	77	0	105	5	366	18	24	0	1 164	44	3,78
Vajcia	15	8	9	0	111	0	0	0	0	0	1	0	0	0	3	0	0	0	2	0	137	8	5,84
Vaječné výrobky	4	0	1	0	0	0	2	0	0	0	2	0	3	0	1	0	1	0	6	0	16	0	0,00
Mäso domácich kopytníkov	85	1	82	0	436	0	0	0	0	0	109	19	0	0	65	13	5	0	13	0	617	33	5,35
Mäso hydiny a králikov	218	3	21	0	274	0	0	0	0	0	16	0	0	0	42	10	59	11	1	0	519	24	4,62
Zverina	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0,00

Mäsové výrobky	439	8	331	7	0	0	199	0	149	9	222	7	187	2	98	6	264	6	6	0	1 507	46	3,05
Mleté mäso a mäsové prípravky	263	6	4	0	4	0	32	0	14	0	36	1	9	0	27	0	9	1	0	0	344	8	2,33
Mechanicky separované mäso	6	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	6	0	0,00
Produkty rybolovu	116	0	124	0	22	0	54	0	5	0	66	2	15	0	41	1	30	3	20	0	389	5	1,29
Med	0	0	2	0	37	0	2	0	0	0	78	1	0	0	10	0	164	10	0	0	210	11	5,24
Želatína	0	0	2	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3	0	0,00
Jedlé tuky živočíšneho pôvodu	1	0	181	3	0	0	45	0	0	0	28	0	0	0	21	0	192	6	2	0	302	9	2,98
Spolu	1 653	62	832	10	1 065	0	603	2	199	9	960	55	294	2	415	35	1 127	55	87	0	5 627	215	3,82

Príloha 4 Prehľad výsledkov analýz odobratých vzoriek živočíšneho pôvodu vo výrobe, v mieste určenia a v obchodnej sieti za rok 2019

Komodita	Vzorky odobraté vo výrobe			Vzorky odobraté v mieste určenia			Vzorky odobraté v obchodnej sieti									Celkový sumár		
	Vyho- vujú- ce	Nevyho- -vujúce	Spolu	Vyho- vujú- ce	Nevyho- -vujúce	Spolu	Domáceho pôvodu			Vnútrospoločenskej výmeny			Dovoz z tretích krajín			Vyho- vujú- ce	Nevyho- -vujúce	Spolu
							Vyhovu- -júce	Nevyho- -vujúce	Spol- u	Vyhovu- -júce	Nevyho- -vujúce	Spolu	Vyhovu- -júce	Nevyho- -vujúce	Spol- u			
Mlieko a mliečne výrobky vyrobené zo (so) surového (ým) mlieko (m)	332	22	354	5	0	5	45	5	50	4	0	4	0	0	0	386	27	413
Mlieko a mliečne výrobky tepelne ošetrované	216	11	227	238	7	245	242	18	260	424	8	432	0	0	0	1 120	44	1 164
Vajcia	8	8	16	26	0	26	14	0	14	81	0	81	0	0	0	129	8	137
Vaječné výrobky	4	0	4	11	0	11	0	0	0	1	0	1	0	0	0	16	0	16
Mäso domácich kopytníkov	54	0	54	412	16	428	25	8	33	93	9	102	0	0	0	584	33	617
Mäso hydiny a králikov	63	9	72	283	4	287	42	7	49	105	3	108	2	1	3	495	24	519
Zverina	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Mäsové výrobky	675	22	697	144	3	147	299	14	313	343	7	350	0	0	0	1 461	46	1 507
Mleté mäso a mäsové prípravky	92	3	95	99	3	102	24	1	25	121	1	122	0	0	0	336	8	344
Mechanicky separované mäso	5	0	5	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	6	0	6
Produkty rybolovu	40	0	40	58	0	58	44	3	47	193	2	195	49	0	49	384	5	389
Med	29	0	29	5	0	5	43	5	48	97	2	99	25	4	29	199	11	210
Želatína	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3	0	3	0	0	0	3	0	3
Jedlé tuky živočíšneho pôvodu	158	7	165	23	0	23	43	0	43	69	2	71	0	0	0	293	9	302

Spolu	¹ 676	82	¹ 758	¹ 305	33	¹ 338	821	61	882	1 534	34	¹ 568	76	5	81	⁵ 412	215	⁵ 627
--------------	---------------------	----	---------------------	---------------------	----	---------------------	-----	----	-----	-------	----	---------------------	----	---	----	---------------------	-----	---------------------